BUREAUX DER REDACTIE:
ST. NICOLAASSTRAAT 37-43
AMSTERDAM.

TELEFOON NOS. 42284, 44933, 42514, 43839, 48262
TELEFOON INTERCOMMUNAAL LETTER T.

POSTGIRO AMSTERDAM, No 23345.
GIRO GEM. AMSTERDAM, No T 3000.

De Telegraaf

HET MEEST VERSPREIDE GROOTE DAGBLAD
waarin opgenomen de „Amsterdamsche Courant" (304e Jaargang)
F. H. J. HOLDERT, Directeur.

DIRECTIE EN ADMINISTRATIE:
N. Z. VOORBURGWAL 34

Directie en Administratie Telefoon Nos 32789, 42225 en 459
Abonnement en Adresverandering No 34162
Telefonisch opgeven van Spoorders No 32672
Prijs van het Abonnement (bij vooruitbetaling):
Voor alle plaatsen in Nederland per kwartaal ..... f 6.
(plus 19 cent voor dispositiekosten).
Voor alle plaatsen waar Agentschappen zijn gevestigd
desgewenscht ook per week ..... „ 0.
Voor alle plaatsen in het Buitenland, per kwartaal ..... „ 18.
Voor Oost- en West-Indië (per Zeepost) ..... „ 9.
Afzonderlijke nummers 9 cent.

ZATERDAG 8 NOVEMBER 1924 — OCHTENDBLAD — DRIE BLADEN — No. 12.254. 32STE JAARGANG

SPOORWEGSTAKING IN OOSTENRIJK.

Het verkeer op alle lijnen stopgezet.

DE REGEERING TREEDT AF.

WEENEN, 7 Nov. (Eigen tetl.) — De onderhandelingen tusschen de directie der Oostenrijksche spoorwegen en de vertegenwoordigers van het spoorwegpersoneel zijn heden afgebroken. De directie verklaarde, dat zij niet verder kon gaan dan de reeds gedane toezeggingen, die per jaar 44 milliard kronen meer zullen eischen dan de tegenwoordige kosten reeds bedragen. De vertegenwoordigers van het personeel, die een verdere loonsverhooging verlangen, welke nog een bedrag van 10 milliard kronen extra zou eischen, besloten daarop de algemeene staking te proclameeren, die hedennacht om twaalf uur zou ingaan.

Inmiddels begaf zich in verband met de mislukte onderhandelingen van hedenmiddag de directeur van de spoorwgen naar den bondskanselier Seipel en deelde dezen mede, dat hij niet in staat was, verdere financieele tegemoetkomingen te doen en dat hij zich daarom genoodzaakt zag, de regeering het aftreden van de geheele spoorwegdirectie aan te bieden.

De bondskanselier antwoordde hierop, dat ook de regeering het een plicht acht van de directie om bij de onderhandelingen met het personeel zich alleen door zakelijke overwegingen te laten leiden, daar door een overschrijding van de reeds gedane financieele tegemoetkomingen het te Genève vastgestelde saneeringsprogram anders zou vervallen. De bondskanselier verklaarde verder, dat als het besluit in zake de algemeene staking door het personeel mocht worden doorgevoerd, en de spoorwegen om middernacht zouden worden stopgezet, ook het kabinet zich genoodzaakt zou zien af te treden

Daarop had een ministerraad plaats, waarin inderdaad werd besloten tot het aftreden van het geheele kabinet voor het geval dat de onderhandelingen tusschen het spoorwegpersoneel en de directie zouden mislukken.

De bondskanselier verwittigde de partijleiders van het aftreden der regeering als het tot een spoorwegstaking mocht komen. Eveneens werden de vertegenwoordigers van het spoorwegpersoneel in kennis gesteld van de zeer ernstige politieke gevolgen als er geen overeenstemming tusschen het personeel en de directie kon worden bereikt. Daarop hadden er weer onderhandelingen plaats tusschen de directie en de vertegenwoordigers van het personeel. Tot hedenavond laat werden deze voortgezet, doch leidden niet tot een resultaat.

In verband daarmede brak te middernacht de staking uit op alle lijnen van de Oostenrijksche spoorwegen. Hiermede is dus het aftreden van ht kabinet definitief geworden.

Het bericht van het aftreden van de regeering werd hedenavond laat door extra-edities bekend gemaakt en veroorzaakte groote opwinding.

De havenstaking in Australië.

LONDEN, 7 Nov. — Te Melbourne is een conferentie van de partijen, welke bij het geschil in de havens zijn betrokken, bijeengeroepen. (Reuter)

De drukkersstaking in Duitschland breidt zich uit.

BERLIJN, 7 Nov. — Toen hedenmorgen vroeg in Breslau de door de burgerlijke bladen gedrukte eenheidskrant uitkwam, trachtten groepen stakers de zetters te lijf te gaan. Daarbij zijn verscheidene werkwilligers ernstig verwond.

Ook de drukkers van München en Keulen hebben besloten in staking te gaan wegens de afwijzing van hun eisch van een weekloon van 44 mark in alle bedrijven. — (Wolff.)

DE TOEPASSING VAN DEN 8-URENDAG.

Ratificatie der conventie door Cechoslovakije.

Cechoslovakije is de eerste van de Europeesche staten, welke door het aannemen van een wet de conventie in zake den achturigen arbeidsdag heeft geratificeerd.

De resultaten van een enquête in Canada.

De resultaten van een onlangs gehouden enquête door het Canadeesche departement van Arbeid, ten einde vast te stellen in hoeverre de achturendag op het oogenblik in de industrieele ondernemingen in Canada is toegepast, zijn door den minister van Arbeid ter kennis gebracht van de staatscommissie voor de industrieele en internationale betrekkingen.

Deze enquête toont aan, dat 54.22 % van alle arbeiders in ondernemingen, die inlichtingen verstrekten, 8 uur per dag en 48 uur per week als maximum werken. De gegevens waarop deze cijfers gebaseerd zijn, zijn afkomstig van werkgevers, welke 15 of meer arbeiders in dienst hebben en omvatten alle industrieën met uitzondering van landbouw en visscherij. Antwoorden werden ontvangen van 5263 werkgevers met een totaal van 690.317 arbeiders.

De „Informations Sociales", het weekblad van het Internationaal Bureau van den Arbeid, geeft verdere inlichtingen over den arbeidsduur in de verschillende Canadeesche industrieën. Opmerkelijk is, dat de industrie waarin het hoogste aantal arbeiders 48 uur of minder werkt, het transportbedrijf is (91.5 %); het bedrijf, waarin het aantal arbeiders dat 48 uur per week werkt het kleinst is, is het houthakken (19.23 %).

Treurige toestanden te Sjanghai.

De commissie voor kinderarbeid, ingesteld door de gemeente Sjanghai, heeft onlangs een rapport uitgebracht, hetwelk een schril licht werpt op de arbeidsvoorwaarden voor kinderen in Sjanghai. Het rapport geeft in de volgende woorden de resultaten van de enquête betreffende weverijen, fabrieken en dergelijke ondernemingen weer:

„De leeftijd waarop kinderen in de ondernemingen te werk worden gesteld, varieert met het soort van het werk, maar in het algemeen kan worden aangenomen, dat het kind in de weverijen of in de fabrieken begint te werken, zoodra het voor den werkgever eenige economische waarde heeft. De commissie heeft veel kinderen aan het werk gezien, die niet meer dan 6 jaar oud konden zijn.

De arbeidsduur is in den regel 12 uur per dag met niet meer dan een uur voor een maaltijd. De kinderen moeten den geheelen dag gedurende het werk staan. In een groot aantal industrieën is door toepassing van het tweeploegensteisel dag- en nachtwerk regel. In vele gevallen is de ventilatie slecht en de lucht verontreinigd door stof. De hygiënische maatregelen in de weverijen en fabrieken laten zeer veel te wenschen over. Het wervingssysteem is algemeen, de werfagent levert de vereischte arbeidskracht en wordt betaald volgens de opbrengst. Dit systeem geeft aanleiding tot grove misbruiken. In sommige gevallen ontvangen de te werk gestelde kinderen geen geld."

De commissie beveelt aan, dat maatregelen worden genomen waardoor het te werk stellen van kinderen beneden den leeftijd van 10 jaar zal worden verboden en dat deze grens binnen 4 jaar op 12 jaar zal worden gebracht.

(Persd. van het Int. Arbeidsbureau)

HET FINANCIEEL HERSTEL VAN DUITSCHLAND.

Een verrassing binnenslands.

BERLIJN, 7 Nov. (Eigen tel.) — De aankondiging der rijksregeering, dat zij de belastingen wil verlagen, ambtenaarssalarissen verhoogen en de oude Duitsche schulden op voordeeliger wijze wil valoriseeren, dan in de derde belastingnoodverordening was voorzien wordt algemeen opgevat als het bewijs, dat de Duitsche begrooting in evenwicht is.

In het buitenland, waar het algemeen bekend was, dat de Duitsche financiën zich snel herstelden, zal dit feit weinig indruk maken. Des te sterker is echter de uitwerking daarvan in het Duitsche binnenland. Men heeft hier zoo lang alle gunstige berichten over de financieele ontwikkeling geheim gehouden dat het groote publiek nog steeds aan een noodlijdenden toestand gelooft. De rechtsche bladen trekken zelfs op het oogenblik nog de juistheid van de door de regeering getroffen maatregelen in twijfel. Zij doen het voorkomen, alsof men hier met een verkiezingsmanoeuvre te doen heeft.

Heden kwamen in het departement van Financiën de afgevaardigden der Duitsche landsregeeringen bijeen, om over de aangekondigde belastingverlaging te beraadslagen. Zooals men weet, wil de regeering de omzetbelasting van 2 procent terugbrengen op anderhalf procent en de inkomstenbelasting met 25 procent verminderen, terwijl inkomens van 60 mark per maand of minder, geheel van inkomstenbelasting vrijgesteld zullen worden. Bovendien wil de regeering de beursbelasting verminderen.

De afgevaardigden van de landen maakten tegen deze aangekondigde belastingverlagingen bezwaar, daar zij vreesden, dat deze hoofdzakelijk ten koste van de begrootingen der landen zullen geschieden. Zij wezen er op, dat door de verhooging der ambtenaarssalarissen de uitgaven der landen zeer zullen stijgen. Voor Beieren schijnt dit financieele vraagstuk weer een kwestie van prestige te zijn. De besprekingen duurden den geheelen dag en hedenavond was er nog geen resultaat bereikt.

DE COMMUNISTISCHE RIJKSDAG-CANDIDATEN.

Hölz aan het hoofd van de lijst.

BERLIJN, 7 Nov. (Eigen tel.) — De communistische partij heeft haar candidatenlijst voor de aanstaande rijksdagverkiezingen thans opgesteld. Om haar revolutionnair karakter duidelijk tot uitdrukking te brengen heeft zij den rooverhoofdman Max Hölz die te Maagdenburg zijn tuchthuisstraf uitzit, aan het hoofd van de lijst geplaatst. Overigens bevat de lijst de bekende namen, o.a. die van de tegenwoordige presidente der partij Ruth Fischer en van Clara Ketkin.

BENESJ' BEZOEK AAN WEENEN.

PRAAG, 7 Nov. (Eigen tel.) — De Cechische minister van Buitenlandsche Zaken, Benesj, zal, zooals gemeld, 17 November naar Weenen gaan, waar hij enkele dagen zal blijven als gast van de Oostenrijksche regeering. Over het bezoek wordt gemeld, dat dit in de eerste plaats geldt de onderteekening van het handelsverdrag tusschen beide landen en voorts moet dienen als beantwoording van het bezoek van den Oostenrijkschen bondskanselier aan Praag. Het wordt verder vanzelfsprekend geacht dat ook over de politieke en economische betrekkingen tusschen beide landen zal worden gesproken.

De nieuwe staatspresident van Baden.

In Baden is de democraat dr. Hellpach, voorheen minister van Onderwijs, tot staatspresident gekozen.

De molestatie der militaire controle-commissie

MUNCHEN, 7 Nov. (Eigen tel.) — Officieus wordt gemeld, dat in verband met de molestatie van geallieerde controle-officieren te Ingolstadt de Beiersche minister-president aan het het hoofd van de entente-commissie te München het leedwezen van de Beiersche regeering over het gebeurde heeft betuigd.

DE FRANSCHE BEGROOTINGS-DEBATTEN.

Herriot over de leening.

FELLE AANVALLEN DER OPPOSITIE.

PARIJS, 7 Nov. (Eigen tel.) — De behandeling van de interpellaties over het dure leven, is heden onder matige belangstelling in de Kamer aangevangen. De onafhankelijke socialist Brunet drong ter verlichting van den rentelast der staatsschuld, welke het bedrag van 15½ milliard frs. heeft bereikt, aan op verlaging van den rentestandaard en op een kapitaalsheffing.

De belangstelling werd grooter, toen Herriot zich persoonlijk in het debat mengde naar aanleiding van een interruptie van den nationalist Lemire, die de regeering verweet, dat zij een leening uitschreef op hetzelfde oogenblik dat zij maatregelen voorbereidde welke het kapitaal zullen treffen. Van het slagen der leening hangt het bestaan van het ministerie af.

Herriot nam de geheele verantwoordelijkheid voor de leening op zich. Hij beklaagde zich over de houding van de oppositie en haar pers, die volgens hem de politiek boven het landsbelang stellen. Hij noemde het financieele vraagstuk de hoeksteen van den binnenlandschen toestand en verklaarde, dat zijn regeering daarbij een politiek van waarachtigheid zou volgen en zou streven naar het evenwicht in de begrooting, dat nog geen enkele vorige regeering aan het land gegeven heeft. Hij bezwoer de meerderheid der Kamer niet in de valstrik te loopen, welke men haar spant door aan te dringen op de onmiddellijke afschaffing van de double decime en de omzetbelasting. Men kan niet in enkele maanden een toestand herstellen, welke zoovele jaren lang verknoeid is. De leening dient tot liquidatie van het verleden, zegt spreker. Dit neemt niet weg, dat de datum van de uitgifte der leening, juist midden in den felle strijd en de debatten over de begrooting, waarin door de meerderheid op allerlei maatregelen wordt aangedrongen, welke het kapitaal ongerust maken, terwijl daarbij nog de onwil komt van wijde kringen, die tegen de opheffing van het gezantschap bij het Vaticaan zijn, ongelukkig gekozen is.

Het is een fout, dat Herriot te lang met de uitgifte heeft gewacht. De oppositie tracht deze fout uit te buiten. Dit bleek overduidelijk uit het verzoek van Bonnefou (bloc national) aan het slot van de zitting, een interpellatie te mogen houden over de voornemens van de regeering betreffende een kapitaalsheffing.

Herriot vroeg niet-behandeling dezer interpellatie en stelde de kwestie van vertrouwen. Hij kreeg een meerderheid van 333 tegen 117 stemmen.

Marty te Sebastopol.

BERLIJN, 7 Nov. — De Fransche communist Marty is te Sebastopol aangekomen en heeft daar de Russische Zwarte Zee-vloot geïnspecteerd, bij welke gelegenheid de roode matrozen hem ovaties hebben gebracht.

(N.T.A., Draadl.)

DE DIENSTTIJD IN FRANKRIJK.

Verkorting tot 12 maanden.

De verplichte diensttijd in Frankrijk zal binnenkort van 18 maanden tot één jaar worden teruggebracht. Generaal Nollet, de minister van Oorlog, heeft die verandering aangekondigd, die daarom reeds onvermijdelijk was omdat het land zijn jonge mannen zoo spoedig mogelijk voor productief werk terug wil hebben. Een bijzondere correspondent schrijft naar aanleiding hiervan in de „Times" o.m. het volgende:

Het Fransche leger krijgt met dezen maatregel een ander aanzien. Het geboortecijfer is zoo achteruitgegaan, dat men zelfs met 12 maanden diensttijd zijn effectief niet in stand houdt. Reeds was het totaal van het territoriale leger, door den generalen staf op 19 April 1923 aan Kamer en Senaat ter goedkeuring voorgelegd en vastgesteld op 421.159 man, waarbij dan nog kwamen 39.988 man van het koloniaal etablissement, 10.000 man vreemdenlegioen en 188.963 kleurlingen (Summa Summarum 660.110 man), bij 18 maanden diensttijd niet te houden. Bij een diensttijd van 1 jaar komt men op een jaarlijksch contigent van 250.000, dat niet kan toenemen. Dit heeft de generale staf begrepen.

Het Fransche leger is hard op weg, hetzelfde te moeten doen als waartoe het Duitsche krachtens het vredesverdrag verplicht is: zich te beperken tot een klein beroeps-keurleger. Alleen zijn de Duitschers, door het verdrag, niet in staat, dat leger volledig zijn program in vredes- èn oorlogstijd te doen vervullen. Dat program is n.l., in vredestijd het volk op basis van het militie-beginsel tot den oorlog te oefenen, en bij uitbreken van oorlog onmiddellijk tot actie over te gaan hetzij ten einde het conflict met één slag te beëindigen hetzij ten einde een barrière op te werpen waarachter de volksmassa zich kan wapenen. Een gereorganiseerd Fransch leger kan dit dubbele program wèl volbrengen.

De hervorming in het Fransche leger, zegt de „Times"-medewerker, is voorts noodzakelijk, ten einde gelden te vinden voor hooger salariëering van actieve en reserve-officieren, die er, gelijk bekend, volstrekt, onvoldoende worden betaald.

De invoering van den 1-jarigen diensttijd zal allereerst leiden tot een vermindering van het aantal divisies van het territoriale leger. In plaats 32, gelijk tot dusver zal het 22 of 23 bedragen. Natuurlijk blijft dan altijd de mogelijkheid tot het vermeerderen van het aantal „divisions mixtes" (thans 6 van de 32).

Deze gemengde divisies bestaan uit twee regimenten kleurlingen en één regiment blanke Fransche troepen. Er is evenwel een grens aan het percentage kleurlingen in een modern Europeesch leger, en die grens schijnt reeds bereikt.

En niet alleen zal het aantal divisies aanmerkelijk minder worden, de vermindering in personeel zal ook leiden tot dienovereenkomstige inkrimping van de technische hulpdiensten. Om de efficiency te bewaren zullen de Franschen, schrijft de „Times"-man, het aantal moeten opofferen en tal van eenheden zullen, na de vele, die reeds sedert den oorlog ontbonden zijn, verdwijnen. Militaire experts zijn van oordeel, dat het effectief van het Fransche territoriale leger ten slotte niet grooter zal zijn dan 250.000 man, met inbegrip van het permanente kader.

DE NIEUWE POLITIEKE PARTIJ IN FRANKRIJK.

Een oproep aan de natie.

PARIJS, 7 Nov. (Eigen tel.) — In een oproep van de nieuwe politieke partij in Frankrijk, welke zooals gemeld onder leiding van Millerand is opgericht, wordt o.m. verklaard, dat de leiding van de huidige regeering en de politiek van 't linksche kartel in hooge mate gevaarlijk zijn voor het land en dat, naar de meening van de nieuwe groep, een einde gemaakt moet worden aan dit bewind. De ligue heeft besloten alle onderwerpen, welke de inrichting der administratie betreffen, aan een nauwgezet onderzoek te onderwerpen.

De radicaal-socialisten, zoo wordt verder in den oproep gezegd, hebben de Fransche belangen op de conferenties van Londen en Genève benadeeld. Ook in de binnenlandsche politiek heeft het bloc der linksche partijen niets dan teleurstellingen gebracht; het is niet geslaagd in eenige monetaire of budgetaire verbetering en heeft evenmin een vermindering der belasting weten te bereiken. De regeering loopt aan den leiband der revolutionnairen, voor wier bedreigingen zij telkenmale haar gegeven beloften vergeet.

Millerand roept ten slotte het land op, hem te steunen, de huidige regeering te vervangen door een stabiele, bestaande uit gematigde republikeinen.

In bepaalde kringen acht men het waarschijnlijk, dat Millerand zich candidaat zal stellen voor de Kamer.

DE IERSCHE GRENSREGELING.

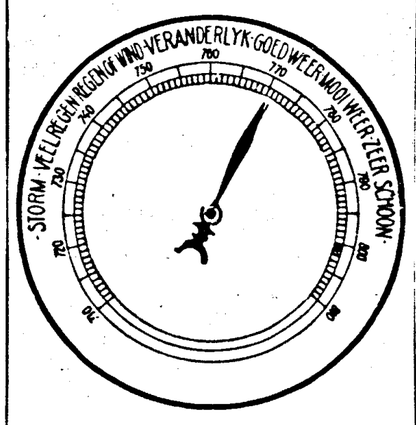
Een moeilijke taak.

LONDEN, 7 Nov. — De Ierssche grensregelingscommissie, bestaande uit den rechter Feetham (Zuid-Afrika), als voorzitter, O'Neill voor den Ierschen Vrijstaat en Fisher voor Noord-Ierland, heeft hare werkzaamheden aangevangen. Zij zetelt te Londen. Het vraagstuk, waarvoor de commissie is geplaatst, is buitengewoon moeilijk. Dit blijkt o. m. uit het feit, dat het oude Ulster, dat uit negen graafschappen bestond, een landgrens had van 164 mijlen. Het nieuwe Ulster, met zes graafschappen, heeft een landgrens van 240 mijlen.

De grens wordt door verschillende spoorlijnen doorsneden. 1400 boerderijen, alsmede de stad Pettigo, liggen dwars op de grens. Er zijn zelfs huizen, waarvan de keuken in den Vrijstaat en de voorkamers op Noord-Ierschen gebied liggen. — (Draadl.)

WEERVERWACHTING.

Zwakke tot matige Noordoostelijke tot Noordelijke wind. Nevelig tot half of zwaar bewolkt; droog weer. Zelfde temperatuur.

BAROMETERSTAND VAN VRIJDAG 8 UUR N.M.

Woensdag om 2 uur 's nachts 767.0 m.M.; Donderdag om 2 uur 's nachts 771.1 m.M.; Vrijdagavond om 8 uur 770.3 m.M.

Het dunne pijltje geeft den stand aan van Donderdag op Vrijdag.

Zonsopkomst 7.09, ondergang 4.16.
Maansonderg. 3.15 v.m., opkomst 3.36 n.m.

Lantaarns opsteken 4.46.

Thermometer	te 8 u. 's a. 47 gr. F.=8½ gr. C.	
van	„ 12 u. 's n. 48 gr. F.=9	gr. C.
7—8 Nov.	„ 2 u. 's n. 48 gr. F.=9	gr. C.

POOLSCHE KOFFIEHUIS
1392
Heden 8 November:
Kalfsragout.

HOTEL NEUF
KALVERSTR., A'DAM.
Lamsrib à la Nivernaise.
K. MEIJER Ezn.
1393

„CHEZ GASTON," AMSTERDAM
le Bar de l'Élite, le mieux frequenté
Restaurant Français — Plats Alsaciens.
1063

BLOEMEN TENTOONSTELLING, Paleis voor Volksvlijt.
geopend van 10 uur v.m. tot 11 uur 's avonds.
Entrée 60 cts., incl. bel. 1541
Cabaret Pisuisse. — Orkest François Lupgens.

RUSLANDS RECHTEN IN DE IJSZEE.

Een waarschuwing van Tsjitsjerin aan het buitenland.

MOSKOU, 7 Nov. — Tsjitsjerin heeft aan alle buitenlandsche regeeringen een nota gericht, waarin nogmaals wordt gewezen op Ruslands souvereine rechten op de eilanden, welke noordelijk van Siberië in de Noordelijke IJszee zijn gelegen.

De Russische Sovjet-regeering, aldus wordt verder in de nota verklaard, zal ingeval deze rechten geschonden worden, voldoening eischen van elke regeering, welke haar onderdanen steunt, die zich hieraan schuldig maken of welke de schuldigen niet straft.

De nota is opgesteld naar aanleiding van de jongste beweerde schending der genoemde rechten door eenige mogendheden. — (Wolff.)

DE ZEVENDE VERJAARDAG DER SOVJET-REPUBLIEK.

Een receptie te Londen.

LONDEN, 7 Nov. — De Russische Sovjetlegatie geeft vanavond een receptie in het gebouw van de vroegere Russische ambassade ter viering van den zevenden verjaardag van de stichting der Sovjet-republiek. Het meerendeel van het bestuur der Engelsche communistische partij is uitgenoodigd. De groote roode vlag met den hamer en de sikkel wappert van het gebouw. — (Reuter.)

HET PROCES TEGEN DE ROTE FAHNE.

De redacteur krijgt 1 jaar en 9 maanden vestingstraf.

LEIPZIG, 7 Nov. (Eigen tel.) — Voor het staatsgerechtshof alhier stond heden de verantwoordelijke rdeacteur van het communistische blad de „Rote Fahne", Apelt terecht wegens hoogverraad. Hij was er van beschuldigd, in zijn blad tot gewelddadige omverwerping van den bestaanden regeeringvorm te hebben aangespoord. Hij werd veroordeeld tot 1 jaar en 9 maanden opsluiting in een vesting.

TEGEN DEN DRANKSMOKKEL OP AMERIKA.

De Noorsche regeering doet een beroep op de reeders.

CHRISTIANIA, 7 Nov. — De Noorsche premier Mowinckel heeft een beroep gedaan op de reeders om maatregelen te nemen, opdat gecharterde Noorsche schepen niet worden gebezigd voor den dranksmokkel op Amerika.

(Reuter)

EEN JEUGDIGE BANDIET.

14-jarige jongen plundert een juwelierswinkel.

Uit New York wordt gemeld, dat een 14-jarige jongen met een revolver in de hand een juwelierswinkel aan den Broadway binnenstapte, de doodelijk beangste bedienden met zijn wapen in bedwang hield, en ten slotte met een aanzienlijke hoeveelheid kosthaarheden wist te ontkomen. De politie heeft nog zelfs geen spoor van dezen jeugdigen bandiet gevonden.

DE AANKLACHT TEGEN HAARMANN.

Beschuldigd van 27 moorden

HANNOVER, 7 Nov. — De door het O. M. opgestelde aanklacht tegen den massa-moordenaar Haarmann, is bij het Landesgericht ingediend. Aan Haarmann wordt moord in 27 gevallen ten laste gelegd. De behandeling van het proces vangt begin December voor de rechtbank van gezworenen aan. — (Wolff)

EEN HAMBURGER MOTORSCHOENER GESTRAND.

HAMBURG, 7 Nov. — Een motorschoener op weg naar Finland is aan de Finsche kust gestrand. Over het lot der bemanning verkeert men nog in onzekerheid. — (Wolff)

Aanvaring van Engelsche onderzeeërs.

LONDEN, 7 Nov. — Tusschen twee Britsche duikbooten, de K 2 en de H 29, heeft hedenmorgen een ernstige aanvaring plaats gehad tijdens een oefening in het Engelsche Kanaal. Beide schepen konden evenwel naar Portland terugkeeren. — (Reuter).

Een moordenares vrijgesproken.

Het Assizenhof van Brabant heeft dezer dagen een vrouw, die met voorbedachten rade haar man had vermoord vrijgesproken. Bij het verhoor was gebleken, dat de man iederen dag dronken was, en zijn vrouw aanhoudend mishandelde. Toen hij op een avond wederom in beschonken toestand thuis kwam, en na de vreeselijkste bedreigingen tegen zijn vrouw geuit te hebben, insliep, schoot deze hem in haar wanhoop met een revolver een kogel door het hoofd.

Tusschen ethand en Denemarken is een handelsverdrag gesloten.

FEITEN VAN DEN DAG.

In Oostenrijk is een algemeene spoorwstaking uitgebroken. De regeering is in v band hiermee afgetreden.

De begrootingsdebatten in de Frans Kamer. Heftige aanvallen der oppositie.

De kabinetswisseling in Engeland. De ov dracht der portefeuilles heeft gisteren pla gehad.

Volges de jongste berichten zou het gev van een kabinetscrisis in België bezwo zijn, en de aanneming der belastingvoorst len door de katholieke groep in de Kam verzekerd.

Een nota van Tsitsperin aan de mogen heden, waarin op Ruslands onvervreemdb souvereine rechten op de eilanden in de No delijke IJszeee ten N. van Siberië wordt wzen.

Een compromis tusschen Gandhi en de Sv rajisten te Calcutta.

Voorverkoopen Banda Rubber Mij.

Record-omzet aan de New Yorksche beu (Zie beurstelegram).

DE OVERSTROOMINGEN I DUITSCHLAND.

De val van den Rijn blijft aanhouden.

KEULEN, 7 Nov. (Eigen tel.) — De val v het water blijft aanhouden. Hedenmorgen acht uur was de stand M. 8.10. De hoogstand was eenige dagen geleden M. 8.32. schade is overal aanzienlijk.

Het meeste heeft wel het gebied bij Neuwi geleden. Het aantal daklooze gezinnen loc hier wel in de honderden.

Uit het Moezelgebied worden verschillen ongevallen met doodelijken afloop geme Ook de Duisburg zijn drie dooden te betre ren. Een bootje waarin drie vrouwen war gezeten, stootte tegen een grootere boot sloeg om. De vrouwen verdronken.

ONTPLOFFING VAN EEN BENZOL TANK.

9 arbeiders te Dortmund gewond.

DORTMUND, 7 Nov. — In de cokesfabri van de mijn „Mont Cenis" is door ontploffi van een benzoltank een ernstige brand ontstaan. Door de explosie werden negen arbeiders gewond. Menschenlevens zijn evenwel niet te betreuren, daar de meeste arbeide juist aan het schaften waren De schade is aanzienlijk. — (Wolff)

HET RIJN—MARNE KANAAL VERSPERD.

BERLIJN, 7 Nov. — Ten gevolge van d hevigen regenval heeft bij Bar-le-duc een aar verschuiving plaats gehad, waarbij een mas van meer dan 1000 M3 aarde in het Rijn-Marn kanaal is gestort. Het scheepvaartverkeer is daardoor geheel gestremd. (N. T. A. draadl.)

De Poolsche minister van Buitenlandsche Zaken heeft in den Senaat medegedeeld, dat de Poolsche gezant bij het Vaticaan tot nuntius eerste klasse is benoemd en dat de legatie bij het Vaticaan is veranderd in een ambassade.

De communistische „Hamburger Volkszeitung" is wegens opruiing tot hoogverraad in beslag genomen.

INLASCH.

ROME. — De aanval op de oud-strijders door Romeinsche fascisten heeft een splitsing in de fascistische partij teweeggebracht. Een aantal afgevaardigden, die als fascisten gekozen zijn, zullen een oppositie-groep vormen als het parlement de volgende week weer bijeenkomt.

LONDEN. — De Chileensche legatie alhier deelt mede, dat de voorloopige regeering van Chili een decreet heeft uitgevaardigd, hetwelk aankondigde dat in Mei van het volgend jaar de president van de republiek rechtstreeks door de kiezers zal worden gekozen, in plaats van, zooals tot dusver, door middel van een kiescollege. Ter zelfder tijd zullen de beide Kamers van het parlement volgens het nieuwe democratische kiesrecht worden gekozen in Juli daaraanvolgende als Constitueerende Vergadering bijeenkomen ter behandeling van de grondwetsherziening, welke door de volgende regeering zal worden voorgesteld.

NGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

RYSANTEN-TENTOONSTELLING in
RESTAURANT WINKELS

E VLAAMSCHE BEWEGING.

et incident aan de Universiteit te Leuven.

(Van onzen correspondent).

RUSSEL, 4 Nov. (Eigen tel.) — Het in ons ndblad van 1 Nov. l.l. verschenen bericht effende de schorsing van twee studenten de universiteit te Leuven verdient wat r toegelicht, als behoorende tot de met lmaat terugkeerende incidenten die voor laamsche beweging zoo kenschetsend zijn, erhoogen zij voor den buitenstaander en voor vrij veel Belgen er het goed begrip van. Men heeft slechts de incidenten van ongste maanden te overzien om de overtuiop te doen dat deze kwestie, waarmede zich af en toe eens bezighoudt, niet opt te gisten. Te Leuven wordt een algemeen erlandsch Studentencongres gehouden: revolverschot velt een Vlaamsch student

Brussel komt een Vlaming van een being terug, en schiet een hem achtervolt tegenstander neer.

Gent wordt de universiteit plechtig geld: de uittredende rector kan tenauwer, onder de spottende onderbrekingen van ranskiljonsche studenten, zijn conferencie ndigen.

Holland sterft Dr. Depla, oud-lid van den l van Vlaanderen uit den Duitschen bengstijd, en als dusdanig door het Belgisch cht ter dood veroordeeld: zijn lijk wordt r grooten volkstoeloop naar Kortrijk overacht; er heeft een groote lijkdienst ts: twee katholieke Kamerleden stappen t de baar; een wethouder van Kortrijk l zich opmerken in den lijkstoet. Groote ie in de Belgische pers. Nu weer te Leunaar aanleiding van de bloedige relletjes r heeft het universiteitsbestuur alle stuen verboden deel te nemen aan betoogindie op politieke problemen betrekking en en speciaal op het taalvraagstuk; drie erd studenten wonen een vergadering bij het Vlaamsch Hoogstudentenverbond. zop Dr. Borginon, oud-Kamerlid van de msche frontpartij, de beslissing van het raal bestuur der universiteit bekelt; de enten laten zich aan het verbod niets geen liggen en trekken zingend door de straTwee studenten, leiders van Vlaamschde vereenigingen, worden geschorst.

t past ons niet, in elk van deze incidente lichten wat ons als tactisch fout komt van beide partijen. Wij weten trouws, dat de wijze, waarop de acties en reacdie in verband met de Vlaamsche bewe uitbarsten, zich weinig schikken naar emische wenschen en regelen. Wij verkiedan ook ze te beschouwen als symptomen, tot de kennis van den huidigen toestand ragen.

e voornaamste deducties die men uit de ehaalde incidenten bouwen kan en welke eenstemmen met wat wij dagelijks waaren zijn deze: de Vlaamsche beweging, in oorsprong cultureel, heeft, sinds zij op iek terrein is gekomen, een dubbel extreue doen ontstaan,dat voor het geweld niet schrikt en wier stellingen in de Vlaamen de Fransche pers verdedigers hebben: rouw aan het Belgische vaderland. — wij n wellicht beter te schrijven aan het hui-Belgische staatsbestel, — wordt niet meer lle kringen aan één en denzelfden norm etst; de jeugd en vooral de studeerende d huldigt een scherp radicalisme en ontt meer en meer aan het gezag van zijn heid.

e het Vlaamsch extremisme te bepalen? is een actieve minderheid, die zich msch-nationalistisch noemt en de Belgieenheid en centraliseeringen ten nadeele Vlamingen verwerpt om een federatieven ischen staat te vormen, naar Zwitsersch beeld. Zij bestrijdt alle halve oplossingen, is b.v. de gedeeltelijke vervlaamsching Gentsche hoogeschool. Zij vormde een n partij, de Vlaamsche Frontpartij, die dzakelijk is samengesteld uit Vlaamsche strijders en de Vlamingen, die zelfs radihervormingen uit Duitsche handen aandden. Hoe onbegrijpelijk het den patriotten den vreemdeling moge voorkomen, het ste gedeelte der studeerende Vlaamsche d heeft hieruit slechts een groote aanhankheid voor het Vlaamsch ideaal onthouen is meer gesteld op verwezenlijking van laamsche rechtseischen dan op onvergeefheid tegenover de burgers, die mochten en gefaald.

artegenover staan zij, die het rasgevoel, bedoelde Vlamingen vereenigt, als een ter mysticisme bestempelen en onvoorrdelijk eischen, dat de Belgische eenheid worden geëerbiedigd. Zij hebben sinds oorlog het gevoel gekregen, dat zij België de flaminganten beschermen moeten. sticisme, dat ontegenzeggelijk bij sommlamingen aanwezig is, vindt bij hen edergade in het koppig geloof, det elke ving aan de Vlamingen België's bestaan gevaar brengt. Waar door natuurlijken eg en vooroorlogsche traditie, bij de aschsprekende Belgen weinig sympathie de Vlaamsche rechtseischen bestaat, en hts met tegenzin af en toe op enkele punwordt toegegeven, vallen het ongeduld en onverzoenbaarheid van de opkomende geaties weinig te verwonderen.

ij elk incident wordt in de pers over uld en verantwoordelijkheid getwist, amsch blok (ofschoon hier een paar afvalkranten bestaan) tegen Fransch. De omdigheden mogen al eens verschillen; de nd zelf der zaak blijft steeds dezelfde.

EEN COMPROMIS TUSSCHEN GANDHI EN DE SWARAJISTEN.

ALCUTTA, 7 Nov. — De onderhandelingen schen Gandhi en de Swarajisten hebben tot compromis geleid. De meening werd uitproken, dat de onderdrukkingspolitiek ke door de Bengaalsche regeering werd bemen, tegen de Swarajisten was gericht, geen de samenwerking van alle partijen hte. Besloten werd, dat het congres het gram van „non-coöperatie" zal opschorten, rezonderd ten aanzien van de weigering om huitenlandsche stoffen vervaardigde kleete dragen. — (Reuter).

De Duitsche partijen in Cechoslovakije recalcitrant.

RAAG, 7 Nov. — De parlementaire clubs de Duitsche partijen in Cechoslovakije en, met het oog op de regeeringspolitiek opzichte van de Duitsche minderheden, oten niet deel te nemen aan de verdere mentaire besprekingen over de begroo-. De sociaal-democraten protesteeren n deze tactiek van de Duitsche afgevaarden. — (Wolff)

Handschoenen op „onveilig".

et nieuwste in Parijs, voor chauffeurs en orrijders, is thans een paar handschoenen, een rood lichtje voorzien. Door duim en vinger tegen elkaar te drukken, maakt contact en kan men, ook in het duister, den uitgestrekten arm, duidelijk voor de rigenooten aangeven als men wil stoppen en bocht nemen.

LANDBOUW EN VEETEELT

HET PACHTVRAAGSTUK

DOOR

J. S. VAN BRAAM.

(Secretaris der Ver. „Het Grondbezit".)

In onze voorgaande aanteekeningen op het pachtvraagstuk en de voorstellen van den heer Kellenaers, hebben wij getracht, duidelijk te maken, dat de verhouding tusschen grondeigenaar en pachter geen persoonlijke dienstbetrekking is, maar een functie van de noodzakelijke best-mogelijke agronomische en wereld-economische organisatie van het landbouwbedrijf, door middel waarvan het moet beantwoorden aan de wereld-kapitaal-waarde van den landbouwgrond — hij zij dan in collectief of in privatief eigendom. Zoomede, dat het pachtrecht aan de eischen daaraan ondergeschikt moet zijn, in het algemeen belang.

„Een rechtvaardige wettelijke regeling van het pachtcontract is niet alleen in het belang van den pachter", schrijft de heer Kellenaers op het voetspoor van de St.C. 1919 — en hij licht dit toe door er op te wijzen, dat bezwarende pachtvoorwaarden roofbouw van de zijde van den pachter ten gevolge zal hebben en het loonpeil voor de landarbeiders doen dalen, althans niet stijgen.

Wij stellen hier tegenover, dat pachtvoorwaarden, die niet voldoende rekening houden met alle rentabiliteits-mogelijkheden van het betrekkelijke grondcomplex, volstrekt geen waarborg geven, dat er geen roofbouw wordt gepleegd, noch dat de pachtondernemer aan zijn landarbeiders een loon zal uitkeeren, hetwelk met die mogelijkheid in overeenstemming is. En wel omdat het niet de pachtvoorwaarden zijn, die in eerste instantie beslissend werken op het behoud van de vruchtbaarheid van den grond, maar wel de persoonlijke gaven van den pachter, zoowel als van den verpachter, c.q. diens rentmeester. Terwijl het loonpeil voor de landarbeiders, evenmin als in andere ondernemingen, niet in hoofdzaak beheerscht wordt door het al of niet betrachten van de rechtvaardigheid, maar wel door de economische verhoudingen, evenals dit het geval is met den pachtprijs, èn door de netto-productie.

Wij zien hierbij geenszins over het hoofd, dat het, sedert ongeveer 1895, wel is gebleken, dat, indien de persoonlijke gaven van de, bij het landpachtcontract betrokken partijen, opgewassen zijn tegen de eischen van modern landbouwbeheer en cultuurtechnische organisatie — èn tevens de wereld-economische verhoudingen gunstig zijn — dat alsdàn de verdeeling van de gunstige bedrijfsuitkomsten wel, onder den invloed van „sociale bescherming", anders kan geschieden, dan volgens de regelen van de economische vrijheid van de oude Manchesterschool.

Maar hoofdzaak blijft de productie zelve, en wel, in de huidige historische gesteldheid: de best mogelijke organisatie er van. Niet vermijding van roofbouw vormt het hoofddoel van het streven naar bevordering van het pachtersbelang, noch van het algemeen belang — maar wel de moderne uitbuiting van de vruchtbaarheid, in haar ganschen omvang — het scheppen van de ruimste voorwaarden voor het ontstaan van de hoogst mogelijke waarden der voortbrengselen, waarmede de „sociale rechtvaardigheid" t. a. v. den landarbeider, pachter, grondeigenaar en Nederlandsche burgers moet, als het kàn, behartigd worden.

* * *

Het pachtvraagstuk wordt, aldus gezien, een probleem, waarvan het sociaal-ethische doel onbereikbaar is, of tot sociaal-economische cariteit wordt, als de oplossing er van ook maar in de geringste mate te kort zou doen aan de wettelijke mogelijkheid om te komen tot de optimale landbouw-organisatie.

In dit licht moeten o. i., onder uitsluiting van alle ander licht, de voorstellen van de St.C. 1919 worden bezien en getoetst aan andere voorstellen.

En het is daardoor op zich zelf „niet duidelijk", dat, zooals de heer K. schreef in het derde gedeelte van zijn stuk, andere bevolkingsgroepen den terugslag moeten ondervinden van een ongunstige positie waarin pachter en landarbeider worden gebracht.

Misschien ziet de geachte schrijver dezen terugslag zoo duidelijk, omdat hij geen landbouwkundig begrip heeft van „roofbouw", noch er aan heeft gedacht, dat bij zware verpachtingsvoorwaarden het, niet aan den landarbeider uitgekeerde, gedeelte van het (wèl geproduceerde) loon, dan toch niet in den landbouwgrond is blijven zitten, — maar wij kunnen hierop niet verder ingaan, omdat al zulke détails onze critiek tot een lijvig foliant zouden doen uitdijen.

* * *

Beschouwen wij liever, in het door ons gestelde licht, de door den heer Kellenaers vervolgens opgesomde voorstellen tot lotsverbetering, nl.:

1. „Een zoo volledig mogelijk gebruiksrecht over den gepachten grond voor den pachter."

Het is ons niet gebeel duidelijk wat hiermede bedoeld wordt. De heer K. omschrijft het aldus uitgedrukte verlangen niet nader en ook in het rapport van de St.C. hebben wij daarover geen rechtstreeksche aanwijzingen kunnen vinden.

Wij veronderstellen, dat de bedoeling er van is, om den pachter alle vrijheid te geven om met het gepachte goed te doen wat hij wil. N.l. weiland scheuren; nieuwe weiden aanleggen; de meestsoorten gebruiken die hij wenscht te gebruiken; onbeperkt te zijn in de hoeveelheden mest die hij noodig acht; zijn hooi en stroo te verkoopen als het hem goed dunkt, e. t. q.

Zoolang er een grondeigendomsrecht blijft bestaan, hetzij dan van collectieven of privatieven aard, zal een verpachter zich moeten kunnen voorbehouden om dat eigendom ongeschonden te bewaren. Mag hij dit, voor de wet, niet meer doen (en het is niet te rijmen met een volledig gebruiksrecht voor den pachter) dan is hij geen eigenaar meer.

De verwezenlijking van dit verlangen zou dus onvermijdelijk medebrengen, dat de, met die voorwaarde verpachte landbouwgrond óf in eigendom overgaat in handen van den huurder (en dan zal de pachtprijs gelijk worden aan den verkoopprijs), óf het eigendomsrecht zelf is er de facto mede afgeschaft. Dit laatste is natuurlijk ondenkbaar in een rijk waar de landbouwgrond geen „res nullius" meer kan zijn, uit hoofde van den beperkten voorraad.

Wij verkennen geen mogelijkheid om aan dit verlangen te voldoen middels eenige wettelijke bepaling of eenig overheidsorgaan. Want ook als de landbouwgrond staatseigendom is, zal het ten behoeve, hetzij van den fiscus, hetzij van het algemeen belang, hetzij van beide, hetzij tot behoud van het eigendomsrecht-criterium, mogelijk moeten blijven om de voorwaarden te stellen welke het ongeschonden behoud van dat eigendom noodig maken.

* * *

Wij zien dat in Ned. Indië, althans op Java, waar in de vorige eeuw den vorsten-grondeigendom geleidelijk is overgegaan op den (wordenden) Indischen Staat. De inheemsche bezitter van dien grond (individu of dorpscommuniteit) die in het begin van de 19e eeuw nog duidelijk in de positie van „pachter" verkeerde, komt, met de uitbreiding van zijn gebruiksrechten, meer en meer in de positie van erfpachter en eigenaar, en het eigendomscriterium voor den Staat wordt steeds onduidelijker.

Een plotseling uitgevaardigd voorschrift voor een volledig gebruiksrecht van den pachter zou gelijk staan met een gebiedend voorschrift tot verplaatsing van den grondeigendom en tot eigen-bebouwing; dus tot afschaffing van het verpachtingswezen. De pachtprijzen zouden er plotseling mede op het peil van de koopprijzen komen.

Een geleidelijk werkend voorschrift voor een volledig gebruiksrecht van den pachter zou de pachtprijzen geleidelijk doen stijgen en het eigendomsrecht geleidelijk verplaatsen van den tegenwoordigen eigenaar naar den laatsten persoon, die nog met het woord „pachter" mag worden aangeduid.

* * *

In agronomisch-organisatorisch opzicht zou het voorschrift nog zoo slecht niet zijn, omdat het eigen-bedrijf méér gelegenheid laat om het intuïtieve organisatievermogen van den landbouwer tot volle ontplooiing te brengen.

Maar uit dàt gezichtspunt kunnen wij in het verlangen geen sociale bescherming van den pachterstand zien, maar wèl een uitdrijving van dit bedrijfsysteem uit onze agrarische nationale gesteldheid.

Dit echter behoort o. i. niet in het pachtvraagstuk thuis, maar is een onderwerp uit de geheele agrarische politiek. Dié willen wij echter niet (althans nu niet) bevatten in dit, ons commentaar.

In een volgend artikel zullen wij trachten de verdere voorstellen van den heer Kellenaers te behandelen.

ONDERWIJS EN OPVOEDING.

De Dies Natalis der Handelshoogeschool.

ROTTERDAM, 7 Nov. — Ter gelegenheid van de elfde herdenking van de stichting der Nederlandsche Hoogeschool hier ter stede, heeft de rector-magnificus, prof. dr. N. J. Polak, in de aula der hoogeschool een rede gehouden over: „De taak van den tusschenhandel."

R. H. B. S. te Helmond

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — Bij K. B. is met ingang van 1 Jan. a.s. aan mej. E. J. van der Molen, op haar verzoek, eervol ontslag verleend als leerares aan de R. H. B. S. te Helmond.

Examens M. O.

Het mondeling gedeelte van de examens tot het verkrijgen van eene akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs, onderscheidenlijk in de Nederlandsche taal en letterkunde (K VII), de geschiedenis (K VIII), de aardrijkskunde (K IX), de Staatshuishoudkunde en Statistiek (K X) en de Staatsinrichting (K XI), voor zoover die in het openbaar zullen worden gehouden, zal dit jaar worden afgenomen te Amsterdam, in het bureelgebouw van de Oranje-Nassaukazerne, Kazernestraat 3, op de navolgende dagen en uren:

Akte K VII. 6, 7, 10, 13 en 14 November, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 17 November, te 10 uur v.m.; 19, 20 en 21 November, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 24 November, te 2 uur n.m.; 26, 27, 28 November, 1 en 4 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 5 December, te 2 uur n.m.; 8, 11, 12, 16, 17, 18 en 19 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 20 December te 10 uur v.m.; 22, 23, 24, 27 en 30 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.

Akte K VIII. 6 November, te 2 uur n.m.; 10, 11 en 13 November, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 15 November, te 10 uur v.m.; 17, 18 en 19 November, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 20 November, te 2 uur n.m.; 1, 2, 3 en 8 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 9 December, te 10 uur v.m.; 10 December, te 10 v.m. en 2 uur n.m.; 11 December, te 10 uur v.m.; 15 en 16 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 17 en 18 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 22, 23 en 24 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.

Akte K IX. 7, 10 November, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.; 17 November, te 10 uur v.m.; 21, 28 November, 5, 8, 13, 15 December, te 10 uur v.m. en 2 uur n.m.

Akte K X. 10 en 12 November te 2, 3 en 4 uur n.m.; 15 en 17 November, te 1, 2, 3 en 4 uur n.m.; 19 November, te 2, 3 en 4 uur n.m.; 22 November, te 1, 2, 3 en 4 uur n.m.; 24 November, te 1, 2 en 3 uur n.m.; 26 November, te 2, 3 en 4 uur n.m.; 1 December, te 1, 2, 3 en 4 uur n.m.; 3 December, te 2, 3 en 4 uur n.m.; 6, 8 en 10 December, te 1, 2 3 en 4 uur n.m.

Akte K XI. 8, 19, 20, 21, 22 en 29 November, te 10 en 11 uur v.m. en 2 en 3 uur n.m.; 6, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18 en 15 December, te 10 en 11 uur v.m. en 2 en 3 uur n.m.; 20 December, te 10 en 11 uur v.m.

ACADEMISCHE EXAMENS.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Geslaagd voor het doctoraal-examen in de Rechtsgeleerdheid de heer P. J. M. J. Minderop.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Geslaagd voor het cand.-examen in de rechtsgeleerdheid de heer F. Boelens.

GRONINGEN, 7 Nov. — Geslaagd voor het doctoraal wis- en natuurkunde mej. J. E. van Veen.

LEIDEN, 7 Nov. — Bevorderd is tot arts de heer L. P. Oosthoek.

Geslaagd voor het semi-artsexamen de heer J. H. van Gortel en mej. H. L. Verschoor.

UTRECHT, 7 Nov. — Geslaagd voor cand. Ned. letteren dLe heer H. W. van Tricht en mej. H. de Holl.

Doctoraal geschiedenis mej. J. H. S. Jacob.

Doctoraal rechten de heer L. W. G. Scholten en mej. R. W. de Boer.

Bevorderd tot semi-arts de heer Th. Strengers. Tot arts de heer H. Brouwer.

EXAMENS.

M. O. Aardrijkskunde.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Geëxamineerd 2 candidaten. Geslaagd de heeren R. Steinmetz en W. Sluimer, alhier.

M. O. Ned. taal en letterkunde.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Geëxamineerd 2 candidaten, die geen van beiden slaagden.

Vrije- en ordeoefeningen.

GRONINGEN, 7 Nov. — Geslaagd de dames A. Holbrands en M. Benes te Assen.

Apothekers assistenten.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Geslaagd de heeren G. Hoekstra te Wolvega, J. H. Raemaekers te Wynandsrade, L. J. H. Graff te Gulpen en mej. A. M. O. F. Ackens te Vaals.

UTRECHT, 7 Nov. — Geslaagd mej. M. P. de Jonge te Goes.

Tabakscursus.

DEVENTER, 7 Nov. — Voor het eindexamen van de Middelbaar Koloniale Landbouwschool alhier zijn geslaagd de heeren: L. C. G. Hahn en J. W. Willemsen.

Examen Isr. Godsdienstonderwijzer(es).

AMSTERDAM, 7 Nov. — Voor het examen voor Isr. Godsdienstonderwijzer(es) van den laagsten rang werden hedenochtend drie candidaten geëxamineerd. Geslaagd de dames A. Duits en H. de Boer, beiden te Amsterdam.

BIOSCOOP.

TUSCHINSKI.

Zijn eed getrouw.

We zijn in den tijd van de dappere ridders met hun witte kragen en hun flonkerende degens, in de dagen toen het oude, statige menuet binnen de zware kasteelmuren weerklonk en daar buiten in de straten van Parijs de bloedbruiloft van Catharina de Medici zich voltrok. En een der velen, die aan het hof pleegden te verkeeren was Rupert de Vrieac, een as des as uit vervlogen eeuwen, wiens eer niet te na te komen was dan voorbij de punt van zijn degen. Dat deez' ridder zonder vrees of blaam de bediende werd van den graaf De la Roche, was iets waaraan nóch zijn gedrag, nóch zijn bliksemsnel rapier schuld hadden. Hij is genoodzaakt een eed af te leggen, waarbij hij zweert graaf de la Roche en diens familie gedurende den tijd van vijf jaren trouw te dienen. En ofschoon hem de eene beleediging na de andere pijnlijk treft, doet hij zijn gelofte gestand, zij 't dan ook met levensgevaar. Er gebeurden in die dagen in de spookachtige sombere kasteelen vreemde dingen. Dan kletterde het staal van de degens of flitsten de ponjaards in het geheimzinnig duister en men maakte er geen verschil tusschen zware mishandeling den dood ten gevolge hebbende, moord met voorbedachten rade of doodslag. Bij zoo'n avontuur legde R. de Vrieac bijna het loodje, en Jolande, de zuster van graaf De la Roche, voelde haar haat omslaan in liefde. Er waren echter nog heel wat complicaties te overwinnen, alvorens men op hun bruiloft het ruischende rococo menuet zou dansen.

De hoofdrollen in deze film waren bij Norma Talmadge als Jolande, Conway Tearle als Runert de Vrieac, Courtenay Foote als graaf De la Roche en Wallace Beery als de hertog De Tours, de laatste een even dronken als laf verschijnsel in de familie De la Roche. Men kan slechts groote waardeering hebben voor hetgeen zij van dezen heldenroman hebben gemaakt. Van het eerste tot het laatste van alles is, dat het Amerikanen zijn gevertoont nergens een inzinking. De personen zijn raak getypeerd en alles ademt de fijne Fransche sfeer, zooals men zich die van dat tijdperk voorstelt. En het verbazingwekkendste van alles is, dat het Amerikaanen zijn geweest, die deze film, die onder de historische rolprentwerken een der eerste plaatsen inneemt, hebben gespeeld en gemaakt.

Geheel evenredig met deze film is de fijne en met smaak gekozen muziek van Max Tak en de zijnen.

DE MUNT.

In de Zevende Hemel.

De zevende hemel is hier de zevende en bovenste étage van een huurkazerne in een groote stad. Daar woont, te midden van zeer veel anderen, een fabrieksmeisje met haar baby. Behalve de zorg voor dit kindje heeft ze nog die voor een schurk van een broer, die haar geld afperst en er ten slotte niet voor terugschrikt haar kind aan een goochelaar te verkoopen. Gelukkig is de politie in deze stad nogal actief, zoodat „Baby" weer spoedig op zijn veilig plaatsje aan moeders borst terug is. Moeder zelf trouwt daarop met den zoon van haar directeur.

Dit alles zou intusschen de moeite van het vertellen niet waard zijn, als in dienzelfden „zevende hemel" niet twee wonderlijke snuiters woonden: de heeren Watt en ½ Watt, die als eerbare fabrikanten van trekpoppen ongewild het heele baby-drama meemaken. Hoe kostelijk deze welt-fremde nalevelingen zijn als verzorgers van een kind, dat hun trekpoppen vernielt, en van tijd tot tijd de flesch en een schoonen luier moet hebben, men ga dat zelf zien. De manier waarop de toch waarlijk niet „pootige" ½ Watt plotseling heldhaftig wordt en vanuit een veiligen schuilhoek den marqué met een wandelstok bewerkt, is alleen al een gang naar deze film waard.

REMBRANDT-THEATER.

De witte zuster.

Onder groote belangstelling, vooral van Katholieke zijde, werd Donderdagmiddag deze film in proef gedraaid.

Bij die gelegenheid trad Hubert Cuypers, die voor de kloosterscènes een passende, melodieuze muziek componeerde (vooral geïnspireerd op religieuze liederen) als dirigent op van het orkestje en van zijn voortreffelijk koor.

De geschiedenis van de film, waarvan de voornaamste eigenschap een buitengewone zuiverheid en distinctie is, verplaatst in Italië, onder de „upper ten". Als de graaf de Chiarmonte ten gevolge van een jacht-ongeluk gestorven is, maakt zijn oudste dochter (uit een eerste huwelijk) zich van het testament meester, en wordt aldus alleenheerscheresse op het kasteel, terwijl haar jonger half-zusje, Angèle, als „een niemendal" wordt uitgestcoten. Als men haar dan nog bovendien den dood van haar verloofde komt melden, zoekt Angèle haar toevlucht in het klooster. Treffend en heel mooi wordt haar inwijding geschilderd, die ons te beter haar innerlijken strijd doet begrijpen, als ze, als „bruid des Heeren", plotseling haar doodgewaanden verloofde terugziet. Hier schijnt geen uitweg mogelijk, allerminst voor dit blanke, bijna „heilige" zustertje, dat voor geen huwelijk, zelfs niet met haar Giovanni, de aan God gedane belofte zou verzaken. De uitweg wordt intusschen gebaand door de lava van den Vesuvius, die bij haar alverwoestend werk ook Giovanni doodt. Als voorbeeld van hoogste Christelijke liefde zien we dan nog, hoe, onder het woeden der orkanen, Angèle haar stervende zuster vergiffenis schenkt.

Lillian Gish speelt de rol van Angèle met een buitengewone charme, die aan dit bovendien en beschaafde filmwerk een heel eigen kleur geeft. Als het verwende gravinnetje, als de arme verschoppelinge, die nog slechts haar slanke, broze vingertjes en haar gracieuze gebaren heeft om haar afkomst te toonen, als het witte zustertje, dat zich, ganschelijk gebroken, aan de kerk toevertrouwt: overal heeft ze de bekoring van een heel eigen, levenden toon, die haar ver boven vele harer meer bekende kunstzusters verheft.

Ook het spel der overigen, de vaak schitterende décors, de stijlvolle jacht, de kerkelijke ceremoniën en de zeer „realistische" uitbarsting van den vulkaan geven deze „superfilm" een ongemeene attractie.

GEESTELIJK LEVEN.

PROF. DR. A. EEKHOF.

Bij K. B. is benoemd aan de Rijksuniversiteit te Leiden in de faculteit der godgeleerdheid om onderwijs te geven in de geschiedenis van het Christendom en van de leerstellingen van den Christelijken godsdienst, alsmede in het bijzonder in de geschiedenis van het Gereformeerd Protestantisme, tot gewoon hoogleeraar dr. A. Eekhof, met toekenning van eervol ontslag als buitengewoon hoogleeraar aan die universiteit met ingang van den dag, waarop hij zijn ambt van gewoon hoogleeraar zal aanvaarden.

Orthodoxen en vrijzinnigen.

MENALDUM, 7 Nov. — In geen der kerkelijke colleges van de Hervormde gemeente alhier heeft een vrijzinnige meer zitting. De rechtzinnige kerkvoogden hebben in het a.s. winterseizoen de kerk 15 Zondagavonden beschikbaar gesteld voor vrijzinnige godsdienstoefeningen. Voor catechisatie kan gebruik gemaakt worden van de consistoriekamers. Ds. Steenbeek te Winsum heeft zich bereid verklaard het vrijzinnig godsdienstonderwijs te geven.

Gebrek aan geestelijken in de Anglikaansche kerk.

In de Christliche Welt lezen wij, dat in de Anglikaansche Kerk 3500 geestelijken te weinig zijn, terwijl het getal hulppredikers van 8000 op 4000 is teruggegaan. Elk jaar is er eene achteruitgang van ruim 400. Het geringe salaris en de kerkelijke strijd schijnen de oorzaak te zijn van dit verontrustende verschijnsel.

Oud-leden van den V. C. S. B.

De oud-leden-organisatie van den Vrijz. Chris. Stud. Bond zal eene korte conferentie houden van 17-19 Januari in Den Haag. Reeds enkele jaren hield deze vereeniging, waarvan lid zijn zij die in hun studententijd lid waren van den V. C. S. B. en verder diegenen, die daarmede wat hun behoeften betreft, op één lijn zijn te stellen, dus vrijzinnige intellectueelen, zomerbijeenkomsten de laatste twee jaren samen met de Vereeniging voor Oud-Woodbrookers te Barchem, doch nu wil de Organisatie ook een eigen conferentie hebben in de wintermaanden en op een plaats waar vele leden wonen. In het godsdienstig leven van ons land neemt deze vereeniging wel geen groote plaats in, maar zij is toch een teeken van wat er onder de jongeren leeft.

NED. HERV. KERK.

Beroepen.

Dr. W. D. van Wijngaarden, te Voorschoten, heeft bedankt voor het beroep naar Rilland-Bath.

Ds. W. Deur, te Zegveld, heeft het beroep naar Schoonhoven aangenomen.

Ds. G. van Duyl, te Assen, heeft bedankt voor het beroep naar Hoorn.

GEREF. KERKEN.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — Bij K. B. is aan J. B. Vanhaelen ,geboren te Sint Gillis bij Brussel (België), op zijn verzoek, toestemming verleend tot het aanvaarden der bediening van dienaar des Godelijken Woords bij de Gereformeerde Kerk van Hoek, Zeeland.

Radio-fonds.

Sinds eenigen tijd worden door de Gereformeerde Kerk te Bloemendaal elken Zondag van 10 tot 11.30 en van 5 tot 6.30 radiopreeken gehouden. Oorspronkelijk was het de bedoeling om zieken en ouden van dagen te bereiken, maar het blijkt dat ook velen verder er naar luisteren. Daar echter de middelen ontbreken en hier jaarlijks 750 gulden voor noodig is, is thans gesticht het Radiofonds van de Gereformeerde Kerk van Bloemendaal.

R.-K. KERK.

Mgr. J. Biermans.

Volgens de „Msb." is mgr. J. Biermans, algemeen overste van de St. Joseph's-congregatie van Mill Hill, ongesteld.

In verband hiermede zal de huldiging te Rotterdam, die op 16 dezer bepaald was, worden uitgesteld.

ISR. KERK.

Installatie van Opperrabbijn Davids.

Naar het „N. Isr. Wbld." vernemt, zal Zondag 28 December, des namiddags de installatie van den heer A. B. N. Davids tot opperrabbijn van Friesland te Leeuwarden plaats hebben. De heer S. J. S. Hirsch, opperrabbijn van Overijsel en Friesland a.i., zal den nieuwen opperrabbijn in zijn ambt bevestigen.

Oude gebouwen te Amsterdam

De Luthersche kerk op het Spui.

Dit is de oudste der Lutherschen kerken in Amsterdam. Reeds in de 16e eeuw waren de belijders van de Augsburgsche Confessie, naar zij heetten, hier ter stede vrij talrijk, maar uit vrees voor vervolging kwamen zij liefst in de omliggende dorpen bijeen en zoo zij dit deden in de stad, geschiedde het ter sluiks en in stilte. Na den val van Antwerpen in 1685 werd hun aantal zeer versterkt, maar nog langen tijd verzochten de Lutherschen vergeefs om kerkelijke bijeenkomsten te mogen houden. Een enkele maal trad de vroedschap krachtig op, maar in het algemeen werden de voorschriften ten aanzien van de Lutherschen met zekere oogluiking toegepast, zoodat zij hier ter stede ook niet streng werden vervolgd gelijk elders. Nadat zij in 1604 andermaal nul op het rekest hadden gekregen, vergaderden zij in het pakhuis „de Pot" op den Singel, dicht bij den buitenmuur van de stad aan het valbruggetje van het Spui, daar waar ook het sluisje het Boerenverdriet was, aldus geheeten naar het gedrang van de vele melkschuitjes waarmede de boeren hun melk naar de stad brachten. Spoedig werd het pakhuis eigendom der gemeente en de godsdienstoefeningen in dit „kerkhuis" werden van stadswege ook niet meer gestoord. Sedert waren er ook twee geordende predikanten. Toen in 1631 het plan was gevormd om op de aangeduide plek een kerk te bouwen, gaf de stadsregeering daartoe volledige toestemming, en bovendien werd toegelaten dat gedeeltelijk werd gebouwd op grond van den naburigen Handboogdoelen. In de gemeente zelve bestond groote belangstelling voor den bouw. Dit bleek uit belangrijke giften, maar ook uit doordat vele gemeentenaren bij het helen zelf medewerkten. Op 14 Augustus 1632 werd de eerste steen gelegd en het werk vorderde zoo snel, dat op den eersten Kerstavond van 1633, dr. Casparus Pfijffer het gebouw inwijdde, als was het nog niet voltooid. Op den Singel werden nog twee huizen afgebroken en daardoor ontstond aan die zijde het plein dat nagenoeg anderhalve eeuw door een muur bleef afgesloten.

De Luthersche oude Kerk, zooals zij gemeenlijk heette, was dus op de plaats gekomen van het pakhuis „de Pot" en van nog een negental kleinere huizen of pakhuizen. Zij kreeg den vorm van een langwerpig vierkant, opgetrokken van gebakken en gebouwen steen, en inwendig drie omgaande galerijen van hout boven elkander, welke door ten deele gekoppelde Toskaansche, Dorische en Jonische zuilen werden gedragen. De gewelven werden van hout. De eikenhouten pre-

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

8 NOVEMBER
Alleen vandaag kunt U nog profiteeren van onze
EXTRA AANBIEDINGEN
in Dames-, Meisjes- & Jongens Confectie
Hoeden, Heerenmode, Schoenen, enz.
Tevens in de lichthal grooten verkoop
BORDUURSELS
DE BIJENKORF
AMSTERDAM
1394

dikstoel werd rijk versierd met wapens, een pelikaan en ornamenteel snijwerk, en hij werd zoodanig geplaatst dat alle kerkgangers den voorganger konden zien en hooren.

Inwendig is de kerk nagenoeg niet veranderd. In 1692 werd achter den preekstoel een dubbel orgel gebouwd, dat in 1720 is vergroot en verfraaid, waarbij de Hamburger Philip Tideman acht paneelen in grauw beschilderde. In 1774 is het kerkgebouw uitwendig vrij belangrijk gewijzigd en toen is ook de straks vermelde muur op het voorpleintje, vervangen door het nog bestaande hooge hek.

De Luthersche Oude Kerk stond bekend als een der grootste gebouwen van dezen aard in Amsterdam, want zij kon wel 5000 personen bevatten. Bovendien heeft zij onder de protestantsche bedehuizen in ons land altijd een reputatie gehad door de uitstekende acousiek, zoodat de toehoorders zelf op de achterste banken van de bovenste galerij, woord voor woord konden verstaan. In verband met deze bijzondere eigenschappen heeft de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in dit gebouw haar jaarvergadering gehouden, van 1790 tot 1834. Die bijeenkomsten werden door duizenden bijgewoond, vooral uitgelokt door de muziek welke de plechtige redevoeringen van gevierde sprekers afwisselde. Deze lange reeks werd afgesloten door de viering van het 50-jarig bestaan van het eerste Département van Amsterdam, onder leiding van den dichter C. G. Withuys, op 2 April 1835.

Sedert 1810 werden hier ook de examens en de prijsuitdeelingen gehouden voor de kinderen der stadsarmenscholen. Te voren waren die burgerfeesten, gelijk men ze noemde, gehouden in de Oude Walekerk. Op 31 Maart 1818 is koning Willem I bij een dergelijke prijsuitloting in de Luthersche Kerk op het Spui, tegenwoordig geweest, waarbij hij aan ieder van de 188 loffelijk ontslagen leerlingen een gouden dukaat vereerde. Op 1 April 1862 heeft Koning Willem III bij zulk een prijsuitdeeling, het voorbeeld van zijn grootvader nagevolgd.

BROER JANSZ.

Radio-programma.

Zaterdag, 8 November.

12.50. SFR. (Radio-Paris, 1780 M.). Concert, Tzig

LAATSTE NIEUWS.

(Gedeeltelijk gecorrigeerd.)

DE KABINETSWISSELING IN ENGELAND.

LONDEN, 7 Nov. (Eigen tel.) — De portefeuilles zijn, voor zoover het den reeds genoemden 19 ministers betreft, thans gewisseld. Des voromiddags begaven de afgetreden leden van het Labour-kabinet zich het eerst naar het paleis en overhandigden aldaar hun ambtszegels aan den koning. Deze overhandigde daarop in een samenkomst van den Staatsraad de zegels aan de nieuwe ministers, die daarbij volgens gewoonte als teeken hunner benoeming des konings hand kusten.

Deze ceremonie gaf bij den ingang van het paleis aanleiding tot aardige tooneeltjes, waaruit de gemoedelijke verstandhouding bleek tusschen de afgetreden en de optredende ministers, die elkaar in den verkiezingsstrijd zoo vinnig hebben bestreden. Toen nl. sommige ex-ministers het paleis verlieten, kwamen zij hun opvolgers tegen. „Hallo, Tom!", zei Sir Lawing Worthington Evans, de nieuwe minister van Oorlog, toen hij den afgetreden minister van Arbeid, Tom Shaw, tegenkwam en lachende drukten zij elkaar de hand. Austen Chamberlain, de nieuwe minister van Buitenlandsche Zaken, wisselde een handdruk met den socialist Tom Griffith, die in het Labourministerie een belangrijke functie aan het Hof had en bij zijn aftreden door den koning werd verrast met diens geteekend portret.

Er was bij deze gelegenheid minder publiek voor het paleis verzameld dan in den aanvang van dit jaar, toen de pasbenoemde Labourministers voor het eerste naar het Hof gingen. Van de nieuwe ministers werd na Baldwin Winston Churchill het levendigst toegejuicht. Hij aanvaardde ook het eerst zijn functie en begaf zich terstond naar het ministerie van Financiën, war hij de hoofden van de verschillende afdeelingen aan zich liet voorstellen.

Zooals te verwachten was, wordt de benoeming van Churchill het meest besproken. Starre conservatieven kunnen het moeilijk verkroppen, dat hij als teruggekeerde verloren zoon van de partij aanstonds de belangrijke portefeuille van Financiën kreeg toegewezen, maar over het algemeen koestert men goede verwachtingen van die keuze, omdat Churchill energie aan schranderheid paart.

Het heeft hier verbazing gewekt, dat Lord Derby, de invloedrijke conservatieve staatsman van Lancashire, geen post in het nieuwe ministerie kreeg. Daarover door de „Liverpool Echo" ondervraagd, zei Lord Derby: „Ik geef er den voorkeur aan, een persoonlijke verklaring af te leggen in de binnenkort te houden conservatieve partijvergadering, maar ter wille van de waarheid wensch ik nu reeds te zeggen, dat ik geen post in het ministerie heb afgeslagen, om de eenvoudige reden, dat niemand mij zulk een post heeft aangeboden."

Men gist algemeen naar de reden van het passeeren van Derby. Vermoedelijk heeft Baldwin het aantal Hoogerhuisleden in het kabinet zooveel mogelijk willen beperken. Van de reeds genoemde 19 ministers zitten met den premier mee 15 in het Lagerhuis, Lord Percy, de jonge minister van Onderwijs, inclusief. (Zijn oudste broeder, de hertog van Sunderland, zit nl. in het Hoogerhuis). Verschillende ondergeschikte posten zullen nog aan eenige lords worden toegekend. Het nog vacante kanselierschap voor het hertogdom Lancaster is een sinecure, welke gewoonlijk aan een kabinetsminister wordt gegeven, om hem in staat te stellen, zich aan verschillende regeeringszaken te wijden. Het is niet onwaarschijnlijk, dat Lord Robert Cecil dien post krijgt, zoodat hij dan weer een kans krijgt zich officieel aan den Volkenbond te kunnen wijden, hetgeen zijn liefste wensch is.

Volgens de geruchten, komt de hertogin van Atholl, een der twee conservatieve vrouwelijke Lagerhuisleden, in aanmerking voor den post van parlementair secretaresse van Onderwijs. Zij heeft zich in Schotland voor de volksopvoeding geïnteresseerd.

MacDonald, die zich waarschijnlijk voorloopig aan litterairen arbeid zal wijden, had als afgetreden premier het recht, personen, die zich tijdens zijn bewind verdienstelijk maakten, voor onderscheidingen voor te dragen. Met bijzondere belangstelling werd uitgezien naar deze lijst van eerbewijzen, welke heden-avond verscheen en de allerkortste is, ooit door een heengaand premier opgemaakt. Er komen slechts vijf onderscheidingen op voor. Twee leden van het afgetreden ministerie, nl. Graham, gewezen financieel secretaris van de Schatkist, en Ben Spoor, die als parlementair secretaris van de Schatkist Chiep Whip van de Labour-Party was, werden benoemd tot leden van de Privy Council met den daaraan verbonden titel van Right Honourable. Sir Cecil Hurst, de bekwame financieele adviseur van het Foreign Office, kreeg een nieuwe ridderorde, terwijl twee andere leden van den staf van Buitenlandsche Zaken, Selby en Duff, de Victoria-orde ontvingen. De andere kabinetsministers van het afgetreden ministerie blijken geen enkelen ambtenaar van hun departementen voor een onderscheiding te hebben voorgedragen.

Baldwin vertrekt hedenavond uit Londen om in week-end op Chequers, het officieele landhuis der eerste ministers, door te brengen. Voor zijn vertrek heeft hij nog een minder belangrijke post in zijn ministerie, nl. het parlementair secretariaat van de Schatkist, toegewezen aan Eyres Monsell. Deze zal dienengevolge ook Chiep Whip van de regeering zijn.

De „Times" is van meening dat Austen Chamberlain de aangewezen man is voor de portefeuille van Buitenlandsche Zaken. Austen Chamberlain zal, volgens de „Daily News" (lib.) door zijn hoffelijkheid en parlementaire ondervinding, als geen ander, in staat zijn, op te treden als plaatsvervangend leider in het Lagerhuis.

De „Daily Telegraph" drukt haar leedwezen er over uit, dat Sir Robert Horne geen plaats in het Kabinet heeft gekregen, beschouwt het Kabinet overigens als bijzonder sterk. Het juicht Churchill's opneming even-een toe en acht dit een moedige daad, aangezien het bekend is, dat niet alle volgelingen van Baldwin op de hand van Churchill zijn.

De „Morning Post", welke de sterke fractie in de conservatieve partij vertegenwoordigt, welke voor tariefwijziging is, is niet erg te spreken over Churchill's benoeming.

De „Daily Mail" en de provinciale bladen beschouwen Baldwin's keuze van een kanselier als een aanwijzing van zijn besluit, de hereeniging van de conservatieve partij te vervolmaken.

FRANKRIJKS HERDENKING VAN DEN WAPENSTILSTAND.

Twee lessen in de openbare scholen.

PARIJS, 7 Nov. (Eigen tel.) — Maandag zullen ter herdenking van den zesden verjaardag van den wapenstilstand in alle openbare scholen in Frankrijk twee lessen worden gegeven, een over den wapenstilstand en een over den Volkenbond.

DE DREIGENDE CRISIS IN BELGIË.

Het gevaar bezworen?

BRUSSEL, 7 Nov. (Eigen tel.) — Wij vernemen, dat de dreigende kabinetscrisis bezworen zou zijn. De begrootingsvooruitzichten voor 1925 zijn gunstig. Intusschen zou de salarisverhooging, behalve het gunstige overschot, nog 115 millioen francs extra eischen, welk bedrag bijeengebracht zou moeten worden door nieuwe belastingen. Deze werden, zooals bekend, reeds in Juli voorgesteld. Bij het groote publiek bestaat geen of weinig verzet tegen. Ook de katholieke groep zou deze belastingen willen aannemen.

DE BRITSCHE REGEERINGSAANDEELEN IN DE ANGLO-PERSIAN.

Churchill wenscht geen verkoop.

LONDEN 7 Nov. (Eigen tel.) — Zooals bekend, had Baldwin's vorig kabinet een jaar geleden voor zijn val, een plan in overweging genomen, om de regeeringsaandeelen in de Anglo-Persian Oil Cy. te verkoopen aan de Koninklijke Shell-groep. Neville Chamberlain, de toenmalige Kanselier van de Schatkist, heette voor dien verkoop te zijn. Het kabinet kon het er toen echter niet over eens worden en de aangelegenheid kwam door het aftreden van de vorige conservatieve regeering niet in bespreking.

Kort nadat MacDonald aan het bewind kwam besloot zijn kabinet niet tot den verkoop van de aandeelen over te gaan. In een Amerikaansch blad is thans het vermoeden geopperd, dat de nieuwe conservatieve regeering de zaak wederom in overweging zal nemen, maar naar wij uit de beste bron vernemen, zal daarvan geen sprake zijn.

Men kan ook kwalijk verwachten, dat Winston Churchill, de nieuwe Kanselier van de Schatkist, met den verkoop van de regeeringsaandeelen zou instemmen, want de aankoop er van geschiedde voor den oorlog juist op zijn initiatief, daar hij als minister van Marine een veiligen aanvoer van petroleum voor de Britsche vloot tegen redelijken prijs wilde verzekeren zonder van het groote olie-monopolie afhankelijk te zijn.

DE BRITSCHE VAKBEWEGING EN RUSLAND.

Het vertrek der gedelegeerden.

LONDEN, 7 Nov. — Eenige van de meest bekende leden van het Trades Union-congres zijn heden uit Londen naar Moskou vertrokken. Het doel der reis, waartoe besloten was, toen de Labour-regeerirng nog aan het bewind was en die door de algemeene verkiezingen was uitgesteld, is, naar gemeld wordt, het instellen van een onderzoek naar de bestaande relaties tusschen de vakvereenigingsbeweging in Rusland en de Sowjetregeering, alsmede naar den algemeenen arbeids- en maatschappelijke toestanden in dat land. Hierbij kan worden gememoreerd, dat drie van de zes gedelegeerden tot de Labourparty behoorende leden van het laatste parlement zijn geweest. Twee dezer hebben hun zetels bij de jongste verkiezingen verloren, nml urcell en Tillett. Laatstgenoemde is de bekende leider der transportarbeiders. Aan Findlay, een van de gedelegeerdene, heeft men gevraagd, wat zij den Sowjet-leiders zouden antwoorden, wanneer dezen zouden vragen, waarom de Labour-party bij de verkizing was verslagen. Hij antwoordde: „Ik zal hun in ieder geval zeggen, dat het allemaal hun schuld is geweest. Zinovjef's brief heeft het gedaan". (N.T.A. draadl.)

AVONTURIERSTER TE BRUSSEL GEARRESTEERD.

BRUSSEL, 7 Nov. (Eigen tel.) — Gisteravond is alhier een vrouw aangehouden, die na achtereenvolgens cabaretzangeres, ziekenverpleegster en houdster van een inlichtingenbureau van het Belgische leger te zijn geweest, zich voor een pelgrim en apostel van Christus uitgaf en zich door een grooten kring goedgeloovige vrouwen uit den gegoeden stand wist te doen omringen, op wier kosten zij rijkelijk leefde. Zij had een huis tot „tempel" ingericht en genas daar zieken door handoplegging.

Toen zij werd gearresteerd, moest de politie zich tegen haar aanhangsters verdedigen.

EEN NOORSCHE VRACHTBOOT IN HET KANAAL AANGEVAREN.

LONDEN, 7 Nov. — De kleine Noorsche vrachtboot „Maria Margaretha" is vanmorgen in het Kanaal in de duisternis in aanvaring gekomen met een Britsche mijnenlegger. De bemanning uit twaalf koppen bestaande is veilig geland. Een matroos werd gewond.

(Reuter.)

DE VLIEGTOCHT HOLLAND—INDIË.

De heer Guillonard teruggekeerd.

ROTTERDAM, 7 Nov. — De heer P. Guillonard, de chef van den Technischen dienst van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, die, zooals men weet, naar Philippopel was vertrokken ter reparatie van de „F. VII", is van zijn reis te Rotterdam teruggekeerd.

De heer Guillonard heeft het persbureau V. D. eenige mededeelingen gedaan omtrent zijn bevindingen te Philippopel.

Hij bevestigde o.a. dat het ongeval te wijten was aan een scheur in de hulpradiator, waardoor het koelwater van den motor was weggeloopen. De gevolgen daarvan waren zoo ernstig, dat de zuigers in gesmolten toestand door de uitlaatpijpen van den motor liepen. De geheele motor werd onklaar en was zoodanig beschadigd, dat hij niet meer gerepareerd kon worden.

Feitelijk werd hij in brokken aangetroffen. Dit totale vernietigingsproces had zich in enkele minuten voltrokken. Te voorzien was dit ongeval — aldus de heer Guillonard — niet geweest, daar de motor gedurende dertig uren goed had gefunctionneerd.

Gedurende het herstelwerk stond het toeste onder mil. bewaking. Een tweetal Servische soldaten hield de wacht en moesten de nieuwsgierigen op een afstand houden. De door de Fokker-fabriek toegezonden onderdeelen zijn volgns de heer Guillonard van buitengewone qualiteit, terwijl ook de motor zelf zeldzaam functionneert.

Bij de eerste poging sloeg de motor aan zoodat een proefvlucht overbodig werd geacht.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

PAVILLON „RICHE" — ZANDVOORT

Gezelliger dan in de stad.

BEZOEKT ONZE SPECIALE DANSAVONDEN DONDERDAG, ZATERDAG en ZONDAG.

Vol lof was de heer Guillonard over de monteurs der Fokker-fabriek die hem ter zijde stonden. Onafgebroken zijn de vliegeniers bij de reparatie tegenwoordig geweest.

Des Maandagsavonds zijn de onderdeelen als ook de motor op het landingsterrein aangekomen en van Dinsdagmorgen tot Zaterdag heft men aan het repareeren gewerkt. Het plaatsen van de nieuwe motor kon geheel technisch nauwkeurig plaats vinden aangezien men zich geen enkel hulpmiddel behoefde te ontzeggen. De reparatie werd eenigszins bemoeilijkt door het feit, dat twee dagen lang regen gevallen is, zoodat de technikers tot aan de knieën in de modder hun werk moesten verrichten. Niettemin verklaarde de heer Guillonard dat ook al had het de geheele week geregend de onderdeelen toch van die qualiteit waren dat een volledige reparatie mogelijk was.

„In welke stemming", vroegen wij, „trof U de vliegeniers te Sofia aan?"

„Zij hadden de overtuiging", antwoordde de heer G., „dat de tocht zou moeten worden opgegeven. Vandaar hun enthousiast telegram toen reparatie mogelijk bleek".

Het vertrek heeft plaats gehad in tegenwoordigheid van den Ned. Consul te Sofia, Jhr. de Brauw, en den Hollandschen consul te Philippopel, den heer Calsjef en onder groote belangstelling van de bevolking van het dorpje Saladinovo.

Het is jammer verklaarde de heer Guillonard, dat van dit vertrek waaraan de eigenaardige kleederdracht van de bevolking zulk een bijzonder cachet gaf, niet vereeuwigd is geworden.

De heer Guillonard verklaarde zeer pertinent dat het vliegtuig op het oogenblik in denzelfden toestand verkeert als waarin het bij het vertrek uit Holland verkeerde.

Ten slotte zeide de heer G., dat het comité Vliegtocht Nederland-Indië in dezen geen blaam treft aangezien bij de voorbereiding op dergelijke voorvallen niet konden worden gerekend.

DE BEGROOTING VAN ONDERWIJS.

Uit het voorl. verslag der Tweede Kamer.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — De bespreking van het beleid van den minister van Onderwijs, K. en W., gaf, blijkens het voorloopig verslag der Tweede Kamer over de begrooting van zijn departement in de afdeelingen, aanleiding tot een gedachtenwisseling over de wijze, waarop door den minister in de achter ons liggende jaren uitvoering is gegeven aan het bepaalde in het zevende lid van art. 195 der gewijzigde Grondwet betreffende de financieele gelijkstelling van bijzonder en openbaar lager onderwijs en de subsidieering uit de openbare kas van het bijzonder algemeen vormend middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs.

Verscheidene leden waren van oordeel, dat het bijzonder onderwijs daarbij niet datgene heeft verworven, waarop het volgens het grondwettelijk voorschrift en de beginselen, ten grondslag liggende aan de onderwijspacificatie, aanspraak mocht maken. Deze leden meenden, dat het den minister niet moeilijk had moeten vallen het genoemde Grondwetsartikel tot uitvoering te brengen, daar hij bij zijn optreden als minister de ontwerpen der Bevredigingscommissie tot uitgangspunt kon nemen. Thans, nu we zes jaren verder zijn, is alleen de wet op het algemeen vormend lager onderwijs tot stand gekomen.

Gewezen werd vooreerst op de cursussen in vreemde talen, door tal van gemeenten naast het openbaar lager onderwijs gegeven. De minister nam ten deze het eigenaardig standpunt in, dat die cursussen buiten de Lageronderwijswet vielen, doch bleef bovendien in gebreke de totstandkoming van een wettelijke voorziening te bevorderen, welke aan de aldus geschapen ongelijkheid een einde zou maken, niettegenstaande daarop van uit de Kamer herhaaldelijk was aangedrongen.

In de tweede plaats werd gewezen op den gang van zaken ten opzichte van het vervolgonderwijs. De voorstanders van bijzonder onderwijs komen voor de keuze te staan, óf hun leerplichtvrije kinderen naar de openbare cursussen te zenden, óf zelf bijzondere cursussen te stichten uit eigen beurs. Wel verre van aan dien toestand een einde te maken, werkte de minister hem eer in de hand door het initiatief te nemen tot zoodanige wijzigingen van de Nijverheidsonderwijswet, dat de gemeenten te gemakkelijker haar gang konden gaan.

In de derde plaats vestigde men de aandacht op de weinig gelukkige politiek, die de minister gevolgd heeft in zake de opleiding. Het gevolg van deze politiek is, dat de openbare opleiding thans alom in den lande verkrijgbaar is, doch de bijzondere opleiding in het nauw is gebracht.

Met betrekking tot het nijverheidsonderwijs werd opgemerkt, dat door de stopzetting van de subsidieering van nieuwe nijverheidsscholen de Nijverheidsonderwijswet haar beteekenis grootendeels heeft verloren.

Gaarne zouden de leden hier aan het woord bereid zijn tot ingrijpende bezuiniging op ons vakonderwijs mede te werken, wanneer deze voltrokken werd op de basis der financieele gelijkstelling van openbaar en bijzonder vakonderwijs. Daar dit echter met de tegenwoordige Nijverheidsonderwijswet niet mogelijk is, achtten zij een grondige herziening van deze wet op den voet van gelijkstelling urgent.

Ten slotte werd ook met betrekking tot het middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs betoogd, dat de minister er niet in geslaagd is te bezuinigen, zonder het bijzonder onderwijs in verhouding zwaarder te treffen dan het openbare.

NAAMSVERWISSELING.

HARDERWIJK, 7 Nov. — Dezer dagen werd voor het kantongerecht alhier een verzetkwestie over het rijden met een auto over een verboden weg behandeld, waarin mr. W. A. Telders als beklaagde was gedagvaard. Deze had zich echter door een gemachtigde doen vervangen.

De ambtenaar van het O. M. maakte, gelijk gemeld, een opmerking over het verzet van beklaagde en hij bracht daarbij de functie van landsadvocaat in 't geding.

Gebleken is evenwel, dat het O. M. zich had vergist. De landsadvocaat is mr. J. H. Telders, dus niet de onderhavige beklaagde. Het typische is, dat bekl.'s gemachtigde een diep stilzwijgen over de opmerking van het O. M. had laten gaan omdat..... ook hij niet beter wist of bij trad op voor den landsadvocaat!

Het Britsche consulaat-generaal.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Het Britsche consulaat-generaal alhier verzoekt ons te melden, dat het consulaat op Dinsdag 11 November a.s. (Wapenstilstandsdag) gesloten zal zijn. Het zal echter voor het publiek opengesteld zijn tusschen 10 en 1 uur.

DE TOESTAND VAN SENATOR LODGE.

(Times Service — Copyright Telegraaf)

NEW YORK, 7 Nov. — Senator Lodge herkreeg heden bij korte tusschenpoozen het bewustzijn. Hij kon wat voedsel tot zich nemen. Zijn toestand wordt evenwel hachelijk geacht. Zijn familie waakt aan hte ziekbed.

(Times Service — Copyright Telegraaf)

MADRID, 7 Nov. — De politie te Barcelona heeft een aantal personen aangehouden, die in het bezit waren van handgranaten. Toen de politie hen wilde arresteeren, sloegen de verdachten op de vlucht, waarbij zij op de achtervolgende agenten schoten, zoodat één agent werd gedood en een ander gewond. Ten slotte konden de mannen evenwel worden gevat.

Het was de politie ter oore gekomen, dat gewapende mannen zich in kleine groepen naar de kazerne zouden begeven. Toen zij eenigen hiervan wilden aanhouden had bovengemeld incident plaats.

Ook uit Vera worden dergelijke incidenten gemeld, waarbij twee soldaten van de militaire politie werden gedood.

(Times Service — Copyright Telegraaf)

PEKING, 7 Nov. — Tsjang-Tso-lin, de dictator van Moekden, vertrekt morgen vandaar naar Tientsin en Peking.

De voorloopige regeering te Peking vaardigde een decreet uit ter annuleering van alle decreten, van het 9de jaar der republiek af tot 2 Nov. jl. uitgevaardigd, bij welke decreten verscheidene personen van hun rang of onderscheiding werden beroofd of wier arrestatie werd gelast. Het decreet herstelt de in 1920 gedegradeerde Anfoe-ambtenaren in hun rang en herstelt ook de onderscheidingen, waarvan Tsjang-Tso-lin twee jaar later werd beroofd.

(Times Service — Copyright Telegraaf)

SYDNEY, 7 Nov. — De Australische premier Bruce heeft in een rede in de Nationale Club alhier verklaard, te verwachten, dat de nieuwe Engelsche regeering zal doorgaan met het plan in zake een vlootbasis te Singapore en naleving van het besluit der jongste rijksconferentie in zake rijksvoorkeursrechten. Hij zeide eenigen tijd geleden te hebben vernomen dat de conservatieven voornemen waren het besluit dezer conferentie door te voeren.

Het parlement van Nieuw Zeeland heeft een bedrag van 100.000 pond sterling gevoteerd voor den bouw en onderhoud van een nieuwen kruiser. De premier verklaarde, dat thans waarschijnlijk wel weer het plan in zake de vlootbasis te Singapore ter hand zal worden genomen, doch dat de Britsche admiraliteit hem had aangeraden, Nieuw Zeeland te doen bijdragen aan den bouw van een nieuwen kruiser voor de Stille Zuidzee.

(Times Service—Copyright Telegraaf.)

NEW YORK, 7 Nov. — Bij zijn aankomst alhier heeft de heer A. H. G. Fokker medegedeeld, dat zijn Amerikaansche fabriek thans 100 vliegtuigen in aanbouw heeft voor de Amerikaansche regeering.

LONDEN, 7 Nov. (Times Service). — Naar gemeld wordt zijn de betrokken scheepvaartmaatschappijen het thans eens over de gewijzigde vrachttarieven voor sisal van O.-Afrika naar het continent en de V. S., welke waarschijnlijk direct van kracht zullen worden. De contractkoersen, zooals ze thans vastgesteld zijn, zijn iets hooger dan de laagste, tot nog toe door enkele continentale maatschappijen genoteerd, welke echter vooral bij de Nederlandsche Mij., die het verkeer op Z.-Afrika onderhiudt, op volstrekt on-economische basis stonden.

LONDEN, 7 Nov. (Times Service). — Waarschijnlijk zullen begin December de spinnerijen in Lancashire, welke Amerikaansche katoen verwerken, weer volop met een 48-urige werkweek gaan werken.

(Times Service—Copyright Telegraaf.)

NEW YORK, 7 Nov. — De kanseller van de boogeschool te Pittsburg kondigde aan, dat aldaar een wolkenkrabber universiteit zal komen van 52 verdiepingen. Het nieuwe gebouw zal 230 M. hoog zijn, hooger dan eenig ander gebouw in Amerika, behalve het Woolwichwarenhuis te New York. Het zal 120 M. breed en 90 M. diep zijn. Het gebouw zal in Gothischen stijl worden opgetrokken. Het zal plaats bieden voor 12.000 studenten die in 16 snelle liften op en neer zullen gaan.

De kosten van het gebouw worden op 10 millioen dollar geraamd.

ONDERZEESCHE FOTO'S.

Een gezelschap uit den staf van het Amerikaansche Museum voor natuurlijke historie heeft den geheelen zomer in de Bahamas doorgebracht om de koraal-riffen te bestudeeren met een merkwaardig toestel, een onderzeesche buis, waarin twee of drie man tot den bodem van de zee konden afdalen. Op deze wijze konden zij het planten- en dieren-leven gemakkelijk bestudeeren en door een glazen kap in de buis zelfs foto's maken. Vroeger had men reeds op deze wijze bioscoop-opnamen gemaakt van gevechten tusschen haaien en parelduikers.

Thans kwam men terug met een buit van duizenden foto's en teekeningen, onder water gemaakt en met veertig ton koraal, dat voor het bouwen van een zee-panorama in het New-Yorksche museum zal dienen.

Onze foto-pagina laat een van de gemaakte opnamen zien.

FRANSCHE AMATEUR-BOKSERS IN HET BUITENLAND.

PARIJS, 7 Nov. — Een commissie van den Franschen boksbond heeft besloten, dat zij voortaan geen goedkeuring meer zal hechten aan het uitzenden van amateur-boksers naar het buitenland, indien niet een maand, voordat de wedstrijd zal plaats hebben een desbetreffend bericht is binnengekomen van den bond, welke de boksers uitnoodigt.

De Fransche bond heeft deze maatregel genomen om er zeker van te zijn, dat zijn vertegenwoordigers tijd hebben zich voor te bereiden en zoodoende meer kans maken een goed figuur te slaan. Bovendien wil de Fransche bond het programma van den avond vooruit weten, zoodat zij op de hoogte is van hetgeen van zijn vertegenwoordigers verlangd wordt.

De Fransche boksbond is voorgegaan, laat de Hollandsche volgen. Dan blijven wij voor onnoodige Hollandsche nederlagen, zooals de kortelings in Berlijn gehouden amateurs-wedstrijden ons brachten, gespaard. (Red.)

ARY BOS IN AMERIKA.

Zijn wedstrijd tegen Butler.

AMSTERDAM, 7 Nov. — De Hollandsche biljarter Ary Bos speelde voor eenigen tijd te New York een wedstrijd over 1200 caromboles tegen den Amerikaan Albert Cutler. Na twee partijen van 400 punten luidde de stand 800—584 in het voordeel van den Amerikaan. De Hollander verloor ten slotte deze ontmoeting met 1200—1115, terwijl het verloop van de laatste partij van 400 p. als volgt was.

Cutler: 5, 47, 2, 75, 27, 1, 0, 9, 32, 0, 3, 17, 40, 22, 32, 1, 0, 16, 23, 14, 4, 11, 2, 0, 2, 13.

Bos: 74, 2, 0, 0, 9, 28, 3, 16, 110, 5, 16, 2, 71, 3, 3, 15, 22, 18, 3, 9, 61, 30, 6, 1, 15.

In ons avondblad van Vrijdag meldden wij, dat Bos in een driebanden-wedstrijd den wereldkampioen aCnnefax verslagen had. Den volgenden dag nam deze laatste echter revanche en versloeg den Hollander met 100—92. De hoogste serie van den Amerikaan was 20, van den Hollander vier.

HET INDEXCIJFER VAN „THE ECONOMIST".

De verschuivingen in de diverse groepen.

In aansluiting aan de reeds gemelde indexcijfers van „The Economist laten wij hieronder een overzicht volgen van de verschuivingen binnen de verschillende groepen:

De totale index steeg met 118 punten tot 4847, het hoogste cijfer sinds September 1921. De stijging is in vrijwel alle afdeelingen te constateeren, slechts enkele groepen wijzen geringe dalingen aan. Het cijfer voor granen en vleesch steeg van 1003 tot 1027½, voornamelijk ten gevolge van de hoogere graanprijzen; vleesch was iets lager. Andere voedingsmiddelen stegen van 777½ tot 786½, voornamelijk ten gebolge van het stijgen van den koffieprijs. De textielgroep steeg van 1395½ tot 1442½ punten. Hier waren katoen, jute en vlas hooger, wol was vrijwel onveranderd. De mineralengroep steeg van 762½ tot 782½. IJzer was its lager, doch lood en tin aanmerkelijk hooger. De groep diversen steeg van 780½ tot 808. Een totalen index voor 1914 op 100 aannemend, was deze eind October 189.0 tegen 184.4 vorige maand.

WIENER BANK.

Liquidatie.

WEENEN, 7 Nov. (Per tel.). — De in moeilijkheden geraakte Wiener Bank (niet te verwarren met de Wiener Bankvereein) zal liquideeren.

NEW YORK.

NEW YORK, 7 Nov. (Eig. tel.) — De beurs was heden zeer opgewekt onder leiding van de speculatie. Het publiek neemt opnieuw deel aan de affaires. Rock Island, Missouri, Kansas & Texas en St. Louis & San Francisco waren sterk gezocht, later ook Seaboard Air Line. Southern Rails werden verhandeld tegen den hoogsten koers, welke tot nog toe genoteerd is. Speculatieve industrieele waarden waren aanvankelijk onregelmatig, doch later vast. Motor-waarden zwakker op geruchten omtrent een verdere prijsverlaging van auto's. Steels vast op grond van de verwachting, dat de president aan de natie respijt zal geven door den wetgevenden arbeid tot een minimum te beperken. Na de bijeenkomst van het oude Congres in December zal het nieuwe Congres niet voor het volgende jaar December bijeengeroepen worden. De obligatiemarkt was levendig. Spoorwegobligaties waren sterk gezocht, industrieele vast. Sinclair Oil noteerde 17¾ (17⅝), Baldwin Locomotive Works 119(120⅝).

NEW YORK, 7 Nov. (Reuter) — De geldmarkt was heden gemakkelijk. De fondsenbeurs opende vast, daalde vervolgens, waarna evenwel herstel intrad en sloot willig. Nader bericht: De aanvankelijke flauwe stemming voor industrieele waarden werd geheel en al ongedaan gemaakt door de machtige stijging van standaard-spoorwegaandeelen. De omzet bereikte het hoogste cijfer van het jaar en beliep 2.330.000 stuks.

NEW YORK, (Reuter).	Slotk. 7	Slotk. 6	Slotk. 5
4% Oblig. Amerika	102¼	102⅜	102¼
Atchison Topeka gew. A.	113	109⅜	109½
„ „ pref. „	93½	93	92¾
Atchis. 4% Mortg. bonds.	90¾	90⅞	90⅜
Baltimore & Ohio .....A.	67⅛	64½	63¼
Canadian Pacific ..... „	153	150½	151⅝
Chic. & North Western „	65½	63¾	63
Stand-Oil of N.-Jersey „	36⅛	36½	36⅞
Erie Railway ... gew. „	31	28¾	28⅝
Erie Railway 1e pref. „	39⅝	38¼	38⅝
Illinois Central ..... „	113¼†	110⅜	10.¾
Kans. City South. pref. „	56½	55½	55¼
Louisv. & Nashville ... „	101⅜	99	100½
Miss.Kans.&T.Rr. Com. „	22	20⅛	18
M.Kans.Rr. 5% Adj.M.B.	69⅝	68¾	68⅞
N.Railw.ofMex. 1epref.A.	5½	3 *	3½ *
N.Railw.ofMex. 2epref. „	1½	1⅜ *	1½ *
Norfolk & Western „	124½	123¼	123⅜
Ontario & Western ... „	25⅜	22⅝	21⅜
Union Pacific gew. „	144	142	141
Union Pacific 4% bonds.	93	92¼	92½
Wabash Adjustm. pref.A.	51¾	51	48⅜
Int. Merc. Marine pref. „	36¾	35½	36¼
U. S. Steel ..... gew. „	111⅞	109½	109½
St. Louis & San Franc. „	42⅜	41	37⅛
Chesapeake & Ohio ... „	86⅜	84¾	85
Chicago Milwaukee ... „	14⅞	13¾	12⅞
Am. Smelt & Ref. Co. „	81⅞	82⅜	83⅛
Bethlehem Steel Corp. „	41	40¼	41½
Erie 4% Gen. Liep Obl.	63½	63	62⅜
Kansas City South gew.A.	27½	26⅜	25⅛
Missouri Pacific ..... „	24⅛	23⅜	22
New York Central ..... „	115⅜	110⅞	110⅜
Northern Pacific ..... „	66⅜	65¼	64⅝
Pennsylvania ..... „	46¼	45¼	45
Phil. & Reading ..... „	64⅜	63⅛	62
dito dito 1e pref. „	35	35	35¼
Great Northern pref. „	65¾	64½	64
Chic. Rock Isl & Pac. „	38¼	36⅜	35¼
Southern Railway ..... „	71⅛	70	69¼
dito dito pref. ... „	77¼	76¾	76½
Southern Pacific ..... „	98⅛	96⅜	95¼
Texas & Pacific ..... „	40¾	38½	37½
Wabash adjustm gew.„	18¼	17⅜	17
Amer. Car. & Foundry „	167	165	165
Anaconda Copper $ 50 „	56⅞	57	57⅜
Int Merc. Marine gew. „	8¼	8⅛	8⅛
U. S Steel Corp. pref. „	121¾	121¾	121½
dito 2e Mortg. Oblig 5%	105	105	105
Amer. Telegr. & Telef.A.	128⅜	128⅜	128¼
Erie Railway 2e pref. „	39¼	37¾	38½
Amer. Beet Sugar gw. „	38½	37	38¾
American Can. ..... „	140	140½	139¾
General Cigar Co. ..... „	89	88¼	88
Am.Hide&Leather gew. „	11¾	11¼	11½
dito dito pref. „	67	66¾	66¾
Am. Telegr. & Tel. 4% O.	90¾	91¾	90⅜
Intercont. Rubber ... A.	3⅞	4	4
Int. Merc. Marine 6% O	87⅛	87⅛	87¾
Pittsburgh Coal ..... A.	51¼	51	52½
Central Leather gew. „	14¾	14¾	14½
Studebaker Corp ..... „	38⅜	38	39½
Gulf States Steel.gew. „	72¼	70	70½
dito dito pref. „	95¼	95	95
Koninklijke Olie ..... „	46	44⅛	44½
MONTREAL (Reuter)	7	6	5
Brit. Emp. Steel 2e pr. A.	8½	8½	9½

* Bieden. § Excl. † Ex div. ** Laten.

NEW YORK (Reut.)	7	6	5
Call Money	2½—2¾	3½—3¾	3—3½
Londen Cable. $p.£	4.58¾	4.57⅛	4.56¾
id. 60 p.s.$., £	4.56¾	4.54⅛	4.53¾
Berlijn cable	0.23⅞	0.23⅞	0.23⅞
A'damcable. $-c.p. fl	39.85	39.83	39.76
Parijs.cable $-c.p.fr	5.24	5.22	5.22
Brussel	—.—	—.—	—.—
Zilver.buiteni.gedolv	69¼	69½	69⅝

NAGEKOMEN MARKTBERICHTEN.

BROEK OP LANGENDIJK, 7 Nov. — 7800 stuks bloemkool, 1e srt. f 10.10—21.10, id. 2e soort f 4.20—8, pr 100 st.; 27 200 K.G. wortelen f 1—1.90, 108.100 K.G. roode kool 1e soort f 2—5.20, 68.400 K.G. gele kool 1e soort f 2.20—4.10, 47.500 K.G. witte kool 1e soort f 0.80—1.20, id. Deen f 2.10—4.60, 24.500 K.G. uien f 6.50—7.10, drielingen f 7.10—7.70, nep f 7.90, 1750 K.G. rapen f 0.60, 1025 K.G. rammenas f 1.70—3.30, alles per 100 K.G.

BOVENKARSPEL, 7 Nov. — Aardappelen blauwe f 2.40—2.60, bonte f 2.85, uien, groote gele f 2.85—3.25, id. kleine gele f 3.10, id. driel. f 3.10—3.20, alles per baal; 1e bloemkool f 15.25—29, 2e id. f 8.75—16, 3e id. f 6.50—10.50, per 100 stuks; roode kool f 1.70—4.50, gele kool f 1.60—2.50

SPEJRDER (KLEINE ANNONCE)

RUIM 90.000
BETALENDE ABONNÉ'S

Minimum prijs (2 regels) ƒ 1.50
Elke regel meer ..... „ 0.75
Zaterdagavond (2 regels) „ 1.70
Elke regel meer ..... „ 0.85

De Telegraaf

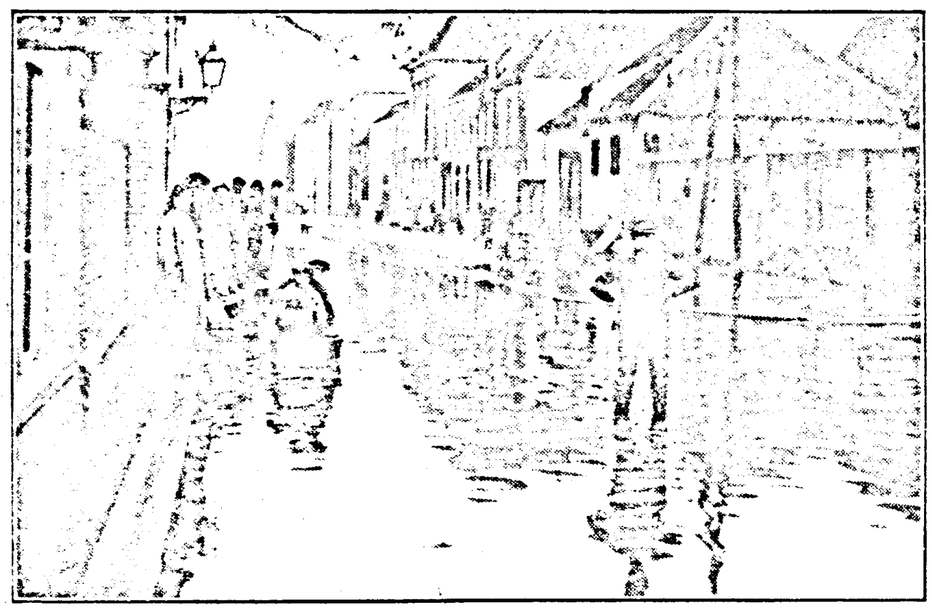
ZATERDAG 8 NOVEMBER 1924 — OCHTENDBLAD

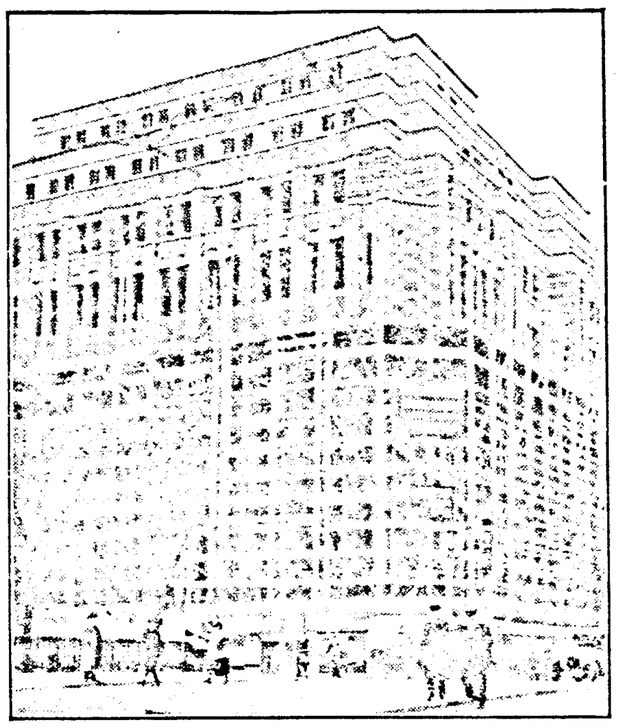
ZET CENTEN OM IN GULDENS!

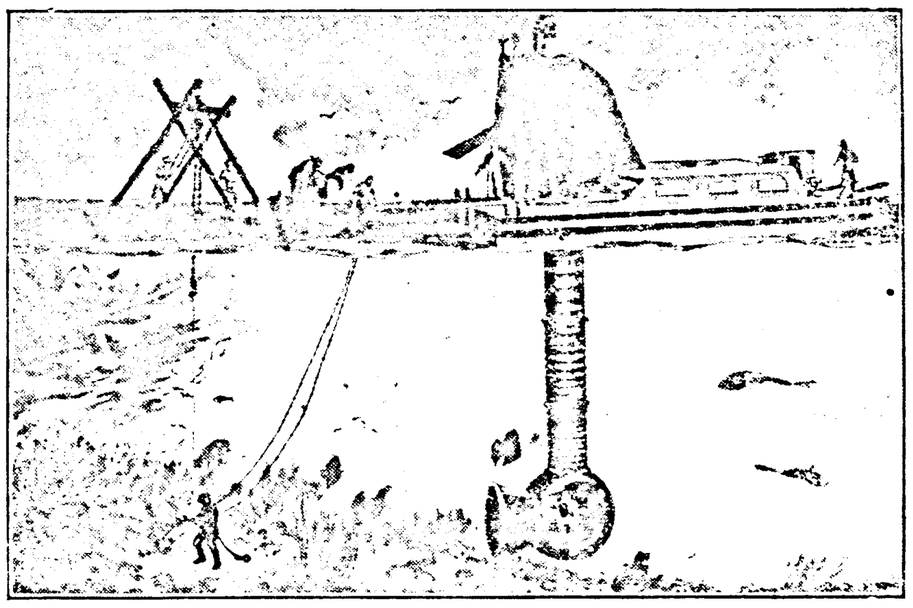
Per 1000 abonné's minder dan 1 cent per regel.

SPEURDER (KLEINE ANNONCE)

De watersnood - Het nieuwe gebouw der Ned. Handel-Mij. - Op den bodem der zee.

DE OVERSTROOMING IN HET ZUIDEN. — Een kijkje in het oude vestingstadje Grave bij den Beerschen Overlaat. Ook hier zijn de straten overstroomd en de huizen ondergeloopen. Bovendien is het plaatsje vrijwel geisoleerd.

FOTOGRAFEEREN ONDER ZEE. — In Amerika is een duikerbuis uitgevonden, waardoor de duikers op den zeebodem kunnen afdalen. Door een glazen venster kunnen zelfs onder water foto's worden gemaakt.

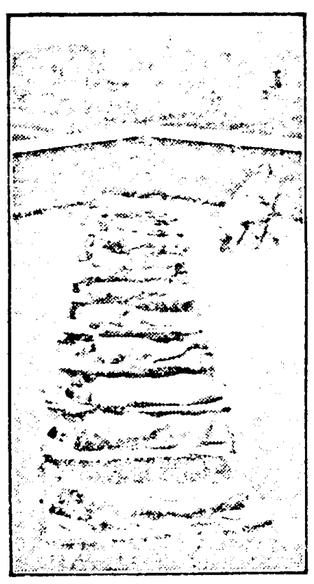

TIJDENS DE AARDAPPELCAMPAGNE in de Veenkoloniën verblijven de families der van heinde en ver gekomen rooiers dag en nacht in de open lucht. De foto toont de verblijfplaats van een zuigeling — vrijwel zonder eenige beschutting tegen regen en koude.

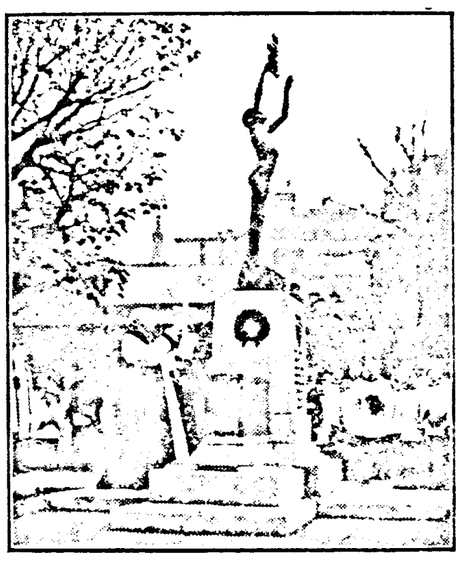
TREURIGE TOESTANDEN. — Dit gezin — man, vrouw en vier kleine kinderen — heeft noch bij dag, noch bij nacht de minste beschutting. Naar schatting deelen jaarlijks 3500 kinderen tijdens de aardappelcampagne dit zelfde lot.

HET NIEUWE GEBOUW DER NED. HANDEL MIJ. te Amsterdam nadert zijn voltooiing. Reeds is men begonnen een deel der steigers af te breken.

OP DEN BODEM DER ZEE. — Een met het onderzeesche toestel opgenomen foto van een duiker, terwijl hij bezig is koraaltakken af te snijden.

EEN MERKWAARDIG OORLOGSMONUMENT. — Dezer dagen werd te Dover door den aartsbisschop van Canterbury een oorlogsmonument onthuld, waarvan de voornaamste figuur een krachtigen jongeman voorstelt, bedoeld als symbool van de naar idealen strevende jeugd.

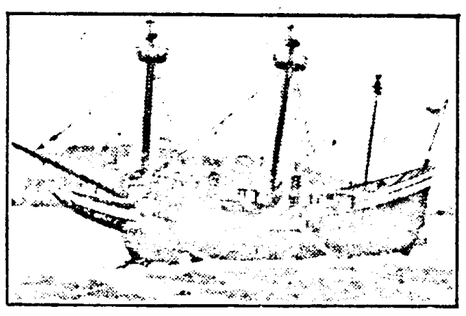

HERMAN J. HARTZ, de secretaris van de Alg. Juweliersver., zal einde December zijn functie neerleggen.

EEN ENGELSCH KINDERTEHUIS in Poplar bij Londen, waarvan het platte dak gebruikt wordt om de kleine patiëntjes van de buitenlucht te laten genieten.

MR. DR. J. H. SINNIGHE DAMSTé is benoemd tot hoofddirecteur der directe belastingen.

DE MODE VAN DEN DAG. — Met groen bont is deze sierlijke avondmantel, van zwart en zilver, omzoomd. Een Amerikaansche modekunstenares schiep dit schitterend omhulsel.

OUDE GEBOUWEN IN AMSTERDAM. — De Lutherse kerk op het Spui is in 1662 gebouwd en sedert maar weinig veranderd. Zij is bekend door haar uitstekende accoustiek.

DE WEENSCHE PIANIST PAUL SCHRAMM maakt een concerttournée door ons land. O. m. zal hij een bezoek brengen aan Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

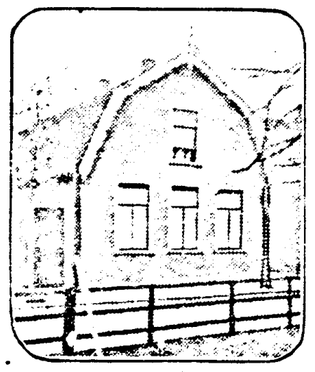

EEN MERKWAARDIGE FAMILIE. — Het echtpaar Dijken uit Broek (bij Dokkum) is 9 dezer 25 j. getrouwd. Beiden vieren voor de 2de maal hun zilveren huwelijksfeest. Achter hen twee zonen van den man met hun echtgenooten, resp. dochter en kleindochter van de vrouw.

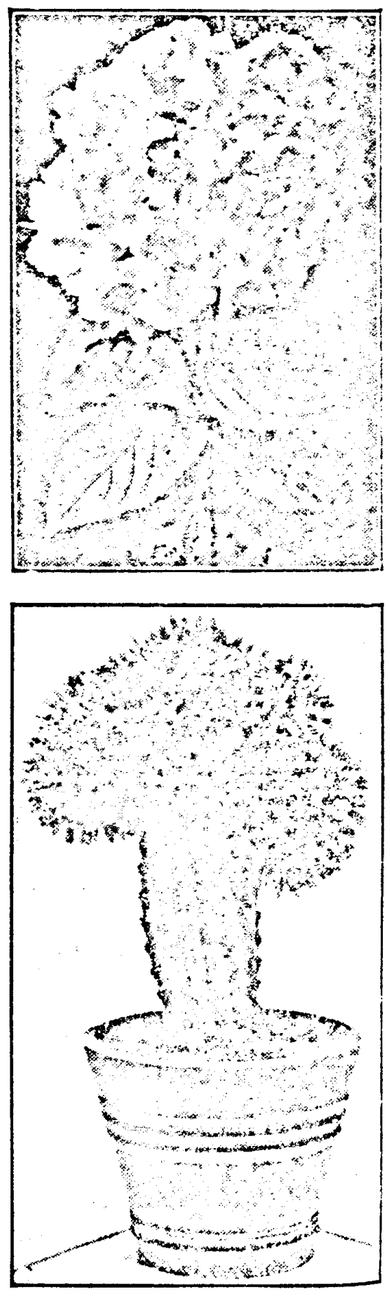

BLOEMEN, gefotografeerd op de tentoonstelling, welke in het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam wordt gehouden.

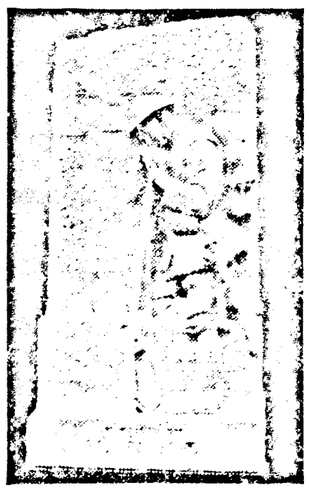
DE HALVE MAEN, het scheepje dat in 1909 door Nederlanders aan den Staat New York ten geschenke werd gegeven, maar sindsdien in verval raakte is thans geheel gerestaureerd.

GEïMPROVISEERDE LANDSDRUKKERIJ. — Het huisje te Koog a/d zaan, waarin Chr. Schnater — de dezer dagen gesnapte valsche munter — zijn werkplaats had.

DE ENGELSCHE KONINKLIJKE FAMILIE EN DE SPORT. — De Engelschen zijn een sportief volk. En geen belangrijke ontmoeting — in welken tak van sport ook — of ook de koning of de kroonprins wonen haar bij. Op de foto zien we beiden, na een — dezer dagen gespeelde — baseballwedstrijd, het winnende team de hand drukken.

TER NAGEDACHTENIS van den aalmoezenier T. A. B. Padberg, werd gisteren te Ede bovenstaand monument onthuld, vervaardigd door den beeldhouwer Falies.

ONS DIERENHOEKJE. — Met levensgevaar is het onzen fotograaf gelukt de laatste portretten van dit niet bijzonder gelukkig echtpaar voor onze lezers te bemachtigen.

OP DE BLOEMENTENTOONSTELLING TE A'DAM. — Boven de prachtige Hortensia „Mad. Emile Molière". De bloem is even groot als de rest van de plant. Onder: een der cactussen van den heer Jonvenaz

VRIJDAGMIDDAG IN DE KAMER.

Er was verzamelen geblazen en toen de middagzitting begon stond het vast, dat de Katholieken het eens waren geworden. De crisis was bezworen. — Door de gangen liep baron Van Wijnbergen, met dat gezicht, waarin de lach zich spreidt over de spanning, die gewekt wordt door den strijd in het praktische leven voor een extatisch gevoeld beginsel.

Had zich daarom de rust over de Kamer gelegd?

Door den hoogen koepel viel het late licht van den stillen November-middag, waarin de koperen roeden flauw glansden op het roode kleed. Rustig en onbewegelijk zaten de meeste Kamerleden. Van Schaick las van groote vellen, voorzichtig starend, uit en in, weloverwogen doceerend. Mej. Westerman las, met accent en verheffing, naar de regelen, die ze op haar examen voor hoofdonderwijzeres moet hebben toegepast..... Mr. Marchant boog over zijn aanteekeningen en in de duisterende Kamer zocht hij nu en dan wachtend naar het woord.

Alleen in den hoek der sociaal-democraten improviseerde men. Onverbiddelijk was de logica van Duijs, toen hij vroeg: Als de regeering nu beloften doet, wat waarborg biedt zij dan, dat zij haar woord zal nakomen, zij, die het eens gegeven woord al brak? Maar de striemende felheid van zijn woord verloor haar kracht toen meetingtoon en politieke spot volgden. —

Onbewogen bleef minister Ruys luisteren en opteekenen, zelfs onder de felle politieke aanvallen en zijn ambtgenoot naast hem teekende stukken.

Maar in deze rust was een groote ernst. Men streed hier niet alleen om de belangen van 350.000 ambtenaren, men streed voor 'n goeden staatsdienst, men streed om de trouw van den staat. Er was nauwelijks grapje of kwinkslag, hatelijkheid of venijnigheid: er werd in zorgvuldig gebouwde zinnen gesproken, alleen ontsierd door al te veelvuldig gebruik van het mijnheer de voorzitter. Men sprak ook, zelfs in letterlijken zin, voor de tribune. Kamerleden wezen elkaar de bestuursleden en vertegenwoordigers aan van groote vereenigingen, die soms meelachten, soms even een gemompel deden hooren. En achter een klepdeurtje dronk een vrouwelijk lid een kop thee, rookte een ander even zijn pijpje of sigaartje.

Baron Van Wijnbergen komt binnen, toch nog moe en geagiteerd. Zijn nerveuze, maar beheersche handen wissen met een zakdoek van onberispelijk wit telkens zijn gelaat en dan gaat hij handjes geven en menschen opzoeken.

Minister Ruys komt aan het woord. Het lcht gaat op en nu daalt kunstlicht van boven. De uit een regentengeslacht geborene staat rustig achter de groene tafel. De zoon van ouden adel bejegent ook zijn aanvallers hoffelijk. Fijntjes repliceerend op het verwijt, dat hem nu langzaam aan moet vervelen, dat niet hij, maar Colijn de leider is, verzekerd hij, sommige dingen van vroeger goed te kunnen weten, omdat hij toen, evenals nu, de eer had, l e i d e r van het kabinet te zijn. Meer niet. Hij overtuigt noch overreedt. Hij doet denken aan die professoren, die hetzelfde nog eens op dezelfde wijze zeggen, als de student iets niet begrepen heeft. Van de bijzonderheden der regeling weet hij niets af, dat is niet zijn zaak. Maar hij houdt voet bij stuk: deze salarisregeling was noodig, de regeering doet wat zij kan, en zij heeft het o, zoo zorgvuldig en met veel beleid gedaan. Zijn tactiek is de wijze, waarop hij èn de eenheid van het kabinet bewaart èn minister Westerveld spaart en verdedigt: de meest-bekwame van ons allen in het ontwerpen van salaris-regelingen. Met rustige trots wijst hij op de bezuinigingen aan zijn departement, dat hem het best bekend is..... en da..... werkelijk schijn bezuinigd te hebben. En even beluister ik den mensch als hij zegt, dat op wachtgeld stellen een groot leed is voor wie het treft en ontroering brengt onder de ambtenaren. Beter dus op allen te bezuinigen, dan de mentaliteit te verslechteren. Dit maakt den indruk van een gouden eerlijkheid; hier sprak een bewindsman, die zich terecht beriep op zijn ervaring en toch hart voor zijn menschen moet hebben. En ineens, terwijl hij daar staat, krijg in den indruk: een goed en oprecht mensch. Recht tegenover hem hebben zich twee figuren geplaatst: ter linkerzijde Duys, zenuwachtig met zijn vingers op zijn vest trommelenr, maar nu niet interumpeerend, ter rechterzijde. Van der Molen, als een oude patriarch. De minister is al onderricht, dat hij de rechterzijde meekrijgt. Hij wendt zich ook alleen maar tot de linkerzijde, met hier en daar een tikje humor. Doch die humor maakt mr. Dresselhuijs korzelig en mr. Marchant kijkt boos. Een oogenblik rumoert de Kamer, maar een paar hamerslagen brengen haar tot rust.

En ondertusschen gaat het hier om den nood in duizenden gezinnen. Teleurgestelde verwachtingen, bedrogen hoop, vernietigde vooruitzichten van ambtenaarskinderen, om grievend gevoel van achteruitzetting. Al die ontroeringen vinden maar zwakke verklanking in de verstandelijke betoogen en de begripsmatige woorden. — De nood van het leven sterft in het woord.

Waardig en rustig heeft de Kamer beraadslaagd, waardig en rustig heeft de regeering aangehoord, en alles geweigerd. Toen is, in den zeer laten namiddag van een goeden ernst elke motie als een dor blad ter aarde gevallen. En de laatste hoop der ambtenaren verging en vervloog.

A. I.

DE AMST. GEMEENTEBEGROOTING.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Naar ons meegedeeld wordt, is de behandeling van de gemeentebegrooting uitgesteld tot 18 November.

Verschillende raadsleden hadden bezwaar, om reeds 12 November met de begrooting te beginnen, daar de Memorie van Antwoord van B. en W. eerst Woensdag j.l. is verschenen. In de vergadering van B. en W. hedenmiddag is daarop tot uitstel besloten.

DE REORGANISATIE VAN P. W. EN WONINGDIENST TE AMSTERDAM.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Op de vragen van raadsleden, hoe het staat met de in uitzicht gestelde reorganisatie van den Dienst der Publieke Werken, het Bouw- en Woningtoezicht en den Woningdienst, deelen B. en W. mede, dat zij een commissie hebben ingesteld, die de vraag naar de wenschelijkheid van een reorganisatie heeft te bestudeeren. Bij het onderzoek, dat deze commissie instelt, zal — daaraan twijfelen B. en W. niet — ook worden nagegaan, of en in welke mate dubbel werk bij die diensten geschiedt.

DE TWEEDE KAMER EN DE AMBTENAREN.

De interpellatie-Gerhard geëindigd.

ALLE MOTIES VERWORPEN. — EEN GERINGE CONCESSIE.

(Van onzen parlementairen redacteur.)

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — De interpellatie-Gerhard is hedenmiddag beëindigd. Met een glimlach op het gelaat heeft minister Ruys de verschillende sprekers aangehoord, hij heeft gerepliceerd, en ten slotte alle moties — er waren er behalve van de heeren Gerhard, en Van Ravesteijn, nog twee van mr. Dresselhuys en een van den heer Bongaerts bijgekomen — verworpen gezien. Conclusies van beteekenis heeft de regeering ook nu niet gedaan. Dat aan de nieuwe salarisregeling nog iets veranderd zal worden, is dus hoogst onwaarschijnlijk, al zal de regeering haar aandacht aan deze zaak blijven wijden. Minister Westerveld, de minister van Marine, die de speciaal met de salariskwestie belast is, woonde ook thans de vergadering zwijgend bij.

Ten aanzien van de opmerkingen van den heer Dresselhuys over de motie-Gerhard zeide de voorzitter:

D e z e m o t i e w o r d t n i e t g e s p l i t s t. O v e r d e h e e l e m o t i e z a l g e s t e m d w o r d e n.

Mr. D r e s s e l h u y s: Dan hoop ik, dat de heer Gerhard zijn motie alsnog zal splitsen. Z. i. was de heer Gerhard zeer matig in zijn betoog; maar zijn voor realiteit heeft bij niet gehad, zeide spr., wat zijn voorstel betreft om op de korting van 10% terug te komen.

Daarop terug te komen acht spr. niet juist. Iets anders is het wat het laatste gedeelte der motie aangaat. Wenschelijk is het, dat de Centrale Commissie van Overleg alsnog haar opvattingen te kennen geeft over de nieuwe salarisregeling.

Wat betreft punt 3 van de motie, acht spr. het juist, dat na de vaststelling van de salarispositie op 1 Oct. 1924, zoowel voor de ongehuwden als voor de gehuwden g e e n verdere kortingen op de salarissen behooren te worden aangebracht, en inmiddels de inwerkingtreding van het Bezoldigingsbesluit, Staatsblad nr. 476, wordt opgeschort.

Wat is de financieele beteekenis van dit nieuwe Bezoldigingsbesluit vraagt spr. aan de regeering?

Wordt het laatste gedeelte van de motie door de Kamer afgewezen, dan zijn er toch eenige saillante punten, zeide spr., die veranderd moeten worden. Ten eerste de veiligstelling van het garantie-minimum voor de gehuwden. Die garantie is onvoldoende en de toestand van onzekerheid en agitatie wordt er niet door opgeheven. Die garantie voor 1925 alleen is ondeugdelijk en mist logischen zin. Het is ook niet als overgangsmaatregel bedoeld, maar; vraagt spreker, wat is het dan eigenlijk?

Spr. wil aannemen, dat het geen verkiezingsmaatregel is, maar stel dan, zeide spr., die garantie vast voor drie jaren, indien dan niet blijkt, dat de kosten van levensonderhoud zoo zijn gedaald, dat een korting billijk blijkt te zijn. Het is kunstmatig om voor 1925 alleen een persoonlijke toelage te geven. Deze toelage zou in het salaris opgenomen moeten worden. De ongehuwden worden door de regeering stiefmoederlijk bedeeld. Spr. wil er op wijzen, dat ten aanzien van hen het nieuwe besluit z o o i n c o n s e q u e n t i s, d a t m e n z i c h e r n i e t b i j k a n n e e r l e g g e n.

Een voorbeeld wijst dit uit: Een technisch ambtenaar had op dit oogenblik f 2200 tot f 3800. (Dit maximum te bereiken na acht jaar). Stel, zeide spr., dat hij thans zeven dienstjaren heeft, dan krijgt hij thans f 3600 De nieuwe schalen geven voor hem als minimum aan f 1800, als maximum f 3400. Het onbillijke is nu, dat de nieuwe regeling hem zoo ver terugbrengt. Hij gaat ongeveer met 41% achteruit, als men de 8½ % pensioenkorting meerekent. Neem daartegenover een gehuwd collega met hetzelfde aantal dienstjaren en b.v. met acht kinderen. Deze krijgt f 4200 en als hij 6 kinderen heeft f 4200. Is dat juist? Men moet de ongehuwden voorloopig gelijkstellen met de gehuwden.

Een nieuw Salarisbesluit is noodig om te komen tot betere differentieering. Spr. zal dus stemmen tegen de punten 1 en 2 en vóór de punten 3 en 4 van de motie-Gerhard.

Subsidiair wil spr. een motie van de volgende strekking indienen:

MOTIE.

„De Kamer, van oordeel, dat de regeling bij het Bezoldigingsbesluit van 22 October 1923 althans in de navolgende opzichten verbetering vereischt:

Ten eerste: de garantie voor de gehuwden behoort niet slechts gedurende 1925, doch ook gedurende de jaren 1926 en 1927 te worden toegekend.

Ten tweede: het aldus gegarandeerde bedrag moet als salarieering worden aangemerkt.

Ten derde: de bezoldiging van de ongehuwden, niet-rijkswerklieden, behoort aldus te worden geregeld, dat zij op de nieuwe loonschaal hetzelfde punt behouden, dat zij thans bereikt hebben.

De heer G e r h a r d diende daarna zijn eerste motie in, thans in vier gedeelten, dus als vier aparte moties.

De heer V a n S c h a i k (r. k.) nu aan het woord komende, betoogde, dat hij over veel onbegeerlijke regeeringsmaatregelen wil heenstappen, ter wille van het loffelijk regeeringsstreven. De schaduwzijde van de snelle saneeringsmethode, gehekeld door den heer Gerhard, is vermindering van de volkswelvaart. W a t h e t B e z o l d i g i n g s b e s l u i t b e t r e f t, s p r e k e r a c h t d e v a s t g e s t e l d e n o r m e n j u i s t. Men komt met de korting soms tot 30 % lager salaris. Het is een harde operatie voor de ambtenaren en onderwijzers. De tempering ten bate van de gehuwden en kostwinners geldt voor 1925. Toch is de korting voor hen al zeer drukkend. Nog meer voor de ongehuwden. Indexcijfers zeggen niet alles. De ambtenaren zijn door dit alles bitter gestemd. De regeling is voor 1925 niet in alle opzichten voldoende en moet zoo mogelijk verzacht worden. T e g e n d e m o t i e - G e r h a r d h e e f t s p r e k e r v e r s c h i l l e n d e b e d e n k i n g e n. De salarissen moeten niet sluitpost zijn, maar de minima worden wel degelijk beheerscht door den toestand van 's lands financiën. Ook het niet sluiten van het budget zal het gevolg van die voorstellen zijn.

De uitkomsten over 1924 kunnen, zeide spreker, meevallen. Het ruimer vloeien van de middelen over de drie laatste maanden van dit jaar is mogelijk. D i t z a l m o g e l i j k m a k e n d e n i e u w e s a l a r i s r e g e l i n g a a n e e n r e v i s i e t e o n d e r w e r p e n. De ambtenaren moeten ook beneficieeren op de verbetering van de staatsfinanciën.

In de eerste plaats denkt spreker hierbij aan de ongehuwden, voor wie een overgangsmaatregel zou kunnen getroffen worden. Sprekker stelde de deciderata van de heeren Snoeck Henkemans en Bongaerts, ten aanzien van den kindertoeslag, die gegeven zal moeten worden tot 21 jaar. Dus ten bate van de gehuwden.

MOTIE VAN R. KATH. ZIJDE.

De heer Van Schaik diende een motie in, mede namens den heer B o n g a e r t s (r. k.), van de volgende strekking:

„De Kamer van oordeel, dat, indien de tegenwoordige kosten van levensonderhoud niet dalen, en een verbetering van den toestand van 's lands financiën, welke o. a. zal kunnen blijken uit de totaalopbrengst der Rijksmiddelen over het dienstjaar 1924, mede dient ten goede te komen aan de salarissen van de rijksambtenaren en de onderwijzers voor het dienstjaar 1925;

dat voorts herstel van het overleg met de ambtenaren in de Centrale Commissie van Georganiseerd Overleg, ook ten einde te geraken tot correctie van de in regeling 25 mogelijk voorkomende minder juiste verhoudingen, noodzakelijk is, gaat over tot de orde van den dag".

Nadat de heer D u y s (s. d. a. p.) betoogd had, er weinig waarde aan te hechten aan de verklaring van de regeering, dat voor 1925 hoogstwaarschijnlijk niet meer getornd zal worden aan de salarisregeling, verklaarde m e j. W e s t e r m a n (v. b.) zich tegen den jeugdaftrek en voor het schrappen van het tweede lid van de tweede alinea van artikel I. Zij meende, dat de tijdelijk toegekende verhooging aan kostwinners voor goed moest worden toegepast en vroeg een overgangsmaatregel voor de oude-acte-houders, die thans sterk achteruit zullen gaan.

Heeft de regeering het recht de salarissen eenzijdig te verlagen? Deze vraag werd hierna door den heer Kleerekoper (s. d. a. p.) besproken.

De ambtenaren mogen z. i. hun dienstverband niet verbreken. Waarom de regeering dan wel? Moreel is dit niet te rechtvaardigen. Als de indexcijfers mechanisch zijn, zijn de cijfers van de Staatsbegrooting dat zeker ook. Voor Vlootbouw vraagt men dertien millioen; voor nieuw geschut vier millioen.

Spreker protesteerde fel tegen een dergelijk beleid en dat de rechterzijde zich daartegen zou verzetten, verwacht spreker niet. De heer Colijn is na de behandeling van de Tabaksaccijnsverhooging de zaal uitgegaan. Daar bleek dus al uit, dat er niets aan de hand was, zeide spreker. „D e k u d d e i s n u i n d e n s c h a a p s s t a l g e d r e v e n. D e h e r d e r k a n n a a r h u i s g a a n".

Wat de heer Schouten over het georganiseerd overleg gezegd had, gaf den heer M a r c h a n t (v. b.) nog aanleiding tot eenige opmerkingen.

Fouten van de regeering had deze spreker niet genoemd. De regeering heeft gezegd zóóveel moet er van de salarissen af. Dat standpunt lokte natuurlijk protest uit. Toen vertegenwoordigers van de leeraarsorganisaties met minister Westerfeld confereerden over de salarissen, was hun indruk, zeide spr., dat deze er niets van begreep. Een sluitpost op de begrooting kan alleen een inkomstenpost zijn. De grief is dan ook deze, dat er toen er tekort was, zonder meer op den salarispost gekort is, omdat deze post te groot was. Voor alles is de regeering op de salarissen afgevlogen. D a t i s e e n f o u t v a n d e r e g e e r i n g.

Er was, ging spr. voort, een ander middel geweest om de begrooting sluitend te maken, en dat is v e r m i n d e r i n g v a n d e u i t g a v e n. Eerst werden overal nieuwe ambtenaren aangesteld en nauwelijks waren zij er, of de regeering zegt: de salarissen zijn te hoog. Op dien post moet bezuinigd worden. Daarop korten kan iedereen. Maar om den staatsdienst goed te reorganiseeren is niet gemakkelijk. De regeering deed dan ook bijna niets in die richting, waardoor de gaafheid van het Nederlandsch crediet beter gewaarborgd zou zijn geweest, dan door de salarisverlaging. De verbittering, die daarvan het gevolg is, wordt steeds grooter, en toch zal men tot reorganisatie moeten komen.

Aan de garantie van de regeering kan men geen waarborg meer hechten.

De heer Kleerekoper, zeide spreker, had daarin gelijk. Wat hebben de ambtenaren aan de motie-Van Schaik, waarmede de regeering zich reeds heeft neergelegd, vóór de motie werd ingediend? Niets of vrijwel niets. En van het denken ana de ambtenaren vóór de belastingen verlaagd worden, zou z.i. wel niet komen. Dat zijn verkiezingsleuzen.

MINISTER RUYS AAN HET WOORD.

Minister Ruys schetste de geschiedenis van de salarisregeling en normen, die gezonden waren om advies aan de Centrale Commissie van Overleg en einde Juli 1923 was nog van deze commissie geen bevredigend antwoord ontvangen en daarom moest de regeering het overleg afbreken.

Met de commissie-De Wilde kwam de regeering tot een resultaat. Met de salarisnormen als grondslag, zijn voor ieder departement salarisregelen ontworpen, die door minister Westerveld aan elkaar werden getoetst. Overleg werd door hem in deze gepleegd met de departementshoofden. Het resultaat was het nieuwe besluit en rekening werd daarbij gehouden met vele wenschen van de vertegenwoordigers van organisaties.

Dit besluit is dus tot stand gekomen in overleg met alle leden van het kabinet, met deskundigen en vertegenwoordigers van de ambtenaren, al was het dan in een soort ongeorganiseerd overleg. In geen enkel geval is aan eenig departement een salarisregeling opgedrongen. Ieder der tien departementshoofden heeft er zich mee vereenigd. Dat het onjuist was, het budget in een minimum van tijd sluitend te krijgen, bestrijdt spreker.

Voor een gezond beheer van de staatsfinanciën is het gevaarlijk het volk te wennen aan een tekort. Het crediet van den staat liep bovendien ernstig gevaar. Op steeds ongunstiger voorwaarden zou moeten worden geleend. J a a r l i j k s n e e m t d e d i e n s t v a n d e s t a a t s s c h u l d e n 175 m i l l i o e n v a n d e i n k o m s t e n i n b e s l a g. In een land met een jaarlijksche toeneming van bevolking wordt het sluitendmaken der begrooting, zeide spreker, ieder jaar moeilijker.

Verschillende afgevaardigden vroegen of de salariskorting gerechtvaardigd was en of de October-aftrek te vereenigen was met het index-cijfer.

Spreker zette vervolgens het verband uiteen, gelegd door de regeering tusschen de indexcijfers en de salarisregelingen. Hij meende, dat de salarissen van 1920 niet te laag waren.

De Kamer werd rumoerig.

De v o o r z i t t e r hamerde telkens.

De M i n i s t e r, voortgaande, zeide 10 % korting en 8½ % pensioenaftrek niet te zwaar te achten en bestreed daarna den heer Marchant, waar deze critiek geoefend had op de uniforme korting, die voor alle ambtenaren wordt ingevoerd, omdat er nu eenmaal te veel zijn. De Minister wees op de vermindering van het aantal ambtenaren, bijv. op zijn eigen departement en op het deprimeerende van het op wachtgeld zetten.

De minister neemt in deze de noodige maatregelen, maar, vroeg hij, steunt de heer Marchant de regeering bij haar pogingen, b.v. bij de versobering van het onderwijs? Op haar wijze tracht de regeering te komen tot vermindering van het aantal ambtenaren.

De heer M a r c h a n t: Een hopelooze zaak!

Minister R u y s vroeg verder de bespreking van den pensioengrondslag voorloopig uit te stellen en bestreed daarna de uitlating van mr. Dresselhuys, dat de salarissen afhankelijk zijn gemaakt van de uitkomsten van 's lands financiën. Dat was alleen het geval met de overgangsbepalingen. Het voorbeeld door mr. Dresselhuys genoemd, kon spr. moeilijk nagaan.

M i n i s t e r R u y s: De geachte afgevaardigde zal mij niet kwalijk nemen als ik zeg, dat ik niet van alle onderdeelen op de hoogte ben.

E e n g e w e l d i g r u m o e r v o l g d e h i e r o p.

M i n i s t e r R u y s: Ik zal dat voorbeeld onderzoeken en als het werkelijk zoo is, valt er over te praten.

De heer D r e s s e l h u y s: Had ik er nog maar meer genoemd.

De M i n i s t e r zeide daarna, dat de Centrale Commissie reeds op 7 Maart l.l. in 't bezit was van de wijzigingen in het Bezoldigingsbesluit. Het advies, dat er vóór 12 April moest zijn, was er midden Juli nog niet. De resultaten van overleg zijn echter toch in het besluit neergelegd. De vroegere salarisregeling droeg een veel te bindend karakter De regeering had te weinig vrijheid bijv. om verdiensten van ambtenaren te erkennen

Wijziging was noodig, en de oplossing vindt men aangegeven in het nieuwe bezoldigingsbesluit, n.l. in de daarin genoemde normen. Dienstcommissies zullen op de toepassing van deze grondslagen beter kunnen oordeelen dan de Centrale Commisie, die echter haar medewerking zal blijven verleenen op de wijze waarop de commissie-De Wilde dit doet.

Vervolgens betoogde de minister, dat er aan een analyse van salarissen theoretische waarde is toe te kennen, maar in de practijk dit aan het adres van den heer Bongaerts, loopen de meeningen uiteen. Juist is eveneens de opmerking van den heer Bongaerts, dat de normen in het nieuwe besluit niet volmaakt zijn. Aantoonbare fouten zullen ongetwijfeld hersteld moeten worden. Dit kan geschieden op advies van de Centrale Commissie.

De regeering blijft van meening, dat zij zich wat den kinderbijslag aangaat, alleen wat de hoegrootheid betreft, slechts binden kan voor 1925. Ook na 1925 blijft het toekennen van kindertoeslagen rationeel.

Wat art. 27 aangaat de regeering handhaaft dit artikel en wil niet opnieuw de fout maken van art. 40.

De regeering is bereid, te overwegen den datum van 1 October 1924 voor de gehuwden te veranderen in 1 Januari '25. Verder kan zij niet gaan.

De regeering erkent volkomen, dat de ongehuwden zwaar getroffen worden. Dit had zij voorzien. Rekening moest gehouden worden met het feit, dat een concessie de schatkist veel zou kosten. eel ongehuwden wonen niet op zichzelf. De jongsten ondergaan de grootste verlagingen. Periodieke verhoogingen zuiveren dit aan.

Om al deze redenen kan de regeering thans op dit punt niets toezeggen, wel wil zij de zaak ernstig overwegen.

Toezeggingen zouden met 't oog op 's lands financiën, niet te verdedigen zijn.

Den heer Ketelaar wees spr. er op, dat een vergelijking van de Rijks- en Gemeentefinanciën niet opgaat.

Op de vragen van den heer Snoeck Henkemans, omtrent de toekomst, geeft de regeering geen afwijzend, doch ook geen toezeggend antwoord.

Tegen toepassing van een sliding scale of van een duurtetoeslag zijn te groote bezwaren verbonden.

De wenschen, geuit in de moties-G e r h a r d, V a n R a v e s t e i j n en D r e s s e l h u y s k u n n e n n i e t u i t g e v o e r d w o r d e n. De motie-V a n S c h a i k toont veel meer besef van de moeilijkheden voor de regeering. Maar, mocht deze motie aangenomen, dan kan spr. nu nog niet toezeggen, dat zij uitgevoerd zal worden. De regeering kan zich niet dusdanig binden.

De regeering meent, zeide spr., dat deze motie echter voor de regeering te bindend is.

Bij het beter worden van de financiën zal de regeering rekening moeten houden met de belangen van de geheele bevolking.

Andere zaken dan de ambtenaarssalarissen kunnen urgenter zijn, bijv. de voorziening in het lot der oud-gepensionneerden. Intusschen, de regeering blijft haar aandacht wijden aan de ambtenaarssalarissen.

Het salarisbesluit is veroordeeld als de minister zegt, dat er over te praten valt, aldus daarna de heer G e r h a r d (s.d.a.p.) De ambtenaren komen altijd achter de feiten aan. Stabiliteit is in de salarissen gewenscht. 't Optreden van den heer Van Schaick is demagogisch. Aan zijn motie hebben de ambtenaren niets, de motie is zelfs vernederend voor hen. Daarom zal de heer Gerhard t e g e n d e z e m o t i e s t e m m e n.

Spr. bestreed vervolgens hetgeen de heer Schouten gezegd heeft over het georganiseerd overleg. Is het juist en gepast, te veronderstellen, dat de organisaties wijzer hadden moeten zijn dan de regeering? Maar dat is ondermijning van het gezag. De heer Gerhard ging daarna uitvoerig in op de wijze waarop het overleg gevoerd was.

Wat de motie-Dresselhuys betreft, deze wil de kool en de geit sparen. Maar nu al mijn moties, zeide spr., verworpen zullen worden, wil ik ook met de motie-Dresselhuys wel naar den kelder gaan.

De motie van de communisten achtte de heer Gerhard te burgerlijk, niet consequent en niet principieel.

D r. V a n R a v e s t e y n (c. p.) bestreed deze meening, waarna mr. D r e s s e l h u y s (v. b.) zijn motie in twee gedeeelten splitste.

„Bij de antirevolutionnairen is geen behoefte aan een motie" — aldus mr. R u t g e r s — die verklaarde, dat hij en de zijnen geen censuur op de regeering wenschten.

De motie-Van Schaick achtte hij een voorbarige, voorwaardelijke censuur; zijns inziens wekt deze motie o.a. verwachtingen op, welke wellicht niet in vervulling zullen gaan.

De beraadslagingen werden na deze korte verklaring gesloten.

Met algemeene stemmen, behalve die van de heeren Wijnkoop (c. p.) en Van Ravesteyn (c. p.), werd de motie-Van Ravesteyn v e r w o r p e n (met 84 tegen 2 stemmen).

De eerste motie-Gerhard werd v e r w o r p e n met 60 tegen 25 stemmen. Voor stemden alleen S. D. A. P., V. D. en de Comm.

De tweede motie-Gerhard sneuvelde bij zitten en opstaan eveneens en in dezelfde partijenverhouding.

De derde motie-Gerhard onderging eenzelfde lot met 51 tegen 32 stemmen. Voor stemde links, behalve de twee plattelanders.

De vierde motie-Gerhard viel weer bij zitten en opstaan.

Verder werd ook de eerste motie-Dresselhuys geguillotineerd en wel met 54 tegen 29 stemmen. Voor stemde de linkerzijde, behalve de communisten en de plattelanders.

Bij zitten en opstaan geschiedde insgelijks met de tweede motie-Dresselhuys.

De heer S c h o k k i n g (c.-h.) legde vervolgens een korte verklaring af namens zijn fractie over de motie-Van Schaick. Men moet aldus spr., geen verantwoordelijkheid opdringen aan de regeering en daarvan heeft deze motie allen schijn. Bovendien is z. i. deze motie overbodig. Spr. en zijn fractie zouden daarom tegenstemmen.

En met 54 tegen 27 stemmen werd ook deze motie onthalsd. Alleen de R. K. leden hadden haar aanvaard willen zien.

Nadat mr. Koolen, de voorzitter, de vergadering verdaagd had tot Donderdag aanstaande, was de zaal spoedig leeg geloopen

Slechts enkele leden bleven even napraten, o. a. mgr. Nolens met minister Ruys.

DE VERBINDINGEN TE WATER.

Een nieuwe belasting?

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — Volgens het V. V. der Tweede Kamer inzake „Waterstaat" waren sommige leden van oordeel, dat het kosteloos ter beschikking van de schipperij stellen van nieuwe waterwegen de Rijksuitgaven op onbillijke wijze drukt en dat matige retributies zouden moeten worden geheven, opdat althans een deel van de kosten van rente en afschrijving van het aanlegkapitaal, alsmede van die van onderhoud en bediening daaruit zouden worden gedekt.

De hier aan het woord zijnde leden merkten op, dat een eventueele heffing niet in den vorm van sluis-, brug- of havengeld behoeft te geschieden, doch als een algemeen vaargeld kan worden ingevoerd.

Vele andere leden kwamen tegen deze voorstelling van zaken op. Ongeveer 83 pCt. van het totale goederenvervoer in ons land heeft te water plaats waardoor eenerzijds aan landbouw, handel en nijverheid lage vrachten en daardoor gunstiger bestaansvoorwaarden worden verzekerd, terwijl anderzijds de binnenscheepvaart zich tot een voornamen tak van volksbestaan en volkswelvaart heeft ontwikkeld. Het niet heffen van retributies beteekent in werkelijkheid een verlaging van den vrachtprijs, waarvan de geheele bevolking in den vorm van een lageren goederen- en productieprijs de voordeelen geniet. Het zijn niet in het bijzonder de schippers, die daarvan rechtstreeks profiteeren; het is integendeel een algemeen belang, dat de vrachten laag zijn vooral in een land als Nederland, dat voor zoo'n belangrijk deel van zijn productie op export is aangewezen. Deze leden vestigden er de aandacht op, dat de scheepsvrachten, vergeleken met die van vóór den oorlog, bereids sedert geruimen tijd beneden het indexcijfer zijn gedaald, terwijl de spoorvrachten zich nog boven dat indexcijfer bewegen.

Het zou van een averechtsche verkeerspolitiek getuigen om van dezen tijdelijken misstand bij de spoorwegen gebruik te maken om de watervrachten op te voeren, ten einde de spoorwegen in staat te stellen meer en duurder vervoer tot zich te trekken.

Het heffen van retributies op waterwegen zou voorts onbillijk zijn omdat de Staat vermoedelijk reeds thans per ton door den spoorweg vervoerd goed meer toelegt dan per ton te water vervoerd goed.

Werkgelegenheid voor boerenknechten in Frankrijk.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — De directeur van den Rijksdienst der Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling te 's-Gravenhage, vestigt er de aandacht op, dat in den landbouw in Frankrijk nog vele boerenknechten voor allen landbouwarbeid op de hoogte met melken, kunnen worden geplaatst.

Inlichtingen bij de arbeidsbeurzen, de correspondenten der arbeidsbemiddeling en, voorzoover deze inlichtingen ter plaatse niet kunnen worden verstrekt, bij voormelden Rijksdienst, doch dan alleen schriftelijk.

Een centrale garage voor Amsterdamsche gemeente-auto's.

AMSTERDAM, 7 Nov. — B. en W. zijn voornemens, om, wanneer het gebouw van de werkplaats der Gemeentetram aan de Bilderdijkkade, na de voltooiing van de nieuwe inrichting aan de Havenstraat, ontruimd zal zijn, dit gebouw voor de centrale garage der gemeentelijke automobielen te gebruiken.

Voorlooopig zijn reeds enkele auto's ondergebracht in de remise aan de Tollensstraat.

Spotternij Of Sotternij.

8 N o v e m b e r. — Toen ik Donderdagavond het verslag van de zitting, waar Kamper Bank-roof behandeld werd, gelezen had, keek ik eens de tafel in mijn huiskamer rond, aanschouwde het zestal dat gewoon is zich er om heen te scharen ter voederinleering en stichting en ik moffelde snel de krant weg, want ik vreesde dat dit verhaal te sterk werken zou op de verbeelding van het ondernemende zestal. Want waarlijk en inderdaad — het beroep van inbreker is geen beroep, neen het is een ambt, wat zeg ik, het is een kunst. Het is meer dan dat — het is een sport! En, mijns erachtens, na de beklimming van den Mount-Everest, de hoogste.

Wat een toekomst voor een sportlievend jongen biedt deze kunst. Haalt de spannendste voetbalwedstrijd bij zoo'n kraak van een *f* 74.000?

Daar is de heerlijke tijd der voorbereiding. Het is of je als kind naar een feestje ging. Je wordt er zenuwachtig van. De gesprekken met de broeders. Het van niks laten blijken thuis. Het lang en breed overwegen. De lekker vrees voor verraad. En dan eindelijk het gaat. Maar eerst nieuwe tegenslag. Geen auto. Een trein en boot zijn te gewaagd. Het is met dan een stevig opgezette stoeploop op het doel, met plotseling een hoekschop er tusschen of een buitenspel.

De emotie groeit. Drie-, viermaal op doelloer en steeds komt er iets tusschen. En dan die prachtige Brand, die aan alles gedacht heeft. Zijn kind als een zorgzaam huisvader naar school brengt om de ligging der lokaliteit goed in zijn helderen bol op te nemen, waar grenzen ze niet aan de Bank?

De nacht van de kraak. Haalt een bokspartij bij zooveel emotie? Het gevaar dat in alle hoeken en gaten loert en eindelijk het zoete verdeelen van den buit. Wat een wereld valt genot opent zich! Zooveel borrels als je lust en zoo dikwijls in de olie als je beenen verdragen kunnen en een fijne zijden das om nek en slobkousen om je enkels en een motorfiets en je vrouw en die andere vrouw en nog eens een andere een bontmantel en een zijden bloes en een boa van echt kattenvel. En ver geet dat fijne gevoel niet in de nekhaartjes telkens als er iemand op je afkomt al is het maar om vuur te vragen. Het kon der eens een van de prinsemarei zijn. Och wat een sport! En onze goede rechters, die stijf zijn in hun knieën en in hun hersenkronkels, begrijpen van al dit sportieve gedoe niets en sluiten zoo'n kampioen, die vooral veel beweging van zijn fantasie noodig heeft, op in een hol van 3 bij 3.

Als wij op het tooneel een goed geschreven inbrekersrol goed zien spelen, zitten we te rillen en roepen den acteur terug. In de werkelijkheid geven we hem zes jaar. Alsof veelbelovende jongens, die de vonk in zich hebben, daardoor zich zouden laten afschrikken een kassier of bankdirecteur worden!

ARBEIDSINSPECTIE.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — De minister van Arbeid heeft aan de Tweede Kamer de vertaling gezonden van den tekst der aanbeveling, aangenomen in de vijfde zitting der Intern. Arbeidsconferentie van 22—29 Oct. 1923 te Genève gehouden, betreffende de algemeene beginselen voor de inrichting en de bevoegdheden van de Arbeidsinspectie.

Aan de aanbeveling is een nota toegevoegd waaraan het volgende ontleend is:

De aanbeveling betreft de algemeene beginselen voor de inrichting en bevoegdheden van de Arbeidsinspectie. Zij vloeit voort uit punt van art. 427 van het Vredesverdrag van Versailles, in welk artikel o.m. het beginsel is opgenomen dat iedere staat voor de verkrijging en doorvoering van behoorlijke arbeidsvoorwaarden een inspectiedienst moet inrichten, waaraan ook vrouwen deelnemen, ten einde de toepassing van de wettelijke bepalingen tot bescherming der arbeiders te verzekeren.

De inhoud der aanbeveling stemt nagenoeg geheel overeen met den toestand in Nederland, zooals zich die in de ruim 30-jarige werkzaamheid der Arbeidsinspectie heeft ontwikkeld.

HELLEVOETSLUIS, 8 Nov. — In de vacature-Troost (v.b.) is benoemd verklaard de heer J. H. Frijdal (v.b.) thans lid van den gemeenteraad.

DE HOLLAND-INDIËVLIEGERS TE BUSHIR AANGEKOMEN

AMSTERDAM, 7 Nov. — Van der Hoop seint dd. 7 dezer te 3.45 uur n.m. uit Bushir aan het Haagsche Aneta-kantoor:

„Wij zijn te Bushir aangekomen, zonder de op het program staande tusschenlanding op het vliegveld bij Basra te hebben gemaakt. Het toestel en de motor blijven zich uitstekend houden en wij maken het allen opperbest. Het weer is buitengewoon mooi. De landing op het zeer goede vliegveld, waar ons een allerhartelijkste ontvangst ten deel viel, geschiedde vlot."

De tocht in West-Azië.

(Van een bijzonderen correspondent)

BAGDAD, 7 Nov. — De Nederlandsche vliegers hebben de vlucht van Aleppo naar Bagdad, een afstand van ongeveer 900 K.M., in 7 uur afgelegd. Van der Hoop verklaarde, dat hij te Aleppo door de Fransche autoriteiten op de hoffelijkste wijze werd bejegend. Alvorens van Aleppo dwars over de woestijn te vliegen, ontving hij per

HET HOOGE WATER.

Groote werkloosheid in de Steen-industrie.

DE TOESTAND OM DOETINCHEM.

(Van onzen specialen verslaggever.)

ARNHEM, 7 Nov. — Hoezeer het verkeer in lderland is gestremd door het hooge water, nden we heden ervaren, toen we per auto n Zevenaar naar Tolkamer wilden gaan, ar aanleiding van het bericht, dat een dijk ar aan het verzakken was. De veerweg naar rdt is n.l. ondergeloopen, de veerpont opgeld; het verkeer wordt onderhouden met eibootjes. eVrder zijn ook de weg Elten-Loh, de weg naar Pannerden en tal van andere belangrijke verkeerswegen ondergeloon. Inmiddels is ons gebleken, dat het gelukt den dijk bij Tolkamer te behouden; het treft hier een bijzonderen dijk, die voor twee ar gelegd is om het Tuindorp bij Tolkamer. n hedenmorgen 6 uur af heeft men met honrd man onafgebroken gewerkt om een gelte van den dijk ongeveer twintig meter ng, dat aan het verzakken was, op te hoogen t zakekn zand. Door het steeds aanvullen n den dijk slaagde men er in hem op hoogte houden. Hedenavond was het gevaar geken.

Inmiddels zijn op een enkele uitzondering alle steenfabrieken van Rijn, Waal en eel ondergeloopen. Dat de schade, toegeacht aan deze bedrijven enorm is, blijkt duidelijk, wanneer men weet hoe de steenfabrien werken: millioenen steenen worden des mers klaargemaakt om des winters te worn gebakken. Een zoo hoogen waterstand als ans en zoo vroeg in het jaar, vernielt dus geheele jaarproductie van een fabriek, want zijn thans nog slechts zeer weinig steenen bakken. Houdt men hierbij rekening met het it, dat de voorraad steenen van een fabriek ms 30 millioen bedraagt en dat er zeker rtig steenfabrieken in deze streken zijn dergeloopen dan krijgt men een denkbeeld n de schade. De prijs van de gebakken steen is pl.m. *f* 15 à *f* 20 per 1000. Ovens, die eds wekenlang brandden, zijn thans door t water uitgedoofd. Men weet, dat een z.g. ldoven ongeveer zes weken moet branden, ordat de steenen „gaar" zijn. De honderen millioenen steenen, die ongebakken en in eken toestand thans aan het water zijn ootgesteld, kunnen dan ook als verloren orden beschouwd. In een belangrijk bedrijf daardoor weer een geweldige werkloosheid itstaan, want sommige steenfabrieken verhaften aan eenige honderden arbeiders werk n de fabrieken in deze streek leveren ongeer 90 pCt. van de totaalproductie.

Bijzondere wijze beschermd door een specialen m, dien men verleden jaar voor het bedrijf t aanleggen. Hoewel men eenige benauwde genblikken heeft beleefd kon de dam het houden" en hield men het water buiten het drijf. Van bijzonder belang is dit, omdat dit drijf een van de weinige is, die steenen van jzonder formaat leveren op bestelling van ngeland. Dezen winter moet de levering gehieden. Ook op deze fabriek zijn gedurende n zomer millioenen steenen gevormd en geoogd; het bakken kan hier dus ongestoord schieden.

Wat verder de schade aan de landbouwwassen betreft, schijnt het, dat in deze reken de boeren er nog minder dan elders geslaagd zijn, hun suikerbieten te redden. n de enkele dagen die er waren tusschen de rste alarmeerende berichten en het feit van overstrooming schijnt men er op gerekend hebben, dat de opgehoogde overlaat bij lkamer minder snel zou gaan werken, dan werkelijkheid is geschied. Zooals we reeds ldden is de overlaat opgehoogd tot 15 M. wen A.P. en bedraagt de waterstand thans geveer 16.40 M. Nadat in den afgeloopen cht het water nog 20 c.M. was gestegen, is in den loop van dezen dag nog zes c.M. bijkomen. Eerst morgen kan eenige val worn tegemoet gezien.

(Van onzen correspondent.)

DOETINCHEM, 7 Nov. — De invloed van het hooge water laat zich thans ook in onze omving gelden.

De tram Zutphen—Emmerik heeft het verer tusschen Baak en Zutphen moeten staen, daar de lijn onder water staat. De dienst utphen—Baak wordt via Warnsveld-Vorden et autobussen onderhouden.

Te Doesburg is sedert vanmorgen de Contre scarpe overstroomd en de weg gedeeltelijk ernield; het tramverkeer naar de haven is opgezet.

Te Emmerik staat de Rijn zoo hoog, dat er verschillende plaatsen met afdammen van raten is begonnen.

Het verkeer over de rivieren.

GRAVE, 7 Nov. — Veerstraat overstroomd, erpont opgebroken, overtocht per motorboot erpont naar brouwerij. Pegelbrug 960 c.M. nd.

BOMMEL onveranderd.

INBRAAK IN EEN GOUDSMIDSWINKEL TE ROTTERDAM.

Voor *f* 2000 gestolen.

(Van onzen correspondent).

ROTTERDAM, 7 Nov. — Vannacht is ingeroken in den des nachts onbewoonden goudmidswinkel van J. Wessink in de Crooswijkhestraat. Door middel van inklimming heeft en zich toegang tot den kelder verschaft en an daar is men in den winkel gekomen. Vergist worden een groot aantal heerenhorloges, meshorloges, damesarmbandhorloges, 120 mes- en heerenringen, kinderringen, oorhoppen en dasspelden tot een gezamelijke aarde van *f* 2000.

Indische Dienst.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — Voor den Indischen dienst zijn bestemd mej. H. Aleman te Welft en mej. A. Wieberdink te Zaandam, beiden als verpleegster eerste klasse bij het rankzinnigenwezen, voorts de heeren J. van ent te Rotterdam en L. Schuil te Assen, beiden als onderwijzer tweede klasse bij het nbaar Europeesch lager onderwijs en de eeren J. Drenth te Tjalleberd en C. T. Spieing te Utrecht, beiden als candidaat gezagebber bij het binnenlandsch bestuur.

(Corr. Bur.)

Onderscheiding.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — De Koningin eeft aan den heer H. J. Arfman, lakei bij de oninklijke hofhouding ter gelegenheid van ens 25-jarige dienstherdenking de zilveren edaille van de Huisorde van Oranje verend. — (Corr. Bur.)

Samenwerking van particulieren met den Armenraad.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Als symptoom van toeneming der belangstelling der burgerij p het gebied van het maatschappelijk hulpetoom wijst mr. J. Everts in het laatste nummer van „De Schakel" er op, dat de Armenraad voor al zijn commissies, in zake onderhoudsplicht, woekerbestrijding, zorg voor ongehuwde moeders, kinderbescherming, ja zelfs voor den arbeid op het bureau, mannen en vrouwen van alle gezindte en elken kring bereid vond, om zonder eenige vergoeding van welken aard ook den verplichten arbeid ter hand te nemen.

Het is gemis aan administratieve organisatie dat het particulier initiatief heeft gehandicapt in zijn vreedzamen wedstrijd met den overheidsarbeid. Waar de instellingen zich echter hebben vereenigd, als b.v. in den Armenraad, kon in dit gebrek worden voorzien. En zie, nu bloeit de particuliere arbeidslust weer op. Nu men in de gelegenheid wordt gesteld zijn arbeidskracht aan te wenden op de daartoe meest geschikte plaats, nu er verband wordt gevoeld, nu de kleine staf van het bureau gereed staat om hulp te bieden in veelvoudig opzicht. Inderdaad, nooit kan voldoende worden beseft, dat het zwaartepunt van den arbeid van den Armenraad ligt in de wijze, waarop het particulier initiatief in hem en door hem werd gemobiliseerd. De arbeid van het bureau moge daardoor minder op den voorgrond treden en slechts staan op het tweede plan, hij is er niet minder belangrijk om.

Is niet de mobilisatie van al deze krachten in dienst van het maatschappelijk hulpbetoon ook voor de overheid een bron van niet te schatten besparing en verhoogt dit ook niet haar arbeidscapaciteit?

NOODLIJDENDE NEDERLANDERS IN DUITSCHLAND.

Een oproep om steun.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Wij Nederlanders zijn bekend om onze gulle hulp aan vreemden, die in nood verkeeren. Duitschland, Raden-Rusland, Hongarije en andere landen kunnen daarvan getuigen.

Hoeveel te meer mag men dus op algemeenen steun rekenen, wanneer het landgenooten geldt, die zich buitenslands in moeilijkheden bevinden.

Op zulk een steun rekent dan ook het uitgebreide comité, dat den hieronder volgenden oproep verspreidt, waarin het bijdragen vraagt voor werkloozе Nederlanders in Duitschland.

Wij bevelen dit sympathieke doel van harte bij onze landgenooten aan.

Nederlanders!

Van oudsher was Nederland de bakermat der weldadigheid, het toevluchtsoord voor de verdrukten. Ook in de vreeselijke jaren die achter ons liggen, liet ons land zich niet onbetuigd. Waren het in den oorlog voornamelijk de Belgen, die bij duizenden over onze grens gedreven, in Nederland liefderijke verzorging en steun vonden, na den oorlog trad door den nood in de Centrale Rijken, de zorg voor hongerenden en zieken uit die landen meer op den voorgrond en wie kan zeggen, hoevele levens daardoor gered, hoeveler bestaan daardoor mogelijk werd?

En nu, nu er voor vreemden niet zooveel meer te doen is, nu komen wij tot U en vragen eindelijk eens voor onze eigen landgenooten.

De sinds jaren in Duitschland levende Nederlanders, die daar door harden arbeid en noeste vlijt een bestaan gevonden hadden, worden plotseling met ondergang bedreigd.

Door de steeds toenemende duurte, de steeds grooter wordende malaise in industrie en handel, zijn talloozen werkloos geworden, allereerst de buitenlanders. En zij, die tijdens de inflatieperiode met betrekkelijk geringe giften gesteund konden worden, zij staan nu voor een afgrond van kommer en gebrek.

De Nederlandsche regeering, beseffende dat deze menschen geholpen moesten worden, gaf hun, aangezien zij ten gevolge van een overeenkomst tusschen de Nederlandsche en Duitsche regeering geen ondersteuning van het Duitsche rijk genieten, een wekelijksche toelage van Mk. 4.50 per gezin, verhoogd met een Mark per kind.

Daarvan zouden zij moeten leven. Moeten leven in een land, waar de prijzen der allernoodzakelijkste levensbehoeften hooger zijn dan hier.

Nederlanders!

Weet gij, hoeveel landgenooten een wissen ondergang tegemoet gaan? 100.000 zijn het; eens ijverige werkers, zijn tot armoede en wanhoop vervallen! 100.000 landgenooten, wier vaderland ook het onze is!

Mogen wij, die reeds zooveel deden voor lieden van andere nationaliteit, nu de beurzen gesloten houden? Nu het er op aankomt in onbaatzuchtige weldadigheid Nederlanders te helpen?

Neen, duizendmaal neen. En daarom geeft veel en geeft spoedig. Er is hoop, dat, zoo wij onze landgenooten een half jaar kunnen steunen, de moeilijke tijden voorbij zullen zijn.

Het uitvoerend comité:

Prof. mr. P. A. DIEPENHORST, 1e voorzitter.
Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.
Dr. M. DE HARTOGH, arts, 2e voorzitter.
Lid der Prov. Staten van Noord-Holland.
K. G. GOEDEWAAGEN Jr., 1e secretaris.
Directeur van de Incasso-Bank.
Mej. TH. E. v. PERLSTEIN, 2e secretaresse.
G. H. DE MAREZ OYENS, penningmeester.
Lid der firma Oyens & Zn.
p.a. de heeren H. Oyens & Zn., Keizersgr. 279.
Jhr. H. P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN.
J. M. KIJZER, chirurg.

EEN NIEUW KINDERVERBLIJF TE 's-GRAVENHAGE.

Opening van een neutraal tehuis.

(Van onzen correspondent).

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — Reeds lang bestond in de residentie behoefte aan een kindertehuis, waar kinderen wier moeder ziek was, een tijdelijk onderdak konden bekomen. De Vereeniging „Kinderverblijf", in 1918 opgericht heeft jaren gewerkt om de gelden voor de stichting van een dergelijke inrichting. Eerst na den oorlog is het haar gelukt de noodige financiën, circa *f* 10.000 bijeen te krijgen.

In Mei van dit jaar heeft de vereeniging het perceel aan de Barendszstraat 51 gekocht en het met den milden steun van particulieren en enkele firma's geheel naar de eischen kunnen inrichten.

Kinderen van alle gezindten kunnen er een plaats krijgen, in den leeftijd van 1—15 jaar, jongens en meisjes. De vergoeding bedraagt *f* 1.— per dag, welke door „Maatschappelijk Hulpbetoon" betaald wordt als blijkt dat de ouders hiertoe niet in staat zijn. De kinderen zijn er geheel intern.

Op uitnoodiging van het bestuur brachten wij er heden een bezoek. Het benedenhuis is ingericht voor woon- en eetkamer der kinderen. Op de tweede en derde verdieping zijn de slaapgelegenheden, badkamer en ziekenkamer. Met de betrekkelijk bescheiden middelen waarmede het bestuur had te werken heeft men een keurig geheel weten te krijgen, waarbij de hygiëne de voornaamste plaats is ingeruimd. Tot directrice is benoemd mej. M. Paulas, vroeger directrice van het Groene Kinderhuis te Hilversum.

Zaterdagmiddag zal de burgemeester mr. J. A. N. Patijn de inrichting officieel openen, waarna de presidente mevr. Vinck-Blok nog een korte uiteenzetting zal geven van het doel der vereeniging.

Waar men tot heden in de Residentie slechts een Katholiek en een Christelijk Kinderhuis kende, is de opening van dit neutraal kinderhuis voor velen wellicht een uitkomst.

VERPLEEGSTERS MET PAGE-KOPJES.

Dr. J. Kuiper: „Onze zusters moeten er als vrouwen blijven uitzien".

Dr. J. Ed. Stumpf: „In de ziekenhuizen, waar vaak een verschrikkelijk lijden wordt doorgemaakt, past een sfeer van den grootsten ernst en eenvoud".

Wethouder Vos: „De gedachtengang van de directeuren begrijp en billijk ik volkomen".

Zuster zoo en zoo, of Jan, Piet en Klaas?

AMSTERDAM, 6 Nov. — Zooals we gisteren reeds meldden, is de afschaffing van de pagekopjes in onze Amsterdamsche ziekenhuizen nu een officieele maatregel geworden, die door de beide directeuren was genomen, en door wethouder Vos, ondanks den tegenstand van enkele leden uit de Commissie van Bijstand, volkomen wordt bekrachtigd.

De zusters in het Binnengasthuis en in het Wilhelmina-gasthuis hebben dus nu ook officieel opdracht gekregen heur haardos lang te houden, of, wanneer deze ongelukkigerwijze reeds mocht zijn gekortwiekt, ze zoo spoedig mogelijk weer te laten aangroeien.

En in afwachting van een nieuw zuster-ras met lange lokken zijn de „gepagekopten" zoolang bij de kinderafdeeling ondergebracht: „Kinderen bij kinderen", zoo motiveerde een van de directeuren schertsenderwijze dezen maatregel.

Wat nu de motieven zijn, die de geneesheeren-directeur van onze ziekenhuizen er toe hebben gebracht, de pagekopjes te verbieden?

„Onze zusters moeten er als vrouwen blijven uitzien!" aldus dr. J. Kuiper, de directeur van het Wilhelmina-gasthuis, die zoo vriendelijk was ons over deze „question brûlante" te woord te staan.

„Een zuster moet in de eerste plaats zich aan haar werk wijden. En om dit werk goed te kunnen doen, is het noodig, dat haar uiterlijk zoo weinig mogelijk opvalt. Niemand zal er op tegen zijn, dat iedere vrouw en dus ook de verpleegster, met haar tijd meegaat. En in den loop der jaren hebben wij dan ook bij de vaststelling van het zustersuniform wel degelijk met deze modewisseling rekening gehouden; zoo zijn bijv. de hooge hoordjes, mede uit gezondheidsoverwegingen, afgeschaft, de rokken korter geworden.

Laten wij van uit de verte de mode volgen, maar ons ten allen tijde hoeden voor excessen, daar zit de kern van de kwestie.

Een zuster, die de mode zoo op den voet zou volgen, dat ze bijv. op 'n mannenzaal zou verschijnen met rokken even over de knie en een diep uitgesneden décolleté, zou daar niet thuishooren en een indruk maken, die allerminst met den ernst van het verpleegstersberoep overeenkomt.

Met het oog op onze mannelijke patiënten kunnen we hierin niet te voorzichtig zijn.

Juist bij die mannen, die den heelen dag vaak geen afleiding hebben en dikwijls door hun ziektetoestand zich minder dan anders kunnen beheerschen, worden zoo licht door een kleine onachtzaamheid in de kleeding der zusters gevoelens opgewekt, die in de verhouding tusschen verpleegster en patiënt ten eenenmale misplaatst zijn en dan ook ten strengste vermeden moeten worden.

„U acht dus ook een pagekopje in dit verband ongewenscht?"

„Zeker. En hiermee wil ik niet beweren, dat alle pagekopjes opvallend zouden zijn of afleidend zouden werken. Ze zijn er in soorten. Maar in de op de spits gedreven extravagante vormen, die de mode van de pagekopjes tegenwoordig kenmerken, zit een sterk lichtzinnig, vaak ook een pervers element. Om deze excessen te vermijden moeten wij dus wel korte metten maken en alle pagekopjes verbieden.

En daar komt nog iets anders bij. Ik voor mij ben er van overtuigd, dat het een verpleegster, die zoo in allen deele met de mode meegaat, dat haar gedachten steeds hiervan vervuld zijn, aan de rechte roeping ontbreekt. Het verpleegstersberoep, mits ernstig opgevat, neemt het geheele wezen van de zusters in beslag, dat er voor modegrillen vanzelfsprekend geen tijd overblijft."

Dr. J. Ed. Stumpf, de directeur van het Binnengasthuis, dien wij vervolgens even gingen opzoeken, was het over de pagekopjeskwestie geheel met dr. Kuiper eens, zooals ook uit beider maatregel reeds gebleken was.

„In het particuliere leven," aldus dr. Stumpf, „zijn de zusters zoo vrij als een vogeltje, en kunnen ze — tot zekere grenzen natuurlijk — doen wat ze willen. Maar hier in huis, waar zoovele ernstige, dikwijls ongeneeslijke, patiënten zijn, waar vaak aan de sterfbedden ook door familieleden van de zieken een verschrikkelijk lijden wordt doorgemaakt, daar past een sfeer van den grootsten ernst en eenvoud. Ik voor mij," vervolgde dr. Stumpf, „vind een pagekopje voor een jong meisje, die het goed staat, heel aardig, en ik zal daaraan niet gauw aanstoot nemen. Maar juist onder het volk heerscht heel dikwijls de meening, dat kort haar samengaat met lichtzinnigheid, en dat een meisje met een pagekopje nu eenmaal „een meisje van plezier" is. En die eenvoudige menschen uit het volk, die er zoo over denken, dat zijn hier onze patiënten. Gelooft u, dat een jonge man, die van kind af — en misschien niet geheel ten onrechte — weinig respect heeft gehad voor meisjes met kort haar, het prettig zal vinden, als hij een zuster met zoo'n coquet pagekopje ziet staan bij het sterfbed van zijn vader of moeder?

Een vooroordeel? Zeker, dat zal het in de meeste gevallen zijn. Maar wij als leiders moeten ons uiterste best doen om hierin aan de gevoelens van onze patiënten tegemoet te komen."

„En heeft u wel eens gemerkt, dat de pagekopjes van uw zusters aanleiding gaven tot ongewenschte opmerkingen?"

„Ik heb het onlangs nog gehad op een kinderzaal, waar op het oogenblik de gekortwiekte zusters werken. Een kleine jongen noemde daar in het bezoekuur tegen zijn vader de namen van de zusters, die hij goed onthouden had. „Zie je vader, dat is zuster Gerritsen, dat is zuster....."

„Nee, kind," viel vader hem in de rede, „je vergist je, dat is Jan, dat is Piet en dat is Klaas!"

Dit kleine voorval alleen ter illustratie om u te laten zien hoe noodig het is, dat wij in dit opzicht krachtige maatregelen nemen".

Tot besluit hadden we nog een kort onderhoud met den betreffenden wethouder, dr. J. H. J. Vos, die zijn meening in dezen ongeveer als volgt formuleerde:

„Wanneer het hier een gewichtige zaak, een principieele kwestie gold, dan zou ik me ongetwijfeld partij stellen en de zaak bij B. en W. aanhangig maken. Maar mi. is deze pagekopjeskwestie een futiliteit, waarbij ik den gedachtengang van de directeuren volkomen begrijp en billijk.

In de instructie voor de kleedij der zusters staat uitdrukkelijk, dat eenvoud en soberheid zijn voorgeschreven. En ik geloof, dat dit zeer juist gezien is. Bij ernstige ziekbedden past een stemmige, sobere vrouw, en niet één, die den zieke door haar coquet uiterlijk voortdurend herinnert aan het blijde leven, dat hijzelf zoo sterk mist. Ik geloof, dat juist die sfeer van rustige stemmigheid een van de redenen is, waarom de religieuze ziekenhuizen zoo geliefd zijn. De meeste zieken voelen zich in deze sfeer het gelukkigst. En dus past het allerminst in het beroep van verpleegster, dat wordt toegegeven aan een modegril, zooals deze, die bovendien geen enkelen hygiënischen grond heeft. Ik voor mij beschouw dezen maatregel dan ook volkstrekt niet als een inbreuk op de persoonlijke vrijheid van de verpleegsters, want ik geloof, dat ze door het verlies van haar pagekopje geen greintje minder gelukkig zullen worden. Doch zelfs als het — wat ik ontken — een groot offer voor haar zou zijn, om heur haar te laten groeien, dan zou ieder meisje, dat met hart en ziel verpleegster is, dit offer met groote vreugde brengen voor het beroep, dat zij liefheeft. En anders... is het geen goede verpleegster!"

De nieuwsgierigheid gaf ons nog een enkele vraag in:

„En hoe zou het nu verder met de pagekopzusters gaan?"

„Deze episode," eindigde dr. Vos, „zal met wat goeden wil van den kant der verpleegsters wel heel spoedig tot het verleden behooren. De zusters zijn nu tijdelijk op de kinderafdeeling werkzaam, maar volstrekt niet als strafmaatregel. Zoodra het haar een beetje langer is, zóó, dat er iets op gevonden kan worden, waardoor het eenigszins op een gewoon kapsel gaat lijken, zal deze pagekop-historie gauw genoeg vergeten zijn!"

HET CENTRAAL WONINGBEHEER TE 's-GRAVENHAGE.

Het bestaansrecht betwist.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — De gemeente 's-Gravenhage riep in 1921 de stichting van het Centraal Woningbeheer in het leven, welke onder voorzitterschap van den wethouder voor stadsontwikkeling en volkshuisvesting, den heer Vrijenhoek, feitelijk geheel belast is met het beheer en de exploitatie van de honderden aan de gemeente toebehoorende woningen. Een der huurders weigerde de bedongen huur te betalen in verband met niet-rechtsgeldigheid der huurovereenkomst, zulks met een beroep op verschillende artikelen der gemeentewet, die zou aantoonen, dat Centraal Woningbeheer als lasthebster de bevoegdheid miste tot het sluiten dier overeenkomst.

De Arrondissements-rechtbank hier ter stede veroordeelde hem op 24 Juni j.l. tot betaling en ten einde ten spoedigste de meening van den Hoogen Raad te vernemen, zagen de advocaten Mr. L. A. Nijpels voor eischer en Jhr. Mr. W. M. de Brauw voor de gemeente, van toelichting en bestrijding van het tegen dat vonnis gerichte cassatieberoep af. In deze zaak, waarin het bestaansrecht van Centraal Woningbeheer wordt bestreden, en waarin de beslissing ook voor andere groote gemeenten van veel gewicht is, heeft de advocaat-generaal Mr. Tak thans geconcludeerd tot verwerping van het beroep met veroordeeling van eischer in de kosten.

De uitspraak is door den Hoogen Raad bepaald op 19 December a.s.

(Corr. Bur.)

De scheepvaartverbindingen in het Gooi.

(Van onzen correspondent).

HILVERSUM, 7 Nov. — Het Gooische Kanalencomité, dat tot taak heeft een onderzoek in te stellen omtrent 't vraagstuk der scheepvaartverbindingen voor dit gewest, heeft bekend gemaakt, dat de arbeid ruim een jaar zal vorderen en het volledig rapport begin 1926 zal kunnen verschijnen.

De werkzaamheden van het comité hebben zich onder leiding van den deskundige, den heer v. Eijk, reeds in twee richtingen uitgestrekt: Oostwaarts in de strekking Eem en Zuiderzee, Westwaarts naar het Vechtgebied; de opmetingen ten behoeve van het eerste plan geschiedden N.O. van Hilversum, door het bed van de Gooyersgracht, vormende de grens van Gooi- en Eemland, door de Maatlanden van Blaricum naar de Huizerhaven; op den rechterhavendam en bij het eind der Gooijersgracht waren daartoe richtmasten van ruim 10 M. hoog geplaatst. De tweede serie opmetingen geschiedde van W. Goolland uit tot nabij Loosdrecht, voor een eventueele betere waterverbinding naar het Vechtdal-Merwedekanaal en het Holl. Utrechtsch gebied.

DE VRIJZ.-DEM. BOND EN ONTWAPENING.

De heer G. Nijpels bedankt als lid.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — De heer G. Nijpels heeft aan het hoofdbestuur van den Vrijzinnig-Democratischen Bond bericht, dat hij zijn lidmaatschap opzegt, aangezien het hem onmogelijk is in te stemmen met het besluit der algemeene vergadering van 1 November, waardoor z.i. de doodelijk eenzijdig-nationale ontwapening, als richtingslijn voor de Staatsinrichting van ons land, in het program van den V. D. B. is opgenomen.

Woningbouw te Apeldoorn.

APELDOORN, 7 Nov. — Als uitvloeisel van het Grondpremieplan zijn bij het gemeentebestuur plannen aanhangig gemaakt tot den bouw van 160 woningen op het terrein van „Berg en Bosch", gelegen tusschen den Amersfortschen- en den Soerensehen weg. In het kort komen de plannen hierop neer: Het Grondbedrijf geeft grond uit voor den bouw van 160 eenvoudige landhuizen, waarvoor de afd. Apeldoorn van den Ned. Aannemers-Bond zich garant stelt. Ieder gegadigde, die voornemens is, daar een landhuis te bouwen, kan in het bezit kamen van den grond. De N.A.B. garandeert de betaling van den grond en 40% van de bouwsom van het huis, waardoor de gemeente dan 60% hypotheek zal verschaffen, wanneer nml. de gemeenteraad de plannen goedkeurt.

Is een pand binnen 6 jaar niet verkocht, dan komen huis en grond ter beschikking van het Grondbedrijf. De uitvoering der plannen wordt gesteld in handen van een bedrijfscommissie, samengesteld uit leden van den N.A.B. en van het Grondbedrijf. Geleidelijk zal aan den bouw worden gewerkt, waardoor men niet alleen een werkverruiming van beteekenis in de bouwvakken verwacht, doch tevens benadeeling van de particuliere bouwerij in het centrum der gemeente voorkomt.

De plannen zullen eerlang bij den gemeenteraad worden ingediend; in de desbetreffendee raadscommissie zijn ze reeds besproken.

GEEN VERBLINDENDE SCHIJNWERPERS OP AUTO'S.

Een waarschuwing van den hoofdcommissaris te Amsterdam.

AMSTERDAM, 7 Nov. — De Hoofd-commissaris van Politie brengt, daar hem den laatsten tijd herhaaldelijk klachten van weggebruikers bereiken over verblindende verlichting, van motorrijtuigen, ter kennis van belanghebbenden, dat aan het politie-personeel opdracht zal worden gegeven nauwlettend op de naleving van de bepalingen van het Motor- en Rijwielreglement te dezer zake toe te zien. Artikel 14 sub. 2 Motor- en Rijwiel-reglement bepaalt dienaangaande, dat het verboden is binnen stedelijke bebouwde kommen een verblindende verlichting (schijnwerpers) te bezigen.

DE ZAKELIJKE BEDRIJFSBELASTING TE ROTTERDAM.

Een prijsvraag uitgeschreven.

(Van onzen correspondent.)

ROTTERDAM, 8 Nov. — Het bestuur van het Rotterdamsch comité tegen de zakelijke bedrijfsbelasting schrijft een prijsvraag uit voor verhandelingen, waarin wordt uiteengezet, op welke wijze het mogelijk zou zijn een bedrag van *f*750.000 in de begrooting der gemeente Rotterdam voor 1925 te verwerken, waardoor dat bedrag als baten uit de zakelijke bedrijfsbelasting uit de begrooting zou kunnen komen te vervallen. Als eerste prijs is uitgeloofd *f*500.— en als tweede prijs *f*150.

DE MONUMENTEN-VERORDENING TE AMSTERDAM.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Naar wij vernemen is de Monumenten-verordening dezer dagen in de Comm. van Bijstand voor de Volkshuisvesting behandeld. Daarna zal zij nog in de Commissie van P. W. en de Commissie voor de Strafverordeningen komen, alvorens een desbetreffende voordracht den raad zal bereiken.

De bedoeling dezer verordening is, dat er een lijst wordt samengesteld, waarop gebouwen van historische of architectonische waarde worden vermeld. Dergelijke gebouwen zouden dan niet afgebroken of veranderd worden zonder toestemming van B. en W.

De samenstelling dezer lijst wordt opgedragen aan de Schoonheidscommissie, welke B. en W. van advies dient. Voelt de eigenaar van 't bewuste huis zich echter bezwaard tegen een beslissing van B. en W., dan is beroep bij den Raad mogelijk.

Bij de besprekingen in de commissie, onder voorzitterschap van wethouder De Miranda, werd er op gewezen, dat een dergelijke verordening nogal ingrijpt in het particulier bezit, hoezeer ook het behoud van oude monumenten gewaardeerd moet worden.

HET MIDDEN-DAM-TERREIN.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Op schuttingen en aanplakborden is een biljet met rooden rand en het Amsterdamsche wapen er boven aangeplakt, waarop te lezen is:

„Amsterdammers!

„Mogen wij nog langer toezien, dat op het hoofdplein van onze stad een stinkpoel blijft bestaan, die den Dam ontsiert en de gezondheid schaadt. Kiezers van elke richting eischt van uw vertrouwensmannen in den Raad, dat daaraan spoedig een einde komt.

Duizenden Amsterdammers".

BRAND IN DE REGULIERSDWARSSTRAAT.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Op de zolderverdieping van het woonhuis in de Reguliersdwarsstraat, dat de nummers 18 en 20 draagt, ontstond hedenmiddag brand door het vlamvatten van een pannetje vet, dat op de kachel stond. Het huis was bewoond door de weduwe B. Hulst, die spoedig wist weg te komen. Een oogenblik sloegen de vlammen door het dak, doch de brandweer wist onder leiding van den hoofdbrandmeester, den heer Förch, het vuur tot de zolderverdieping te beperken. De eronder gelegen woningen kregen veel waterschade.

De brandweer werkte met 2 slangen op de motorspuit en een op standpijp.

De woonzolder brandde geheel uit; verzekering dekt de schade.

WATERLEIDING VOOR ZUID-LIMBURG.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — In een nota naar aanleiding van het verslag der Tweede Kamer betreffende het ontwerp tot beschikbaarstelling van een renteloos voorschot uit 's Rijks kas ten behoeve van de N.V. Waterleiding Maatschappij voor Zuid-Limburg, gevestigd te Maastricht, zegt de regeering, dat een onderzoek naar de mogelijkheid, om water te betrekken van de bestaande gemeentewaterleiding te Heerlen, wordt ingesteld.

Of er een overeenkomst tot stand zal komen, zal afhangen van nadere besprekingen met het gemeentebestuur van Heerlen te houden, wanneer dit wetsontwerp wet is geworden.

In beginsel is de regeering bereid ook andere streken van het land op gelijke wijze te helpen. Elk geval zal echter op zich zelf dienen te worden beschouwd.

Het Belgische douanetarief.

EINDHOVEN, 7 Nov. — De Kamer van Koophandel en Fabrieken ontving gisteren bericht van het Ministerie van Financiën te Brussel, dat het Belgisch douanetarief 10 Nov. a.s. in werking zal treden.

DE ARBEID VAN STAATSCOMMISSIES.

Welke rapporten spoedig te wachten zijn.

's-GRAVENHAGE, 7 Nov. — Aan het aan de Memorie van Antwoord op Hoofdstuk I der Staatsbegrooting voor 1925 toegevoegde overzicht van den stand van de werkzaamheden der ingestelde en nog niet ontbonden staatscommissies wordt het volgende ontleend:

Binnen niet te langen tijd zal de commissie, ingesteld om ter voorbereiding van de werken tot verbetering van het verkeer, in verband met de handelsbeweging in en nabij Rotterdam met haar werk gereed komen.

In begin 1925 kan worden tegemoetgezien het eindverslag der staatscommissie, ingesteld om te onderzoeken in hoeverre, als gevolg van de afsluiting van de Zuiderzee te verwachten is, dat tijdens storm en hoogere waterstanden, een grootere golfoploop daarvan het gevolg zal zijn.

Binnenkort zal het verslag worden uitgebracht van de commissie van onderzoek van een verbeterden scheepvaartweg van Amsterdam naar den Boven-Rijn.

De sub-commissies in zake de electriciteitsvoorziening hebben haar arbeid voltooid, met uitzondering van de Limburgsche sub-commissie. Het verslag daarvan zal aan het eind van het loopende of aan het begin van het volgende jaar gereed zijn.

Binnenkort zal het eerste gedeelte in druk verschijnen van het verslag der commissie tot onderzoek van maatregelen, noodig om te bevorderen, dat de land- en waterwegen en spoor- en tramwegen op de meest economische wijze dienstbaar worden gemaakt aan het vervoer van reizigers en goederen.

Ten slotte kan binnenkort worden tegemoet gezien het rapport van de staatscommissie in zake de herziening van het muntwezen in Nederland en Nederlandsch-Indië.

(Corr. Bur.)

De „Koningin der Nederlanden."

AMSTERDAM, 8 Nov. — De „Koningin der Nederlanden" wordt Zondagmiddag circa 2 uur te IJmuiden en circa 5 uur alhier verwacht.

Gemeentebegrooting van 's-Hertogenbosch.

's-HERTOGENBOSCH, 7 Nov. — De gisteren verschenen gemeentebegrooting wijst een eindcijfer aan van *f* 3.400.160,08½, en wat den kapitaaldienst betreft *f* 2.045.664.06. Zij staat geheel in het teeken van bezuiniging. De voorgestelde doch nog niet door den Raad behandelde salarisvermindering der ambtenaren en werklieden zijn er reeds in verwerkt. Om een al te sterke belastingverhooging te voorkomen stellen B. en W. verhooging voor van de tarieven van gas, electriciteit en water en van de recognitien, waardoor *f* 110.000 meer uit de bedrijven wordt gehaald. B. en W. willen ook de zakelijke belasting op het bedrijf weder van *f* 10.000 op *f* 20.000 brengen. De opbrengst der inkomstenbelasting zou dan nog moeten bedragen *f* 938.500.

Het mes.

NIEUWESCHANS, 7 Nov. — Alhier kregen twee schooljongens ruzie, waarbij de vijftienjarige zoon van den landbouwer T. den even jeugdigen Harm Wending een messteek toebracht ongeveer drie centimeter beneden het hart.

De laatste moest onmiddellijk naar het Academisch Ziekenhuis te Groningen worden overgebracht.

Burgerlijke Stand van Amsterdam.

GEBOREN, aangegeven op 6 Nov. 1924. — H. Versantvoort—Kuijk, z. — W. Kars—Iman, d. — J. de Waart—Blijmer, d. — M. Meijer—v. Eijndt, d. — M. Geusel—Gaarthuis, z. — R. Gans—Terwee, z. — M. Amolensen—Boerégeest, z. — E. Iteus—Kuijper, z. — A. Heiden-Heemer—Deutsch, d. — M. v. Moosel—Lasbijt, d. — H. van Beek—Takes, d. — A. Leyssen—Vernooy, z. — J. Mons—Reijkoma, z. — M. Groenhuyzen—de Jong, z. — H. Hoekenbout—Minkhorst, z. — F. Hoogenboom—Janssen, z. — J. Volmer—Hekkoren, d. — W. Jonker—Bonke, z. — F. Middelkoop—Schipper, z. — A. Kulderij—Pohiman, d. — P. de Vries—Salverda, d. — J. den Hartog—Brakel, z.

Hulpsecretarie Sloterdijk. — J. Rol—Kloos, z. — C. Onkenhout—v. Putten, d. — P. Schermenreich—Weissbach, d. — J. Vogel—Bas, d.

Hulpsecretarie Watergraafsmeer. — L. Arbeit—Achtsterhe, d. — J. Komen—Cortus, d. — M. Sibbel—Hollanders, d. — I. de Boer—Lisser, d. — D. Bakker—de Haas, z.

GEHUWDEN, aangegeven op 6 Nov. 1924. — G. Kohnhorst, 21 j jm., monteur met J Hulster, 30 j. — M. Sibbel, 24 j jm., metselaar met S. Sikkes, 18 j. jd — A Sierhuis, 25 j jm., chef kok ter koopvaard met W. Hendriks, 26 j. wed. — H Meijer 28 j., stoffeerder met T Paay, 28 j — D Tesselhoff, 31 j. jm., kantoorbediende met C. Göbel, 31 j jd. — L. Stiens, 28 j. jm. kantoorbediende met A Landa, 26 j jd. — H Vredenburg, 32 j. jm., magazijnmeester met G. Brink

SPORT EN WEDSTRIJDEN

HET WERELDRECORD POLSSTOKHOOG VERBETERD.

De Amerikaan Spearow haalt 4.22 M.

Naar uit Tokio aan de Engelsche bladen wordt geseind heeft Woensdag 5 Nov. R. E Spearow, die Amerika vertegenwoordigde op de Olympische Spelen 1924, het record polsstokhoogspringen gebracht op 4.22 M. (13 ft, 10½ inch).

Wel had Spearow in de Olympische voorwedstrijden in Amerika de 13 ft. gehaald, doch in Parijs sprong hij slechts (!): 12 ft, 1 3/4 inch. Het oude record stond op naam van C. Hoff in Christiania (Sept. 1922) met 13 ft, 6 4/10 inch (4.20 M.).

DE ENGELSCHE LEAGUE.

Het programma voor heden.

(Van onzen correspondent).

LONDEN, 6 Nov. — Er is een bijzonder mooi programma voor deze week. Als 't niet, zooals de vorige maal gebeurde, door mist en regen bedorven wordt, zullen er heel wat spannende matches gespeeld worden. Voorspellers beleven een van hun moeilijkste dagen. In verscheidene gevallen lijkt de uitslag geheel onberekenbaar.

Dit geldt in de eerste plaats voor de beide wedstrijden te Londen — Arsenal—Notts County en West Ham United—Birmingham. In beide gevallen kan men zeggen dat de Londensche clubs op eigen grond sterk genoeg zijn om de gevaarlijkste tegenstanders in bedwang te houden. The Arsenal heeft evenwel een licht elftal voor zulk een forsche tegenpartij als de League-leiders, en West Ham United is zóó impraktisch, dat het gewoonlijk geklopt wordt als de tegenpartij maar goed voor een of twee goals is. Birmingham schijnt goed genoeg voor elke match te wezen.

Tottenham Hotspur maakt weinig kans te Huddersfield. Grimsdell en Clay ontbreken nog steeds, en Osborne en Skitt zijn nu aan de ziekenlijst toegevoegd. Fanny Walden speelt vanmiddag zijn proefwedstrijd tegen Oxford University, maar hij schijnt slecht geoefend te zijn, hetgeen bij een mannetje van zijn leeftijd — hij nadert de veertig — van des te grooter beteekenis is.

Maandag a.s. spelen de Spurs op eigen grond tegen Manchester City. Dan zullen zij 't er wel beter afbrengen, als de strijd te Huddersfield ten minste zonder nieuwe ongelukken afloopt.

Aston Villa ontvangt Bolton Wanderers. Als de Villa dr. Milne als spil heeft maakt zij een kans — anders niet. Het is merkwaardig dat deze lange amateur, die maar af en toe uitkomt gedurende dit seizoen zulk een beslissenden invloed op de Villa-kwaliteiten blijkt te hebben. Men kan blijkbaar met geen mogelijkheid een eenigszins gelijkwaardigen plaatsvervanger vinden.

Blackburn Rovers—West Bromwich Albion zal een der interessantste ontmoetingen zijn. Het voordeel van eigen grond zou hier net den doorslag ten voordeele van de Rovers kunnen geven.

De staartgroep maakt weer weinig kans om punten te veroveren. Burnley moet haar Newcastle, met geen beteren troost dan dat het gewoonlijk op vreemd terrein iets beter speelt dan op eigen. Een vreemde afwijking overigens!

Notts Forest ontvangt Cardiff City, hetgeen de thuisclub wel weinig zal opleveren, en Sheffield United heeft niet veel beter vooruitzichten op een zege over Leeds United.

Preston North End gaat een nieuwe nederlaag tegemoet, ditmaal te Liverpool.

De strijd Manchester City—Everton belooft daarentegen de grootste spanning, wellicht ten slotte eindigend in een succes voor de City. En te Bury zal Sunderland zwaren en robusten tegenstand vinden. Zelfs voor een Charles Buchan lijkt het een zware taak om de Burymen op zooveel doelpuntan te onthalen, dat zij geen kans meer zien om gelijk te maken. Bury maakt bijna altijd gelijk. Soms wint het. Maar het heeft pas tweemaal verloren.

In de tweede divisie is het programma: Barnsley—Coventry City, Blackpool—Chelsea, Bradford City—Clapton Orient, Derby County—Southampton, Fulham—Leicester City, Hull City—Stockport County, Middlesbrough—Oldham Athletic, Portmouth—Manchester United, Port Vale—The Wednesday, South Shields—Crystal Palace en Wolverhampton Wanderers—Stoke.

Een uitstekend Engelsch amateurdoelverdediger.

LONDEN, 7 Nov. — In den wedstrijd „Cambridge University" tegen „The Army", welke strijd met 2—1 in het voordeel van Cambridge is geëindigd, heeft de doelverdediger van het legerelftal, luit. H. Murray van de „Camerons" wederom een schitterende partij gespeeld. Het is slechts aan zijn uitnemend doelverdedigen te danken geweest, dat Cambridge in de eerste 10 min. niet reeds 2 of 3 maal scoorde.

Cambridge scoorde door Robinson en Green maakte voor het leger den stand gelijk, terwijl Hillcary nà een krachtig solo-spel, den wedstrijd voor Cambridge wist te winnen.

Het legerelftal bestond alleen uit vrijwilligers en was samengesteld uit: 3 luitenants, 1 sergeant, 4 korporaals, één muzikant, één geneesoldaat en één soldaat-seiner.

Bond van voetbalvereenigingen in N.W. Groningen.

ZOUTKAMP, 6 Nov. — Te Wehe is opgericht een Bond van Voetbalvereenigingen in Noord-Westelijk Groningen, daar zij de bepalingen van den Gron. Voetbalbond te streng achten. Het reglement van den bond is vastgesteld, terwijl met het spelen van een competitie 1 Dec. a.s. een aanvang wordt gemaakt. Zes clubs traden staande de vergadering tot den bond toe, andere clubs zullen worden uitgenoodigd, als lid toe te treden. Voorzitter van het bestuur is E. Kijff te Hornhuizen, secretaris E. Brouwers te Leens, tevens competitie-leider. K. E. Kaspers te Krommerzijl, penningmeester.

KORFBAL.

Van de wedstrijdcommissie.

AMSTERDAM, 7 Nov. — De wedstrijdcommissie van den N. K. B. heeft op haar verzoek Rapiditas dispensatie verleend van de opgelegde straffen, wegens het niet opkomen in den wedstrijd tegen H. K. C. op 21 September j.l. De reglementaire twee verliespunten komen hiermede eveneens te vervallen.

De commissie besloot verder, den op 12 Oct. j.l. gespeelden competitiewedstrijd Vitesse (H.)—Rozenburg, welke ontmoeting door. Vitesse met 2—1 was gewonnen, wegens het feit, dat de betreffende scheidsrechter begunstiger was van een der partijen, ongeldig te verklaren.

De 3e kl. kampioen Cassing.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Naar wij vernemen, zal de 3e klasse kampioen J. F. Cassing niet aan het 3e klasse kampioenschap deelnemen. Hij is voornemens in te schrijven voor het 2e klasse kampioenschap.

HONKBAL.

De koning van Engeland bij een honkbalwedstrijd.

LONDEN, 7 Nov. — Te Stanford Bridge waren gisteren de koning en koningin van Engeland, zoomede de Prins van Wales en prins Henry, tegenwoordig bij den wedstrijd tusschen de New York Grants en de Chicago White Sox, welke door de laatsten met 8 runs tegen 5 werd gewonnen. Er was veel publiek, doch de regeling was slecht, zoodat zelfs eenige verslaggevers der voornaamste bladen geen plaats konden krijgen. De Giants begonnen met 3 runs in de eerste innings te scoren, welk aantal met 2 werd vermeerderd in de 3e innings en bij het einde der 5e innings stond het reeds 6—0 voor hen. De White Sox begonnen geweldig van stapel te loopen in de 7e innings, waarin ze 5 runs scoorden. Doch de eindstand werd, zooals reeds boven gemeld is, 8—5 voor de Giants.

Er werd buitengewoon goed geworpen en gevangen; vooral van dit laatste werden sensationeele staaltjes gegeven, zelfs tot op grooten afstand van het „slag"veld.

„EEN TROOST VOOR LORD DERBY".

Sierra Leone wint den Autumn-Cup te Liverpool.

(Times Service — Copyright Telegraaf)

LIVERPOOL, 7 Nov. — Lord Derby, de in Lancashire zeer populaire staatsman en rentaleigenaar, die tegen de verwachting in geen post in het nieuwe ministerie kreeg, verwierf heden als troost te Liverpool een kostbaren beker. Zijn paard, Siera Leone, won nl. met 1½ lengte den Najaarscup (jockey Weston 6/1); tweede was de favoriet Reggio (jockey Leach 3/1); derde Twelve Pointer, de winnaar van de Cambridgeshire (jockey Carslake 10/3).

Dertien paarden liepen mee. Live Wire, die bij de loting de eerste plaats aan den binnenkant kreeg met Sierra Leone naast zich, was aan den start lastig, maar nam toch de leiding voor Reggio en Twelve Pointer, met Sierra Leone iets achter. Na een halve mijl werd Live Wire ingehaald door Reggio en dit paard op zijn beurt door Sierra Leone, die geen kamp gaf en onder groot gejuich van zijn aanwezige supporters uit Lancashire het eerst aankwam.

Lord Derby heeft op de Liverpoolsche renbaan reeds meer dan een dozijn bekers gewonnen.

DE M. C. C. IN AUSTRALIË.

(Times Service — Copyright Telegraaf)

ADELAIDE, 7 Nov. — De M. C. C. kreeg bij den heden alhier aangevangen wedstrijd tegen het cricket-elftal van Zuid-Australië een harden dobber. De eerste innings van de gastheeren stond aan het eind van den eersten wedstrijddag op 334 voor 4. Het batten werd geopend door A. Richardson en Harris, welke laatste met 5 runs het slachtoffer werd van den derden bal va nTate, die onmiddellijk daarna ook Murray zonder een enkelen run naar het paviljoen terugzond. Daarop ging het voor de M. C. C. verkeerd door het schitterend batten der Gebroeders Richardson, waarvan Arthur not out bleef met 192, terwijl zijn broer Victor viel met een respectabele 87 runs.

BOKSEN.

Dorr in Engeland.

Onze landgenoot A. Dorr bokste Woensdagavond in Londen tegen den Engelschman Arthur Scott in een partij over zes ronden, bantamgewicht. In de eerste drie ronden had Dorr eenig overwicht, doch nadien haalde de Engelschman zijn achterstand in en het resultaat was match-nul.

Gibbons wint in Amerika.

Wij lezen in de Amerikaansche bladen, dat de bokser Tommy Gibbons zijn tegenstander Ted Jamieson in een wedstrijd binnen twee minuten door k.o. heeft overwonnen. De ontmoeting leverde een groot financieel tekort op.

WIELRIJDEN.

Een serie interlandwedstrijden in Parijs.

PARIJS, 7 Nov. (Eigen tel.) — Evenals het vorige jaar organiseert de directie van het Velodrome d'Hiver weder een serie interlandwielerwedstrijden, o. a. Frankrijk—Italië, Frankrijk—Holland, Frankrijk—België, etc. De wedstrijden tusschen Frankrijk en Nederland zullen o.m. omvatten individueele ritten zoowel op den korten als op den langen afstand en races achter groote motoren.

R. R. C. Sparta.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Voor Zondagmorgen a.s. zal in plaats van de aangekondigde sprintmatch, de Dreyerbekerrit over den langen afstand gehouden worden. De samenkomst hiervan is bepaald om half negen bij Café Bijhorst, Leidschoweg (K.M. paal 5), terwijl de start om negen uur zal plaats vinden.

De Belgische rit van „De Peddelaar".

AMSTERDAM, 7 Nov. — Op de heden gehouden vergadering der A. W. V. „De Peddelaar" deelde de voorzitter, de heer Zwiep, mede, dat de vereeniging in het a.s. voorjaar een nationale vaardigheidsrit zal organiseeren van Amsterdam naar Antwerpen. Deze rit is ongezet met de bedoeling, de Nederlandsche wielrenners gelegenheid te geven zich te trainen voor de wereldkampioenschappen. Bereids zijn hiervoor al eenige prijzen beschikbaar gesteld.

PAARDENSPORT.

Het renpaard Treviso gedood.

LONDEN, 7 Nov. — Gistermorgen werd het bekende renpaard Treviso (eig. kolonel Story, trainer J. Dawson te Newmarket) dood in zijn box gevonden. Het paard was gestikt door den rook, welke uit het smeulende stroobed was opgestegen. Omtrent de oorzaak van het in brand raken van het stroo tast men in het duister.

WATERPOLO.

Een Bandoengsch zevental in Amsterdam.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Het zal Dinsdagavond 18 November a.s. voor de eerste maal zijn, dat een waterpolo-zevental uit Ned. Indië een wedstrijd in ons land zal spelen en wel op de internationale zwemwedstrijden van „Het IJ" in het Zuiderbad. De heer prof. R. L. A. Schoemaker, voorzitter van den Bandoengschen Zwembond is op het oogenblik in ons land en met hem een aantal polospelers en zwemmers.

Met het oog op de nog slechts korte beoefening van het waterpolospel in Ned. Indië zal het Bandoengsch zevental een wedstrijd spelen tegen het 3e zevental van „Het IJ", terwijl een tweetal leden voorts nog zal uitkomen in een nummer 50 Meter vrije slag met voorgift.

KRACHTSPORT.

Wedstrijden van „Hercules".

De Amsterdamsche Athletenclub „Hercules" zal in zijn clublokaal N. Achtergracht op Zaterdag 22 November a.s. bokswedstrijden tusschen Amsterdamsche en Rotterdamsche boksers houden.

Voorts zullen eenige worstelwedstrijden tusschen de beste werkers uit het district Amsterdam gehouden worden.

DAMMEN.

„Het Damspel."

AMSTERDAM, 7 Nov. — Het juist verschenen November-nummer van „Het Damspel", officieel orgaan van den Nederlandschen Dambond, bevat de officieele aankondiging van den wedstrijd om het kampioenschap van Nederland, dit jaar tevens voor-wedstrijd v. h. tournooi om het wereldkampioenschap.

Een belangrijk gedeelte van het blad is gewijd aan de verschillende voorstellen tot beperking van het aantal remise-partijen.

Problematiek en eindspel zijn keurig verzorgd. Bijzondere vermelding verdient een schitterend Canadeesch vraagstuk met fabelachtige slagwending.

Naar wij vernemen staat de deelneming aan den aangekondigden wedstrijd tusschen de Amsterdamsche meesters J. H. Vos, Herm. de Jongh, I. J. de Jong, A. Visser en C. J. Lochtenberg vast. Aangevangen wordt op 22 of 29 November a.s.

KORTE BERICHTEN.

De Leidsche schaakclub „Palamedes" bestaat thans 78 jaar. In de Woensdag gehouden jaarvergadering is dit feest herdacht. „Palamedes" is de oudste schaakclub in ons land.

HET VOETBALPROGRAMMA.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Het N. V. B.-programma voor a.s. Zondag luidt volgens de Sportkroniek:

AFDEELING I.

1e Klasse.

Haarlem: H. F. C.—Blauw Wit.
Rotterdam: Feijenoord—Quick.
Leiden: A. S. C.—'t Gooi.
Rotterdam: Sparta—Haarl m.
Gorinchem: Unitas—Z. F. C.

2e Klasse.

A Enkhuizen: West Frisia—D. E. C.
Wormerveer: W. F. C.—Zandvoort.
Alkmaar: Alc. Victrix—Q. S. C.
Amsterdam: A. F. C.—Holiandia.
Zaandam: Z. V. V.—Bloemendaal.
B Utrecht: Velox—V. V. A.
Utrecht: D. O. S.—D. W. S.
Amsterdam: Spartaan—Voorwaarts.
Amersfoort: H. V. C.—Schoten.
Hilversum: Hilversum—Donar.

3e Klasse.

A Amsterdam: Swift—Hortus.
Amsterdam: Amstel—Helder.
Helder: H. R. C.—V. S. V.
Amsterdam: Neerlandia—Kennemers.
B Amsterdam: S. D. W.—Wilh. Vooruit.
Oostzaan: O. S. V.—K. F. C.
Zaandam: Zaanlandia—Zeeburgia.
C Amsterdam: E. D. W.—T. O. G.
Hilversum: Victoria—O. D. E.
Weesp: Rapiditas—Watergraafsmeer.
Amsterdam: D. W. V.—Sloterdijk.
D Utrecht: Ares—Quick (A.).
Bussum: A. W.—Baarn.
Zeist: Zeist—Utrecht.

4e Klasse.

A Amsterdam: T. C. A.—B. F. C.
Amsterdam: S. E. V.—Ahrenda.
B Scheveningen: Scheveningen—Aurora.
Haarlem: D. I. O.—de Ooievaars.

Reserve 1e klasse.

Haarlem: Haarlem II—Ajax II.
Amsterdam: D. E. C. II—Spartaan II.
Amsterdam: V. V. A. II—Rapiditas II.
Amsterdam: Blauw Wit II—H. F. C. II.
Zaandam: Z. F. C. II—E. D. O. II.

Reserve 2e klasse.

A Hoorn: Hollandia II—A. F. C. II.
Amsterdam: Watergr.sm. II—Stormvogels II
Amsterdam: Blauw Wit III—W. F. C. II.
B Utrecht: Voorwaarts II—U. V. V. III.
Utrecht Hercules II—D. O. S. II.
Culemborg: Vriendenschaar II—Hilversum II

Reserve 3e klasse.

A Zaandam: Z. F. C. III—Alc. Victrix II.
Amsterdam: O. D. E. II—Amstel II.
Amsterdam: Spartaan III—Z. V. V. II.
B Utrecht: Hercules III—H. V. C. II.
Baarn: Baarn II—A. W. II.
Amsterdam: D. W. S. II—Blauw Wit IV.

AFDEELING II.

1e Klasse.

Haarlem: R. C. H.—V. O. C.
IJmuiden: Stormvogels—H. V. V.
Den Haag: H. B. S.—Excelsior.
Amsterdam: Ajax—E. D. O.
Utrecht: U. V. V.—D. F. C.

2e Klasse.

A Schiedam: H. D. V. S.—Concordia.
Rotterdam: R. F. C.—Xerxes.
Leerdam: L. S. V.—C. V. V.
Delft: D. H. C.—B. M. T.
Dordrecht: O. D. S.—S. V. W.
B Rotterdam: Neptunus—Gouda.
Rotterdam: Transvalia—Hercules.
Den Haag: A. D. O.—V. U. C.
Gouda: Olympia—S. V. V.
Rotterdam: St. Hooger—Kampong

3e Klasse.

A Leiden: R. V. C.—S. I. O. D.
Bodegraven: Bodegraven—Alphen.
B Rotterdam: Leonidas—Merwede.
Dordrecht: O. S. S.—Leerdam.
Culemborg: Culemborg—Vriendenschaar.
C Delft: D. V. C.—V. I. O. S.
Schoonhoven: Schoonhoven—Saturnus.
Rotterdam: Celeritas—V. D. S.
D Schiedam: Schiedam—V. F. C.
Vlaardingen: Vlaardingen—U. D. I.
Rotterdam: St. Volharden—U. S. C.

4e Klasse.

A 's-Gravenzande: 's-Gravensande—T.O.G.O.
Den Haag: D. V. V.—M. A. A. S.
Delft: B. E. C.—Concurrent.
B Gouda: O. N. A.—W. E. S. C. O.
Rotterdam: D. C. L.—G. S. V.
Sliedrecht: Sliedrecht—Fluks.

Reserve 1e klasse.

Rotterdam: Xerxes II— H. B. S. II.
Den Haag: H. V. V. II—Feyenoord II.
Rotterdam: V. O. C. II—H. D. V. S. II.
Dordrecht: D. F. C. II—St. Hooger II.

Reserve 2e klasse.

A Schiedam: S. V. V. II—Olympia II.
Den Haag: B. M. T. II—A. D. O. II.
Den Haag: Quick II—A. S. C. II.
B Rotterdam: Excelsior II—D. F. C. III.
Rotterdam: Sparta III—R. F. C. II.
Rotterdam: Feyenoord III—Unitas II.

Reserve 3e klasse.

A Den Haag: V. U. C. II—H. D. S. V. III.
Delft: Concordia II—Alphen II.
Leiden: Lugdunum II—S. V. V. III.
B Rotterdam: V. O. C. III—St. Hooger III.
Leerdam: Leerdam II—Transvalia II.
Rotterdam: U. S. C. II—Leonidas II.

AFDEELING III.

1e Klasse.

Wageningen: Wageningen—Ensch. Boys.
Deventer: Go Ahead—Quick.
Almelo: Heracles—U. D.
Enschede: Enschede—Hengelo.
Arnhem: Vitesse—Z. A. C.

2e klasse.

A Winterswijk: W. V. C.—Tubantia.
Zwolle: P. E. C.—Almelo.
Hengelo: G. O. L. T. O.—Zwolsche Boys.
Deventer: D. O. T. O.—Rigtersbleek.
Kampen: K. H. C.—Be Quick.
B Arnhem: H. Hendrik—Arnhem.
Apeldoorn: Rob. et Vel.—A. G. O. V. V.
Nijmegen: N. E. C.—Oosterbeek.
Tiel: Theole—Wag. Boys.
Apeldoorn: Apeldoorn—Eendracht.

3e Klasse.

A Enschede: Geel Zwart—Phenix.
Goor: G. F. C.—La Pramiére.
Enschede: Tubanters—Borne.
B Deventer: Deventer—Germanicus.
Zwolle: Z. S. V.—Wijhe.
C Arnhem: S. M. L.—G. V. C.
Wageningen: V. D. Z.—Arnh. Boys.
Nijmegen: O. B. I. O. D.—A. V. W.
D Arnhem: Humanitas—Doetinchem.
Lochem: Lochem—V. V. O.
Brummen: B. I. C.—Doesburg.
Zutphen: A. Z. C.—Simson.

4e Klasse.

A Deventer: U. D. II—Apeld. Boys.
Hattem: Hattem—Entre Nous.
B Doetinchem: Doetinchem II—Heracles III.
Rijssen: Rijssen Vooruit—Eib. Boys.
C Velp: Gelria—Veenendaal.
Arnhem: Arnhem II—N. H. C.

Reserve 1e klasse.

Apeldoorn: A. G. O. V. V. II—Go Ahead II.
Hengelo: Tubantia II—Enschede II.
Enschede: Ensch. Boys II—Heracles II.

Reserve 2e klasse.

A Enschede: Enschede III—Go Ahead III.
Zwolle: Z. A. C. II—A. Z. C. II.
B Nijmegen: Quick II—Rob. Et. Vel. II.
Zutphen: Be Quick II—Wageningen II.

AFDEELING IV.

2e Klasse.

A Tilburg: N. O. A. D. II—D.O.S.K.O.
Tilburg: Longa—Middelburg.
Roosendaal: Roosendaal—N. A. C. II.
Dongen: Dongen—Breda.
B Venlo: V. V. V.—B. V. V. II.
's-Bosch: Roodborstjes—V. S. C.
Eindhoven: Eindhoven II—P. S. V. II.
Tegelen: T. S. V.—V. O. S.
Helmond: Helmond—Boxtel.
C Spekholzerheide: Juliana—Kerkrade.
Roermond: Roermond—A. C. C.
Heerlen: Heerlen Sport—St. Emma.

3e Klasse.

A Middelburg: Middelburg II—Terneuzen.
Middelburg: Zeelandia—Vlissingen II.
Bergen op Zoom: B. O. Z.—M. E. V. O.
Bergen op Zoom: Bergsche Boys—Stavast.
B Tilburg: G. U. D. O. K.—T. S. C.
Waalwijk: W. S. C.—Waalwijk.
C Eindhoven: P. S. V. III—Oranje Wit.
's-Bosch: Wilhelmina II—Willem II (2).
D Venlo: V. O. S. II—T. S. V. II.
E Kerkrade: Kerkrade II—Juliana II.
Hoensbroek: Overbroek—Heerlen Sport II.
F Maastricht: M. V. V. III—V. T. V.

Reserve 2e klasse.

Breda: Bredania II—N.O.A.D. III.
Breda: N. A. C. III—Willem II (3).
Roosendaal: Alliance II—Dongen II.

AFDEELING V.

1e Klasse.

Groningen: Velocitas—Frisia.
Leeuwarden: Friesland—Be Quick.
Leeuwarden: Leeuwarden—W. V. V.
Groningen: G. V. V.—Achilles.
Veendam: Veendam—Alcides.

2e Klasse.

A Huizum: F. V. C.—Velocitas II.
Groningen: Be Quick II—Heerenveen.
Sneek: Sneek—Forward.
B Assen: Achilles II—H. S. C.
Groningen: G. V. A. V.—Warffum.
Winschoten: Upright—Bato.

3e Klasse.

A Hoogezand: H. S. C. II—Sappemeer.
Delfzijl: Delfzijl—Veendam II.
Appingedam: Appingedam—Stadskanaal.
B Leeuwarden: Frisia II—Leeuwarden II.
Meppel: M. S. C.—Friesland II.

HET HOCKEY-PROGRAMMA.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Het programma van Zondag voor de competitie van den Ned. Hockey-bond luidt als volgt:

WESTELIJKE AFDEELING.

1e klasse.

(Hollandsche regels.)

A Den Haag: T. O. G. O.—Victoria.
Den Haag: H. O. C.—D. H. M.
B Heemstede: M. H. C.—'t Gooi.
Amsterdam: Amsterdam—Utrecht.

2e klasse.

A Rotterdam: Victoria II—T. O. G. O. II.
Den Haag: H. D. M. II—H. O. C. II A.
B Bloemendaal: Bloemendaal II—A'dam II A.
Haarlem: H. B. S.—Amsterdam II B.
C Den Haag: Houtrust—Delft.

2e klasse.

(Internationale regels.)

Leiden: Leiden—M. H. C. II.

OOSTELIJKE AFDEELING.

Nijmegen: Nijmegen—Deventer.
Arnhem: Arnhem B—Zwolle.

HET KORFBALPROGRAMMA.

AMSTERDAM, 8 Nov. — Het programma van de competitiewedstrijden van den N. K. B. voor Zondag a.s. luidt:

Westelijke 1e klasse.

N Amsterdam: D.E.V.—Nausikaä.
Hilversum: Excelsior—D.T.V.
Amsterdam: Westerkw.—Advendo.
Z Den Haag: H.K.V.—H.S.V.
Rotterdam: O. S. C. R.—Vitesse (L.).
Dordrecht: Dordrecht—Velox.

Oostelijke 1e klasse.

A Arnhem: Quick—E.K.C.A.
Eindhoven: Philips—Rapid (12—2 uur).
B Almelo: Achilles—D.O.S. (8 Nov.).
Hengelo: H.K.C.—A.K.C.

Overgangsklasse.

N Amsterdam: Hercules—K.V.O. (12-2 u.)
Haarlem: Haarlem—Westerkw. II.
Amsterdam: Swift—T.E.K.C.A. (10-12 u.).
Z Dordrecht: T.O.V.—A.L.O.
Den Haag: Vitesse (H.)—D.K.C.
Den Haag: H.B.S.—Het Zuiden.

Westelijke 2e klasse.

A Castricum: De Fazanten—Koog Zaandijk II
Amsterdam: Sportief—R.O.D.A.
Den Helder: Helder—K.V.K.V.
B Zaandam: Z.K.V.—B.E.P.
Amsterdam: D.T.V. II—D.D.V. II.
C Amsterdam: D.E.V. II—Haarlem II.
Haarlem: Advendo II—Oosterpark.
D Laren: De Gooiers—L.U.T.O.
Amsterdam: K.V.D.—De Zwaluwen.
E Amsterdam: Eendracht—Velocitas (8 Nov.)
Amsterdam: Ready II—The Swallows.
F Leiden: S. D. O.—Emma.
Leiden: Vitesse (L.) II—Ons Elbernest.
G Rotterdam: Rozenburg II—H.K.V. II.
H Rotterdam: O.S.C.R. II—Dectos II.
Dordrecht: D. W. S.—Velox II.

Oostelijke 2e klasse.

A Deventer: Unitas—Quick II.
Arnhem: E.K.C.A. II—Onder Ons.
B Delden: Zwart-Wit—T H O R.
Lochem: Overschotje—Groen-Zwart.

VOOR DAMMERS.

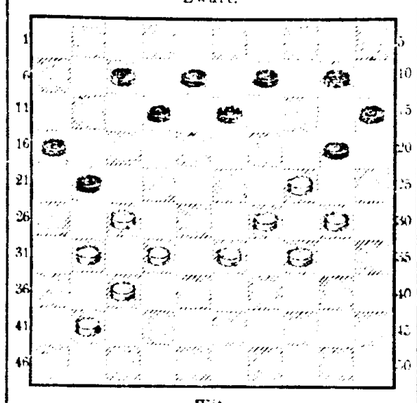
Verzoeke alle brieven, betrekking hebbende op deze rubriek, te adresseeren aan:

A. K. W. DAMME.

St. Nicolaasstraat 37—43, Amsterdam.

Vraagstuk van den heer Herm. de Jongh. „Dubbel vijf".

Zwart.

Wit.

Zwart: 7/10, 12, 13, 15, 16, 20 en 21.
Wit: 24, 27, 29/34, 37 en 41.

Wit speelt 30-25 en zwart moet sluiten b.v. met 9-14, waarna volgt wit 24-19, zwart 13 × 24 (gedwongen), wit 33-28 (24 × 22), 27 × 18 (12 × 23), 32-27 (21 × 32), 37 × 19 (14 × 23) en 25 × 5.

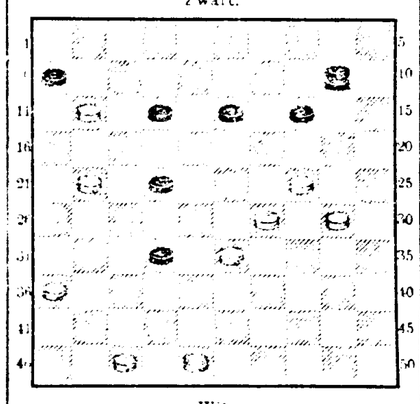
Sluit zwart met 10-14, dan is de slag nog meer doeltreffend.

Het verdienstelijke in dit vraagstuk is de dubbele dienst, die schijf 27 bewijst: 1e den weg voor den zet 32-27 vrijmaken, 2e het zwarte stuk 12 op 23 brengen.

De heer J. N. Puijman, te Amsterdam, stelde ons ter hand de volgende positie, waarbij hij ons eerste vraagstuk voor beginners als motief had genomen.

Ofschoon het niet in onze bedoeling ligt, eventueele verdere bewerkingen van dien aard te publiceeren, komt deze behandeling van 't motief, door de zeer goede, herhaalde aanwending van „meerslag" ons belangrijk genoeg voor om tot plaatsing over te gaan.

Zwart.

Wit.

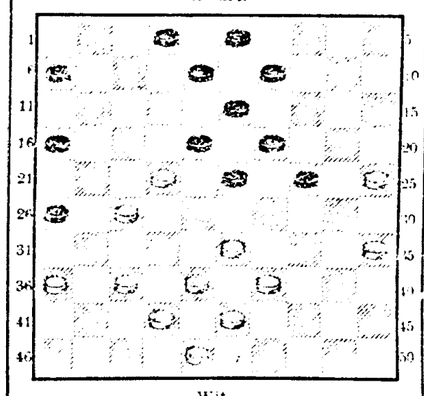
Zwart: dam op 10, sch. op 6, 12/14, 22 en 32.
Wit: 11, 21, 24, 29, 30, 33, 36, 47 en 48.

Oplossing:

Wit: 24-20 33-28 28×37 36-31 47-41 48×37
Zwart: 14×23 6×26 10×46 26×37 37-42 verl.

Uit den wedstrijd om den Meestertitel.

Zwart.

Wit.

Zwart: 2, 3, 6, 8, 9, 13, 16, 18, 19, 23, 24 en 26.
Wit: 22, 25, 27, 33, 35/39, 42, 43 en 48.

De heer I. Presburg gaf den volgenden spelgang aan, welke zou volgen als zwart 9-14 speelt.

Wit speelt dan 22-17, dreigend 27-21 (16×27), 17-11, (6×17), 37-31, (26×37), 42×11. Zwart kan dat niet coupeeren door 8-12 en 3×12, want dan volgt 27-22, (18×27), 33-29, (24×44), 43-39, (44×33), 38×20.

Zwart speelt dus 23-28, wit 33×22, zwart 2-7, wit 37-31 en 42×31 en op zwart 7-12, wit 38-32, (12×21) en 31-26. Zwart kan nu damhalen door 6-11, wit 26×6, zwart 16-21, wit 27×16, zwart 18×49 en nu wit 36-31, dreigend met 31-27.

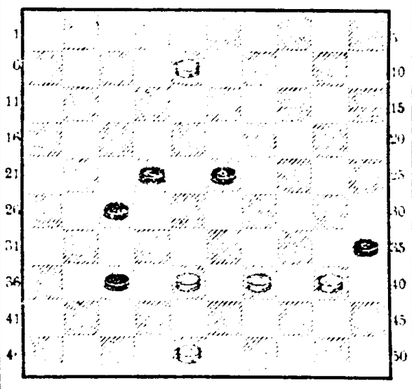
De damzet kan ook geschieden door b.v. zwart 24-29 en dan 6-11 en 16-21, 18×47, doch dan neemt wit direct dam door 6-1 met groot voordeel door dreiging van een tweede dam (schijf 16).

Een interessante spelgang en — wat meer zegt — van groot practisch nut.

Voor beginners.

Vraagstuk No. 4.

Zwart.

Wit.

Zwart: 5 sch. op: 22, 23, 27, 35 en 37.
Wit: 5 sch. op: 8, 38, 39, 40 en 48.

Vraagstuk No. 5.

Zwart: 5 sch. op: 13, 18, 22, 23 en 25.
Wit: 5 sch. op: 26, 27, 34, 39 en 42.

Vraagstuk No. 6.

Zwart: 4 sch. op: 12, 13, 22 en 35.
Wit: 4 sch. op: 29, 32, 39 en 40.

Oplossingen.

No. 4. Is een handige toepassing van meerslag. Wit 48-42, zwart 35×33, wit 38×18, zwart 22×2 en wit 42×22, wint door oppositie.

No. 5. Wit 34-30, zwart 25×43, wit 42-38 en 26×8.

No. 6. Wit 32-28. Zwart kan op 3 manieren slaan, maar moet 35×24 spelen, neemt 3 schijven en wit 28×30.

Uit de spelopening.

Een voorbeeld van het gevaar van het „naspelen", wat beginners soms gaarne doen.

Wit 33-28, zw. 18-23, w. 39-33, zw. 12-18, w. 44-39, zw. 7-12, w. 31-26, zw. 20-25? (door: ? duidt men een slechten, door: ! een goeden zet aan).

Wit speelt nu 28-22 (17×28), 33×22, (18×27), 32×21, (16×27), 34-30 en 40×16.

Een andere slag: w. 33-28, zw. 18-23; w. 39-33, zw. 12-18; w. 44-39, zw. 7-12; w. 31-27, zw. 17-22; w. 28×17, zw. 11×31; w. 36×27, zw. 20-24; w. 50-44, zw. 6-11 en wit speelt 27-22, 32×21, 33-29 en 38×16, zwart alles gedwongen.

Thans een damzet in de opening: w. 34-29, zw. 17-22; w. 40-34, zw. 11-17; w. 44-40, zw. 6-11; w. 50-44, zw. 19-24; w. 34-30, zw. 14-19; w. 30-25 en zwart neemt dan door 24-30! w. 25×23, zw. 30-34; w. 39×30, zw. 22-27 en 17×50.

SPORT IN CARICATUUR.

KEPPELS, de uitstekende halfback van Enschede.

KUNST EN LETTEREN.

HET CONFLICT STRAUSS—SCHALK.

Uit Weenen wordt bericht dat Strauss heengaan een feit is geworden. Slechts als „Generalmusikdirektor" zal hij meerdere voorstellingen leiden. De opinies in de pers blijven verdeeld, doch het publiek heeft tijdens de voorstelling van Orpheus een pro-Strauss betooging gehouden. Een massa-onderteekening van een manifest om hem weer terug te krijgen zou voorbereid worden, gepropageerd door een der groote bladen.

Intusschen zijn, naar verluidt, verscheidene hoofdpersonen der Opera van zins, om, ten gevolge van het conflict, hun ontslagaanvrage in te dienen. Men noemt prof. Turnau, de rigent Alwin, de zangeres Elisabeth Schumann en de balletmeester Kröller.

Als nieuwe dirigenten zullen worden aangesteld Leo Blech en Julius Prüwer.

„Intermezzo" van Strauss.

De première van „Intermezzo" van Strauss heeft onder buitengewone belangstelling in Dresden plaats gehad. Publiek en pers waren opgetogen. Het geheel is een triomf voor Strauss geworden, die, na de ovaties van het publiek, een officieele huldiging der stad Dresden in ontvangst te nemen had. Bij de gelegenheid is de Residenzplatz te Dresden herdoopt in Richard Strauss-platz.

Hans Thoma †.

BERLIJN, 7 Nov. (Eig. tel.) — Te Karlsruhe is hedenmorgen de Duitsche schilder Hans Thoma op 85-jarigen leeftijd overleden. Een nog voor kort vierde hij, onder groote belangstelling uit het geheele rijk, zijn 85sten verjaardag. Alle bladen wijden bewonderende artikelen aan hem. Men noemt hem den meest Duitschen van alle schilders. Hij werd 2 October 1839 te Bernau in het Zwarte Woud geboren.

Hendrik Appels naar Nederland.

BERLIJN, 7 Nov. — Hendrik Appels, van de groote volksopera alhier, is door de nationale opera in Nederland voor verschillende gastvoorstellingen geëngageerd.

Gertrud Leistikow.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Gertrud Leistikow zal voor 't eerst na haar Indische tournée Vrijdag 14 dezer in den Stadsschouwburg optreden.

Tweede Jubileum-tentoonstelling van „Pictura."

DORDRECHT, 7 Nov. — Zaterdag 8 dezer des namiddags te 2 uur, zal de tweede jubileumtentoonstelling worden geopend van het teekengenootschap „Pictura" hier ter stede. De tentoonstelling, die wordt gehouden ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan der vereeniging en die werken der tegenwoordige leden te zien zal geven, blijft geopend tot 30 Nov. a.s.

VEILINGEN.

Boeken.

De firma Menno Hertzberger, Internationaal Antiquariaat, Singel 364, Amsterdam, verzendt haar catalogus no. 25, vijfhonderd geprijsde werken op allerlei gebied: incunabelen en oude drukken, muziek, literatuur, topografie, botanick, kunst, mathematica, theologie, reizen etc. etc.

MEMORANDUM.

Concertnieuws.

Maandagavond 10 Nov. wordt in de Koepelkerk, met medewerking van mevr. A. Noordewier—Reddingius (zang) en mej. Sepha Jansen (viool) een Bach-concert gegeven. De heer Frans Harselaar zal op het orgel voordragen de Fantasie und Fuge in g-kl. t. en twee koraalvoorspelen. Mevrouw Noordewier zal o.a. zingen de Geistliche Lieder: „Wo bist du doch, o Seele, so betrübet", en „So gehst du nun, mein Jesu, hin", en met vioolsolo en orgel de aria's uit Kantate 57 en 58: „Ach Gott, wie manches Herzeleid" en „Selig ist der Mann". Sepha Jansen zal de Ciaccona voordragen en met orgel de sonate in C-moll.

NEDERLANDSCH OOST-INDIË

DE ATJEHSCHE VERGIFTIGINGSZAAK.

WELTEVRE

RECHTSWEZEN.

TWEE VELDWACHTERS IN DE BEKLAAGDENBANK.

De advocaat-generaal acht hen schuldig.

ONRECHTMATIGE UITOEFENING VAN HUN BEDIENING.

(Van onzen correspondent.)

ARNHEM, 7 Nov. — Voor het Gerechtshof konden gisteren in hooger beroep terecht de 3-jarige gemeente-veldwachter W. V. en de 8-jarige rijksveldwachter W. H., beiden uit Wanneperveen, die wegens mishandeling door de rechtbank te Zwolle ieder waren veroordeeld tot 14 dagen gevangenisstraf.

Getuige A. B., veehouder te Wanneperveen, meldde mede, dat hij zich in April in een bootje in de gracht bevond, toen de beide beklaagden hem aanriepen om op den wal te komen. Toen hij dezen bijna was genaderd, hadden de politie-mannen hem uit de boot getrokken, waardoor hij op den grond was gevallen, waarna zij hem hadden geslagen. Vervolgens had getuige zijn boot vastgelegd, waarna zij hem nogmaals hadden geslagen en getrapt.

Getuige Th. B., veehouder te Wanneperveen, verklaarde, dat de vorige getuige niet met den boom van de boot had geslagen. Getuige had wel gezien, dat hij door de veldwachters uit de boot werd gesleurd en mishandeld was geworden.

Beide beklaagden verklaarden, dat zij van den burgemeester opdracht hadden gekregen den man voor te geleiden.

Toen zij hem in de boot zagen, hadden zij hem aangegrepen. Getuige, die naar hun zeggen, een zeer zenuwachtig persoon is, was boos geworden en had een der veldwachters met den boom geslagen, waarop zij hem uit de boot hadden getrokken. Hierna had hij hen wederom geslagen, hetgeen tot gevolg had, dat zij hem hadden getrapt en geslagen om zich te verdedigen.

De advocaat-generaal, requisitoir nemend, achtte de mishandeling bewezen. Daar een burgemeester geen recht heeft zijn ambtenaren uit te sturen voor verhoor, waren zij dus ook niet in de rechtmatige uitoefening van hun bediening.

Spreker eischte tegen ieder ƒ 50 boete, subs. 14 dagen hechtenis.

De verdediger, mr. v. d. Vegte uit Zwolle, achtte het uitgesloten, dat de laatste getuige door den afstand kon hebben gezien wat er in 't begin was voorgevallen.

Pleiter vroeg waar dan de opzet noodig was om tot de mishandeling te geraken, indien zij meenden wel in de rechtmatige uitoefening van hun bediening te zijn. Beklaagden zijn geachte personen, hetgeen z. i. ook bewezen wordt uit een lijst, waarop van de 1500 zielen uit het dorpje Wanneperveen 193 inwoners hadden geteekend, opdat het Hof „het wèl met beklaagden mocht maken."

Pleiter legde deze lijst over en verzocht een boete, subs. een voorwaardelijke veroordeeling.

Beklaagden, nogmaals voorgeroepen, verzochten het doen instellen van een onderzoek ter plaatse, waaruit zou komen vast te staan, dat de laatste getuige het voorgevallene niet zou hebben kunnen zien.

Het Hof bepaalde de uitspraak op heden over acht dagen.

Bezwaren tegen de vaccinatie.

ROTTERDAM, 6 Nov. — Voor de rechtbank alhier moest heden in hooger beroep terecht staan het echtpaar S., dat door den kantonrechter wegens overtreding van de leerplichtwet tot 2 x ƒ 1 boete was veroordeeld.

De man K. L. S., was wegens ziekte niet verschenen, zijn vrouw vertelde dat zij haar zoontje eenigen tijd op school heeft gehad in de Heer Daniëlstraat. Daar het kind echter wat achterlijk was, werd het naar huis gezonden, waarna het overgeplaatst zou worden naar een school op het Putscheplein. Het hoofd der school stuurde het kind evenwel terug, omdat het niet in het bezit was van een vaccinatiebewijs. Daar de ouders op grond van godsdienstoverwegingen bezwaar tegen vaccinatie hadden, was het kind niet ingeënt.

De vrouw verklaarde verder, dat het kind vroeger van een onderwijzeres privaatles had gehad, daar haar man echter werkloos was geworden, kon men dit niet meer betalen, zoodat het kind thans in het geheel geen onderwijs meer krijgt.

Het O. M., waargenomen door mr. Schutter, eischte bevestiging van het vonnis.

Uitspraak 13 November a.s.

VOOR DEN AMSTERDAMSCHEN POLITIERECHTER.

Een toevallige ontmoeting.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Een heer wilde op 30 September ll. eenige inkoopen doen in een winkel aan den Singel, dicht bij den Heiligeweg. Hij was per fiets en liet deze even buiten staan, er blijkbaar niet aan denkende, dat gelegenheid den dief maakt. Toen de heer buiten kwam, was het rijwiel verdwenen. De bestolene keek naar alle zijden, doch de dief had zich op de vlugste wijze verwijderd. De diefstal werd aan het politiebureau Singel aangegeven. Hier sprak men den bestolene weinig moed in, dat hij zijn eigendom ooit terug zou zien.

Peinzende over eigen onvoorzichtigheid en slechtheid van den dief, wandelde de bestolene den Singel af, richting Raadhuisstraat. Juist wilde hij dezen straat oversteken, toen hij zijn fiets zag voorbijrijden. Fluks greep hij den berijder bij den arm, dwong den man af te stappen en verweet hem de fiets gestolen te hebben. De aangehoudene ontkende. Een politieagent was spoedig te hulp geroepen en rijwiel met beide eigenaars gingen naar het bureau.

De bestolene gaf de noodige inlichtingen. De aangehoudene wist niet veel anders te zeggen, dan dat hij het rijwiel van iemand op de Nieuwmarkt ten verkoop had meegekregen. Bij fouilleering werd één cent op hem gevonden.

Heden stond de aangehoudene, een 25-jarige timmerman, terecht voor den politierechter, mr. Servatius. Ook thans ontkende hij, het rijwiel gestolen te hebben. Hij had het karretje gekregen van een zekeren Dirk op de Nieuwmarkt om het te verkoopen.

— En u werd aangehouden, komende van de Westermarkt, hoe kan dat? vroeg de rechter.

— Ik had geprobeerd het te verkoopen in de Leliedwarsstraat, dat lukte niet en toen wou ik het op de Nieuwmarkt terugbrengen.

— Om die onbekenden, die Jan, Piet of Dirk heeten, geef ik niet veel. Dat zijn maar praatjes. Ik acht het dan ook veel waarschijnlijker, dat u het rijwiel hebt weggenomen, dadelijk naar de Leliedwarsstraat bent gereden om het te verkoopen en toen op weg was naar het Waterlooplein of zoo.

Het O. M., waargenomen door mr. van Heynsbergen, eischte wegens diefstal zes maanden gevangenisstraf en wegens het rondzwerven zonder middelen van bestaan 3 dagen hechtenis en opzending naar een rijkswerkinrichting voor den tijd van een jaar.

Bekl. zeide, wel onderdak te hebben, want hij was altijd welkom bij zijn zuster, die in de Warmoesstraat woonde; bovendien voorzag hij in zijn onderhoud als bloemenkoopman.

— En u hebt bij Jonker geslapen?

De rechter veroordeelde bekl. wegens diefstal tot zes maanden gevangenisstraf. De landlooperij achtte hij niet voldoende bewezen door het enkele feit der fouilleering.

LEGER EN VLOOT.

Zweedsche belangstelling voor de Ned. Intendance.

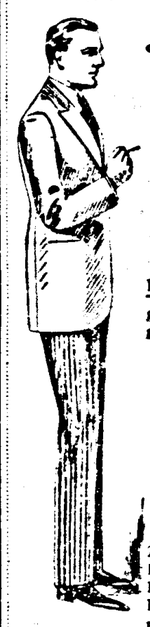
De kapitein bij de intendance van het Zweedsche leger, Rijdman, die gedurende een zestal weken de dienstvakken der Nederlandsche intendance en militaire administratie komt bestudeeren, heeft hedenochtend zijn opwachting gemaakt bij den minister van Oorlog.

DORATI'S HEEREN KLEEDINGMAGAZIJN
Reclame Whipcord Colbertcostume 37.50 - 62-64 ROZENGRACHT 62-64. LEO J. VAN DE KAMP.
IS U BEKEND MET ONZEN GRATIS-DAG?
PRIMA BLAUW SERGE
Colbert costumes 37.50, 45.—, 50.—, 55.—, 60.—, 65.—,
Waterdichte Motor Costumes 27.50
ULSTERS EN WINTERJASSEN
17.50, 20.—, 22.50 tot 45.—.
Motorjekkers 14.50 tot 25.—. 2106
PRIMA BLAUWE EN GEKLEURDE RATINE
32.50, 37.50 tot 75.—. 840
Blauw laken Chauffeurs Costume met mouwvest 45.—.
ZEER UITGEBREIDE SORTEERING FANTASIE PANTALONS 4.50, 5.50, 6.— tot 15.75

PRIJS DER ADVERTENTIËN.
in Ochtend- of Avondblad.
1e regel ..... ƒ 0.75
Zaterdagavond, Zondagochtend, feestdagen en daaraan voorafgaande avonden:
1e regel ..... ƒ 0.85
Afgezonden Mededeelingen dubbel tarief.
Eerste pagina Ochtendblad
1e regel ..... ƒ 2.50
Laatste kolom eerste pagina Avondblad:
1e regel ..... ƒ 3.50
Bij contracten van 1000 regels af, lager tarief op aanvrage
Minimum prijs voor Speurders ƒ 1.50 (2 Regels) elke regel meer ƒ 0.75, Zaterdagavond ƒ 1.70, elke regel meer ƒ 0.85. Bewijsnummers (behalve voor Speurders) 10 ct. Voor Speurders worden geen bewijsnummers verzonden.
Dispositiekosten ..... 10 ct.
Een bepaalde plaats wordt niet gewaarborgd.
Advertentiën voor het Avondblad moeten daags te voren, uiterlijk 6 uur 's middags, in ons bezit zijn.
Speurders worden aangenomen tot 11 uur van den dag van plaatsing. Zaterdags 10½ uur.

SINDS 1895
zijn wij het vertrouwd en Solidst adres voor
PELTERIJEN
23 Let bij Uw inkoopen op het juiste adres Rozengracht b/d Prinsengracht 23
BAKELS & Zn.,
BONTWERKERS. 1522

Bont Echte bruine Sobel vossen ƒ 9.50, Alasca, Skunks, Krasgen ƒ 6.50, Zwarte bonthoeden ƒ 5. Alles prima werk. 1551
SEEMANN, Bontwerker, Rozengracht 65.

P. M. Broekmans
Koningsplein — A'dam
First class Tailor

HETCOSTUUM
geschikt voor alle gelegenheden — vervangt de SMOKING
ZwartCOLBERT EN VEST met FANTASIE PANTALON op maat gemaakt — volgens teekening
87.00 97.00 107.00
Pracht collectie zeer moderne PANTALONS
1524

GEKLEURDE
zuiver wollen 1387
RATINÉ JAS f65
(in 9 verschillende tinten)
Maison N. DE BOER
PALEISSTRAAT hoek SINGEL

MIDDAGCLUBJE VOOR DAMES aan de BERLITZ SCHOOL CEINTUURBAAN 300
(Filiaal v. d. BERLITZ SCHOOL Keizersgr. 300.) Beginnenden: Fransch: Donderdag 3-4, Duitsch: Dinsd. 3-4, Eng.: Woensd. 3-4; MEERGEVORD. Fransch: Maand. 3-4, Eng.: Dinsd. 3-4. (Prijs v. d. geh. Curs. 30 lessen fl. 12.50).

THE LONDON STYLE
Heeren, Jongeheeren Costuums, Winterjassen nieuwste kleur. en modellen
Gabardine Mantels en Jassen
Termijnbetaling SPUISTRAAT 231
Geopend tot 8 u. Zaterd. 10 u. 843

UUK VOOR U
Aflossingen expiratie te laat gezien? 't Was niet noodig
VISIBLEX 1921
zou U tijdig gewaarschuwd hebben.
BLOCH & Co., DAMRAK 44, A'DAM

Industrieele Maatschappij „PALEMBANG".
Bij de NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ te Amsterdam en hare Agentschappen te 's-Gravenhage en Rotterdam is vanaf 7 November 1924 betaalbaar gesteld het Dividendbewijs No. 14 met fl. 12.50 over het boekjaar 1923.
1384 DE DIRECTIE.

MATRASSENHUIS BEKO
Rozengracht 90 en 54. Tel. 47507
Grootste speciaal adres voor alle soorten Matrassen; voorradig ± 100 compl. Bedstellen. Door bij ons te koopen spaart men minstens 25 %. 2-pers. gez. matras ƒ 14.25, de Beste met 15 j. gar. ƒ 20.—, 2-pers. Damast kapokbedstel 3 d. ƒ 47.50, het Beste met 10 j. gar. ƒ 67.—. Door grooten omzet lage prijzen. 1529

Woningbureau en Kamerverhuurkantoor.
ST. LUCIENSTEEG 26.
TELEFOON 37476. HOEK N. Z. VOORBURGWAL
Inlichtingen omtrent o.s. perceelen worden kosteloos verstrekt.
Mondeling iederen werkdag van 8—5 uur.
Schriftelijk op aanvrage met bijvoeging postzegel voor antwoord.
Ka = Kamer. Ke = Keuken. K = Kelder. T = Tuin. Z = Zolder Bdk = Badkamer. H.hs = Heerenhuis. B.hs = Bovenhuis. Pr. overs. t. k. = Prijs overeen te komen.

TE KOOP OF TE HUUR
AMSTELVEEN.
Amstelv.weg grens Aldam Burgerwn.-h.zen Landhs. en H.hs. Voorz. v. gas. Huurpr. vanaf ƒ 50 p. m. Kooppr. vanaf ƒ 6000 2544
DIEMEN.
Ouderkerkerlaan, Vrij Hs.je 5 ka. ke. T. v. en a. Huurpr. ƒ 575 p. j. Kooppr. ƒ 7000 2521
SOESTERBERG.
Amersf.str.weg, Landhs., 6 ka., bdk., keu., Z. K. T. v. en a. m/sch. Huurprijs ƒ 700 p. j. Kooppr. overe. t. k. 2569

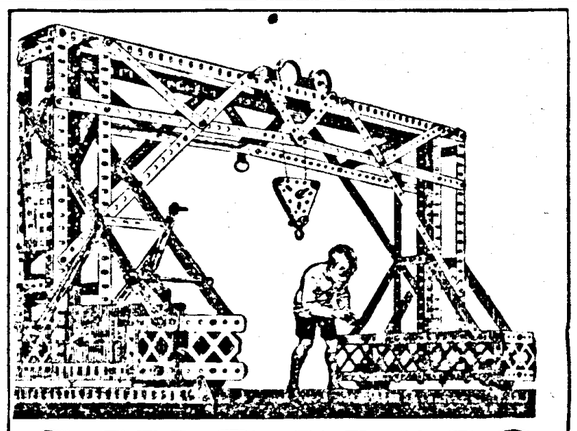
TE KOOP.
AERDENHOUT.
Rijnegomlaan H.hs. 5 ka. ke. bdk. T. v. en a. m/sch. ƒ 7200 2555
AMSTELVEEN.
Karselaan en Amstelv.weg. Woon- en winkelhuizen vanaf ƒ5500. 2377
BLOEMENDAAL.
Vijverlaan, Landhs. met grooten tuin, ƒ 30.000. 2587
BUSSUM.
Koedijklaan, Villa 7 k. ke. bdk. Z. m. 2 ka., ƒ 40.000. 2514
Jos. Israëlslaan, Villa, 6 ka. ke. bijke bdk. K. hall, T. v. en a. ƒ11000. 2531
DIEMEN.
Ouderkerkerlaan, Vrij Hs.je, 5 ka. ke hall, Z. T. v. en a. ƒ7000. 2535
Burgem. Kievietstr., H.hs., 5 ka., keu. bdk., hall, T. K. ƒ 8500. 2576
DEN HAAG.
Ieplaan, H.hs. 8 ka. ke. hall. Z. T. ƒ 17.500, geen erfpacht. 2522
DRIEHUIS-WESTERVELD.
Zeeweg Burgerwn.hs. 6 ka. ke. erker T. v. en a. m/sch. Balcon v. en a. ƒ 1750 2546
HAARLEM.
Meijnstr., H.hsje 6 ka. ke. T. v. en a. m sch. ƒ 7500. 2523
Judith Leysterstr., modern H.hs., 8 ka., keu., erker, serre, T. m/sch. en vrije poort ƒ 7600, geen erfp. 2583
HEEMSTEDE.
Pijslaan Bouwterr. v. kl. won. ƒ 1000 per terr. van 120 M.2 2542
HILVERSUM.
Constantiastr., Winkelhuis 5 ka. ke. hall erker K. Z. T. v. en a. m. sch. ƒ 8500. 2519
Gladiolenstr. Middenst.won. 6 ka. ke. erker hall Z. T. v. en a. m. st. sch. ƒ 6300. 2520
Wandelpad, Burgerwn.hs. 4 ka. ke. K. T. m. sch. ƒ7000. 2537
Leeghwaterstraat, Burgerwn.hs. 5 ka ke. Z. T. v. en a. m. dubb. sch. ƒ5500. 2540
Sterrelaan Villa 5 ka. ke. 2 serre's Z. m/2 ka. ƒ 12.500 2566
Constantiastr. Winkelwoonhs. ben. 2 ka. ke. K. bov. 4 ka. Z. T. v. en a. m/st. sch. ƒ 10.500 2567
v. Ostadelaan Villa 5 ka. ke. bdk. Z. T. m/sch. ƒ 11.000 2561
Oud-Loosdrechtscheweg Middenst.won. 6 ka. ke. hall erker K. T. v. en a. m/st. sch. ƒ 6800 2557
Gijsbr. v. Aemstelstr. Middenst.won. 5 ka. ke. hall K. T. v. en a. ƒ 6500 2560
OVERVEEN.
Oostertuindorpslaan. Burgerwn.hs. 4 ka. ke. Z. T. v. en a. m. sch. ƒ5300. 2536
SOESTDIJK.
Op fen stand Villa 6 ka. ke. hall K. Z. m/ka. centr. verw. T. m/sch. ƒ 11.500 2551

TE HUUR.
AMSTERDAM.
Winkelhuizen.
Amsteldijk. Wink. m keld. ƒ3000 p. j. 3073
Vrije Benedenhuizen.
Lomanstr. 4 ka. ke. badk. 1200 p. j. 3360
Bankastr. 3 ka. ke. T. 360 p. j. 3359
Bestevaerstr., 3 ka., keu. T. kelder, ƒ 40.50 p. m. 3697
Vrije Bovenhuizen.
Amstelveenscheweg, 3 ka. keu. zolder 10 p. w. 3365
Vrije 1e Bovenhuizen.
Stadhouderskade 4 ka. keu. badk. 800 p. j. 3363
1e Bovenhuizen.
Bestevaerstr., 3 kam., keu., ƒ 36.80 p. m. 3698
2e Bovenhuizen.
St. Anthoniesbreestr., 4 ka. ke. bijke ƒ 15 p. w. 2783
Zocherstr 6 ka. ke. bdk. Z. ƒ 1100 p. j. 2786
Bestevaerstr., 3 kam., keu., ƒ 34.70 p. mnd. 3699
IIIe Bovenhuizen.
Bestevaerstr., 3 kam., keu., ƒ 32.50 p. mnd. 3700
Gemeubileerde Etages.
Leidschekade, suite, keuk. ƒ 115/125. 2799
Hartenstr., 2 kam., keu., ƒ 65. 2824
's-Gravesandestr., 2 ka. ke. ƒ40 p. m. 3076
Gelderschekade, 1 ka. ke.gebr. ƒ40 p. maand. 3077
Blauwburgwal, 1 ka. ke.gebr. ƒ 30 p. maand. 3086
Valeriusstr., suite, serre, ke. ƒ 100 p. maand. 3082
Adm. de Ruyterweg, 2 ka. ke.gebr. ƒ40 3083
Ruyschstr., 2 ka. ke.gebr. ƒ30. 3090
Singel, 2 ka. ke.gebr. ƒ40. 3097
2e Jan Steenstr., 2 ka. ke.gebr. ƒ50. 3099
Valeriusstr. suite keu. bad 110/120 3373
Pasteurstr., 3 kam., keu., ƒ 60/65 p. m. 3702
Kerkstraat, 1 kam., keu.gebr. ƒ 6 p. w. 3706
Leidschekade, 2 kam. ƒ 90 p. m. 3732
3e Oosterparkstr., 2 kam., keu. ƒ 35 p. mnd. 3740
Ongemeubileerde Appartementen.
2 Boerhaavestr., slk. 2772
v. Speykstr., 3 kamers. 2803
H. Jacobstr., 2 gestoff. ka. keu.gebr. ƒ 50 p. m. 2805
Chassezstr 2 kam. kookgel. ƒ 27.50 p. m 2869
M. J. Kosterstr., 1 ka. ke. ƒ 5.50 p. w. 2812
F. Hendrikplantsoen, 2 kam. 2817
Leidschegracht, suite, ged. gem. 3069
Bestevaerstraat, zijka. 3091
Dan. Stalpertstraat, zit.slk. 3096
Leidschegracht, 1 ka. gestoff. 3106
Overtoom 3 gestoff. kamers 3356
Marnixstr. 3 gestoff. kamers 3353
Amstellaan zitslk. ged. gem. 3367
Hoofdweg 1 ka. keu.gebr. 5.50 p. w. 3378
Valeriusstraat 2 gestoff. ka. 3379
Bilderdijkstr., 2 gestoff. ka. 3717
Zocherstraat, gestoff. zolderkam. 3731
Kantoorlokalen.
C. Huygenstr., 1 lok., gestoff. ƒ 25 p. mnd. 2788
Heerengracht, 1 lok. parterre ƒ650 p. j. 3074
Keizersgracht, 3 mag.kam. m. kantoor ƒ1200 p. j. 3078
Keizersgracht, 2 lok. ƒ1100 p. j. 3079
Heerengr. 1 lok. 2e étage 40 p.m. 3362
Binnenkant 2 lok. met mag.ruimte 750 p. j. 3358
Heerengracht, 2 lok. m. bergruimte ƒ 850 p. j. 3733
Ateliers.
Lijnbaansgr., Atelier ƒ 10 p. m. 2793
Onderstukken.
St. Anthoniesbreestr. kelder v. opslag ƒ 15 p. w. 2785
St. Anthoniesbreestr. Onderstuk en zolder ƒ 100 p. m. 2784
Heeregr. Onderstuk v.kant of mag. 750 p. j. 3361
Westerstraat met woning 3 ka. keu. 26 p. w. 3373
Ateliers.
Omtrek Leidscheplein, ruime 1e etage, ƒ600 p. j. 2126
Zolders.
Prinsengracht, droge zolder, alle doeleinden 17 bij 6 M. ƒ 750 p.j. 3735
Prinsengracht, droge zolder alle doeleinden, 17 bij 5 M. ƒ 400 p. j. 3736
Kelders.
Omtrek W. P., droge kelder, ƒ 4.50 p. w. 3719
AMSTELVEEN.
Amstelveenscheweg. Winkelhuizen met 4 ka. ke., tuin, vanaf ƒ12 p. w. 2059
Amstelveenscheweg. Woonhuizen, 4 ka. ke. tuin v. en a. vanaf ƒ40 p. m. 3060
DIEMEN.
Centrum, winkelhs. m. won., 3 kam., keu., kelder, ƒ 780 p. j. 3723
Centrum, vrij bovenhs., 3 kam., keu. ƒ 520 p. j. 3724

Gemeubileerde Appartementen.
Parterre.
Rosb. Toussaintstr., zit-slk. 2781
Prinsengracht, slaapk. 2777
Prinsengracht, zit-slk. 2776
Prinsengracht, zit-slk. 2775
Amstel zit-slk. 2773
Vondelstraat, 2 kamers. 2770
v. Breestraat, zit-slk. 2766
J. v. Lennepkade, 2 kamers. 2791
Keizersgracht, gr. zit-slk. 2794
2e Helmersstraat, voor-, zit- en slk. 2807
Nieuwenlaan, slaapkamer. 2814
J. v. Lennepkade, slk. 2816
Fr. Hendrikpl., zit-slk. 2822
's-Gravesandestr., voor-zit-slk. 3068
v. Breestraat suite, serre. 3065
Vossiusstraat, 3 kamers. 3044
Haarlemmerstraat, zit- en slk. 3084
Marnixstraat, zit-slk. 3098
Keizersgracht, slk. 3107
Valeriusstr. 2 kamers 3334
2e J. v. d. Heydenstr. zitslk. 3332
2e J. v. d. Heydenstr. slaapk. 3351
Overtoom slk. 3369
Pl. Badlaan, zit-slk. 3696
C. Troostplein, voor-zit-slk. 3694
v. Eeghenstr. 2 x zit-slk. 3687
Keizersgracht, zit-slk. 3681
v. Eeghenstr. 2 x zit-slk. 3686
2e Helmersstr., zit-slk. 3715
Weesperstr., zit-slk. 3720
Valeriusstr. zit- en 2 slk. 3722
Willemsparkweg, zit-slk. 3727
Brederodestr., zit-slk. 3729
Bel-Etage.
Marnixstr., 2 kamers. 2765
Vondelstraat, zijkamer. 2771
2e Helmersstr., zit- en slk. 3101
Pieter Basstraat zitslk. 3376
Weesperzijde gr. zitslk. 3371
v. Breestraat, 2 kam. 3703
Brachthuizerstr., suite. 3725
1e Etage.
J. Verhulststr., suite. 2767
Brouwersgracht, zit-slk. 2795
Ruysdaelkade, gr. zit-slk. 2797
Loolaan, zitslk. 2708
2e Jan Steenstr., zit-slk. 2813
Westerdokstr., zit-slk. 2828
Uithoornstr., zit-slk. 2827
Da Costaplein, zit-slk. 2825
Prinsengracht, zit-slk. 3062
Prinsengracht, 2 kamers. 3063
Valeriusstraat, 2 kamers 3066
Sarphatipark, 2 kamers. 3067
O.Z. Voorburgwal, 2 kamers. 3070
Gelderschekade, zit-slk. 3071
Lijnmastraat, zit- en slk. 3085
Leliegracht, zit-slk. 3086
Jac. v. Lennepkade, zit- en slk. 3099
Overtoom, zit-slk. 3100
Amstel, zit-slk. 3103
Rustenburgerstraat, slk. 3104
P. H.-kade, zit-slk. 3105
Blasiusstr., zit- en slk. 3110
Prinsengracht, zit-slk. 3111
Gasthuismolensteeg 2 kamers 3357
Wijttenbachstr. zitslaapk. 3355
Marnixstr. zitslk. 3365
Vrolikstraat slk. 3366
1e Const. Huygensstr. kl. slk. 3370
Roelof Hartstraat zit- en slk. 3377
Keizersgracht zitslk. 2978
Warmoesstraat zitslk. 3380
Prinsengracht, 2 kam. 3695
Bronkhorststraat, zit-slk. 3693
Pl. Muidergracht, 2 x zit- en slk. 3682
Prinsengracht, suite. 3711
Prinsengracht, slk. 3712
Valeriusstraat, 2 x zit-slk. 3716
St. Willebrordusstr., slk. 3721
Willemsparkweg, zit- en slk. 3728
Linnaeusstraat, suite. 3737
Sax. Weimarlaan, zit- en slk. 3738
2e Etage.
J. Verhulststr., 3 kamers, 2768
Singel, Suite. 2774
Prinsengracht, zit-slk. 2778
De Clercqstraat, zit-slk. 2779
Marnixstraat, slk. 2780
Singel, zit-slk. 2789
Singel, kleine slaapk. 2790
N. Z. Voorburgwal, zit-slk. 2792
v. Speykstr., 2 kamers. 2804
R. Haristraat, zit-slk. 2806
1e Helmersstraat, zit-slk. 2808
v. Woustraat, zit-slk. 2811
Bronkhorststr., zit- en slk. 2823
Damrak, zit- en slk. 3081
N.we Spiegelstr., zit- en slk. 3088
Rustenburgerstraat, slk. 3089
Govert Flinckstraat, zij.-slk. 3102
Westeinde 2 kamers 3350
Saxenburgerstraat zitslk. 3364
Bilderdijkstraat zitslk. 3368
P. H. Kade zijslk. 3372
Westerdokstraat zitslk. 3375
Regulliersgracht, voor-zij-slk. 3679
1e Const. Huygensstr., zij-slk. 3680
Pl. Muidergracht, 2 kam. 3682
v. Eeghenstr., zit-slk. 3684
J. Verhulststr., 2 kam. 3688
De Lairessestr., voor-slk. 3689
De Lairessestr., zit-slk. 3690
De Lairessestr., suite, bdk. 3691
v. Eeghenstr., 2 kam. 3692
v. Eeghenstr., suite. 3685
Runstraat, zit-slk. 3704
Heerenmarkt, voor-zit-slk. 3705
Den Texstraat, zit- en slk. 3707
Weesperzijde, zit- en slk. 3708
Joh. Verhulststr., zit-slk. 3709
J. v. Lennepstr., slk. 3710
Ferd. Bolstraat, slk. 3713
Pieter Langedijkstr., slk. 3714
Utrechtschestr., zit-slk. 3726
P. C. Hooftstraat, suite. 3739
3e Etage.
Vrolikstraat, slk. 3741
Tn Calestraat, zit-slk. 2782
Sumatrastraat, zit-slk. 2796
Kerkstraat, zit-slk. 2819
Rustenburgerstraat, zld.-slk. 2826
Overtoom, slk. 3089
Reinwardtstraat, slk. 3092
2e Helmersstr., gr. zit-slk. 3095
J. Luykenstr., slk. 3119
Bilderdijkstr., 2 kam. 3693
Centuurbaan, zoldersl. 3218
Van Woustraat, zit-slk. 3730

Alleinvertretung für Holland u. Colonien
von Kolosal nachgefragt geschütz Neuheit wird zu serioes Person gegeben. E 4767
Directör ANDERSEN — Hotel de l'Europe.

Prima 1e soort Belgische Eierkolen f 1.35 per H.L.
Vraagt prijs van de Engelsche anthraciet en de Duitsche Brech- of gietcokes Wij leveren de beste qualiteiten en zijn de laagste in prijs. Maat of gewicht wordt gegarandeerd. Op verlangen zakken verzegeld of wordt voorgemeten. 1383
Hoogachtend,
ANT. HOOGSTRAATE
M. J. Kosterstraat 22 b/d Hoogesluis — Teleph. 36183
en Van Woustraat 217 — Teleph. 25136

MECCANO
U kunt dit mooie model van een Loopkraanstand alsook honderde verschillende werktuigkundige modellen met Meccano bouwen.
Een Meccano uitrusting omvat een hoeveelheid blinkende stroken, asstaven, metenschijven, tandwielen en andere werkelijke werktuigkundige elementen, die op kleine schaal vervaardigd zijn. Er wordt geen studie vereischt en de jongste knaap kan beginnen, modellen te bouwen, zoodra hij zijn uitrusting-doos thuis heeft opengemaakt.
IN EIKEN SPEELGOEDWINKEL VERKRIJGBAAR
GROOTE WEDSTRIJD OM HET MECCANO KAMPIOENSCHAP.
Hierdoor wordt een prachtige gelegenheid geboden aan flinke vindingrijke jongens. Wij loven mooie bekers en medailles uit voor de beste oorspronkelijke modellen. Volledige bijzonderheden zijn verkrijgbaar bij Uw speelgoed leverancier of worden op schriftelijke aanvraag door onzen Agent verschaft.
MEN HOEDE ZICH VOOR NABOOTSINGEN.
MECCANO IS BLINKEND EN VERNIKKELD.
Voor engros:
Hausemann & Hötte, Kromboomsloot, 59, Amsterdam.
Generaalagent voor de Nederlanden:
F. Frémineur, 1, Rue des Bogards (Place Fontainas), Brussel, België.
In alle aanvragen is het noodig Afd. No. 34 aan te geven.

Prachtcollectie alleen PRIMA kwaliteit
WINTERJASSEN, ULSTERS, COSTUUMS.
OOK VOOR CORPULENTE HEEREN
van af f 45.-. OOK NAAR MAAT.
HOUSE OF QUALITY, v. Baerlestr. 2, Amst.

RESTAURANT „TRIANON"
AMSTERDAM TEL. 33417—33418
Bespreekt NU Uw tafel voor het DINER of SOUPER „à prix fixe", of „à la Carte" (BUFFET FROID) des ZATERDAGSAVONDS —:
Iederen dag DANCING, met medewerking van de Heeren HOLGER HANSEN en MALOITZ (Tenor Italiën)
DOUHARD'S BAND

SCHOUWBURGEN enz.
AMSTERDAM.
Heden
Concertgeb., 8 u. Raol Koczalski.
Stadsschouwburg, 8 u. Eén-één (Love-match.)
Hol. Schouwb., 8¼ u. Blauwbaards achtste vrouw.
Centraal Theater, 8½ u. Dolle Lola.
Paleis v. Volksvlijt, 8 u. De klokken van Corneville. Huldiging van Aug. Kiehl.
Plantage Schouwb., 8 u. De Jantjes 2.
Frascati Schouwb., 8 u. 'n Droom van liefde.
Theater Noggerath, 8 u. De kermismeid.
Carré, 8 u. Specialiteiten.
Flora, 8 u. De Jordaanprinses.
Rembrandt-Theater: De Witte Zuster.
Cabaret la Gaité (Tuschinski) 8.30. Revue Gek hè?
Witte Bioscoop, Damrak 64. Watt en i Watt als scharenslijpers, en William Farnum in Bloedwraak.
Tentoonstelling „Les Amis de Rooker", Heystee, Heerengr. 545.
Arti et Amicitiae. Najaarstentoonstelling. ƒ 0.25.
Stedelijk Museum. Eere-tentoonstelling Jacoba van Heemskerck.
Stedelijk Museum, 1—4 uur.
Rijksmuseum, 10—4 uur.
Veiligheidsmuseum, 10— 4 uur.
Scheepvaartmuseum, 10—4 uur.
DEN HAAG.
Heden
Kon. Schouwb., 8¼ u. De dame met de reden tot echtscheiding.
Diligentia, 8 u. Ein Walzertraum.
Odéon, 8½ u. Bastos de stoute.
Prinsesse Schouwb., 8 u. De kleine zondares.
ROTTERDAM.
Heden
Groote Schouwb., 7½ u. La Gioconda.
Tivoli Schouwb. 8 u. De verovraar.
Circus Schouwb., 8 u., De kroegzangeres.
Casino 8 u. H. 's gek

STADSSCHOUWBURG
VEREENIGD TOONEEL
Directie Verkade en Verbeek.
Hedenavond en Zondagavond 8 uur.
EEN-EEN
(Love-Match).
Verkade-Nel Stants-Huf
Zondagmiddag 2 uur
DE GELE MANTEL

Int. Conc. Dir Ernst Krauss
HEDEN CONCERTGEBOUW
PLAATSBESPREKING
MILA 1331
WELLERSON
de 14-j. Amer. Cellist m.m. v. JOH. RÖNTGEN.
Kt. f 2.—, f 1.50 en f 1.— pl. r.
Grotrian Steinwegvl. v. Bender.

Int. Conc.-Dir. ERNST KRAUSS
HEDEN CONCERTGEBOUW
KOCZALSKI
3e CHOPIN-Avond: Feestconcert ter gelegenh. v. z. 3000e Concert
Kleine zaal ƒ 2.— (een beperkt aant. voor Muziekstud. à 50 cts)
Blüthner Vl. v Duwaer & Naessens

Eden-Variété
AMSTELSTRAAT 9-11
HEDEN 2½ UUR
MATINÉE
Familie-Speenhoff
EN HET
Attractie-Programma.

WONINGZOEKENDEN!
Abonneert U op het Wekelijksch Overzicht dat iederen Vrijdagmiddag verschijnt bij het Woningbureau van het Dagblad De Telegraaf, prijs per kwartaal f 1.25. Afz. nummers f 0.10, verkrijgbaar aan ons Bureau en aan de Kiosken.
WONINGBUREAU van DE TELEGRAAF.
St. Luciënsteeg 26.

INCASSO-BANK
Amsterdam - Rotterdam - Almelo - Arnhem - Delft - Dordrecht
Eindhoven - Enschede - 's-Gravenhage - Groningen - 's-Hertogenbosch
Hilversum - Leeuwarden - Maastricht - Nijkerk - Schiedam - Tilburg
Utrecht - Wormerveer - Zaandam
MAANDSTAAT per 31 Oct. 1924.

Kapitaal	ƒ 25.000.000.—
Reserve	„ 5.861.700.—
Deposito's	„ 28.544.055.93
Deposito's met onderpand	„ 2.197.739.45
Diverse Crediteuren	„ 28.346.372.43
Voor derde rekening bij Buitenl. Bankiers uitgezet...	„ 4.642.653.19
Acceptrekening	„ 12.407.327.96
Prolongatie, on Call en Beleening genomen	
Kassiersrekeningen	„ 2.286.165.64
Saldo te ontvangen Fondsen uit binnen- en buitenland	
Voor derde rekening op Prolongatie uitgezet	„ 5.241.000.—
Diverse Rekeningen	„ 3.552.886.59
Kassa en Kassiers	„ 5.008.019.52
Saldi bij Buitenlandsche Bankiers	„ 2.817.474.55
Saldi voor derde rekening bij Buitenlandsche Bankiers	„ 4.642.653.19
Prolongatie, on Call en Voorschotten op Effecten gegeven	„ 25.670.259.53
Diverse Debiteuren	„ 38.208.256.48
Debiteuren tegen Accept	„ 12.407.327.96
Saldo te leveren Fondsen aan binnen- en buitenland	„ 449.989.18
Disconto's	„ 22.678.902.78
Syndicaten en eigen Fondsen	„ 2.628.696.12
Gebouwen, Erven en Meubilair	„ 3.568.321.88

FAMILIEBERICHTEN.
Heden overleed in het Krankzinnigengesticht te Eindhoven onze Zoon en Broeder
JAN VAN NECK,
in den ouderdom van 28 jaar.
Uit aller naam:
W. VERSTEEG en
1458 N. DINKLA.
Amsterdam, 7 November 1924

ADVERTENTIËN.
Overjassen keeren ƒ 10.—
Ita, Alb. Cuypstr. 8-10. Tel. 22021 D 6293

WINTERJASSEN
1e KLAS AFWERKING, ELEGANTE COUPE,
voor uiterst lage prijzen koopt U bij het Heeren- en Jongenskleedingmagazijn
G. C. BUSSINK,
1e Keucheniusstraat 45 1e
bij het Van Beuningenplein.
RATINÉ IN ALLE KLEUREN.
13 9

Een dame biedt zijn prachtmonsterstaande uit 7 stuks prima Ratiné Jassen
particulier te koop

FINANCIEN EN ECONOMIE

HET FRANSCH-DUITSCHE HANDELSVERDRAG.

De bestaande handelsbeweging. — Het Fransche douanetarief. — De voorwaarden voor een accoord.

(Van onzen correspondent).

PARIJS, 3 Nov. — Over eenige dagen zullen de onderhandelingen te Parijs over een Fransch-Duitsch handelsverdrag hervat worden.

Op de sluitingszitting van het congres van de raadgevers van den buitenlandschen handel, dat kort geleden te Lyon gehouden is, zeide de minister van Handel, Raynaldy, dat de vredelievende betrekkingen tusschen de Fransche en Duitsche nijverheid en handel hersteld moeten worden door een juist evenwicht van de wederzijdsche concessies en door een gemeenschappelijke toestemming in de evenwijdige ontwikkeling van de beide productiemachten, die meer aangewezen schijnen elkaar aan te vullen dan elkaar te bestrijden.

Uit dergelijke woorden blijkt duidelijk, dat de tegenwoordige Fransche regeering voor een economische overeenkomst met Duitschland gunstig gestemd is. Deze maakt deel uit van het program van het ministerie Herriot, dat de bevestiging van den Europeeschen vrede ten doel heeft. Een Fransch-Duitsch economisch accoord is een noodzakelijke voorwaarde daartoe. Het speciale regiem, dat door het verdrag van Versailles aan Duitschland opgelegd was, eindigt den 10den Januari aanstaande. Dit regiem heeft op de Fransch-Duitsche handelsbeweging geenszins gunstig gewerkt. Terwijl in de eerste zes maanden van 1913 de handelsomzet tusschen de beide landen een som van 1 milliard 935 millioen goudfrancs bereikte, viel dit bedrag voor de eerste zes maanden van 1924 tot 830 millioen goudfrancs. De uitvoer van Frankrijk naar Duitschland daalde in diezelfde periode van 866 millioen goudfrancs in 1913 tot 569 millioen in 1924. Ondanks de clausule van de meest begunstigde natie, waarvan de Fransche handel krachtens het statuut van Versailles — zonder wederkeerigheid — geniet, nam de Duitsche markt in 1924 slechts 6.80% van den Franschen uitvoer op, terwijl zij in 1913 12% van dien uitvoer kocht. De Duitsche invoer in Frankrijk, die door het algemeene, d.i. hoogste Fransche douanetarief getroffen wordt, viel van ruim één milliard goudfrancs in de eerste helft van 1913 tot een kwart van dat bedrag in de overeenkomstige periode van 1924.

De Duitsche officieele statistiek geeft lagere cijfers. Volgens haar heeft de Fransche invoer in Duitschland gedurende het eerste halfjaar van 1924 slechts 89 millioen mark en de Duitsche uitvoer naar Frankrijk 40 millioen mark bedragen, of wel 2 % van het totale bedrag van den invoer en 1.4% van den uitvoer van Duitschland. Het verschil kan verklaard worden doordat in de Duitsche cijfers het bezette gebied buiten beschouwing gelaten is. Doch ook de Duitsche cijfers voor 1913 geven geringere bedragen aan dan de overeenkomstige Fransche. Volgens de Duitsche statistiek is voor het eerste halfjaar van 1913 de waarde van den Franschen invoer in Duitschland 295.5 millioen mark geweest en die van den uitvoer naar Frankrijk 396.2 millioen mark.

Hoewel de Fransche en Duitsche cijfers niet overeenstemmen, constateeren zij beide, dat de Fransch-Duitsche handelsbeweging na den oorlog — ondanks de nauwe betrekkingen tusschen Elzas-Lotharingen en het Duitsche rijk, welke die beweging versterkt hebben — nog lang niet de intensiteit van voor den oorlog bereikt heeft.

Dit feit bewijst nog eens, dat een eenzijdige bevoordeeling van den handel tusschen twee landen geen stimuleerende uitwerking op dien handel heeft. De betrekkingen kunnen slechts verlevendigd worden door een juist evenwicht van wederzijdsche concessies, zooals minister Raynaldy terecht op den voorgrond stelde.

Het is daarom voor beide partijen gelukkig, dat het eenzijdige regiem van Versailles spoedig ten einde loopt.

* * *

Uit de geschiedenis van de overeenkomsten van Wiesbaden tusschen Loucheur en Rathenau en in 't algemeen uit de geschiedenis van de Duitsche herstelleveringen in nature, is gebleken, dat de Fransche industrie — die steeds onder een bewind van protectie en staatssubsidies geleefd heeft — niet gemakkelijk in opofferingen toestemt. Herriot heeft nog een jaar geleden, toen hij de leider der oppositie was, in de Kamer dit halsstarrig vasthouden van de Fransche industrieelen aan hooge beschermende rechten gewraakt.

De Fransche douanepolitiek is nog altijd gebaseerd op het tarief van 1892, herzien door de wet van 29 Maart 1910. In den oorlog kreeg de regeering — bij de wet van 6 Mei 1916 — de bevoegdheid de tarieven door eenvoudige regeeringsbesluiten (decreten) te verhoogen door de toepassing van coëfficienten, welke evenwel steeds een maximum en een minimum tarief toelaten. De regeering heeft van deze bevoegdheid een overvloedig gebruik gemaakt, niet minder dan 65 decreten werden uitgevaardigd aangaande 3294 tariefposities. De wet van 29 Juli 1919 heeft niet anders gedaan dan een bestaanden toestand bestendigen. De bevoegdheid der regeering de douanerechten door decreten te wijzigen is den 1sten Januari 1923 geëindigd. Sindsdien is voor een dergelijke wijziging een wet noodig. Een algemeene herziening van het douaneregiem acht men echter onvermijdelijk ten einde tusschen de verschillende rechten een evenwicht te scheppen en eindelijk tot de zoo zeer gewenschte stabiliteit te geraken. Het voorbereidende werk tot de herziening is reeds eenige jaren geleden begonnen. Dit werk is zeer omvangrijk. Men bedenke, dat de nomenclatuur der douane nog van 1892 dateert en dat hier als regel de „tarification spécifique" en slechts bij hooge uitzondering de „tarification ad valorem" geldt. De producten, die 32 jaar geleden nog niet bekend waren, worden vrij willekeurig met de toen bestaande vereenzelvigd.

Men dringt er op aan bij een nieuwe vaststelling van de rechten op elk artikel — naar Engelsch voorbeeld — vooral bedacht te zijn op de bescherming van de z.g. sleutelindustrieën en voor het overige aan de bestaande industrieën, die door vreemde concurrenten bedreigd worden, wel is waar een bescherming niet te ontzeggen, doch daarbij ook rekening te houden met de algemeene belangen van de groote massa der verbruikers, voor wie een inkomend recht zich meestal uit door een verhooging der prijzen.

* * *

De bestaande regeling der douanerechten, die voor elk afzonderlijk product een algemeen of maximum en een minimum tarief vaststelt — welke sedert 't decreet van 28 Maart 1921 400 % verschillen —, terwijl tusschen die grenzen elke intermediaire belasting mogelijk is, verplicht de Fransche regeering bij het opstellen van een handelsverdrag met een vreemde mogendheid tot het volgen van een lange en moeilijke procedure, daar voor elk invoerartikel van die mogendheid in Frankrijk het geldende tarief bepaald moet worden. Dit heeft tot gevolg, dat de onderhandelingen met Spanje drie keer, die met Cechoslovakije twee keer afgebroken moesten worden en dat men eerst na zeer veel moeilijkheden tot een modus vivendi met België gekomen is. De Fransche regeering is niet in staat aan een land en bloc de meestbegunstigings-clausule toe te staan, zooals zij voor den oorlog aan alle Europeesche staten gedaan had. Theoretisch heeft deze gedétailleerde regeling het voordeel, dat zij een zoo nauwkeurig mogelijke aanpassing aan de bestaande belangen toelaat en van het recht op elk product een marchandage-object maakt.

Duitschland, dat in tegenstelling met Frankrijk een vast tarief bezit, is niet ongeneigd Frankrijk de meest begunstigings-clausule toe te kennen, indien dit land daartegenover op een aantal Duitsche producten 't minimum Fransch tarief toepast.

* * *

De onderhandelingen hierover zullen waarschijnlijk nog langen tijd in beslag nemen. Hierbij komt de speciale moeilijkheid van de positie van Elzas-Lotharingen. Volgens artikel 68 van het verdrag van Versailles is de uitvoer van bepaalde hoeveelheden van producten uit die twee provincies naar het Duitsche rijk geheel vrij. Deze bepaling geldt echter ook slechts tot 10 Januari aanstaande. Het economisch leven van die beide gebieden is nog dusdanig met het Duitsche rijk verbonden, dat men in Elzas-Lotharingen op een bestendiging van de invoervrijheid aandringt. Van Duitsche zijde voert men hier tegenover aan, dat men door het toekennen van uitzonderingsrechten aan de producten van Elzas-Lotharingen protesten van andere landen zou kunnen uitlokken op grond van de meest begunstigings-clausule, welke aan die landen toegekend is.

Van Fransche zijde meent men evenwel, dat daarvoor wel een regeling te vinden is en — zoo betoogt men vooral van nationalistische zijde — indien het 't belang van Elzas-Lotharingen is, dat de weg naar Duitschland open blijft, zoo is het 't belang van Duitschland, dat het vrijen toegang tot het Saargebied houdt.

De heffing van 26 % op den Duitschen invoer, waartoe de Fransche regeering onlangs overgegaan is en van welken maatregel Duitschland de intrekking verlangt, zal voorts als ruilobject bij deze onderhandelingen dienst doen.

Veel moeilijkheden zullen vanzelf uit den weg geruimd worden, wanneer men in plaats van eerst tegen elkaar te gaan opbieden om daarna af te dingen, een gemeenschappelijke basis zoekt, waarop verder gebouwd kan worden. Deze basis kan gevonden worden in een overeenkomst van de Fransche en Duitsche productiemachten, die, volgens de woorden van minister Raynaldy, veel vaker aangewezen schijnen elkaar aan te vullen dan elkaar te bestrijden.

Men is bezig deze overeenkomst langzaam voor te bereiden. Indien zij spoedig vastere vormen gaat aannemen, mag men hopen, dat de Fransch-Duitsche onderhandelingen over een handelsverdrag niet tot een voorloopig modus vivendi, maar tot een innige en bestendige samenwerking zullen leiden, die de eerste stap zal kunnen zijn tot een algemeen Europeesch productie-accoord.....

BINNENLAND.

BANDAR RUBBER MIJ.

Verkoopen uit oogst 1924 t/m. 1928.

In aansluiting op het gepubliceerde in het jaarverslag over 1923, wordt medegedeeld, dat tot op heden in totaal verkocht zijn:

Van den Rubberooget 1924: 670.000 halve kilo's tot dooreen 80 cent per half kilo, f.o.b. afscheephaven Indië.

Van den Rubberoogst 1925: 575.000 halve kilo's tot dooreen 75 cent per half kilo, f.o.b. afscheephaven Indië.

Van den Rubberoogst 1926: 120.000 halve kilo's tot dooreen 77 cent per half kilo, f.o.b. afscheephaven Indië.

Van de Rubberoogsten 1926, 1927 en 1928: In totaal 360.000 halve kilo's Standaard Smoked Sheet, te leveren c.i.f. Europeesche hoofdhaven, in maandelijksche hoeveelheden van 10.000 halve kilo's, tegen de vigeerende Londensche prijzen voor standaard kwaliteit Sheet (maandelijks vast te stellen), met een minimum van 1 shilling en een maximum van 1 shilling 3 d. per Engelsch lb., evenwel met dien verstande, dat mocht de Londensche prijs zich boven 1 shilling 5 d. verheffen, het verschil tusschen dien prijs en den prijs van 1 sh. 5 d. voor de helft ten gunste der Bandar Rubber Maatschappij zal komen.

HET SCHEEPVAARTBEDRIJF.

Positie en vooruitzichten.

In verband met de recente veranderingen in de positie van het scheepvaartbedrijf heeft de Dag. Beurscourant zich tot scheepvaartkringen, waaronder tot de directie van de Stoomvaart Mij. „Nederland" gewend voor inlichtingen omtrent den toestand en de vooruitzichten van de scheepvaart. Het onderstaande bevat een overzicht van hetgeen aan het blad medegedeeld werd:

De positie van de Nederlandsche, zoomede van de wereldscheepvaart, ondervond gedurende de laatste maanden den invloed van het verloop van de graanvrachtenmarkt. De recente verbetering in den toestand van de scheepvaart was in hoofdzaak het gevolg van de buitengewoon groote bedrijvigheid in den internationalen graanhandel, welke door de belangrijke stijging va nde graanprijzen gestimuleerd werd. De jongste reactie, welke dezer dagen waargenomen kon worden, houdt eveneens met den toestand van de graanmarkt, nl. met de daling der graanprijzen op de Europeesche graanmarkten, verband, welke tot ee stagnatie in den graanhandel en in verband hiermede tot het ophouden van de belangrijke vraag naar scheepsruimte voor graanverscheepingen voornamelijk uit de Vereenigde Staten naar Europa, leidde. Kenschetsend voor den toestand is de omstandigheid, dat in Amerika in den laatsten tijd enkele charterers hun verplichtingen niet nagekomen zijn, omdat de graanverschepingen voor hen na de kentering in de prijssituatie zeer gevoelige verliezen hadden opgeleverd.

De vraag, of de tegenwoordige reactie, resp. stagnatie, zal blijven aanhouden, of wel plaats zal maken voor een hernieuwde herleving, is moeilijk te beantwoorden. Wat de vraag naar scheepsruimte in verband met de graanverschepingen betreft, zal de verdere ontwikkeling van de situatie in de eerste plaats er van afhankelijk blijken te zijn, in hoeverre de graanbehoeften van Europa reeds gedekt zijn. Voor zooverre men den toestand op grond van de verklaringen van de vakkieden beoordeelen kan, schijnt het niet waarschijnlijk te zijn, dat de graanbehoeften van ons wereldeel reeds gehcel gedekt zijn.

De recente opleving van de scheepvaart heeft o.m. ten gevolge gehad, dat de in de haven van Amsterdam opgelegde tonnage geleidelijk opnieuw in de vaart gebracht werd. De jongste reactie heeft tot nog toe geen toename van de opgelegde tonnage in Amsterdam ten gevolge gehad; het ligt echter voor de hand, dat, indien het terugloopen van de vrachten zou aanhouden, de in den laatsten tijd in dienst gestelde scheepsruimte geen loonend emplooi zou kunnen vinden.

De verbetering in de economische conjunctuur in Nederlandsch Oost-Indië mag tot op zekere hoogte als een gunstige partieele factor ten opzichte van de vooruitzichten van de scheepvaart beschouwd worden. Het is aan geen twijfel onderhevig, dat de toestand van de cultures in Indië in het algemeen zeer bevredigend is. De productie en exportcapaciteit van Ned.-Indië geeft een neiging tot een gestadige expansie te zien, de Indische producenten moeten naar nieuwe afzetgebieden zoeken en dit beteekent natuurlijk nieuwe mogelijkheden voor de scheepvaart. In het vorige jaar was de economische conjunctuur in Ned. Oost-Indië, hoofdzakelijk in verband met de fluctuaties der wisselkoersen en met de veranderingen in de marktpositie van verschillende producten, aan herhaalde schommelingen blootgesteld. Telkens, wanneer deze factoren zich in een ongunstigen zin deden gelden, legde de handel een groote terughoudendheid aan den dag, terwijl hierop veelal korte periodes van krachtige herleving volgden, waarin zich een geaccumuleerde vraag deed gevoelen. Thans toont de exporthandel van Ned.-Indië een veel regelmatiger gang.

Een verbetering van de economische conjunctuur in Indië moet echter nog niet beteekenen, dat hiervan bepaald het scheepvaartverkeer tusschen Indië en Europa zal profiteeren.

Van verschillende Indische producten werden in de laatste jaren toenemende hoeveelheden naar andere wereldeelen, nl. naar Amerika en Australië verscheept en het zal dan ook in de toekomst in de eerste plaats van de marktpositie van de verschillende producten afhangen, welke scheepvaartlijnen van de expansie van de Indische productie voordeel zullen trekken.

Wat het scheepvaartverkeer tusschen Ned.-Indië en Amerika betreft, is dit thans veel intenser, dan voor den oorlog het geval was. Tijdens den oorlog werd een rechtstreeksche dienst ingesteld, welke sedert dien een blijvend karakter verkreeg. De scherpe concurrentie van de schepen van den Amerikaanschen Shipping Board heeft zich in het verkeer tusschen Indië en de Ver. Staten in de laatste jaren sterk doen gevoelen en zij heeft op de vrachten een sterken druk uitgeoefend. Aan dezen ongezonden toestand kon echter door een overeenkomst van alle betrokken partijen een einde bereid worden, zoodat thans het vooruitzicht bestaat, dat het peil der vrachten tusschen Java en Amerika zich op een redelijk niveau zal bewegen.

Wat den handel met Duitschland betreft, was dit land onder normale omstandigheden een belangrijke afnemer voor verschillende Indische producten. In het vorige jaar was de ontwikkeling van normale handelsrelaties met Duitschland door de voortdurende schommelingen van de mark tegengehouden. De stabiliseering van de mark heeft reeds ten gevolge gehad, dat het vervoer naar Duitschland veel constanter is geworden. Of de definitieve stabiliseering van het geldwezen in Duitschland op het vervoer van Indische producten ook in de toekomst een belangrijken gunstigen invloed zal uitoefenen, dat zal in de eerste plaats van het verloop van de bedrijvigheid der Duitsche industrieele ondernemingen afhangen, met name van de omstandigheid, of deze voldoende credieten zullen kunnen verkrijgen en door drukkende belastingen niet te sterk belemmerd worden.

SCHEEPVAART NEDERLAND—LONDEN.

Nadere bijzonderheden i. z. de uitbreiding der overeenkomst.

In aansluiting aa nhet bericht in ons avondblad van gisteren nopens de uitbreiding van de overeenkomst omtrent de vrachtvaart op Londen kan nog het volgende worden gemeld:

De overeenkomst heeft zoowel op de inkomende als uitgaande lading betrekking en zal een verhooging der vrachttarieven, tengevolge hebben, voor het vervoer tusschen Rotterdam en Londen.

De hierna genoemde maatschappijen nemen aan de overeenkomst deel:

Hollandsche Stoomboot Mij., Batavier Lijn, General Steam Navigation Co., Rotterdam-London Lijn, Cornelder's Scheepv. Mij., Smith & Van Ommeren en de London & North-Eastern en de Stoomvaart Mij. Zeeland.

N.V. HOLL. KUNSTZIJDE INDUSTRIE.

De aandeelenemissie.

Naar wij vernemen zijn de op 6 dezer ter inschrijving aangeboden aandeelen der N. V. Holl. Kunstzijde-Industrie, op enkele stukken na, alle door aandeelhouders genomen.

BESOEKI TABAK MIJ.

Opbrengstcijfers oogst 1923/24.

In aansluiting op het gepubliceerde in het jaarverslag over 1923 wordt medegedeeld, dat de oogst 1923/'24, bestaande uit 41.746 pakken, als volgt werd verkocht: Na-oogst. Blad 10.330 pn. à 50.49 ct. per ½ K.G.; Hangkrossok 11.962 pn. 50.24 ct. idem; Krossok 16.316 pn. 62.80 ct. idem; Losblad 390 pn. 26.01 ct. idem. Voor-oogst 2.748 pn. à 38.37 ct. per ½ K.G.

LEENING GEMEENTE VELSEN.

f 500.000 à 6½ %.

B. en W. van Velsen stellen den raad voor ten behoeve van den aankoop van het landgoed Velserbeek een geldleening aan te gaan groot f 500.000 bij de N. V. Bank voor Nederlandsche gemeenten, tegen een koers van 100 en een rente van 6 1/4 %, af te lossen in 50 jaar.

KON. NED. FABRIEK VAN MUZIEK-INSTRUMENTEN v/h. M. J. H. KESSELS.

Door een nieuwe combinatie overgenomen.

Naar men ons mededeelt, werd in de gisteren gehouden buitengewoon algemeene vergadering van aandeelhouders der N. V. Kon. Ned. Fabriek van Muziekinstrumenten, voorheen M. J. H. Kessels te Tilburg, geconstateerd, dat de vennootschap ontbonden is.

Alle activa zijn echter onmiddellijk daarna overgenomen door eene nieuwe combinatie, die de zaken op denzelfden voet zal voortzetten, zoodat het voortbestaan van dit bedrijf verzekerd is.

Als directeur zal optreden de heer W. D. M. König, als algemeen procuratiehouder de heer A. van Deutekom.

Commissie van Bijstand voor de uitvoering der beurswet 1914.

De Commissie van Bijstand voor de uitvoering van de Beurswet 1914, heeft namens den minister van financiën bepaald, dat als uitzondering op het bepaalde in art. 1 der besluiten van den minister van financiën van 30 December 1914 en van 6 Januari 1917, als leverbaar zullen gelden de door de Banque de Paris et des Pays Bas succursale Amsterdam uitgegeven 1e. 290 à Lei 500 nieuwe aandeelen Steaua Romana nos. 555739/96 en 556561/792, 2e. 14493 recepissen van aandeelen Steaua Romana à Lei 500 nos. 13001/27493.

Vereeniging voor den Effectenhandel.

Het bestuur bericht, dat de 5 % goud-obligaties leening 1904, der Provincie Bahia, worden verhandeld exclusief de coupon per 1 November 1922 en inclusief de coupon per 1 Mei 1923 en zonder bijberekening van rente.

ONTVANGSTEN EN PRODUCTIE.

Zuide Stoomtram Mij. — Ontvangsten in September 1924 f 17.308 tegen f 16.032 in Sept. 1923 Jan./Sept. f 149.015 (f 138.692).

Amalgamated Rubber Estates Ltd. — Productie over October 1924 165.824 Eng. Pnd. (v. j. 168.729). Eerste 10 maanden 1924 1.439.397 Eng. Pnd. (v. j. 1.414.708).

BUITENLAND.

DE BRITSCHE CREDIETEN AAN RUSLAND.

Deposito's als garantie?

De „Daily Tel." geeft de volgende verklaring van het ontstaan van de in ons ochtendblad van 25 Oct. vermelde geruchten betreffende Britsche en Amerikaansche credieten aan de Russische Sovjetstaatsbank, welke geruchten door Londensche financieele kringen, waarvan in ons avondblad van 29 Oct. gewag gemaakt, ontkend werden. Volgens dit blad, heeft de Sovjetregeering haar onmiddellijk opvraagbare deposito's bij de Britsche banken omgezet in deposito's op langen termijn, in verband waarmede deze banken er in toegestemd hebben wissels der Russische regeering te disconteeren. Deze transactie zou de oorzaak geweest zijn van bovengenoemde geruchten.

DE BRITSCHE STAALINDUSTRIE.

Een groote order geplaatst.

De kroon-agenten voor de koloniën hebben, volgens de „Fin. News" een groote order voor de levering van stalen rails en dwarsleggers bij de firma Bolckow Vaughan and Co. te Middlesbrough geplaatst. Het totaal gewicht bedraagt ongeveer 24.000 ton. De materialen zullen worden gebruikt voor uitbre.ding van den Uganda spoorweg in Britsch Oost-Afrika. Deze order kwam op een zeer geschikten tijd en zal te Middlesbrough welkom zijn, daar er gedurende vele maanden werkloosheid heerschte en er thans voor een groot aantal arbeiders gedurende etteliike weken werk zal zijn.

STEENKOOL IN BELGISCH LIMBURG.

Een nieuwe vondst.

BRUSSEL, 7 Nov. (Eig. tel.). — Volgens de Annales des Mines heeft men bij proefboringen te Lummen (arr. Hasselt, prov. Limburg) op 550 M. diepte een steenkolenlaag van 75 c.m. dikte ontdekt.

HAMBURG—SÜD-AMERIKANISCHE DAMPFSCHIFFAHRTS-GES.

Kapitaalsverhooging met M. 5.000.000.

BERLIJN, 7 Nov. (Per tel.). — De Ham-Süd-amerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft publiceert als eerste groote Duitsche scheepvaartonderneming de goudbalans. Het kapitaal der maatschappij was in 1914 25 millioen mark en werd win de laatste jaren tot 50 millioen verhoogd. Door 5 oude aandeelen in te wisselen tegen 2 nieuwe zal het kapitaal thans, zooals gemeld, tot 20 millioen worden verminderd. Op 1 Januari 1924 bezat de maatschappij 17 schepen met een inhoud van 129.000 bruto registerton, die voor 22 millioen goudmark geboekt staan. Het verminderde kapitaal wordt in deze maand met 5 millioen goudmark verhoogd.

HARPENER BERGBAU.

Emissie M. 7½ millioen converteerbare obligaties.

BERLIJN, 7 Nov. (Per tel.). — De Harpener Bergbau besloot tot uitgifte van 7½ millioen goudmark converteerbare obligaties, rentende 7 %. Na vijf jaar hebben de houders het recht hun stukken in te wisselen tegen gewone aandeelen. Dit is de eerste maal, dat converteerbare obligaties die door een Duitsche onderneming worden uitgegeven, op de open markt worden gebracht.

DE DAWES-LEENING.

Introductie aan de Duitsche beurzen.

S Uit Berlijn wordt gemeld, dat men aldaar bezig is met de vorming van een consortium, dat in het buitenland een bedrag van minstens £ 1 millioen in de Dawes-leening zal opnemen, ter introfductie aan de Duitsche beurzen.

DE NIEUWE DUITSCHE RIJKSMARK.

Eerste wisseltransactie te New York.

NEW YORK, 7 Nov. (Reuter). — Heden hadden de eerste wisseltransacties plaats in de nieuwe rijksmark tegen den nominalen koers van $ 23.80 per honderd rijksmark. Met verwacht thans dat de rijksmarkwissels geleidelijk de dollarwissels zullen vervangen bij het financieeren van den handel tusschen de V. S. en Duitschland.

DE ITALIAANSCHE CHOCOLADE-INDUSTRIE.

Trustvorming.

ROME, 7 Nov. (Per tel.). — Onder leiding van de chocoladefabriek Talmone hebben de gezamenlijke Italiaansche chocoladefabrieken besloten zich tot een trust aaneen te sluiten. Het kapitaal der trust zal 50 millioen lire zijn.

SOROCABANA RAILWAY.

Credieten van den staat Sao Paulo.

De president van den staat Sao Paulo heeft machtiging verleend om een crediet te openen, groot 130.000 contos, ongeveer £39.000.000, ten behoeve van de Sorocabana Railway.

KUNSTWOL.

Uit katoen vervaardigd.

Onder de auspiciën van de Viscose-groep en de Etablissements Kuhlmann bestudeert men op het oogenblik de fabricage van een soort kunstwol. Men heeft hier te doen met een speciaal procédé voor de behandeling van katoen, waardoor deze vezelstof een deel der kwaliteiten van wol verkrijgt. Wanneer dit procédé deugdelijk zal blijken, zal waarschijnlijk met medewerking der genoemde groepen worden overgegaan tot de oprichting van een maatschappij voor de exploitatie ervan.

ZUID-AFRIKA EN DE GOUDEN STANDAARD.

Nadere bijzonderheden.

Er valt in Europa weder meer belangstelling waar te nemen voor het vraags'uk van den terugkeer tot den gouden standaard. Nu de regeering der Unie van Zuid-Afrika o.a. den president van De Nederlandsche Bank, mr. G. Vissering, heeft uitgenoodigd haar daarover te adviseeren, is het van belang, aldus 't maandblad Zuid-Afrika, kennis te nemen van hetgeen de voorzitter van den raad van commissarissen van de Nationale Bank voor Zuid-Afrika, de heer James R. Leisk, C. M. C. bij gelegenheid van de gewone algemeene vergadering van aandeelhouders in zijn openingsrede hieromtrent heeft gezegd.

Zooals de wet thans luidt, aldus de heer Leisk, zijn de Unie-goudcertificaten niet inwisselbaar tegen goud vóór 30 Juni 1925, tenzij vóór dien tijd de marktprijs van het goud in de Unie op 77 sh. 10½ d. per standaard-ons mocht komen. Er is zoo weinig kans dat de prijs van het goud op dat niveau teruggekeerd zal zijn, vóór den 30sten Juni a.s., dat die zijde van de kwestie wel geheel buiten beschouwing gelaten kan worden.

De vraag is dus: Wat zal de houding van de Unie zijn ten opzichte van het probleem, dat binnen een jaar vraagt om een beslissing van het parlement, die van zeer groot gewicht is? Zal de bestaande wet niet worden gewijzigd en zal op die wijze automatisch een vrije goudmarkt ontstaan op 1 Juli 1925? De houding van de regeering is nog niet bekend. Wel heeft de heer Havinga, de minister van financiën, bij gelegenheid van de aanbieding der begrooting, op 30 Juli 1924, medegedeeld, dat een commissie van deskundigen zou benoemd worden om de kwestie te bestudeeren, zoodra de tegenwoordige zitting van den Volksraad geëindigd is. De tijd, dien de commissie gegeven wordt, is dus wel zeer kort en een gevoel van onzekerheid zal overal in den lande ontstaan indien de houding van de regeering niet bekend wordt gemaakt, langen tijd vóór de gewichtige datum aanbreekt.

De heer Leisk bestrijdt daarop de meening welke in sommige kringen heerscht, dat de afwezigheid van een vrije goudmarkt een voordeel zou zijn voor de banken en het dus tegen hun belangen zou zijn indien de goudcertificaten inwisselbaar werden in goud.

Hoe toch is de toestand bij de Zuid-Afrikaansche banken? Er vormen zich voortdurend groot saldi te Londen, die beter en ook meer winstgevend in Zuid-Afrika gebruikt zouden kunnen worden. Vroeger werd dan eenvoudig goud verscheept naar Zuid-Afrika, doch nu staat dit middel niet meer ter beschikking. Indien er dus een middel gevonden zou kunner worden om zonder gevaar van groote schokken in Zuid-Afrika de vrije goudmarkt te herstellen, zou deze oplossing met vreugde door de Zuid-Afrikaansche banken begroet worden.

Dit middel, aldus schijnt het den heer Leisk toe, moet niet bestaan in het laten afloopen van den tegenwoordigen termijn, waarbinnen de niet-inwisselbaarheid der goud-certificaten is vastgesteld. Wel degelijk moet rekening gehouden worden met de monétaire positie in Engeland, anders kon deze daad wel eens slechte gevolgen hebben voor Zuid-Afrika. Hoewel dus principieel een voorstander van het herstel van een vrije goudmarkt, denkt de heer Leisk zich als de eenig veilige koers voor Zuid-Afrika om daartoe te geraken: het van tijd tot tijd verlengen, naar gelang noodig blijkt, van de periode van niet-inwisselbaarheid der goud-certificaten, vertrouwende dat de maatregelen te nemen door Groot-Brittannië om den gouden standard te herstellen, succes zullen hebben en men op die wijze den weg zal banen tot het herstel van een vrije goudmarkt in Zuid-Afrika.

Deze beschouwingen gaan regelrecht in tegen die van hen, welke van meening zijn, dat Zuid-Afrika als een goud-exporteerend land, den plicht heeft, andere landen die den terugkeer tot den gouden standaard overwegen, voor te gaan in deze politiek, zonder angstvallig te letten op wat Londen doet. Zij redeneeren verder, dat, wanneer de Unie-regeering zich ervan onthoudt, de bestaande bepalingen te wijzigen en zoodoende op 1 Juli a.s. definitief den gouden standaard herstelt, dit voor Groot-Brittannië een prikkel te meer zal zijn de waarde van het fstg. omhoog te werken en op goudbasis te brengen.

Een herstel van den gouden standaard in Engeland zou ongetwijfeld eenzelfde maatregel ten gevolge hebben in vele andere landen van Europa. Duitschlands nieuwe geldcirculatie is reeds op goud gebaseerd, terwijl Frankrijk en België aanleiding zouden vinden hun wisselkoersen op een of ander niveau te stabiliseeren, in een zekere verhouding tot het goud.

Hierdoor zou de vraag naar goud in het algemeen verbeteren, waarvan Zuid-Afrika als eerste goud-produceerend land ter wereld, de voordeelen zou bemerken. In het jaar 1923 toch werd goud geëxporteerd voor een waarde van £ 41.200.000 goud, inclusief de premie van £ 2.200.000.

In het algemeen mag men wel aannemen, aldus het blad, dat het publiek in Zuid-Afrika hoe eer hoe liever den terugkeer tot de vrije goudcirculatie verlangt: ook dat het meerendeel der leden van het parlement eenzelfde meening is toegedaan. Het bezwaar der banken is (de voorzorg door de Nationale Bank daartegen genomen door het vormen van een extra-reserve voor depreciatie van sterling saldi, gehouden buiten Zuid-Afrika, bewijst dit wel) dat indien Zuid-Afrika terug gaat tot een vrije goudbasis vóórdat het fstg. dichter dan nu de goudpariteit is genaderd, al degenen in Zuid-Afrika, die surplus-saldi te Londen hebben, deze saldi automatisch in waarde zullen zien verminderen en wel tot zulk een bedrag als het hun kosten zou ze naar Zuid-Afrika te zenden.

Daartegen is aan te voeren, dat, wanneer zooals dit eenige maanden geleden het geval was, het agio van het Zuid-Afrikaansche fst. ten opzichte van het Engelsche tot 3½ % stijgt, de koers van het eerstgenoemde zich reeds om en nabij het goudpunt beweegt. Terugkeer tot den gouden standaard (d. w. z. het opheffen van de niet-inwisselbaarheid der Uniegoudcertificaten) beteekent dus niets anders dan erkenning van een reeds bestaanden toestand.

De depreciatie van de zooeven genoemde saldi te Londen bestaat practisch ook nu reeds en deze zou, bij een agio als bovengenoemd, waarschijnlijk niet vergroot worden na officieelen terugkeer van Zuid-Afrika tot 'n vrije goudbasis.

VERGADERINGEN.

Crediet-, Handels- en Spaarbank „Rotterdam". — In de 7 dezer te Rotterdam gehouden 2de buitengewone algemeene vergadering is met algemeene stemmen het voorstel van het bestuur om den zetel der vennootschap over te plaatsen naar 's-Gravenhage aangenomen.

Industrieele Mij. Palembang. — In de 6 dezer gehouden jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders van de Industrieele Maatschappij Palembang werd de balans- en winst- en verliesrekening over 1923 goedgekeurd en besloten een dividend van 5 % uit te keeren.

De heer G. J. Kroese werd als commissaris herkozen, terwijl in de plaats van wijlen den heer W. Moens tot commissaris de heer Ad. Tameling werd gekozen.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

(St.-Ct. no. 217).

Reclamezuilen Mij. „Rezuma", te Adam. Kapit. f 100.000, verd. in 200 aand. van f 500. Doel: exploitatie van lichtreclamevoorwerpen enz.

Mij. t. Expl. v. Baggermachines en Veenderijlanden te Oranjewoud (schoorland). Kapit. f 50.000, verd. in 100 aand. van f 500.

„Stoomwasscherij, Stoomverwij en Chemische Wasscherij v/h M. Stam, te Hoorn. Kapit. f 150.000 verd. in 150 aand. van f 1000.

Visscherij Mij. Arbeid Adelt, te Maassluis. Kapitaal f 100.000, verd. in 200 aand. van f 500. Dir. P. Brouwer Pzn.

Wijziging: Machinefabriek en Constructiewerkplaats v/h Van Dorsser & Terhorst, te Dordrecht; Mij. tot Expl. van 's Lands Gors, te Rozendaal (Gelderland); Mij. tot expl. van Onroerende Goederen „Valkant-Kwartier", te 's-Gravenhage; Maassluissche Boekhandel en Drukkerij, te Maassluis; Alg. Verzekering Mij. „Ammia" te Rdam; Mij. tot expl. van onroerende goederen en renbanen „Duindigt", te Wassenaar.

FAILLISSEMENTEN.

(Opgegeven door Van der Graaf & Co. (afd. Handelsinformaties.)

UITGESPROKEN.

5 Nov. — J. STAHL, landbouwer te Baraflaar. R.-c. mr. H. Kuipers. Cur. mr. H. E. Timmerman te Ter Apel.

— Ch. EMMENGA, koopman te Stadskanaal. R.-c. mr. H. Kuipers. Cur. mr. H. F. R. Reitsma te Musselkanaal.

6 Nov. — D J. H. HUT, koopman te Gorssel. R.-c. mr. Hupkens v/d Elst. Cur. mr. C. E. Stolk te Zutphen.

— J. H. P. AARTS, handelsagent te Bierick. R.-c. mr. Smit. Cur. mr. E. Janssen te Venlo.

— J. VAN HAASTRECHT te Maastricht. R.-c. mr. Janssen. Cur. mr. Stroom te Maastricht.

— COOPERATIEVE BOUWVEREENIGING MET UITKEERING EN VOORSCHOTKAS „EIGEN WONING" te Maastricht. R.-c. mr. Bauduin. Cur. mr. Von Geldern te Maastricht.

— KLAAS KUPPERS, handelaar in olien en machinevetpakkingen te Leeuwarden. R.-c. mr. dr. Schutte. Cur. mr. J. B. J. Heymeyer te Leeuwarden.

— J. BOOD, schoenhandelaar te Julianadorp-Helder. R.-c. mr. R. M. Ledeboer. Cur. mr. Jb. Zeylemaker Jr. te Alkmaar.

— H. J. KUMMELING, winkelier te Doesburg. R.-c. mr. A. D. H. Quintus. Cur. J. J. van der Stroom te Doesburg.

— H. H. A. KOLKMAN, lood- en zinkwerker te Dieren gem. Rheden. R.-c. mr. A. D. H. Quintus. Cur. J. J. van der Stroom te Doesburg.

— Th. ALBERS, winkelier en koopman te Nijmegen. R.-c. mr. A. D. H. Quintus. Cur. mr. M. van der Goes van Naters te Nijmegen.

— G. M. VAN DE POL Jr., winkelier in groenten en fruit te Arnhem. R.-c. mr. A. D. H. Quintus. Cur. mr. M. C. de Jong te Arnhem.

— J. DE JONG, koopman in garen en band te Nijmegen. R.-c. mr. A.

ren het slot van de beurs tot realisaties over. beurs bleef de vaste stemming voor indus- eele waarden, welke tegen het einde van de urs intrad, voortduren. Oorlogsleeningen den 760—765, 3½ % consols 14⅝—14⅞, hutzgebiete 7¼—7¼, gedwongen leening —14⅛, schatkistbijtelen 1923 en '24 resp. 5—320 en 6¼, Südsee 38½, Erdöl 33, Deut- he Petroleum 14¼, Badische Anilin 19¼— ½, Elberf. Farben 16⅞, Gelsenkirchener ½—55⅝, Oberbedarf 8⅝, Phoenix 38⅜, utsch Luxemburg 55½.

GELD- EN WISSELMARKT.

NEW YORK.

NEW YORK	7 Nov. 3 u.	7 Nov. 12 u.	7 Nov. 10 u.	6 Nov. 5 u.
pri. billioen	0.2380	0.2380	—	0.2380
nden	4.56½	4.56⅝	4.56¼	4.56 15/16
rije	5.24¼	5.24⅛	5.22½	5.22¼
ussel	4.81	4.81	4.80	4.79½
laan	4.81	4.83	4.83	4.83
lrich	19.29	19.27	19.27	19.27⅛
msterdam	39.89	39.82	39.78	39.80
eenen	0.0014½	0 0014½	0.0014½	0.0014⅛
dapest	0.0013¾	0.0013¾	0.0013¾	0.0013¼
ag	2.98⅛	2.98⅛	2.98¼	2.98¼
lgrado	1.45¼	1.4.¼	1.45¼	1.45
rschau	—.—	—	—	0.14⅛
ristiania	—.—	14.56	14.45	14.48
openhagen	17.51	—.—	17.42	17.40
ckholm	26.75	—.—	26.73	26.79
drid	13.52	—.—	—.—	13.51
lsingfors	—.—	—.—	—.—	2.50⅛
karest	0.56⅛	—.—	0.56⅛	0.56¼
ntreal	120	—.—	—.—	100
dia	—.—	—.—	0.74	0.74

AMSTERDAM.

Francs oploopend.

AMSTERDAM, 7 Nov. 3.15. — Voor het eerst deze, nu afgeloopen week, gaven francs van n vaste tendenz blijk. Het bleek bij de opo- ng, die 13.09—13.11 voor Parijs en 12.02½— 3.05 voor Brussel was, dat Parijs zelf francs kocht en daar tegelijkertijd de speculatie gal wat noodig had, werd de koers zonder oeite op 13.20 gebracht, op welk niveau de anc zich verder hield.

Ponden en dollars waren eveneens iets be- r, doch hier bleef het koersavans beperkt. e Scandinavische valuta's waren een kleinig- id hooger.

Termijnen.

Door de vele baisse-posities, die in Fransche ancs liepen, was de stemming voor termijn- ancs flauw, zoodat deze een disagio boekten an 1 ct. per maand en 3 ct. per 3 maanden. ok termijn-Brussel liep iets terug tot ½—1 agio) en 3—3½ agio voor de meest courante rmijnen. Levering ponden waren zeer vast bedongen resp. 3 en 7 cent agio. Termijn- ollars goed prijsbehoudend op ⅛—1 en 1⅛—2 agio.

Geldmarkt.

Nu de maandswisseling voorbij is, werd de emming op de geldmarkt iets ruimer; de ffaires bleven zeer beperkt en ook de koers arieerde weinig op 4%.

Opgave Ned.-Ind. Hand.-Bank.	Slotkoers 7 Nov. Ink. - Verk.	Levering op termijn: Inkoop Prem. Perte p. maand	Verkoop Prem. Perte p. maand.
onden	11.47⅝ 11.48¼	0.02⅜ —	0.03⅛ —
York cble	2.51 11/16 2.51 13/16	0.00 3/16 —	0 00 3/16 —
erlijn*	0.59¾ 0.60	— —	— —
arijs	13.15 13.20	— 0.02	pari —
russel	12.05 12.10	0.00⅜ —	0.02⅛ —
rich	48.38 48.48	pari —	0.10 —
adrid	33.85 33.95	— 0.02½	0.07½ —
laan	10.85 10.95	0.01⅛ —	0.03⅛ —
penhag.	43.9) 44.—	pari —	0.10 —
ristiania	36.45 36.55	0.02⅛ —	0.12½ —
ckholm	67.30 67.40	0.01⅛ —	0.20 —
enen †	35.30 36.80	— —	— —
dapest	0.00⅛ 0.00½	— —	— —
ag	7.45 7.55	— 0.02	0.02 —
dië cable			
v.n. plaats.	96 3/16 97 3/16	⅛ % —	⅛ % —
kleinere pl	— 97 3/16	— —	— % —
dië zicht			
v.n. plaats.	96 3/16 96 3/16	⅛ % —	⅛ % —
kleinere pl	— 97 3/16	— —	— % —
riv. Disc	4⅜ % —		

* Per Mk. 1.000.000.000.000 † per Kr. 1.000.000

LONDEN.

LONDEN (R. B. D.)	7	6	Pariteit
ew York $—£ 1	4.56⅝	4.56⅛	4.8666
arijs frs.—£ 1	87.05	87.32	25.2776
russel frs.—£ 1	94.05	95.20	25.226
talië Lire—£ 1	105.45	105.20	25.22
witserland frs.—£ 1	23.70	23.70	25.22½
adrid Ps.—£ 1	33.¸	33.81	25.62½
issabon d.—1 ex.	2 /32	2 /32	—
msterdam fl.—£ 1	11.48	11.47⅜	12.10½
openh. Kr.—£ 1	26.10	26.19	18.159
hristiania Kr.—£ 1	31.45	31.57	18.159
ckholm Kr.—£ 1	17.05	17.07	18.159
elsingf. Mk.—£ 1	1814	1814	25.22½
erlijn Mk.—£ 1	19.20 bilj.	19.20 bilj	20.43½
elgrado Din.—£ 1	315.—	313.—	25 22½
karest Lei—£ 1	805.—	805.—	25.22½
oedapest Kr.—£ 1	345000.—	345000.—	24.02
. Ayres T.T. d.—$	44⅛	44⅜	47.580d.
ombay T.T.p.-Rup.	1/5 31/32	1/5 31/32	24.— "
alcutta T.T.p.-1 R.	1/5 31/32	1/5 31/32	24.— "
onst.nop. piast.-£ 1	830	830	110
thene dr.—£ 1	257	257	25.22½
exico d.—$ 1	26	26	24.58
ontevideo d.—$	48½	48¾	51
ag Kr.—£ 1	153½	153	24.02
d. Jan. d.—milr.	5 29/32	5 29/32	27
alparaiso 90 dag. pesos. per £	39.80	40.40	13.32p.
arschau Zloty—£ 1	23.89	23.80	—
enen Kr.—£ 1	323000.—	322000.—	24.02
ongkong £—$ 1	2/5 1/16	2/5 1/16	—
anghai £—Tael	4 3/16	4¼	—
obe d—1 Yen	1/8 5/16	1/8¼	—
oud	9 10	9 9/9	—
ver	34¼	34 5/16	—

PARIJS.

PARIJS, 7 Nov. (R.B.D.)	7	6
onden fra. p. £	87.05	87.37
ew York " " $	19.07	19.13
elgië fra. p. 100 Frs.	91.60	91 70
panje " " 100 Pes.	257.75	258.50
talië " " 100 Lire	82.60	82.85
witserland " " 100 Z.Frs	367.25	368.50
enemarken " " 100 Kr.	—.—	—.—
msterdam frs p. 100 Gld.	758.50	762.—
oorwegen frs. p. 100 Kr.	277.—	277.50
weden " " 100 "	512.—	512.—
nland —.—	—.—	—.—
aag " " 100 Kr.	—.—	57.10
oemenië " " 100 Lei	1065.—	1090.—
ongarije " " 100.000 K.	26.50	—.—
eenen " " 100.000 K.	27.—	27.—
erlijn —.—	—	—
Nabeurs.		
onden fr. p. £	87.13	87.40
ew York " " $	19.07	19.14

BRUSSEL.

BRUSSEL (Eig. tel.)	7	6
msterdam frs. p. 100 Gld.	828.50	830.50
hristiania " " 100 Kr	301 62½	301 75
openhagen " " 100 Kr	364.25	364.50
enève " " 100 Fr	400 75	402.50
talië " " 100 Lire	90 4/8	90.47½
ondon " " 1 £	94.85	95.10
adrid " " 100 Pes	281.—	281.75
ontreal " " Dollar	20.87½	20.87½
ew York " " "	20.79	20 86¼
dem cab. " " "	20.79½	20 86⅛
arijs " " 100 Fr.	109 13/8	1 8 98⅜
raag " " 100 Kr	62.12½	62⅛
tockholm " " 100 "	557.75	558.—

ANTWERPEN.

7 Nov. Termijnen:	Holl. guld.	Duits. Mark	Eng. Pond	Frans. frane	Amer. dollar
e helft Nov.	8.98⅜	—	95 12½	109.17½	20.83½
e helft Nov.	8.98	—	95.18	109.06½	20 85
e helft Dec.	8.97½	—	95 23	109.—	20.86¼
e helft Dec.	8.96¾	—	95.31½	108.91½	20 88

CALCUTTA.

CALCUTTA, 6 Nov. — Wissel Londen T.T. otseerde 1/5 d. 15/16.

WEENEN.

WEENEN, 7 Nov. — Amsterdam 28350, Berlijn 16880, Kopenhagen 12300, Londen 2275 Parijs 7780, Zürich 12.70, Rome 30.50, Belgrado 10027, Praag 2119, New York 7000 1.60, Stockholm 18924.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Aanvullingen en verbeteringen op de Prijscourant.

Noorwegewn Oblig. 1888 3 % 53 7/8.
Russ. Obl. Kursk Chark. Az. f 100 1888 4 % 4 5/16-4 7/16.
Idem Obl. Mosk. Smolensk 1898 4 % 3.
Spanje Binnenl. Perpet. Schuld 1882 4 % 44½.
Tsj.-Slow. Oblig. 1922 8 % 94 3/8.
Amersfoort 1921 6 % 100½.
Amsterdam 1920 6 % 100½.
A'dam 1e Leen. 1922 6 % 99½.
Id. 2e Leen. 1922 6 % 101½.
Idem 2e Leen. 19924 6 % 99½.
Idem 2e Leen. 1922 5½ % 93½.
A'dam 3-jar. 1923 5 % 99 11/16.
ARmsterdam 1923 5 % 88½.
A'dam 1916-1917 4½ % 82 3/4.
Amsterdam 1916 4 % 80.
Amsterdam 1861 3½ % 75 1/4.
Apeldoorn 1920 7 % 102 1/8.
Apeldoorn 1924 6 % 99 1/4.
Arnhem 1920 7 % 102½.
Arnhem 1924 6 % 101 1/4.
Arnhem 1892 3½ % 86 1/4.
Breda 1920 7 % 102 3/8.
Delft 1919 6 % 100.
Delft 1918 5 % 92½.
Dordr. (1/4-1/16) '20 7 % 104 1/4.
Dordr. (1/2-1/7) '20 7 % 102 1/8.
Friesland 1921 6½ % 101 7/8.
Friesland 1920 6 % 102 1/4.
Friesland 1922 6 % 102 5/8.
Gelderland 1920 6 % 102.
Gelderland 1915 5 % 99.
Gelderland 1923 5 % 95½.
's-Gr 1/4-1/10 '21 6 % 101.
's-Gr. 1/2-1/8 1924 6 % 100 15/16.
Rotterdam 1900-1913 4 % 81½.
Zeist 1921 7 % n. g.
Weenen 1902 4 % 9 9/16-9 11/16.
Eerste Ned. Hyp. Briefb. Alg. Hyp.br. 6 % 100½.
Furness Stokvis A. 3 9/16.
Holl. Ver. t. Expl. v. Marg.fb. C. v. Pr. A. 80 Exd.
Int. Gew. Betonbouw O. 7 % 89 3/8.
Jurgens A. te Oss Conv. O. 6 % 86 7/16.
Roosendaal C. Beetw. suik. O. 6 % 99.
Salitri Plant. Cult. Mij. A. 79 1/8.
Holl.Amer. Lijn Gem. Eig. v. A. 65 3/4.
Gem. Eigend. Mij. t. Expl. v. Woon- en W.huizen A. 124 1/4.
Maxwell Land Grant C. v. Inc. B. 11 5/16.

Executoriale verkoopen.

f 900 5 % Hyp.bank Holland-Amerika 65.
f 2500 6 % idem 75—75¼.

Societeitskoersen.

Societeitskoersen tot 4.30 uur (medegedeeld door de heeren Simoons & Co., L. Slyper en A. van Vliet & Zonen): Koninklijke Petroleum 337½-336, Common Wabash 18 3/8-18, Peudawa Petroleum 16-14. Stemming nauwelijks prijsbehoudend.

GOEDERENMARKT

KOFFIE.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Per s.s. Jacatra werden d.d. 23 October van Batavia verscheept: 1000 balen koffie en per s.s. Kawi 38 balen.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Afgedaan 120 balen Penataran Robusta.

AMSTERDAM, 7 Nov. — (Henri L. Boas.) De markt verkeerde gedurende de eerste dagen der week wederom in eene zeer vaste stemming met oploopende prijzen. Eene daling van den wisselkoers van Rio op Londen in verband met nieuwe revolutionnaire troebelen te Brazilië, werkte evenwel deprimeerend, zoodat de termijnprijzen fractioneel teruggingen, waarna, in overeenstemming met New York, opnieuw een gunstige tendenz de overhand kreeg.

Volgens de heeren G. Duuring & Zn. bedroeg de zichtbare wereldvoorraad op 1 dezer 5.759.000 balen tegen 5.727.000 balen op 1 October l.l. en 5.385.000 balen op 1 November 1923. De koffievoorraad in Nederland bedroeg op deze data resp. 183.747, 221.236 en 187.011 balen.

ANTWERPEN (Eig.t.)	7	6	5
Superieur loco	114.50	114.50	114.50
November	510.—	505.—	500 —
December	500.—	495 —	490.—
Januari	490.—	485.—	485.—
Februari	490.—	485.—	485.—
Maart	480.—	475 —	475.—
April	480.—	475.—	475.—
Mei	465.—	465.—	465.—
Juni	465.—	465.—	465.—
Juli	455.—	455.—	455.—
Augustus	455.—	455.—	455.—
September	445.—	455.—	445.—
October	—.—	—.—	—.—
Stemming	vast.	prijsh.	prijsh

LONDEN, 7 Nov. (R.B.D.) 6.30 u. — Koffie. Santos bas Sup. Dec. 118/6 verk., Maart 117/6 verk.

THEE.

LONDEN, 7 Nov. (R.B.D.) — Thee. De officieele averageprijs der veilingen van deze week was voor Indische 22.28, Ceylon 23.35, Java 18.31, Sumatra 21.70. De a.s. week komen in veiling de volgende hoeveelheden Indische 50.205 pn., Ceylon 13.289 pn., Java- en andere soorten 3.684 pn.

CACAO.

LONDEN, 7 Nov. (R.B.B.). — Cacao Accra F F Dec.-Febr. 41/6 verk., Trinidad G/F Plant Jan.-Mrt. 68/- waard. Java loco 90/- à 130/- waard.

SUIKER.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Gedaan Mei 20, Maart en Juni 20 1/8.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Gedurende de afgeloopen berichtsweek duurde de trage tendenz op de suikermarkt onafgebroken voort en werden dagelijks, zoowel van Amerika als van Engeland, lagere noteeringen gemeld, waardoor onze termijnmarkt al zeer sterk werd beïnvloed.

Het geloof aan nóg lagere prijzen in de naaste toekomst, omdat binnenkort van Duitsche en andere producenten aanbod wordt verwacht, deed de kooplust gestadig verminderen, terwijl de vorderingen van surplus, in verband met de dagelijks afbrokkelende noteeringen, op onze termijnmarkt een ruim aanbod van onmoedigde haussiers teweegbracht, waarvoor slechts tot aanmerkelijk gereduceerde prijzen kooopers te vinden waren.

Zóó moesten gaandeweg de prijzen voor alle termijnen ongeveer *f* 1 3/4 inboeten onder tamelijk levendigen omzet. Decemberlevering o. a. werd van *f* 21 3/4 teruggebracht op *f* 20 en verdere termijnen ongeveer evenzoo.

BRUSSEL, 5 Nov. — Het Journal des Agriculture de Belgique meldt, dat verleden jaar de gemiddelde opbrengst van suiker 28.000 K.G. bedroeg; de gemiddelde opbrengst over dit jaar zal 2000 K.G. meer bedragen.

ANTWERPEN (E. t.)	7	6	5
Ruwe loco	—.—	—.—	—.—
November	148.—	149.—	151.—
Oct./Dec.	—.—	—.—	—.—
December	148.—	149.—	152.—
Christal Transfers loco	—.—	—.—	—.—
November	171.—	173.—	177.—
Oct./Dec.	—.—	—.—	—.—
December	173.—	174.—	177.—
v. consumptie	—.—	—.—	—.—
Stemming	flauw.	flauw.	flauw.

LONDEN, 7 Nov. (R.B.D.) 4.30 u. — Suiker. Nederlandsch gegran. Dec. 21/6 f. o. b. Amsterdam, Belgisch gegran. Nov.-Dec. 19/3 f. o. b. Antwerpen, Czechо gegran. Nov.-Dec. 19/6 f. o. b. Hamburg. Witte Java Mei-Juni nominaal c. i. f.

LONDEN, 7 Nov. (R.B.D.) — Witte Type A lev. Ent. Londen.
Stemming loom.

	7 Nov. 4.20 u. Verk.	Koop.	Ged.	7 Nov. 11.20 u. Verk.	Koop.	Ged.
November	18/10½	18/7½	18/10	19/-	18/10½	—/-
December	18/6	18/4½	18/4½	18/9	18/7½	18/7½
Maart	18/4½	18/3	18/4½	18/6	18/4½	18/6
Mei	18/6	18/4½	18/6	18/7½	18/6	—/-
Juli	—/-	—/-	—/-	18/9	18/7½	—/-
Augustus	18/7½	18/6	18/6	—/-	—/-	—/-

MAAGDENBURG, 6 Nov. Volgens officieele mededeeling geeft het suikerverkeer in Duitschland gedurende de periode van 1 Sept. tot einde Sept. het volgende beeld (in dct.):

	1923/24	1922/23
Productie	10.534	24.240
Invoer	41.5.6	806.453
Voorraad op 1 Sept.	1.589.256	981.996
Totaal	1.64 .325	1.312.670
Voorraad op 30 Sept	1.025.771	370.578
Afleveringen	614.554	942.201
Uitvoer	32.803	7.089
Consumptie 12 maanden	581.751	935.162

TABAK.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Bij inschrijving waren heden aan de markt 19317 pakken Java-, 106 kisten Soedleaf- en 60 balen Rangoon tabak. De hoofdsoorten, Vorstenlanden en Besoekis, gaven ook thans weer, weinig belangwekkende variaties te aanschouwen. Omstand en Binnengoed blijven bij deze collecties het hoofdhandeel vormen, waarbij dan op dat gebied de eene partij iets wat smalsoeker uiterlijk heeft dan de anders en dus, voor soorer de Regie en niet als concurrente alle theorie over vermoedelijke prijzen omverwerpen, de reflectie der markt door betere opbrengstprijzen ziet beloond. Bij de Vorstenlanden komen eenige partijen voor die een klein kwantum „Amerikaansch" bevatten: de mogelijkheid bestaat, dat bij inzet hoofdmerken van naam, tabak die feitelijk voor Amerika minder geschikt lijkt, toch nog zal worden aangekocht. Overigens is de collectie dekmateriaal zeer nuimem. Bij de Loosdagings kwamen diemaal meerdere partijen voor met vrij goede kleur, zoodat in kerftabak een tamelijk flink aanbod aan de markt was.

AMSTERDAM, 7 Nov. — Omtrent het verloop der inschrijving vernamen wij nog nader: Ofschoon de voortdurende stroom van Javatabakken in verschillende genres, doch zonder bepaald aspect, die ongestoord door de inschrijvingen voortrolt, de stemming onder een bepaalden, doch zeker niet willigen invloed zou moeten brengen, leverde het verloop van deze inschrijving in vele opzichten het bewijs van tegendeel. Op een kleine uitzondering na, ging de geheele collectie er goed in, opgehouden partijen vonden bijna allen hier koopers.

De gang van zaken in de 2e hand was echter zeer koom, met uitzondering van Amerika dat een paar posten kocht en de Duitsche reflectanten, was de handel voor uitkoopen weinig gunstig gestemd.

De markt sloot vast; voor zoover bekend volgen hieronder de prijzen.

AMSTERDAM, 7 November. Hieronder geven wij een overzicht van de prijzen der inschrijving op 19817 Pakken Sumatra Tabak, 106 Kisten Seedleaf en 60 Balen Rangoon Tabak.

Pn.		Taxatie cents	Afloop cents
589	Ngoepit/M F/1923	38⅛	54
120	Manang 1923	21	29
103	192 /F Samber	34	
841	" Ketadan L	34	41
180	C G T T M H/Garoet 1924	26½	32
180	B v O K P S/Garoet 1924	26	29
670	19 3/H Krian	40½	49
302	" /A/Gajamprit	51	53
382	" /C S G V	4 ½	69
558	" /B Polan M	4	62
51	K R djomoro K C/1924	45⅛	66
300	1-28/D T M L M	34½	45
185	A Tegalgondo D/1924	36⅛	36
67	F E T M P B/1923	48	62
6	" /L B K B/1924	15	20
32	" /Tj ndro T B/1924	55⅛	87
115	" /Kinginawie/1924	96⅛	24
113	" /1924	27	28
780	1923 D/Pa rigan	39	49
2 5	1923/B Polan V	43	79
546	1923 C/Wanoedjojo	41	52
42	F E/T M P C/1924	43	56
138	" L B K/B 1924	48⅛	6
14	" Tjondro L P 1924	58⅛	88
134	" /Idg nawie 1924	2	30
57	Sidimoro/A (192)	43⅛	57
110	" K/A (1924)	45	67
100	AK/B Kesenoean/TSLI/ 1924	31	31
95	" /TTG/Wonosobo/ '24	27	29
50	" KSB Soedagaran 1924	23⅛	29
11	AK/B/K P S L Grabak	4⅛	⅝
150	Trogo /H 2/1923	46⅛	66
24	" /X 1	39	} 52
35	" /OVS/	36	
16	" /1923	37⅛	
398	1923 D Demangan	39	52
196	" E Polan M	40	52
100	THS Kedoe	4	} 9
257	" /Malangan	5	
92	" "	7⅛	
97	S D/A F/ 1923	35	42
167	Ajoe M H K L/14/1923	42⅛	54
144	" /18/	44⅛	54
146	Pajoe/T/K 1/1924	38⅛	46
141	" /3	35	41
100	Remoe/Sultan Madoera/115	29	31
118	" Rembang/116 1923	24	27
19	" /H H B/117	24⅛	26
19	" /119	25⅛	29
61	" /123 H H B	25	26
60	" /C H W/A	24	25
54	" /Bowerno/'23	24	26
52	B T M/H K B/1923	37	47
48	Spada Aloes/L/X 1/1923	35	51
45	Pajoe/M B 1 1924	35⅛	36
25	P. Amsterdam	7⅛	15

GRANEN EN ZADEN.

AMSTERDAM, 7 Nov. — De markt voor Lijnzaad had deze week een kalm en stil verloop, terwijl de prijzen algemeen weinig veranderingen ondergingen. Gedaan werd: Plata stoomend *f* 477—475, leidend *f* 475—473, afladng November *f* 475—473, December *f* 473 cif A'dam/R'dam. Koolzaad onveranderd verlaten.

AMSTERDAM, 6 Nov. — Aanvankelijk was de stemming deze week flauw met ruim aanbod, maar later liepen de prijzen ten gevolge van goede vraag voor Duitschland en hoogere Amerikaansche termijnnoteeringen merkelijk op. De prijzen fluctueerden geweldig. Harde Winter en Manitoba Tarwe vonden ten slotte verlaagde prijzen plaatsing. Rogge door remsching aanbod van tweede hand flauw, echter later oploopend maar minder kooplust. Gerst ook eerst lager, om op middenweek weder te monteeren. Haver stil met zeer weinig vraag. Voor Mais was de markt steeds prijsbehoudend. Lijnkoeken reageerde bij opening, doch kon zich later weder herstellen. Meel met ruim aanbod van 2de hand, ook van België en Engeland waren billijke offertes ter markt, gevolgd bij de vele aanbiedingen van voor Duitschland bestemde partijen Amerikaansch meel, waarvan de verlading door den hoogen waterstand op de rivieren naar de destinatieplaatsen moeilijkheden oplevert, bleef de stemming gedrukt al werden ten slotte prijzen iets hooger gehouden. Roggemeel weinig gevraagd.

ALKMAAR, 7 Nov. — Aanvoer 365 H.L. tarwe, 102 H.L. rogge, 649 H.L. gerst, 1249 H.L. haver, 225 H.L. boonen, 931 H.L. Blauwmaanzaad, 446 H.L. erwten, Tarwe *f* 10—14 1/4, rogge *f* 12—13, gerst *f* 12½—14 1/4, paardeboonen *f* 13½—15 1/4, bruine boonen *f* 30—41, citroenboonen *f* 48—52, duivenboonen *f* 15—15½, witte boonen *f* 48—54, groene erwten *f* 50, kleine *f* 18—23, groote *f* 14—28, grauwe *f* 36—38, witte *f* 42.

HOOFDDORP, 6 Nov. — Tarwevoer *f* 10—12, tarwe nieuwe *f* 13—15, rogge *f* 12—13.25, gerst (chevallier) *f* 13—14.50, wintergerst *f* 12.50—13, haver *f* 10—12, witte duivenboonen *f* 14—16, paardeboonen *f* 13—13.50, groene erwten *f* 15—19, schokkers *f* 16—20, karwij 42—44, geel mosterd *f* 22—30, blauwmaanzaad *f* 50—54, kanarizaad *f* 24—26. Alles per 100 K.G.

LEEUWARDEN, 7 Nov. — Tarwe wit *f* 11—13, rood *f* 11—12.50, haver *f* 9—12.50, erwten schokkers *f* 17—17.50, kleine kook *f* 16—21.

ROTTERDAM, 7 Nov. — Mais. Officieele noteering van de Rotterdamsche Vereeniging van den termijnhandel in granen (per 100 KG.)

	7 Nov. Vroegk.	Slotk.	6 Nov Vroegk.	Slotk.
November	234	232½	233⅝	2 3⅛
Januari	238	238	240¼	239¼
Maart	2281/8	239	240¾	239½
Mei	217	216⅛	218	217⅛
Omzet	2 × 50.000 kg.		6 × 50.000 kg.	

ANTWERPEN (E. tel)	7	6
Tarwe. Manitoba No. 1	$ 7.05	$ 6.90
Idem loco No. 3	$ 6.50	$ 6.45
La Plata Barletta	278.—	278.—
Inlandsche	12 —125	125—125
Mixed Durum	6.10	6.10
Idem stoomend	—.—	—.—
Gerst. La Plata	—.—	—.—
Inlandsche	—.—	—.—
Bourgas	—.—	—.—
Vlottend	120.—	117—119
Russische loco	—.—	—.—
Donau loco	104—105	103—105
Donau zeilend	105—107	104—107
Californië	—.—	—.—
Austr. Cheval. n. oogst	—.—	—.—
Chili Chevalier	—.—	—.—
Tunis	—.—	—.—
Poolsche Chevalier	147.—	150.—
Canada loco No. 4	113—115	113—115
Amerika	—.—	—.—
Idem zeilend	—.—	—.—
Stemming	prijsh.	vast.
Mais La Plata oude	—.—	—.—
Nieuw loco	97½—98	97½—98
Verscheping	—.—	—.—
Nov./Dec.	100.—	100 —
Kurrachee	92.—	92.—
Bombay	107.—	107.—
Galatz loco	—.—	—.—
Bessarabië loco	81—82	81—83
Amerik. Mixed loco	—.—	—.—
Bloem	6.75—8.—	6.75—8.—
Stemming	prijsh.	vast.
Lijnzaad		
Bombay	£ —.—/-	£ —.—/-
Oct./Nov.	24.12/6	24.12.6
Calcutta zeilend	24.5/-	24.5/-
Nov./Dec.	—.—/	24.5/
Sept./Oct.	—.—/-	—/-
Oct./Nov.	—.—/-	—.—/-
La Plata loco	22.-/-	22.-/-
Zeilend	22.-/-	22.-/-
Oct./Nov.	—.—	—.—
Nov./Dec.	22.-/-	22.15/-
Jan./Febr.	22.-/-	21.18/9
Koolzaad. Toria zeil.	25 2/6	25 2/6
Oct./Nov.	25.-/-	25./-
Stemming	prijsh.	prijsh.
Lijnkoeken. Amerik.	122.—	120.50
Nov./Dec.	122.50	121.—
Inlandsche	120.—	118.50
Nov./Dec.	121.—	119.50
Cocoskoeken Ceylon	125.—	125.—
Palmpitkoeken	100.—	100.—
Stemming	vast.	flauw.

LIVERPOOL, 7 Nov. (Reuter). — Tarwe vast met 1 sh. hooger. Mais prijsbehoudend.

LODNEN, 7 Nov. (R.B.D.) 6.30 n.m. — Tarwe vast. Manitoba no. 1 partij 7/- betaald Dec.-Jan.; Amerik. Harde Winter partij 60/- betaald Nov.; Witte North. Pacific lading 61/- verkoopers Dec.-Jan.; Rosafe 63½ lbs. lading 63/- verkoopers Jan.-Febr.; Barusso 63½ lbs. lading 62/- verkoopers Jan.-Febr.; Zuid-Australië partij 61/- betaald Dec.-Jan.; Kurrachee Choise White partij 61/- verkoopers Nov.-Dec.; id. id. Red partij 59/- waard Oct.-Nov.

Mais vaster. Gele La Plata partij 46/4½ betaald Dec.-Jan.; Bessarabië lading 48/- verkoopers Nov.-Dec.; Donau/Galatz/Fox lading 47/6 verkoopers Nov.-Dec.

Gerst lusteloos. Canada no. 3 partij 40/- waard verkoopers Nov.; Kurrachee lading 45/- verkoopers Nov.-Dec.

Haver kalm, prijshoudend. La Plata partij 37/4½ verkoopers Nov.; Canada no. 2 partij 31/- verkoopers November.

Oliezaden. Lijnzaad La Plata Nov.-Dec. £ 21 5/8 verkoopers; id. Calcutta Nov.-Dec. £ 24 1/8 verkoopers; Raapzaad Toria Nov.-Dec. £ 24½ verkoopers; Katoenzaad Black Nov. £ 14 genoteerd; Sesaboon Mandsj. Nov.-Dec. £ 13 waard; Sesamzaad Chin. Nov.-Dec. £ 30 waard; Grondnoten Chin. Jan.-Febr. £ 26 1/4 verkoopers.

PARIJS, 7 Nov. — (Havas.) Senateur Pasquet geeft in het „Journal" een exposé over het graanverkeer van Frankrijk sedert den wapenstilstand. De opbrengst van 87.000.000 quintals van voor den oorlog was in 1917 vermindert tot 45 millioen quintals, terwijl het jaar 1923 een stijging aantoont tot 75 millioen quintal.

MOSKOU, 3 Nov. — Het Landbouw Commissariaat raamt de beboude oppervlakte voor den aanstaanden oogst op 66.770.000 desjatines met een bruto opbrengst van 2.548.000.000 poeds. Hieraan moet toegevoegd worden de voorraden in handen van den staat zijnde 74.000.000 poed en die in handen van de farmers à 139.192.000 poed, gevende een totaal van 2.762.092.000 poed. De zaadbehoefte beloopt 576.687.000 poed, terwijl de behoefte van de farmers geraamd wordt op 1.647.930.000 en die der steden op 336.505.000 poed. Na aftrek van de

MOSKOU, 3 Nov. — Eind Oct. zijn de graanprijzen verhoogd. Rogge met 4.1 %, haver met 2.3 %.

BUENOS AIRES, 9 Nov. — De graanverschepingen worden geraamd: Tarwe 5500 ton naar Engeland, 4400 ton naar orders, 11.600 ton naar het continent, 8200 ton naar niet-Europeesche havens, totaal 30.000 ton; mais 9100 ton naar Engeland, 51.900 ton voor orders, 53.100 ton naar het continent, 5900 ton naar Europeesche landen, 119.300 ton totaal. Lijnzaad 1400 ton naar Engeland, 4200 ton voor orders, 18.100 ton naar het continent, 100 ton naar Amerika, totaal 23.800 ton.

LIVERPOOL, 7 Nov. (Eigen tel.)	Slot. 7	Open. 7	Slot. 6
Tarwe. December	12/8	12/6½	12/4¾
Maart	12/-¾	12/7½	12/5½
Mais. La Plata Dec.	9/7½	9/6¼	9/6¼
CHICAGO (Eig. tel.)	7	6	5
Rogge Dec.	132⅛	130½	126¾
Mei	134	132⅛	129¼
DULUTH (Eig. tel.)	7	6	5
Lijnzaad Dec.	255¾	256	249¾
Mei	263½	265	258⅛
WINNIPEG (Eig. tel.)	7	6	5
Tarwe Dec.	156¾	175⅛	149⅜
Mei	160	158⅛

DE VROUW EN HET KIND.

DE JUISTE LEVENS-HOUDING.

DOOR

L. C. T. BIGOT,

Directeur der Kweekschool van Onderwijzeressen te Arnhem.

In een vrij onoogelijke, soms hinderlijk-drukke winkelstraat van Arnhem staat de Kweekschool van Onderwijzeressen; internaat en school naast elkaar. De school is een vrij nieuw gebouw, van 1908; het is opgetrokken in gele steen en in de gangen is een lambrizeering van roode steen. Daar de ruiten in den gang van geel cathedraalglas zijn, hebben de kleuren geel en rood de overhand. In de vestibule staat op een gelen ondergrond met roode Gothische letters deze spreuk van den Deenschen wijsgeer Höffding:

De juiste levenshouding:

Bezield door het groote,
Getrouw in het kleine.

Stoffelijk passend in de omgeving dus. En tevens een herinnering, een aansporing: vergeet toch nooit deze les van Höffding. Onze aanstaande onderwijzeressen moeten 't weten, dat de juiste levenshouding bij alle opvoedingswerk is: bezield te zijn voor het groote en getrouw te zijn in het kleine.

Alleen de onderwijzeressen en de onderwijzers?

Neen, ook de vaders, de moeders en allen, die zich met opvoeden bezig houden, mogen die „gulden woorden" steeds bedenken.

Bezield door het groote.

Wat is dat groote?

Het is het besef van wat het kind is, van wat het moet worden en van de taak, die wij, opvoeders, hebben te vervullen bij den door het kind af te leggen weg.

Wat het kind is?

Het is een bekend feit, dat het kleine kind hulpeloozer is dan elk pasgeboren dier; het veulen loopt kort na de geboorte, het kuiken kan zijn lichaam en zijn kopje onmiddellijk in evenwicht houden. Het kind moet dat alles nog leeren en 't is juist die hulpeloosheid, die de liefde, de toewijding der jonge moeder nog grooter maakt. Zoo'n lief, teer, klein wezentje, volmaakt geschapen en geschonken door den Gever van al wat goed is, is een wereldje op zich zelf. Zijn komst verandert het geheele gezinsleven; het is onmiddellijk het centrum van de gedachten en de daden der ouders. Dichters hebben het kind bezongen en zijn zieltje vergeleken bij de wassen plaat, waarop de opvoeder kon schrijven, wat hij goed vond; wijsgeeren en psychologen hebben gepeinsd en gevorscht en aanvankelijk gemeend, dat het kind rein en goed was, zooals 't kwam uit de handen van den Schepper en bedierf onder de leiding van den mensch. Maar ziet, de moderne biologische wetenschappen met haar erfelijkheidsleer, ze hebben bewezen, dat in de ziel van den pasgeborene de aanleg aanwezig was; dat daar waren geschiktheden en neigingen, gevoelens en begeerten, alle nog onvolgroeid en vaag, maar die later zullen uitgroeien tot vrienden of tot vijanden, tegenover wier sterkte de opvoeder nagenoeg wapenloos staat. Niet langer kan de opvoeder zeggen: zoo zult ge worden! Zoo vorm ik u. Hij moet onderzoeken, gadeslaan, zich afvragen: Wat is er in u? Wat moet ik snoeien? Wat moet ik versterken? Niet ik bepaal, maar gij bepaalt.

Het groote, dat is in de eerste plaats het inzicht, dat het kind heeft een eigen zelf.

* * *

Maar het kind blijft geen kind. Het wordt een mensch. Onze opvoeding, onze leiding heeft een doel. Dit doel is tweeledig: een maatschappelijk en een individueel doel.

't Kind moet worden een lid van de maatschappij; hij moet in zijn onderhoud leeren voorzien, zijn plichten kennen tegenover zijn medemenschen, hij moet zich deel leeren voelen van een samenleving. Maar ook moet hij worden een mensch met een eigen levensovertuiging, een levensinzicht, hij moet leeren, dat zijn doel moet hebben moreele grondslagen en handelen overeenkomstig die grondslagen. Hij moet uitgroeien — voor zooverre dat kan — tot een compleet mensch. En wat hij in zich zelf heeft veroverd, moet hij weer leeren uitdragen in de wereld daarbuiten. De nastreving van het maatschappelijk doel is in hoofdzaak de taak der school; de nastreving van het individueel doel is de taak van het gezin, de kerk, de jeugdvereeniging.

Het maatschappelijk doel der opvoeding is voor allen ongeveer hetzelfde. Het individueel doel hangt ten nauwste samen met de levensovertuiging van den opvoeder. Een neutrale school is goed en aanbevelenswaard, een neutrale opvoeding is onmogelijk. Wie opvoedt, moet weten, wat voor hem het doel der opvoeding is.

Het groote: dat is in de tweede plaats het zich steeds bewust zijn van waar we met onze opvoeding heen willen.

* * *

De af te leggen weg. Het kind groeit; bij dien groei geven wij, opvoeders, onze leiding. Die leiding heet opvoeding. Het begrip groeien is ons zoo gemeenzaam geworden, dat we ons niet altijd meer bewust zijn van het onbegrijpelijke wonder, dat met dat woord wordt benoemd. Drie groote mysteriën beheerschen het leven: de geboorte, van waar komen wij?, de dood, waar heen gaan wij? en de groei. Leiding te geven bij dien groei is een moeilijk werk.

Vooral van den geestelijken groei, die zooveel verborgener plaats heeft en zooveel subtieler is.

Moeilijk is die taak, maar ook mooi. Leiding geven bij den geestelijken groei, is één van de schoonste dingen, die een mensch doen kan. Daarom zijn opvoedingskwesties bijna altijd interessant en zijn ze altijd zoo sterk persoonlijk: ze raken ons diepste innerlijk.

Het groote: dat is in de derde plaats het zich steeds bewust zijn van de hooge roeping van het leiderschap.

* * *

Getrouw in het kleine.

Wat is dat kleine?

Dat is eigenlijk alles. Dat zijn de zorgen en zorgjes van elken dag, de telkens weer terugkeerende plichten en plichtjes, die vervuld moeten worden.

Het is veel gemakkelijker over de groote vraagstukken van opvoeding te denken, te spreken, te schrijven, dan al dat kleine te doen. Eigenlijk is dit woord klein in betrekkelijken zin te begrijpen; in de opvoeding is niets klein. Maar bij wijze van spreken dan.

Gehoorzaamheid is een belangrijke kwestie; een kind moet gehoorzaam zijn; anders kunnen we er in school noch thuis iets mee beginnen. Over dat onderwerp valt heel wat groots te zeggen, het vrijheidsbeginsel, enz. enz. komt er bij te pas. Het kind echter gehoorzaam doen worden is een zorgzame aaneenschakeling van kleine daden, van juist gekozen kleine oogenblikken van scherp toezicht, van het telkens weer treffen van kleine maatregeltjes ter voorkoming van ongehoorzaamheid.

Het scheppen van een reine sfeer, van een goed milieu in de huiskamer en het gezin is een taak van de huismoeder. Die taak is voor de vorming van kinderen en man — ook mannen worden door die sfeer, als ze goed is, opgevoed — van de allergrootste beteekenis. Indien we dat begrip milieu, sfeer, of hoe ge het noemen wilt, nader gaan ontleden, dan komen we bij allerlei — ook zeer kleine — dingen. Dan komen we te praten over de theetafel en den stofdoek, over de lamp en den leuningstoel, over het boekenplankje en Moeders stem, over..... en nu weet ge het wel verder, lezers.

Als we denken aan het kleine in de opvoeding, dan gaan een lange reeks kleine plichten onzen geest voorbij.

Getrouw te zijn in 't kleine, — 't is veel moeilijker dan bezield te zijn van 't groote; want 't eerste is een doen en 't tweede is een denken en gevoelen. En het is gemakkelijker de grootste heldendaden te bedenken, dan de kleinste daden te verrichten.

Intusschen, ieder die zich met opvoeden bezig houdt en die dus deze moeilijkheid van getrouw te zijn in 't kleine, kent, weet ook, dat er een kracht is, die ons in staat stelt — binnen de grenzen van ons kunnen — tot die getrouwheid.

Let is de groote macht van de liefde; voor de liefde wordt het kleine groot. Ook hier vermag zij alles.

En zij is het, die ons bezield zijn van het groote, weet om te zetten in daden en ons de kleine dingen leert beschouwen en verrichten als uitingen van dat groote.

* * *

Opvoeden is een moeilijk werk. Dat ondervindt ieder, die het met ernst poogt te doen. Gelukkig zijn er gidsen, die zoo nu en dan ons den weg wijzen, niet dien we moeten, maar dien we kunnen gaan en ons brengen tot dieper nadenken bij dat werk. Zoo'n gids is het boek van den onlangs overleden Otto Barendsen. „De kunst van opvoeden". (Uitg. Ploegsma, te Zeist). Elke bladzijde versterkt den lezer in het besef, dat groot en klein in de opvoeding door elkander liggen en dat de juiste houding daarbij is, bezield te zijn van het groote en getrouw te zijn in het kleine.

UREN-DAGEN-WEKEN-MAANDEN-JAREN.

Is het meisje duizend UREN,
Dan krijgt ze de poederkwast
Op die plaatsen, wier vermelding
Als ze groot is, niet meer past.
Is het meisje duizend DAGEN,
Ook dan komt de poeder weer
Wegens vele kinderziekten:
Kinkhoest, roodvonk en zoo meer.
Is het meisje duizend WEKEN,
Dan komt poeder wéér te pas:
Daardoor maakt ze zich nóg mooier
Dan ze uit zich zelf al was.
Is het meisje duizend MAANDEN,
Uit is 't met de poeder-sport,
Daar ze, als ze zich dan poedert,
Netjes afgepoeierd wordt.
Is het meisje duizend JAREN,
Weg is alle ijdelheid,
Omdat ze dan zelf als poeder
In haar poederdoosje leit.....

CLINGE DOORENBOS.

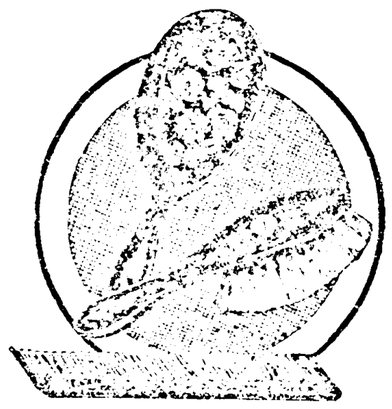
EEN PRETTIG WERKJE EN SIERLIJK EFFECT.

Hebt ge een mooie, gracieuze toilettafel met kanten gordijntjes, zijden strikken kristallen flacons en een zilveren toiletstel?

Dan is dit plaatje met het bijbehoorende plaatje niet voor u.

Maar moet ge uit een bescheiden beursje uw dagelijksche behoeften en ook de kleine aantrekkelijkheden des levens bekostigen, kijk dan eens, hoe men van een doodgewonen houten kam en borstel een bijzonder aardig en fleurig geheel kan maken, dat iedere, handig, zelf gefabriceerde toilettafel zal opluisteren.

Ge koopt een eenvoudigen, maar sterken houten borstel en een dito toiletspiegel, en verwijdert eerst met een stuk schuurpapier het laagje vernis, dat erop zit, zoo, dat ge het witte hout overhoudt.

Vervolgens teekent ge een mooi bloempatroon, dat ge met verschillende helle kleuren verf, (droge verf met een beetje lijm er door is uitstekend) invult, hoe bonter hoe mooier. De tusschenruimten, die zeer zorgvuldig moeten worden ingevuld, worden zwart.

Met uw zwart celluloid kam gaat ge net zoo te werk, doch de bloemen worden met oliverf geschilderd. Als alles droog is, krijgt het tot slot een laagje vernis, dat de kleuren voor altijd vastlegt.

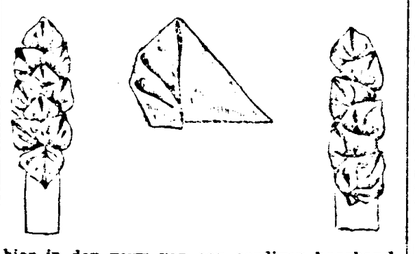
„Een vrouwenspiegel".

Onder den titel: Een vrouwenspiegel, biedt dr. D. T. Scheurleer ons aan: een verzameling van 1001 spreuken en spreekwijzen over... het veel besproken, nooit genoeg besproken onderwerp „de vrouw" — uitgave Mouton en Co. te 's-Gravenhage. Natuurlijk bevat dit boekje, dat keurig is uitgegeven en van vele mooie afbeeldingen voorzien, niet enkel vleiende uitspraken over de vrouwenschoonheid en -deugden (welke vrouw zou er in haar hart mee accoord gaan, als dit dit zoo was?); ook eenige hartige hoofdstukken zijn gewijd aan de specifiek vrouwelijke ondeugden en eigenaardigheden, als: behaagzucht, afgunst, boosaardigheid, dwarsheid,, jalouzie, enz. enz.

Doch de schrijver verontschuldigt en troost zich (en ons) met de zeer ware uitspraak, dat: Les femmes aimeront toujours mieux qu'on dise un peu de mal d'elles, qu'elles ne consentiront à ce qu'on n'en parle point. Zoodat dit boekje ook voor de vrouwen 'n prettig bezit zijn zal, al ware het alleen maar om aan alle hare veelbezongen deugden nog die der zelfkennis toe te voegen.

EEN AARDIGE HAAR-VERSIERING.

Nu het winterseizoen met z'n dancings, z'n comedies en concerten en kleine intieme feestjes in vollen gang is; nu de bevallige jongedame die nog in het bezit is van haar weelderigen haardos, haar hoofdje zoo gracieus mogelijk laat kappen en versieren, nu verlangt ook haar zusterke met „bobbed hair" naar een beetje variatie, een kleine extra attractie aan haar „lieflijck kopstuck". Die attractie ziet ge

hier in den vorm van een aardigen haarband, gemaakt van zijden lint, liefst goud, zilver of een lichte kleur changeant, die goed bij het japonnetje past. De plaatjes geven duidelijk de werkwijze aan.

VRIENDENHAND.

Correspondentie-rubriek van Gladys en Rhémonda.

D. S. te B. — Je vraag is zeker heel erg moeilijk te beantwoorden; vooral waar het hier gaat om een keuze tusschen twee zeer verschillende vakken. Je zult toch eerst voor je zelf moeten uitmaken voor welk beroep je op den duur het meeste zoudt voelen. Een verkoopster — vooral in een kunstzaak of boekhandel — kan soms een interessanten werkkring hebben, maar je moet het treffen. Ga eens van tijd tot tijd naar de Arbeidsbeurs en vraag daar dan een lijst van de vacante betrekkingen. Men geeft daar ook zeer waardevollen raad en er worden vaak keurige betrekkingen ingeschreven; 't is niet alleen voor dienstboden, zooals men ten onrechte wel eens meent. Uit je schrijven maak ik op, dat je geen bepaalde roeping voelt voor het vak van verkoopster als zoodanig en je het dus niet gemakkelijk tot directrice, hoofdverkoopster of inspectrice in een groote zaak zult brengen, een loopbaan waar zeer veel energie en liefde voor het vak voor noodig is. Wanneer je dus het verkoopstersvak kiest, dan moet je van te voren goed overwegen, dat zoo'n betrekking altijd hetzelfde is en op den duur heel eentonig wordt. En nu de huishouding. Droog hoeft deze niet te zijn, als je in een prettige omgeving komt, b.v. bij kinderen en het gevoel hebt, dat je nuttig bent; dan kan zulk werk heerlijk zijn, maar ook dat is een tref. Maar misschien kun je met je huishoudelijke kennis nog iets anders doen. Je zoudt b.v. woningopzichteres bij de T.B.C.-bestrijding, bewaarschoolhouderes of verpleegster kunnen worden. Maar alleen wanneer je hiervoor roeping gevoelt.

Wil je bepaald liever in de huishouding werkzaam zijn en toch wat meer afwisseling hebben, wend je dan eens tot de vereeniging „Tesselschade" en wel het Centraal Voorlichtingsbureau, p. a. mej. E. J. Simon, Zeemanstraat 10, te Rotterdam, en vraag inlichtingen over de verschillende huishoudelijke diploma's, die daar worden verstrekt. Zoover ik weet, zendt „Tesselschade" ook dames uit, om tijdelijk in verschillende (betrouwbare) gezinnen als hulp werkzaam te zijn. Wil je nog meer weten, schrijf dan maar. — R.

Tonnite A. — Hoe zit het met die „kuilen"? Ben je heelemaal veel te mager, dan moet het door een stevige voeding verholpen worden (alleen diëet veranderen in overleg met je huisdokter); doch zit de fout alleen aan je halsje, probeer 't dan eens met wat ademhalingsgymnastiek.

Iederen morgen voor 't ontbijt, zoo frisch mogelijk, liefst buiten of voor een open raam, rustig en kalm heel diep inademen (10 seconden), dan 10 sec. inhouden, 10 sec. uit laten gaan. Dit niet langer dan 10 minuten per dag. Later kun je 15, 15, 15 of 20, 20, 20 seconden nemen, maar 10 is in 't begin voldoende. Denk bij het ademhalen steeds: mijn borstkas wordt ruimer, mijn spieren vaster, mijn „kuilen" verdwijnen, het helpt dan beter; dit is geen praatje, maar heusch waar! — G. en R.

„Ted" te Amsterdam. — Als je van den dokter een bril moet dragen, dan moet dit in ieder geval gebeuren; anders zouden je oogen hoe langer hoe slechter worden. Natuurlijk zijn er middeltjes om de oogen te versterken en wel:

Rondom de oogkassen masseeren met gelijke deelen rozenwater en brandewijn; nooit in de schemering of bij slecht licht lezen; geen kriebelige handwerkjes doen; zoo weinig mogelijk op wit papier schrijven; zorgen, dat het licht van den linkerkant op je werk valt. Veel in de buitenlucht zijn; verder de gezondheid versterken. Dat alles is vollkomen onschuldig. Maar nooit tegen dokter's raad je bril aflaten! — G. en R.

Tusschen 16 en 25

„LA MODE DE PARIS".

Een sprookjesland... zonder feeën.

„'t Woord „mode-sjouw" was toepasselijker" zoo bromde mijn degelijke vriend „dans sa moustache", toen hij vernam, dat ik mij opmaakte om ter mode-show voor het Roode Kruis te tijgen in 't paviljoen Vondelpark.

„Dat gesjouw van jullie, naar die poppekasterij! Wat doe je er, wat zie je er, leer je er iets goeds van?"

„Of ik er iets goeds leer? O, beste jongen, heel veel goeds! Ik leer er..... 'n beetje menschenkennis. Ik zie er de hunkerende oogen van de heele jonge meisjes, die zelf in een keurig mooi costuumpje de mannequins, lieflijke boden van „la nouveauté des nouveautés" zien voorbijwiegen; ik lees de vurige wenschen, de smachtende verlangens om „ook eenmaal zoo mooi te zijn", ik zie de droomgestalten gehuld in lichte, wazige sluiers, achter die groote oogen voorbijtrekken.

En dan..... zie ik de bitterheid. Ik zie twee pijnlijk scherp getrokken lijntjes om den mond van een andere vrouw, die haar dunne fonkelende juweelenvingers soms met een nerveus gebaar samenknijpt. En ik zie in die donkere oogen, die zoo droevig vermoeid voor zich uitstaren kunnen, wanneer ze zich onbespied wanen, de hopelooze somberheid van het weten, dat jeugd en schoonheid zoo heel veel en toch ook weer — ach zoo bitter weinig beteekenen in het leven. En..... ja, ik zie ook een enkelen keer de vermakelijke valsche preutschheid, die zich wanhopig zit te ergeren aan een paar bloote armen of een slank blank ruggetje. En..... ik weet dan meteen, dat ik er volstrekt niet naar hoef te verlangen, deze dames in avondtoilet te zien!

En ten slotte, zie ik..... soms, niet dikwijls, iets, waar ik blij om ben. Een vrouw, meestal niet heel jong meer, met een lief, vriendelijk gezicht, gekleed in een eenvoudig pakje, een vrouw, die ook lief en vriendelijk kan kijken naar een mode-show, hoewel haar eigen stralende jeugd voorbij is, en hoewel ze geen geld heeft om ooit iets moois te kunnen koopen; een vrouw, die stilletjes zit te genieten van al dat schoons, omdat ze denkt aan die andere diepere schatten in haar eigen hart".

M'n vriend luistert altijd aandachtig als ik „zwaar aan 't beweren" ben. Zoo ook nu.

„En tot welk soort behoor jij?"

Ik leef zoo'n beetje in de kleurlooze middenstof. Ik steek hier en daar m'n voelhorens uit en, nou ja, ik begrijp 't wel zoo'n beetje. En meestal beschouw ik me enkel als de gevoelige plaat, waar al die jurkjes netjes op worden afgedrukt. Voilà tout!

* * *

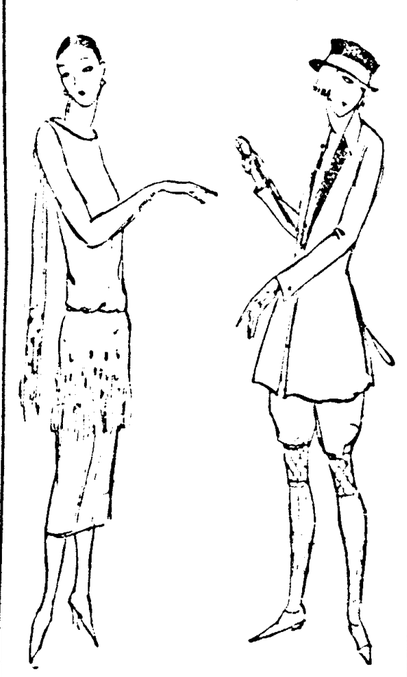
Toen ik hem den volgenden dag tegenkwam, verzocht hij me — met een mode-belangstelling, die voor een man wel bijzonder genoemd mag worden — m'n „gevoelige plaat" voor den dag te halen.

„Wat was er alzoo te zien?"

„Callot, Lanvin, Patou, Premet, Worth, allemaal modellen van Parijsche modehuizen, allemaal slank als een den, schitterend als een ondergaande zon en kort als....."

„Als vrouwenliefde" vulde hij aan.

„Nog een beetje korter." zei ik.

Maar pracht-creaties dat er waren! Een paar schattige bakvisch-japonnetjes met kinderlijke bubi-kraagjes en lange rechte reepjes van voren als eenige versiering, een stelletje slanke robes manteaux, meest alles zwart, met garneering van kraaltjes, kanstrooken en veel knoopjes.

En dan waren er een paar allerleukste jachtcostuumpjes, één ervan met breeches en sportkousen en een zalige groen fluweelen jas. Om zoo verrukt over jezelf te zijn, dat je aan geen hazen of konijnen meer denkt!

Maar dat was dan ook zoowat 't eenige waarover je als gewoon mensch nog eenigszins peinzen kunt. Al 't andere... een onbereikbaar ideaal, een sprookjesland, een glanzing en schemering van goud en zilverweefsels, een exotische kleurenmengeling, een minitieuze afwerking van détails en een verbluffende kostbaarheid van stoffen.

Vooral in avond-capes een enorme luxe. Ik zag er eentje van donkerblauw fluweel, eigenlijk niets dan een even rondgeknipte lap, die van onderen en van boven een enormen rand van wit hermelijn droeg; een ander van zwaar diep-zwart velours-chiffon met een kraag van hel-rood gefroisseerd fluweel, en een rood fluweelen voering, die ook aan den buitenkant gedragen kan worden; een derde van purper-fluweel met wijde mouwen, waarvan de randen bestonden uit reepjes van verschillende lila-kleuren, het heele gamma doorloopende.

Één cape was er, die net op een tonnetje leek, met z'n satijnen middenreep en z'n breede rechtgeknipten kraag en onderrand van grijs bont, een andere was zalmkleurig van binnen, gelijk de schelp, die om een kostbare pareltje sluit, van buiten van het rijkste zilverbrocaat, bestikt met bloemen in teere kleuren; zie je droeg een kraag van bruin bont, waarvan een heel lange bruin bonten lus afhing, die de dame juist tot schommel zou kunnen dienen, zoodra ze, voor een kleine variatie, daaraan behoefte mocht hebben.

Sommige hadden heele zonnestelsels op den rug, één, van groen fluweel met gouden zonnestralen en rood en blauw borduurwerk aandden kraag, deed me denken aan Antinea, uit „l'Atlantide"; 'k weet niet waarom.

En weet je dat er weer heel veel kwasten zijn?"

„Die zijn er altijd geweest, kind."

„Ik bedoel aan de capes en japonnen. Langer zijden kwasten, meest ontspringende uit een ronden houten ring. Heel gracieus, vind ik".

* * *

En nu de avondjaponnetjes? Allemaal rechtlijnig en nauwsluitend, meest heelemaal zonder taille of met een zeer smal, laag ceintuurtje. De meeste stoffen zijn druk bewerkt. Zoo was er een van grijs met rood velours-chiffon, gegarneerd met 'n onafzienbare hoeveelheid grijze chenille-franje, die in driehoekjes was opgezet; een van wit satijn „met paarlen overstikt", zooals bij 't beroemde weeuwtje van Stavoren; een van ragfijn volle ninon of georgette, met opgewerkte rozeroode bloemen met zilverkraaltjes er omheen. De puntige décolletées schijnen weer „en vogue" te komen op den rug vaak heel diep uitgesneden.

We leven in het gouden en zilveren tijdperk, ten minste wat de avondtoilettes betreft. Het eene schijnt een fijne kelk van louter goudkant met een onderrand van wuivend, pluimig bont, een tweede is geheel overtogen met een rozerooden glans, een derde lijkt een warreling van witte, zwarte en zilveren kraaltjes. En dan nog..... die prachtige robe van dof purper velours-chiffon met de tweo sierlijke sleepjes, beginnend aan de heupen, dat lenige jurkje van zachtgroen fluweel met zilveren bloemen en den enormen strik, waaraan het eene slanke sleepje ontsprong....., ja, nu gaat 't me een beetje draaien, maar nu weet je ook genoeg van m'n sprookjesland, hé?"

M'n vriend, die geduldig als een vriendin had loopen luisteren, stelde nu plotseling een vraag, die hem onmiddellijk weer als echte man qualificeerde.

„En de feeën?"

„Feeën waren er eigenlijk niet in dat sprookjesland. Er waren een paar heel aardige mannequins, maar... de toiletten worden zoo bovenaardsch mooi, dat ze bijna niet meer gedragen kunnen worden. Zie je, daarhooren vorstelijke vrouwen in, vrouwen met majesteit en vrouwen met een oneindige charme. Vrouwen..... zooals er bijna niet meer te vinden zijn. Weet je, wat het allermodernste en het allerleelijkste was? Een mannequin met kort haar. Geen gewone pagekop, maar heelemaal glad, in 't midden gescheiden en met pommade naar achteren gekamd als een mannenhoofd. Ik vind het een droevig paskwil en jij?"

„Ik ook," zei m'n degelijke vriend met een welgemeenden zucht. „Want als de vrouw een man wordt, waar moet dat heen!"

RHéMONDA.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

LIBERTY

NIEUWE FANTASIE STOFFEN

130/140 m BREED

VAN AF FL. 4.95 PER MTR.

STALEN FRANCO

METZ & CO AMSTERDAM DEN HAAG

ZATERDAGS TOT 6 UUR GEOPEND

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

L. HENSKENS

Prof. à L'Academie Paris. 859

MASSAGE - ONTHARING - PEDICURE

Vraagt het bekende Vermagerings Badzout. Maakt U onschadelijk slank, zonder diëet.

Leidschestraat 76 - Amsterdam.

Parijsche meisjes-studenten en haar tehuis.

In Parijs wonen — in Parijs studeeren!... Zoo vanuit de verte lijkt dat een toppunt van heerlijkheid, een leven van vrijheid, van jonge ongebondenheid, van pretmaken en af en toe een beetje studeeren ook wel. Van dichtbij bekeken ziet de kwestie er echter heel anders uit.

Ik spreek niet van de meisjes-studenten die uit luxe zijn gaan studeeren, omdat ze zich thuis vervelen zouden, die wel eens wat anders willen, en omdat het nu eenmaal ook wel een beetje mode is, omdat het wel „staat", ingeschreven te zijn aan de een of andere universiteit, en dan vooral aan de Parijsche natuurlijk. Voor zulke luxe-meisjes is inderdaad de studie meest bijzaak, het vrije leventje hoofdzaak en dat trouwens niet alleen in Parijs, maar overal ter wereld.

Naast deze luxe-studentjes echter is er in Parijs het groote leger werkelijk studeerende meisjes; kinderen, die hard werken, die zelfstandig willen zijn, iets worden willen, voruit wenschen te komen in de maatschappij. En dat zijn gewoonlijk meisjes uit minder luxueuse milieu's, wier ouders zich opofferingen moeten getroosten, om aan hun dochters de gelegenheid te geven het tot iets te brengen in de wereld.

Zelfs zijn er meisjes, en meer dan men denken zou, die geen enkele ondersteuning krijgen van thuis, eenvoudig omdat het geld daarvoor er niet is, en die toch studeeren willen, en die het ook gedaan krijgen te studeeren. En niet door middel van een studie-beurs, want ook hier worden studie-beurzen slechts in heel klein aantal uitgereikt; maar door eigen kracht, doordat ze zelf het geld voor hun studie verdienen — in hun vacanties niet alleen, maar ook tusschen hun studie-uren door. Er zijn hier in Parijs arme studeerende meisjes, die tot midden in den nacht zitten naaien voor groote magazijnen; andere, die eenige uren per dag hun oogen bederven met „American stoppage"; weer andere die initialen en bloemtakken borduren op fijn linnengoed voor uitzetten; meisjes-studenten, die avond-kantoorwerk doen, meisjes-studenten die verbonden zijn aan vertaalbureaux; meisjes-studenten, die lessen geven, andere studenten „bijwerken", of conversatie-les geven aan vreemdelingen. Ik weet zelfs van een meisjes-studentje, dat haar studie-geld verdient als ballet-danseres aan de opera. En de vacanties, die voor andere studenten een tijd zijn van rust, of in elk geval van rustig-studeeren, zijn voor zulke studentjes juist een tijd van hard werken, van zooveel mogelijk geld verdienen, om na de vacantie zooveel mogelijk tijd aan haar studie te kunnen besteden. En tegen geen werk zien ze daarvoor op. Ik weet van meisjes-studenten, die hun zomervacantie gingen doorbrengen in Deauville en in Vichy, niet als zomer-gasten, maar... als kamermeisje, of linnenmeisje in een van de groote hotels daar; die sjouwden van 's morgens tot 's avonds, van zee noch natuur genieten konden, hoe dicht die ook bij hen was, als voor het grijpen zoo dichtbij, die niet daarvan genieten konden echter, omdat ze daar eenvoudig geen tijd voor hadden en 's avonds zóó doodop waren van het ongewone werk, dat ze als lood in haar bed neervielen en sliepen, sliepen tot ze den volgenden morgen vroegtijdig gewekt werden om opnieuw aan 't sjouwen te gaan. En met zoo'n betrekking waren ze dolblij — een buitenkansje! immers: huisvesting en voedsel gratis, salarieering toe, plus nog het „verval" — bedenk even de overwinning, die noodig is, voor zoo 'n meisjes-studentje om haar eerste „fooien" aan te nemen! om nog niet eens te spreken van de familiariteiten, die sommige hotelgasten zich meenen te kunnen veroorloven tegen „maar" een kamermeisje.

En na de vacantie in Parijs terug, komt het er op aan, alles zoo zuinig, zuinig mogelijk te doen, om zoo lang mogelijk toe te komen met het verdiende geld. Een kamer — het minste wat je betaalt voor een eenigszins bewoonbare kamer aan de „rive gauche" is toch 150 francs per maand. Er is bij wijze van uitzondering wel eens een kamer van 100 francs te vinden, maar dat is dan ook zoo 'n onooglijk, vies zolder-hokje, dat het niet eens meer een kamer te noemen is. Een béétje kamer kost 200 à 250 francs maandelijks.

De voedings-kwestie is al even benauwend. Het leven is duur in Parijs. Niet voor iemand die daar komt met zijn zak vol Hollandsche guldens, maar wel voor wie zijn geld in Fransche francs verdient en dan zoo moeizaam nog. Gelukkig wordt nu aan de voedingskwestie een beetje tegemoet gekomen door de studenten-restaurants en door de vrouwen-restaurants van de „Foyer féminin", waarvan ik u al eens vertelde.

* * *

En nu sinds eenigen tijd, sinds dit voorjaar, is er een pracht-verbetering gekomen voor de woning-zoekende meisjes-studenten. Op den boulevard Raspail, no. 214, is sinds het voorjaar geopend het nieuw-gebouwde, groote, witte, moderne meisjes-studenten-tehuis („La Maison des Etudiantes). Daar kunnen arme studeerende meisjes voor heel weinig geld een keurige, frissche kamer krijgen, met of zonder pension. Dat Maison des Etudiantes is een „oeuvre", wat wil zeggen, een onderneming, wier doel het niet is winst te maken, maar jaarlijks slechts zooveel geld te innen, aan huur en aan giften, dat ze ongeveer „uitkomen" en bovendien nog wat geld overhebben, om „bij te passen" voor die meisjes-studenten, die zóó arm zijn, dat ze niet de kostende prijzen betalen kunnen.

„Een rijk huis voor arme meisjes" — zoo hoorde ik het noemen. En het is werkelijk een ideaal-huis, dat voldoet aan de meest moderne eischen van hygiëne en comfort: centrale verwarming, electrisch licht, stroomend water, warm en koud; op iedere etage een badkamer.

Zoo goed als voor de hygiëne is voor de gezelligheid gezorgd. Er staan geen gewone bedden op de kamers, maar „divan-lits", die 's nachts wel dienst doen als bed, maar overdag er uitzien als een gezellige sofa. Geen waschstellen en zoo ook zijn er in de kamers te zien, want iedere kamer heeft zijn „cabinet de toilette", waar al die ongezelligheden verborgen blijven. De grootere kamers hebben twee cabinets de toilette zelfs, want die zijn er op ingericht twee meisjes te huisvesten — wat eenig verschil in prijs uitmaakt natuurlijk. De volledige pensions-prijs is dan vanaf 315 francs per persoon per maand. Een meisje op een kamer alleen betaalt vanaf 350 francs per maand.

Wie liever niet in volledig pension zijn wil, kan in een ander pavillon van het huis een kamer met ontbijt huren. Vanaf 130 francs voor een gedeelde kamer, 180 francs voor een kamer alleen. Die meisjes kunnen dan haar maaltijden gaan nemen à la carte in het groote vrouwen-restaurant van de „Foyer féminin", dat in hetzelfde gebouw gevestigd is, en waar behalve meisje-studenten ook alle verdere vrouwen en meisjes toegang hebben.

En dan is er nog een derde „pavillon" in het huis, het „pavillon des ateliers", waar tien groote, ruime, lichte ateliers zijn, bestemd voor meisjes, die studeeren aan de „Ecole des Beaux Arts". Die ateliers zijn tegelijkertijd tot woonkamers ingericht en zijn groot genoeg om plaats te bieden aan drie meisjes samen, die voor huur met ontbijt ieder 240 francs betalen — een schijntje, vergeleken met de prijzen die artisten in Parijs moeten betalen om een zelfs ongemeubeld atelier machtig te worden.

Alle meisjes zijn verplicht zelf haar bed op te maken en haar waschtafel te „doen". Voor de rest zorgt een femme de chambre.

Behalve deze persoonlijke kamers en ateliers zijn er de groote, gemeenschappelijke salons, die altijd voor de meisjes openstaan en waar ze zelfs haar mannelijke kennissen bij zich mogen ontvangen (mannelijk bezoek op de persoonlijke kamers wordt niet toegestaan — om misbruik te voorkomen).

Dan is er nog de groote studie-zaal, waar een belangrijke bibliotheek aan verbonden is.

Er is een voortdurende gratis medische dienst in het huis gevestigd. Er is zelfs een isoleer-kamer, voor het geval van een besmettelijke ziekte.

Behalve in het ontvangen van mannelijke kennissen op haar kamer, zijn de meisjes volkomen vrij in al haar doen en laten, in haar uitgaan en thuiskomen. Tot kwart over een des nachts kan ieder uitblijven, wie later thuis wil komen, mag dat ook doen, maar moet dan van te voren de directrice van haar „pavillon" even waarschuwen.

Toch, ondanks al die vrijheid, behoudt de directie zich het recht voor te controleeren, of de meisjes die het „Tehuis" bewonen, werkelijk ernstig studeerende meisjes zijn, want alleen voor zulke is het Tehuis bestemd. Daartoe zijn de meisjes verplicht aan het eind van het jaar het resultaat van haar studies aan te toonen. En wanneer het mocht blijken, dat een meisje, òf door luiheid, òf door haar gedrag, òf door haar karakter niet verdient de privilegies van het Tehuis langer te genieten, dan heeft de Raad van Beheer, op aanwijzing van de directrice het recht zoo'n meisje verder het Tehuis te ontzeggen en haar plaats aan een ander af te staan.

Want, hoewel er in het Tehuis plaats is voor een 200 meisjes, is er steeds een lange, lange lijst van studentjes — van nòg wel zoo! — die graag daar ook zouden wonen in dat mooie, frissche gezellige huis, en die door gebrek aan plaats teruggewezen moeten worden.

Het Tehuis is bestemd in de eerste plaats voor Fransche meisjes natuurlijk, maar daarnaast wordt toch steeds ook een aantal plaatsen voor vreemdelingen gereserveerd. Op het oogenblik wonen er een 180 Fransche meisjes-studenten en nog ongeveer 25 meisjes-studenten van andere nationaliteit.

In de vacanties, als de studentjes wegtrekken uit Parijs, wordt het huis heelemaal opengesteld voor vacantie-vreemdelingen; voor meisjes-studenten en onderwijzeressen, die in Parijs een vacantie-cursus komen meemaken bijvoorbeeld. Dan wordt er geen volledig pension meer verstrekt, enkel kamers met ontbijt, tegen den prijs van 15 francs per dag voor een persoon op een kamer alleen, en 10 francs per persoon op een kamer voor twee. Om toegelaten te worden is het noodig voor die vacantie-vreemdelingen, dat ze kunnen overleggen een bewijs van inschrijving aan een universiteit van hun eigen land, diploma's behaald in hun eigen land, of wel een recommandatie van iemand die bij de directie bekend is.

Ik vertel u deze dingen een beetje in bijzonderheden, omdat Hollandsche meisjes, die naar Parijs mochten willen komen in een vacantie, daar zeker met bijzonder veel genoegen zullen wonen. Juist alle eigenschappen, die Hollanders zoo waardeeren, vinden ze in dàt Tehuis vereenigd: frischheid, comfort, gezelligheid. En vindt die alle drie maar eens op een hotel-kamer, of in een pension! en dat tegen zóó 'n lagen prijs nog!

In ieder geval is het voor Hollandsche meisjes-studenten, wanneer die eens in Parijs komen, ruim en ruim de moeite waard eens even een kijkje te gaan nemen in dat aardige Studenten-Tehuis aan den boulevard Raspail; de directrices staan u met Fransche beminnelijkheid te woord, leiden u er rond en het som me in het minst niet verwonderen, als u in Amsterdam terugkwam met het idee: „Zoo een Tehuis moeten wij hier ook hebben!"

M. VAN DOORNE.

VOOR DE PRACTISCHE VROUW.

MET NAALD EN DRAAD.

Lampekappen.

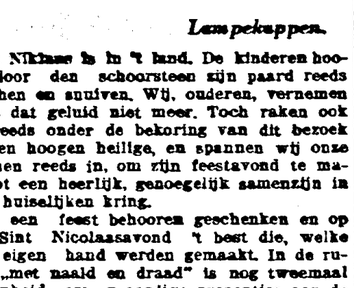
Sint Niklaas is in 't land. De kinderen hooren door den schoorsteen zijn paard reeds prieschen en snuiven. Wij, ouderen, vernemen gelaas dat geluid niet meer. Toch raken ook wij reeds onder de bekoring van dit bezoek van den hoogen heilige, en spannen wij onze hersenen reeds in, om zijn feestavond te maken tot een heerlijk, genoegelijk samenzijn in onzen huiselijken kring.

Bij een feest behooren geschenken en op den Sint Nicolaasavond 't best die, welke door eigen hand werden gemaakt. In de rubriek „met naald en draad" is nog tweemaal gelegenheid om u aardige presentjes aan de hand te doen. Ditmaal wil ik u een werkwijze toonen, die wellicht de meesten van u niet kennen en waarmede toch zoo heel veel aardigs te bereiken valt. 't Is wat moeilijk, d.w.z. 't veroorzaakt wat nadenken. De volgende maal zal ik trachten allerlei kleine handwerkjes te geven voor haar, die nog wip, wip iets willen in orde brengen, die niet veel tijd tot werken en dus nog minder tot ietwat lastigen arbeid over hebben.

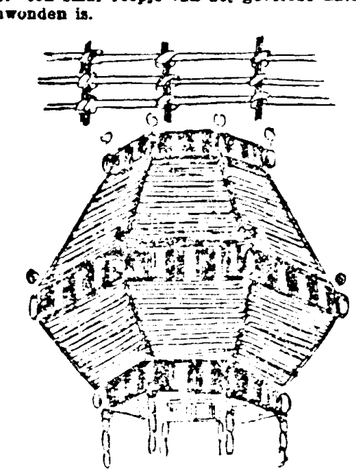
We gaan nu praten over lampekappen. Die hebben we allemaal in huis noodig, niet waar? Hetzij we kaarsen, petroleum, gas of electriciteit tot verlichting hebben, het is voor de oogen slecht om in de felle vlam te kijken en dus hangen we er een kapje om.

Ge ziet hier drie kapjes. Het eerste is gedacht voor een petroleumlampje, zoo'n gezellige bureauverlichting of licht in de nabijheid van de theetafel, als stopcontacten voor electriciteit juist dáár waar gij een lichtpunt verlangt niet aanwezig zijn. De beide andere kappen zijn voor electrisch licht.

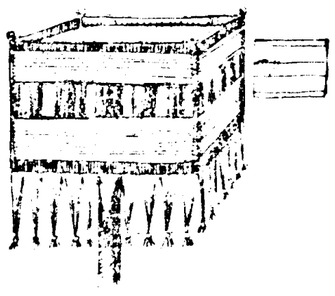
Voor alle drie kappen hebt ge noodig een ijzeren geraamte. In de meest verscheiden soorten zijn deze in de lampewinkels te krijgen. Ge kunt ze ook in elken vorm laten maken.

Het eerste kapje is zeer eenvoudig. 't Is gemaakt van goedkoop katoen, z.g.n. kaasdoek, een prettig, soepel weefsel. Dit doek hebben we tamelijk licht groen geverfd. We nemen een rechten reep van de hoogte en onderwijdte van het kapje, festonneeren deze met roestroode wol om, werken daar boven lange steken van roestroode zijde heen en weer en knippen bij elken steek den draad, die goed in den langen steek wordt doorgeregen, af. Hij mag niet van den eenen steek naar den anderen gaan, dit zou bij ontsteken van het licht te zien zijn. Boven elken steek naaien we een kraaltje en onderaan den rand kralen voor het zwaarder afhangen. Van boven wordt de reep katoen gerimpeld aan den buitensten ring van het geraamte, dat vooraf met een smal reepje van het geverfde katoen omwonden is.

De beide andere kappen voor electrisch licht zijn geheel wolwerk. Het ijzeren geraamte behoeft nu niet bekleed te zijn. Men spant woldraden om de spijlen en begint van onderen af van links naar rechts te werken, zorgdragend, dat elke draad om elke spijl door een omslag of, als deze te los blijkt, door een omslag met halven knoop wordt vastgelegd. Ge krijgt dan een bekleeding van strak gespannen woldraden naast elkaar, waarvan ge de kleuren naar eigen wensch kunt wijzigen. De lampionkap, ons tweede model, zou bijv. mooi staan in oranje en zwart: de verticale wolranden, door openingen onderbroken, in zwart, de horizontale lijnvakken in oranje. Van onderen oranje, in 't midden zwarte balletjes. Het moeilijke bij dit werk is natuurlijk de gelijke spanning van de draden, die vlak aaneen moeten sluiten.

Ons laatste model is voor een electrische staande lamp te gebruiken. Ge zult uit de kleine bijgevoegde teekening van de constructie van het geraamte en de teekening van de kap dit werkelijk aardige werk wel goed kunnen begrijpen. Kleuren roestrood en indigoblauw.

Deze werktechniek is ook voor meer voorwerpen toe te passen, bijv. voor een cachepot, een klein prullemandje, een trekpotschermpje, een nachtlichtschutje, enz. Altijd moet men werken over een ijzeren of koperen geraamte, dat de spandraden intakt houdt.

* * *

En nu nog de beantwoording van een paar vragen:

Mevr. V. — Een baliennet! Wel dat is zoo héél eenvoudig. Ik maakte er eenmaal een voor een heel grooten bal. Nam coton perlé nr. 3, begon van onderen in 't midden steeds hakend 5 losse één stokje in den boog, meerderde totdat op de platte rondte de bal vrij lag, toen meerderde ik niet meer, haakte het net hoog op en reeg door den bovensten kring gaatjes een gehaakt koord.

Mevr. H. — De astraken breisteek U maakt om den anderen steek lusjes, die steeds boven elkaar moeten vallen. Steek de pen in den te breien steek, leg den wijsvinger van de linkerhand tegen de linker pen aan en sla den draad 2 × om den steek en den vinger, haal dan voorzichtig de lussen door. Volgende teruggaande pen overbreien, de lussteken naar achteren insteken.

* * *

Mevr. H. — Borstrokjes en onderlijfjes sou ik altijd heen- en teruggaande recht, dus met gewone ribbels breien. Dat sluit het best aan.

ELLA VAN HAREN.

Maandag 10 Nov. Koude Casseler rib, andijviesla, aardappelen, botersaus; rijst (met boter en suiker).

Dinsdag 11 Nov. Staartstuk roode kool, aardappelen; rijstkoekjes.

Woensdag 12 Nov. Koud vleesch, andijvie, gestoofde aardappelen; griesmeelpap.

Donderdag 13 Nov. Haché, bruine boonen, aardappelen; gort met pruimen.

Vrijdag 14 Nov. Bruine boonensoep; gestoofde schelvisch, worteltjes, aardappelen.

Zaterdag 15 Nov. Stamppot met zuurkool, spek (of saustijsjes); watergruel.

Zondag 16 Nov. Ossestaartsoep; Duitsche biefstuk, spinazie, aardappelcroquetten; maizena-pudding met abrikozen-compôte.

OPMERKINGEN BIJ HET WEEK-MENU.

Bij een eventueel overgebleven stukje Casseler rib van Zondag — dat sterk doet denken aan koude ham — geven we Maandag andijviesla. Hoofdzaak daarbij is, dat we mooie, gele andijvie gebruiken en dat we die ragfijn snipperen; de „sla" wordt dan evenals kropsla, goed droog uitgeslagen (in een slamandje of in een doek) en dan op de gewone manier aangemaakt, al of niet met toevoeging van wat fijngehakte biet.

Om in dezen tijd van het jaar het koude van een dergelijk sla-gerecht wat te verminderen, bestaat ook wel de gewoonte om de fijngesnipperde andijvie niet met olie en azijn af te maken, maar er een flinke hoeveelheid zure eiersaus bij te presenteeren, die dan tegelijkertijd bij de aardappelen dienst doet.

Onder „gestoofde aardappelen", een gerecht dat Woensdag in ons menu voorkomt verstaan we aardappelen in een melksausje. Om dit gerecht smakelijk op tafel te brengen, is het noodig, dat de overgehouden aardappelen goed stevig en heel zijn, zoodat ze zonder te kruimelen in plakjes kunnen worden gesneden (vrij dik!). We zetten die plakjes op met zooveel melk, dat ze ongeveer half onder staan, voegen er wat zout bij en laten dan alles samen door en door warm worden (af en toe de aardappelen omschuddende). Is tijdens 't stoven voldoende kruim van de aardappelen aan de melk afgegeven, dan zal het sausje gewoonlijk juist goed van dikte zijn; waren echter de aardappelen minder kruimig, dan is wat aangemengde bloem noodig om de melk te binden, echter steeds zóó weinig, dat het sausje eerder vloeibaar dan dik is. Tot slot schudden we door de gestoofde aardappelen wat fijngehakte peterselie.

Voor de gestoofde schelvisch (Vrijdag) kan, als de „markt" dat meebrengt, natuurlijk ook andere stoofvisch worden gekozen. Blijken de worteltjes, die we er als groente bij hebben gedacht op Vrijdag wat bewerkelijk, dan kunnen we ze uitstekend vervangen door winterwortelen, die eenvoudig worden geschild inplaats van geschraapt 't Komt er in dat geval wèl op aan hoe we de groote wortelen verdeelen; liefst zóó dat ze eenigszins doen denken aan de jonge worteltjes dat wil dus zeggen: gekruist (door een snee over de geheele lengte en een andere snee daar rechthoekig op) en dan in vrij lange stukken gesneden, zoodat er als 't ware bij elke dwarse snee vier kleine worteltjes afvallen. Met weinig water opgezet, zachtjes gaargekookt met wat boter gestoofd en met wat fijngehakte peterselie opgedaan, kunnen deze namaak-worteltjes gerust concurreeren met de veel duurdere tuinworteltjes en geven ze 't bewijs, dat winterwortelen volstrekt niet uitsluitend voor hutspot groeien.

M. W. K.

Het nut der tomaten.

Na al de tomaten-recepten, die onze lezeressen gedurende het seizoen hebben gelezen en misschien bereid, nog een klein praatje over het nut van deze lekkere vruchten, dat wij ontleenen aan het weekblad „Volksvoeding":

Tomaten kunnen dienen als bewijs voor de stelling, dat vruchten vaak van groot belang voor de voeding kunnen zijn, zonder zelve direct een groote voedingswaarde te vertegenwoordigen.

Voedende bestanddeelen bezit de tomaat in geringe mate. De gegevens in de literatuur loopen echter daaromtrent nog al uiteen.

Het suikergehalte is nimmer hooger dan 5 % en 't eiwitgehalte nooit meer dan 1½ %. De voedingswaarde is hier echter niet in calorieën uit te drukken, omdat ze op geheel andere eigenschappen berust.

Het sap der tomaten is zeer rijk aan vitaminen en wij weten dat de beteekenis van deze teere stoffen, die der bestanddeelen, welke volgens ouderwetsche methode direct in calorieën wordt gemeten, vele en vele malen overtreft.

Bovendien bezit de tomaat in hooge mate de waardevolle eigenschap om den eetlust op te wekken.

De min of meerdere intensiteit van het verteringsproces is geheel afhankelijk van de secretie der verteringsorganen.

Voedings- of genotmiddelen, die dit kunnen bevorderen of bewerkstelligen, zullen in hooge mate bijdragen tot een goede assimilatie der spijzen.

Dit nu is, zooals gezegd, een op den voorgrond tredende eigenschap der tomaten.

Ze zal dus haar voortreffelijke eigenschappen voornamelijk kunnen ontvouwen, in combinatie met andere spijzen. De voedingswaarde van een mooi opgemaakten schotel van eieren, sla en tomaten, is niet de som der calorische waarden van zóóveel eieren en zooveel sla en zóóveel tomaten, maar overtreft deze verre, door medewerking van allerlei eigenschappen, die het individu meer geschikt maken, om deze combinatie van spijzen te bewerken.

Tomaten oefenen ook een zeer gunstigen invloed op de spijsvertering uit, door de aanwezigheid der vele harige zaadjes, deze verzorgaken een lichte darmprikkeling waardoor constipatie meermalen vermeden wordt.

De vrucht is dus veel meer dan een specerij; behalve een belangrijk voedingsmiddel, is ze een aromaticum en smaakcorrigens van het grootste belang.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

DIENSTBODENNOOD

Betrekt uwe maaltijden van de Amst. Coöp. Keuken, Molenpad 2 • Telef. 31101 • 32650. 858

KINDERVERTELLING.

Hoe de eerste huizen gebouwd werden. Een oud vertelseltje van de Papoea's, naverteld door N. van Hichtum.

In heel, heel oude tijden zag 't er op de wereld heel anders uit, dan tegenwoordig. De menschen leefden toen nog in diepe gaten in den grond en in de holen van rotsen, want er waren nog geen huizen uitgevonden.

Maar eens op een dag zaten twee Papoea's bij elkaar te praten en de een zei tegen den ander, dat hij er wel eens over gedacht had, om een beschut plekje te hebben boven den grond, zoodat zijn vrouw en kinderen niet altijd in die donkere holen zouden behoeven te wonen. „Ja", zei de ander, „daar heb ik ook al dikwijls over nagedacht! Wat zou 't heerlijk zijn, om boven op de aarde te wonen en altijd te kunnen genieten van licht en zonneschijn, maar zoo'n woning moest goed beschut zijn tegen alle winden!"

Zoo praatten ze nog een heelen tijd en eindelijk sprongen ze op en zeiden: „Laten we 't allebei eens probeeren, en als we klaar zijn, zullen we elkaar onze hutjes laten zien."

Ze werkten allebei vele dagen lang, elk in zijn eentje, en ze spraken elkaar den heelen tijd niet — want dàt hadden ze afgesproken. Eerst als een van beiden klaar was, zou hij den ander laten zien, wat hij gebouwd had.

Eindelijk was dan de eene man klaar en hij riep den ander toe, dat hij nu zijn hut mocht komen zien.

En kijk, toen die de woning zag, die zijn kameraad gemaakt had, werd hij jaloersch; want hij zag dadelijk wel, dat dit hutje veel beter was gemaakt, dan het zijne. Want de man, die het gemaakt had, had eerst allemaal dunnen boomstammetjes in een kring geplant en die aan elkaar verbonden door 'n dik en sterk weefsel van een soort van lang gras — „raaigras" wordt het genoemd en het is heel taai en heeft scherpe randen. Ook het dak had hij gemaakt van datzelfde gras, en het was zóó dicht, dat er geen regendroppel en geen zonnestraal door kon dringen.

Ja, hij zag best, dat deze hut véél beter was dan de zijne, maar hij kon het niet verdragen en, in plaats van het eerlijk te zeggen, begon hij allerlei leelijke dingen te zeggen van het werk van zijn kameraad.

„Zoo?" zei hij, „wou jij nu met je vrouw en kinderen in deze hut gaan wonen? Nu, jij liever dan ik, hoor! Ik zou veel te bang zijn, dat de punt van zoo'n scherp raaigras mij in mijn ook stak en dat mijn arme kinderen zich zóó zouden prikken aan de scherpe kanten, dat ze er een leelijken uitslag van kregen. Nee, hoor, van jou hutje moet ik niets hebben! Kom maar gauw mee, dan zal ik je 't mijne eens laten zien."

De ander ging mee — en denk eens aan, wat hij dáár te zien kreeg! Zijn kameraad had, net als hij, eerst een kring van dunne stammetjes in den grond geplant, maar, inplaats van met gevlochten gras, had hij de tusschenruimten aangevuld met natte klei.

„Maar, mijn broeder", riep de man, „hoe kom je dáár nu bij? Hoe zal 't met jouw hutje gaan als de regens komen?"

„O, dáár ben ik heelemaal niet bang voor" zei de man, „mijn vrouw en ik, we geven niets om een buitje regen."

Toen gingen ze allebei hun vrouw en kinderen halen, maar in hun hart waren ze boos op elkaar. Hij, die het huisje van raaigras gemaakt had, kon het maar niet verkroppen, dat zijn kameraad daar zulke leelijke dingen van gezegd had, in plaats van eerlijk te bekennen dat deze hut veel beter was dan de zijne.

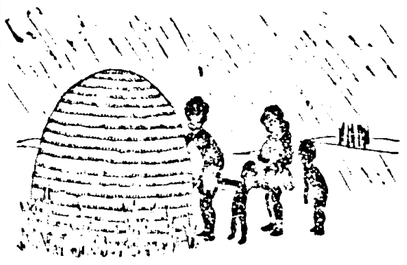
„'t Zal het beste zijn als hij 't dan maar eens ondervindt" dacht hij bij zichzelf, en hij liep naar het meer en riep den meergeest Apagi aan. „Apagi, o, Apagi", bad hij „laat het toch dadelijk regenen, zoo hard, dat het huisje van klei heelemaal week wordt en in elkaar zakt!"

Hij wachtte even, maar er kwam geen antwoord, en hij wist niet eens, of Apagi het wel gehoord had. Maar pas was hij weer thuis, of de lucht begon te betrekken en een oogenblik later tikten de eerste dikke regendroppels al op het dak van zijn hu'sje van gras.

O, wat schrikte die andere man, toen hij diezelfde droppels voelde! Want al had hij nog zoo'n groot woord gehad, hij begreep toch zelf ook wel, dat zijn huisje niet tegen een flinke regenbui bestand was.

Toch wou hij zich nog groot houden en bleef maar stil zitten, toen al de klei om hem heen weggespoeld werd door den plasregen.

Maar toen zijn vrouw begon te jammeren en te snikken, dat hij haar en haar kinderen, die in de natte klei op den grond lagen te schreien en te snikken, naar een beschut plekje zou brengen — ja, toen kon hij 't niet langer aanzien.

„Sta op, vrouw, sta op, kinderen", zei hij „en kom mee!" Toen gingen ze samen weg uit hun hut van stammetjes, waartusschen alle klei weggeregend was, en de vader bracht zijn familie naar het huisje van gras, dat zijn kameraad gebouwd had.

Die zag hem al aankomen, met zijn schreiende kinderen en zijn jammerende vrouw achter zich aan. „Daar heb je 't nu al", zei hij bij zichzelf, maar hij was nog zoo boos over de leelijke woorden, die zijn kameraad dien morgen gezegd had, dat hij hem de deur voor den neus dichtgooide.

„Ach, broeder, laat ons toch binnen", smeekte de man, „hoor je niet, hoe mijn kinderen schreien en klagen?" Maar de ander dacht weer aan die hatelijke woorden en hij zei: „Nee, nee, broeder, ik zou je kinderen niet durven binnenlaten, ik zou veel te bang zijn, dat de punten van het raaigras hun in de oogen staken en dat ze zich zóó zouden schrammen aan de scherpe kanten, dat ze er een leelijken uitslag van kregen."

Ja, dàt waren dezelfde woorden, die hij dien morgen gezegd had, en hij wist niet, wat hij zou antwoorden.

Maar gelukkig had zijn kameraad een lieve vrouw en die kón het niet aanzien, dat die arme kindertjes daar zoo erbarmelijk stonden te huilen.

Ze praatte er eens over met haar man en die was in zijn hart ook niet zoo kwaad, en nu ging eindelijk de deur van het grashuisje open en o, wat waren die arme menschen blij, dat ze nu voor den regen beschut waren!

De man zei tegen zijn kameraad, dat hij spijt had van zijn jaloerschheid, en nu werden ze weer goede vrienden.

En toen de zon den volgenden morgen weer scheen, hielp de man, die het grashuisje gemaakt had, zijn kameraad om er net zoo een te bouwen.

En van dien tijd af wonen alle Papoea's in huisjes van gras, en de scherpe punten van het raaigras hebben nog geen van allen in de oogen geprikt.

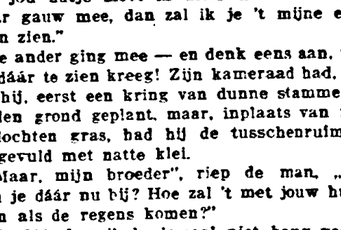
Ook hebben de kindertjes geen leelijken uitslag gekregen, als ze hun armpjes of beentjes eens een enkelen keer schramden aan de scherpe kanten van het gras.

VOOR ONZE JEUGD.

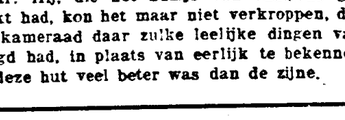
ONZE SINTERKLAAS-CADEAUTJES.

Een flesschenbakje.

Voor dit werkstukje moet je eerst van goed dik carton een cirkel van 12 c.M. snijden en er rondom, zoo dicht mogelijk aan den rand, zonder het carton te doen uitscheuren, gaatjes boren of slaan op afstanden van hoogstens 1 c.M. Als het carton niet zoo heel mooi is, doe je wijzer met het eerst met een net, donkerbruin of zwart papier te bekleeden, vooral netjes om den rand heen. Je kunt er ook wel linoleum voor nemen, maar dan moet het vrij dik zijn, dan hoeft het niet bekleed te worden. Nu ga je er van ovale houten kralen een opstaanden rand omheen maken; een soort van bekje van kralen. Je moet ze er met

een, in de kleur passenden draad zijde of fijn opnaaien. Op-neer-op-neer en dan bovenlangs nog een rijtje ronde kralen om de verbinding tot stand te brengen, steeds meer van onderen door de staande kraal heen naar boven, een ronde kraal nemen, door de volgende staande kraal weer naar beneden en slaat dus iederen keer een kraal over. Daarom moet men dan denzelfden weg nogeens maken, bij de volgende kraal beginnend, zoodat de bovenrij kralen geheel aaneensluit.

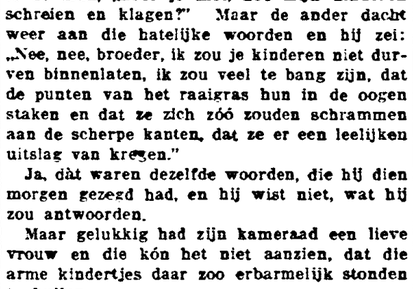
Plak nu op 't ronde cartonnetje een aardig kiekje, plaatje of uitknipsel en laat de huisschilder even een precies passend glaasje voor je snijden, b.v. van een oude photoplaat. Die druk je er voorzichtig op en trekt dan de draad van den bovenrand kralen zoo stijf mogelijk aan. Het plaatje zit er dan vrij stevig tusschen geklemd en heeft niet veel kans er af te vallen. Zorg dan nog, dat de onderzijde netjes beplakt wordt, dan is het flesschenbakje af.

Een reis-nécessaire.

Een reis-nécessaire van vilt, bewerkt met raffia en kraaltjes is bijzonder sterk en toch gezellig en gemakkelijk in te pakken.

We hebben er voor noodig een lap vloervilt, hetwelk men in bijzonder mooie ruiten in elken behangerswinkel krijgen kan, b.v. staalblauw, van 22—55 c.M. Het eenvoudige randje, dat we er met terra-cotta en zwart raffia op gaan werken wordt er met potlood opgeteekend en, zoo noodig, als 't niet duidelijk genoeg is, met O.-I. inkt over.

De binnenkant wordt voorzien van een voering van donkerrood of zwart zeildoek. De twee lagen worden met rood of zwart raffia, met een grove festonsteek aan en op elkaar bevestigd.

De elastiekjes, waartusschen kam, borstel enz. aan de binnenzijde geschoven worden, moeten natuurlijk van te voren met de machine op het voering gestikt worden. Een in de kleur passend lint strikt de nécessaire dicht.

FOTOGRAFIE.

Het verschil tusschen aplanaat en anastigmaat.

Bij den aankoop van een fototoestel staat de amateur dikwijls met den mond vol tanden. Zoo op het oog gezien lijken die toestellen precies op elkaar en toch is er somtijds een reusachtig verschil in prijs. De handelaar vertelt dan dat de eene lens veel beter is dan de andere, waarvan het prijsverschil het gevolg zou zijn. Verschillende namen van lenzen worden dan genoemd, die den amateur niet het minste zeggen. Het koopen van een toestel is dan ook een zaak van vertrouwen, en als men zich wendt tot een vertrouwde firma, zal men ook niet zoo licht bedrogen uitkomen. Anders is het als men een tweede-handsch toestel wil overnemen, en daarbij gebeurt het al te vaak, dat men, meenende een koopje op den kop te tikken, bedrogen uitkomt.

Maar nu het onderzoek van onze lens. Hoeveel namen er ook genoemd worden, men komt ten slotte terug op twee groepen, de aplanaten en de anastigmaten. Er zijn ook nog eenvoudiger lensjes, als periscopen en landschapslenzen, van zeer eenvoudige constructie. Zij komen tegenwoordig bijna niet meer in den handel voor. Wat is nu het verschil tusschen een aplanaat en een anastigmaat? Het verschil in de practijk komt daarop neer, dat een aplanaat, gebruikt met de grootste opening, of het grootste diafragma, een beeld geeft, dat alleen in het midden scherp is en aan de kanten onscherp verfloeit. Met een goede anastigmaat is dit niet het geval. Die teekent aan de randen even scherp als in het midden. Nu moet men er wel aan denken, dat die beoordeeling uitsluitend geldt voor 'n p l a t vlak, dus bij instelling op de huizen aan den overkant der straat. Men moet vooral niet denken, dat een anastigmaat alle deelen van het beeld op verschillende afstanden van het toestel volkomen scherp teekent. Dat is onmogelijk. Gelijke scherpte van voorwerpen op verschillenden afstand van de camera, kan zoowel bij anastigmaten als aplanaten alleen bereikt worden door het werken met een kleiner diafragma. Heeft men dus een lensje, dat heel scherp teekent, dan kan men er zeker van zijn, dat de lichtsterkte er van niet groot is. Alleen werkt een lensje op een kleine camera in dit opzicht gunstiger dan een lens van een groote camera. Om dit nog even duidelijker te maken, moet gezegd worden, dat een lensje op een camera van het formaat 4,5—6, dat een zelfde lichtsterkte heeft als een lens op een toestel 9—12, op het eerste toestel een veel grootere scherpte in de diepte geeft, dan het toestel 9—12.

Door het scherpstellen op een plat vlak kan men dus reeds eenig idee krijgen van de kwaliteit eener lens. Volkomen zekerheid geeft deze proef niet.

Toch is er een eenvoudige methode, om met groote zekerheid te onderzoeken of een lens 'n anastigmaat is of een lens van eenvoudiger, ouder en goedkooper constructie. Men gaat daarvoor als volgt te werk. Men wacht een zonnigen dag af, en plaatst dan buiten een verzilverden glazen kogel. Desnoods kan men een thermometer gebruiken. Op het bolletje van den kwikthermometer stelt men met de te onderzoeken lens scherp in, en zorgt er voor dat het bolletje zich in het midden van het beeldveld bevindt. Bij het scherpstellen ziet men dat het lensje het zonnebeeldje als een punt of desnoods als een schijfje weergeeft. Heeft men volkomen scherp ingesteld, dan draait men het toestel, dat op den poot staat, zoover om, tot het beeldje, dat eerst in het midden stond, naar den rand verplaatst wordt. Is nu de lens een anastigmaat van goede kwaliteit, dan blijft het beeld der zon ook aan den rand punt- of schijfvormig. Is de lens van ouder of slechter constructie, dan wordt het beeldje aan den rand van het beeldveld hervormd in een streep of een kruis.

Door deze eenvoudige proef kan men met zekerheid constateeren, of de lens al dan niet een anastigmaat is. Blijkt de lens met de fout van astigmatisme behept, dan moet men niet gelooven, dat de lens andere schitterende eigenschappen heeft, en dan is het maar een heel eenvoudig dingetje, dat niet veel geld waard is.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Zuiging Alleen is Niet Voldoende

Hangt men een kleed buiten dan zal de wind, zelfs de hevigste orkaan het niet schoonblazen. En evenmin is een stofzuiger—een machine, die alleen zuigt—daartoe in staat hoe sterk ook zyn zuigkracht wezen moge.

Het kleed moet worden geklopt, zooals dat wordt gedaan door den Hoover, die bovendien veegt en zuigt, waardoor alle vuil verwyderd wordt—het vernielende ingeloopen vuil zoowel als honden- en kattenharen en alle andere onreinheden.

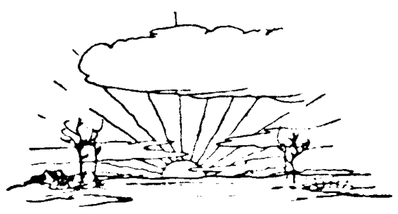
The Hoover Suction Sweeper Company (Holland), Muntplein No. 6 hoek Kalverstraat, Amsterdam. Telefoon No. 36251.

De HOOVER

Klopveegzuiger

Hij KLOPT••• en hij Veegt en hij Zuigt

AVOND.

't Zonnetje wil gaan slapen,
't Is van 't schijnen moe.
Witte en zachte gele wolkjes,
Dekken het zonnetje toe.

Ook 't poppetje moet gaan slapen,
Het is van 't spelen moe.
Kleine kinderhandjes,
Dekken het poppetje toe.

Dan gaat het kindje slapen,
't Is van het leeren moe.
Moeders zachte handen,
Dekken het kindje toe.

ANNA SUTORIUS.

ONZE RAADSELWEDSTRIJD.

Wie doet er mee?

Lieve kinderen.

Jullie hebt je deze week erg best gehouden, wat een briefjes kreeg ik van jullie! Misschien al in 't vooruitzicht van den raadselwedstrijd? Nu dat vind ik best, want 't is hier altijd: „hoe meer zielen, hoe meer vreugd". Maar toch ..... zou ik 't nóg prettiger vinden, als jullie niet alleen op de wedstrijden afkwamen, maar ook aan de gewone raadsels flink meededen. Nu lijkt het bij sommigen van jullie wel heel erg, of 't enkel om een prijsje te doen is. Denk daar maar eens over na, dan zul je wel begrijpen, wat ik bedoel.

En luister nu maar ganw naar de antwoorden van de vorige week, die hier volgen:

OPLOSSINGEN.

1. Octoberochtend, teer, docter, beer, tobbe, oor, brood, cent, broer, tocht.
2. Slachtmaand.
3. Juliana.
   Utrecht.
   Liniaal.
   Indiaan.
   Amerika.
   Nijmegen (Naarden).
   Alkmaar.

Goede oplossingen kreeg ik van:
Simon Schotel, Marietje Hos, H. Tichelaar, E. Steensma, Cornelia Broekman, Marietje Martin, Jelle Roos, Klaartje Mes, Grietje Kort, Saskia en Taco Ferwerda, Sam Lako, Jacobus Levie, Willy Boer, Nelly en Gerard van Heerde, Gretha Duinker, Mappie Mulder, Grada Dekker, Frans en Jan Rudolf Schiltmeijer, Ina Prinsze, Jannetje Bonting, Betsy Tiebout, Corry Beers, Christien Duinker, Wim Kruib, Henk en Grietje Zwart, Henny en Marietje Schoolenaar, Mies Roelofs, Marius Flothuis, Jopie Roos, Boukje Oosterling, Johanna Catharina ten Broek, Annie Coene, Jopie Vogel, Appie Pimentel, Annie Over, Fientje Smit, Coby Renes, Alida van Randeraat, P. Stark, Annie Anderson, Greetje de Wilde, Virginie Scheffer, Gretha Peters, Johan van Klingeren, Henk Schutze, Betsy Köhler, Marie Elstrodt.

Foutjes waren gemaakt door:

Leentje Boot, Neeltje Keizer, Grietje Arntzen, To en S. van Leeuwen, Cathrien en Nelly Sluiter, Alie Jongkind, Johanna Spaans, Dieuwertje Lampe, Henkie Grooteboers, Kees Polderman.

Ziezoo, dat is weer klaar. En luister nu eens heel goed naar wat ik je te zeggen heb over

ONZEN RAADSELWEDSTRIJD.

1o. Iedereen mag er aan meedoen.

2o. Alle kinderen moeten hun v o l l e d i g e n naam, leeftijd en adres op de briefjes (binnenin) vermelden.

3o. De briefjes moeten uiterlijk Woensdagmiddag 5 uur hier zijn. Wat later komt, geldt niet mee.

4o. Je mag bij het oplossen van de raadsels niet geholpen worden, en je mag ze ook niet samen met broertjes, zusjes of vriendjes oplossen. Wel mogen twee briefjes in één enveloppe worden gesloten.

5o. De letterraadsels moeten heelemaal worden opgelost, d u s o o k de kleine woordjes, waaruit het hoofdwoord is samengesteld, er bij vermelden.

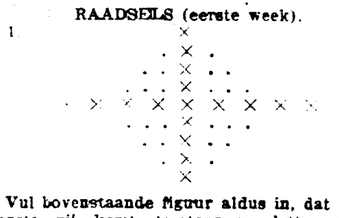
6o. De raadselwedstrijd duurt v i e r w e k e n. Als ik deze eerste week heb nagekeken, komt er een lijst in de krant van de goede oplossers, de foute oplossingen worden n i e t vermeld. Wie dus de eerste week niet in de krant staat, kan niet meer voor een prijs in aanmerking komen.

7o. Aan het eind van de vier weken, dus na 29 November, worden de prijzen tusschen de goede oplossers verloot.

Daar gaat ie dus:

RAADSELS (eerste week).

1

Vul bovenstaande figuur aldus in, dat op de eerste rij komt te staan een letter; op de tweede een klein armoedig huis; op de derde een bewoner van een bepaald deel van ons land; op de vierde deelen van het jaar; op de vijfde een plant die in de duinen groeit; op de zesde gebouwen waarin we een groot deel van onze jeugd doorbrengen; op de zevende een stad in Noord-Holland; op de achtste een lichaamsdeel; op de negende een letter. De middelste letters, van boven naar beneden gelezen, geven het woord van de vijfde rij.

2. a a a a e d p r r s t t.

Maak uit bovenstaande letters een woord, dat zoowel een lichaamsdeel van een dier als een in 't wild groeiende plant noemt.

3. Een woord van tien letters noemt bloemen die in 't voorjaar bloeien.
4 9 10 7 is een muntstuk.
1 9 5 is een grondsoort, die veel in 't Oosten van ons land voorkomt.
8 3 3 6 en 1 9 10 zijn vogels.
7 5 6 is een metaal.
1 2 9 10 3 is een verscheurend dier en
7 9 10 7 gebruiken soldaten en kampeerders.

Veel succes, hoor kinderen!

TANTE TINE.